

BROWN BOOK ONLY

**THE BOOK WAS
DRENCHED**

**TEXT FLY WITHIN
THE BOOK ONLY**

**TEXT PROBLEM
WITHIN THE
BOOK ONLY**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198795

UNIVERSAL
LIBRARY

ಸಿರಿಗನ್ನಡಂಗಳೆ

ಕತೆಗೊಂಚಲ

ಬರೆದವ - ದೇ ಹ

ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸುವವರು- ರಾಯಚೂರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದವರು.

ಮೊದಲನೆಯಸಾರೆ

೧೮೫೭ ಭಾರತ ಹುಣ್ಣಿವೆ

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಒಡತನವು ಬರೆದವನದು.

ಶ್ರೀ ಸಾವಿತ್ರಿ ಮುದ್ರಾಮಂದಿರದೋಳ್ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಜಿಲೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ.

ಮುನ್ನುಡಿ.

ಈ ಕಥೆಗಳ ಪುಸ್ತಕವು ರಾಯಚೂರ ತರುಣರ ಹೊಸ ಹುರುಪಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ನೊಗಲಾಯಿ ಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಆ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕವು, ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ- ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾರುಗಳಿದ್ದು ಬಂದಂತೆ! ಯಾಕಂದರೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವು, ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರಿಂದಲೇ ಸಿಗುವದು ಅಪರೂಪ. ಹತ್ತುವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನಲ್ಲದೇ ಹಮ್ಮದರ್ದ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಾಗ ನಾನೇಕಂಡ ಅನುಭವವಿದು. ಅಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೆ ನೊದಲು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಮೂಲಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿಟ್ಟಾಗ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳೂ ಇದಿರಾಟಗಳೂ ನನಗಿನ್ನೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿವೆ! ಅಂಥ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ೨೨ ಪುಟಗಳ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಹುಟ್ಟಿತು- ಎಂದರೆ ಬಹು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯವೇ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಕಥಾರಚನೆಯ, ಭಾಷೆಯ, ಮತ್ತು ಅಚ್ಚಿನ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ವಾಚಕರು ಮಾತ್ರ ಪುಸ್ತಕವು ಅಲ್ಲಿ ಈಗಿಚ್ಛರವಾದ ಹುರುಪಿನ ಹಸುಗೂಸು ಎಂಬವನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಅಲ್ಲಿ ಇಂಥಬರಹವು ಇದೇ ಮೊದಲಾದುದು. ಒರೆದವರದು, ಇದೇ ಮೊದಲನೆಯ ಸಾಹಸ, ಅಲ್ಲಿಯದೇ ಆಗಿರುವ ಸಾವಿತ್ರಿ ಮುದ್ರಾಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದೇ ಇಷ್ಟದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕವು ಅಚ್ಚಾದುದು. ಎಂದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಭಿನಂದನ ಸ್ವಾಗತಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಕೊಡದಿರಲು ಎಂಬನಂಬಿಕೆಯು ನನಗೆಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಈಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕವು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ತೋರಿಸುವ ಆದರವನ್ನು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ಹುರಿಗೊಂಡು ಸಜ್ಜುಗೊಂಡು, ಮುಂದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರು ಎಂಬ ಕೋರಿಕೆಯು ಇದೆ. ಜಗನ್ಮಾತೆಯು ಇವರನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಲಿ.

ಸಂಪಾದಕ “ ಪ್ರೇಮ ”
ಪ್ರೇಮಾಯತನ,
ಹುಂಗಳಬದ್ರಾ.

ತಾರಾನಾಥ.

ಈ ಅಲ್ಪಕೃತಿಯನ್ನು

ಶ್ರೀಮಾನ್, ಕೃಷ್ಣರಾವ ಗಜೇಂದ್ರಗಡ
ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ವಕೀಲ, ರಾಯಚೂರು.

ಈ ಮಹನೀಯರ ಅಡಿದಾವರೆಗಳಲ್ಲಿ
ಇವರಲ್ಲಿರುವ ಪರೋಪಕಾರ, ಔದಾರ್ಯ, ನ್ಯಾಯಪಕ್ಷಪಾತ,
ಸಿವಗನ್ನಡಪ್ರೇಮ, ಮೊದಲಾದ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣಗಳಿಗೆ
ಲುಬ್ಧನಾಗಿ, ಭಕ್ತಿಪುರಸ್ಕರಣಾಗಿ
ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದವ.

ಶ್ರೀಮನ್ ಜಿ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು

ಬರೆದವನ ಹೃದ್ಗತ.

ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯವು ಮೇರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆಗಳ ವಾಙ್ಮಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ, ಪ್ರಚಲಿತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ತೀರ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಉದ್ಗ್ರಂಥಗಳು ಹಳಗನ್ನಡ ದಲ್ಲಿವೆ. ಅವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಾತು. ಕಾಲವು ತಿರುಗುತ್ತ ಹೋದಂತೆ, ಭಾಷೆ ಯಲ್ಲಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಂಗಾಲ, ಆಂಧ್ರ, ಮರಾಠಾಭಾಷೆಗಳ ಇತ್ತೀಚಿನ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಪ್ರಚಲಿತ ಭಾಷೆ ಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಭಾಷೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ವು ಮಾತ್ರ ಇದೀಗ ಪೂರ್ಣ ಎಚ್ಚತ್ತಿದೆ. ಮೈಸೂರ ಕರ್ನಾಟಕವು ಎಚ್ಚತ್ತಿದೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕಪ್ರಾಂತವಾದ ಧಾರವಾಡವು ಕಣ್ಣೊರಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಹತ್ತಿದೆ; ಆದರೆ, ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳಾದ ನಮ್ಮೀ ನಿಜಾಮಪ್ರಾಂತವು ಇನ್ನೂ ಗಾಢನಿದ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವದು. ಸರಿಕರನ್ನನುಸರಿಸಿ, ನಿದ್ರಿಯಿಂದ ತಿಳಿದೇಳುವದು ಪ್ರಾಂತದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಅದೃಶ ಕರ್ತವ್ಯವು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಯಚೂರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಸಂಘವು ಇದೇಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈ ಕೊಂಡಿದೆ. ಸಂಘದ ಸದ್ಯಶರೆಲ್ಲರೂ ಬಹುತರವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೂಡಿಯೇ ಸದಶ್ಯರಿರುವರು. ನಾನಾದರೂ ಸಂಘದ ಓರ್ವ ಸಭಾಸದನಿದ್ದು ಕೈಲಿಂದಾಗುವಷ್ಟು ಕನ್ನಡ ಸೇವೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದುದು “ ಕತೆಗೊಂಚಲ ” ವೆಂಬ ಪುಸ್ತಕವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ನಾಲ್ಕು ಕತೆ ಗಳಿರುವವು. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕತೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಕರ್ನಾಟಕ ಗತವೈಭವ, ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಬರೆದುದು. ಇನ್ನುಳಿದ ಮೂರು ಕತೆಗಳು ಸದ್ಯದ ಪರಸ್ಥಿತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಬರೆಯಲಾಗಿವೆ. ಪುಸ್ತಕವು ನನ್ನಪ್ರಥಮ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆ ಬಹಳ ವಾಗಿ ಕಂಡುಬರಬಹುದು. ಇಂತಹ ಹೆಚ್ಚುಪುಟಗಳ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿದ್ದು ಶ್ರೀ ಸಾವಿತ್ರಿ ಮುದ್ರಾಮಂದಿರದ ನೊದಲನೇಸಾಹಸ. ಅಚ್ಚಿನ

ದೋಷಗಳೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವದ ಕ್ಕಾಗಿ ಶುದ್ಧೀಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪುಸ್ತಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಾಚಕರು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಿ ಗುಣಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ತಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರೌಢ ತ್ವಾಹಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಮುಂದಿನಸಲ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನವಾಡಿ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಕಾಣಬರದಂತೆ ಬರೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವೆನು

ಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯಲು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೌಢತಾಹಿಸಿದ, ಗು. ನಿಲೋಗಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೂ, ಕತೀರಚನೆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನಕೊಟ್ಟ, ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಆರ್. ಜಾಹಗೀರದಾರ, ಎಮ್ ಎ. ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ. ವಿಜಾಪೂರ ಇವರ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಮಂಗಮಠದ ಸಭಾಸದರ ಲ್ಲೋರ್ವರೂ ರಾಯ ಚೂರ ಹಮದರ್‌ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರರೂ ಅದ, ಶ್ರೀ. ಪುರಾಣಿಕ ಬಿ. ಎ. ಇವರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ. ವ್ಹಿ. ಆರ್. ನಾಯಕ ಬಿ. ಎಸ್. ಸಿ ಇವರ ಅಭಾರ ಮನ್ನಿಸದಿರನು.

ಪುಸ್ತಕ ಅಚ್ಚುಹಾಕಿಸಲು ಕೊಡಗೈಯಿಂದ ಹಣದಸಹಾಯವಾಡಿ ದ, ಶ್ರೀ ಅಡಿವಿರಾವ ಫಡನೀಸ ಗಜಂದ್ರಗಡಇವರ, ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾ ಹಸವಾಡಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ, ಶ್ರೀ ಸಾವಿತ್ರಿ ಮುದ್ರ ಮಂದಿರದ ಚಾಲಕರಾದ ಶ್ರೀ ಅರವಣಿಗಿ ಹನುಮಂತರಾಯರ, ಹಾಗೂ ನಿಃಪಕ್ಷಪಾತ ದಿಂದ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆ ದುಕೊಟ್ಟ “ಪ್ರೇಮ” ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಂಡಿತ ತಾರಾನಾಥ ಮೊದಲಾದ ಮಹನೀಯರಲುಸಕಾರ ಪದೇಪದೇ ಸ್ಮರಿಸುವೆ.

ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಡಿಯಾಳು,
ದೇ. ಹ.

ರಣವಿಕ್ರಮ ಚಾಲುಕ್ಯರ ರಣರಸಿಕ

ಗ್ರೀಷ್ಮಋತುವು, ಸಾಮ್ರಾಟದಿನಮಣಿಯ ದೀರ್ಘಕಾಲದಅಳಿಕೆಯ ಮುಗಿದ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ರಜನೀದೇವಿಯು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. ದೇವಿಯ ದರ್ಪದ ರಾಜ್ಯದಾಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಮಾತ್ರವೂ ಭಯಚಕಿತವಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬರಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವಳ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಮಾರುತನು, ಗ್ರಾಮಗಳೊಳಗಿಂದ ಹಾದು ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಂಡವೇಗದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿರಲು, ಅವನ ಆ ವೇಗದ ಆಘಾತಕ್ಕೆ ತರುಲತೆನಿಕರಗಳು ಪಟ ಪಟ ಕಳಚಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಕ್ರೂರ ಶ್ವಾಪದಗಳೂ ಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಕಗಳೂ ಇದ್ದ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳ ದಲ್ಲಯೇ ಗರ್ಜನೆಮಾಡುತ್ತ ಗಿಲಿ ಬಿಲಿ ಮಾಡುತ್ತ ಆ ನಿರ್ಜನಪ್ರದೇಶದ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಭಂಗಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಲ್ಲದೆ ಮುಂದಡೆಇಡಲು ಧೈರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬರಬರುತ್ತ ಮರುತನಿಗೆ ಮೇಘನ ಸಹಾಯವೂ ದೊರೆಯ ಹತ್ತಿತು. ಅವೇಲೆ ಕೇಳುವದೇನು! ಮರುತನ ಸುಂಯಸುಂಯಾಟದಿಂದಲೂ ಮೇಘನಕಾಗೋಲ ಮಿಂಚು ಕಡಕಡಾಟದಿಂದಲೂ ಆ ನಿಶೆಯ ನಿರ್ಜನರಾಜ್ಯವು ಬಹು ಭೀಕರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ರಜನೀದೇವಿಯ ಇಂಥ ಘನಗಂಭೀರ ನಿರ್ಜನರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಯೋರ್ವನು ಅಶ್ವಾರೂಢನಾಗಿ ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ಎದುರು ಬರುವ ಎಡೆ 'ನು, ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಣ ಮಾಡುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದನು. ಮಿಂಚಿನ ದೇಶ ಕಾಣುತ್ತ ಹೋದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಕುದುರೆಯನ್ನು
 ೨. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಸಕು ಮಸಕಾಗಿ
 ೩. ನಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸಿಯು ಆ ದೀವಿಗೆಯ
 ೪. ಕಾಶವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿದನು. ಬೆಳಕಿನ ಸ
 ೫. ವ ದಿನ್ನೆಯಮೇಲೆ ಸಾಲ್ಕೈ

ದು ಹುಲ್ಲುಗುಡಿಸಲುಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳೊಳಗೆ ದೀವಿಗೆಗಳು ಮಿಣುಕು ಮಿಣುಕಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ದೀಪವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ, ಪ್ರವಾಸಿಗೆ ಕಿಂಚತ್ ಆನಂದವಾದಂತಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಯಾರಾದರೂ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ವಸತಿ ಮಾಡಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಿ, ದಿನ್ನೆಯಮೆಲೆಹೋಗಿ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಭವ್ಯಗುಡಿಸಲಿನಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ಬಾಗಿಲ ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದೊಡನೆ ' ಯಾ ರಿ ರು ವ ರು ' ಎಂಬ ಧ್ವನಿಯು ಒಳಗಣಿಂದ ಕೇಳಬಂದಿತು. " ನಾನೊಬ್ಬದ್ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಪ್ರವಾಸಿಯು, ಗಾಳಿಕಬ್ಬಾದುದರಿಂದ ಮಳೆಯು ಒತ್ತರವಾಗಿ ಬರಬಹುದು; ಆದುದರಿಂದ ಈ ಯೊಂದುರಾತ್ರಿ ಇಲ್ಲಿ ಇಳಿಯಲು ಸ್ಥಳಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳಉಪಕಾರ ವಾಗುವದು " ಎಂದನು ಪ್ರವಾಸಿಯ ವಾಕ್ಯಪೂರ್ಣ ವಾಗುವದರೊಳಗಾಗಿಯೇ ಓರ್ವ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಿ ಅವಯವದ ಅರವತ್ತುವರುಷದ ಮುದುಕನು ಅಲ್ಲಿಗೆಬಂದು ಪ್ರವಾಸಿಯನ್ನು ತನ್ನ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಚುಷ್ಕಗಳಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ ಶಾಂತ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಒಳಗೆಬರಲು ಹೇಳಿ, ತಾನು ಹೊರಗೆಹೋಗಿ ಇಬ್ಬರು ಸೇವಕರನ್ನು ತನ್ನೆಡೆಗೆಬರಲು ಒದರಿಹೇಳಿದನು. ಮುಂದೆ ತುಸುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಲಿಯನ್ನು ಹೊಲುವ ಮುಂಡೆದಿರುಗಿದ ಅವಯವದ ಇಬ್ಬರು ಸೇವಕರು ಅವನೆಡೆಗೆ ಬಂದರು.

ಮುದುಕ:—“ ಎಲೋರಾಮ ನೀನು ಈ ಕುದುರೆಯನ್ನು ತೆಗದು ಕೊಂಡುಹೋಗಿ, ಮಳೆಗಾಳಿತೂರದ ಒಂದು ಚಪ್ಪರದೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿ, ದಣಿದುಬಂದುದರಿಂದ ತುಸು ಮೈತಿಕ್ಕಿ ನೀರುಕುಡಿಸಿ ತಿನ್ನಲುಹುಲ್ಲನ್ನುಹಾಕು. ಲಚವಾ ನೀನು ಈ ಸಾವಾನುಗಳನ್ನು ತೆಗದುಕೊಂಡು ಒಳಗೆನೋಗಿ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರ ಯುಕ್ತವಾಣಿಯಿಂದ ಅವರಿರ್ವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಆದರದಿಂದ “ ತಮ್ಮ ಕುದುರೆಯ ಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಸೇವಕರಿಗೆ ಹೇಳಿ ”

ಪ್ರವಾಸಿಯು ಒಳಹೊಕ್ಕನು
ದು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಇಟ್ಟನು.

ಏನುಬೇಕು" ಎಂದುಕೇಳಲು, ಪ್ರವಾಸಿಯು ಕುಡಿಯಲು ತುಸು ನಿರುಕೊಡಿರಿ, ಹಾಗೂಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಥಳತೋರಿಸಿರಿ ನೀರುಕುಡಿದು ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಹೊತ್ತು ನಾನುಬಹಳ ದಣಿದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನುಬೇಕು " ಒಳ್ಳೇದು " ಎಂದು ಆಮುದುಕನು ಒಳಗೆಹೋಗಿ ನೀರುತುಂಬಿದ ಸಲ್ಲಚ್ಚವಾದ ಒಂದು ಮಣ್ಣಿನಪಾತ್ರೆಯನ್ನೂ, ಕಾಬಾಳಿಯ ಎಲಿಯಮೇಲ್ಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಂದಮೂಲ ಫಲಗಳನ್ನೂ ತಂದು ತರುಣನಮುಂದಿರಿಸಿ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ " ತರುಣಶ್ರೇಷ್ಠನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು ಹಸಿವೆ ನೀರಡಿಕೆಯಿಂದ ಶಾಂತನಾಗು; ನಾನೋರ್ವವನವಾಸಿಯು ನನ್ನಹತ್ತರ ನಿನಗುಚಿತವಾದ ಫದಾರ್ಥಗಳು ಇಲ್ಲ. ಈ ಆರಣ್ಯವಾಸಿಯು ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಂದಮೂಲ ಫಲಗಳನ್ನು ನಿನಗಾಗಿ ತಂದಿರುವನು ಒಲ್ಲಿನ್ನದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೃಗಚರ್ಮ ಹಾಸಿರುತ್ತದೆ ಸುಖವಾಗಿ ಮಲಗಬಹುದು." ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಮುದುಕನು ಬಾಗಿಲ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊಂದನು.

ಪ್ರವಾಸಿಯು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಎಫೇಚ್ಚ ನೀರುಕುಡಿದು ಹುಲಿದೊಗಲಮೇಲೆ ಮಲಗುವಮೊಂದೇತಡ ಗಾಢವಾದ ನಿದ್ರೆಯುಬಂದಿತು. ಒಂದುಮಗ್ಗಲಿಂದ ಮತ್ತೊಂದುಮಗ್ಗಲು ಆಗ್ವವದರೊಳಗಾಗಿಯೇ ಅರುಣೋದಯವಾಗಿತ್ತು. ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುತಲೆ ಎಚ್ಚರಾಯಿತು. ನಿದ್ರೆಯುಚೆನ್ನಾಗಿ ಆದುದರಿಂದ ನವಚೈತನ್ಯವು ಬಂದಂತಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಗುಡಿಸಲ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ಹೊರಗೆ ಬಂದುನೋಡುತಲೆ ಆಕಾಶವು ನಿರಭ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಉಷ್ಣ ರಶ್ಮಿಯ ಸುವರ್ಣಕಿರಣಗಳು ಎಲ್ಲಕಡೆಗೂ ಪಸರಿಸಿದ್ದವು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆದುದರಿಂದ ನೋಡಿದತ್ತೆಲ್ಲ ಕೆಸರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿನೀರುಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು ಮುಂಜಾವಿನ ತಂಗಾಳಿಯು ಮಂದವಾಗಿಬೀಸಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಲ್ಪಾದ ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರವಾಸಿಯು ಗುಡಿಸಲತಲೆಬಾಗಿಲನ್ನು ಮೊದಲನಂತೆ ಮುಂದಕೆ ಮಾಡಿ ದಿನ್ನೆಯನ್ನು ಇಳಿದು ಕೆಳಗೆಹೋಗಹತ್ತಿದನು.

ತುಸುದೂರ ಹೋದಮೇಲೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕಹಳ್ಳವು ಕಣ್ಣಿಗೆಬಿತ್ತು. ಪ್ರವಾಸಿಯು ಪ್ರಾತರ್ವಿಧಿಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಕ್ಕೆಹೋಗಿ ಕೈಕಾ

ಉಮೋರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು, ಹಳ್ಳದ ದಂಡೆಗುಂಟೆ ವಿ
 ಚಾರವಾಡುತ್ತ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖನಾಗಿ, ಸೃಷ್ಟಿಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೀಕ್ಷಿಸು
 ತ್ತ ದೇಹದರಿವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಗಿದ್ದನು. ವಿಚಾರಮಗ್ನ ನಾದುದರಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ
 ಯಾವಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವನೆಂಬ ಅರಿವು ಸಹ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ “ಗುರ್,
 ಗುರ್,” ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಅರಣ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಪ್ರವಾಸಿಯ ಕರ್ಣರಂ
 ದ್ರವನ್ನೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಬಹಿರ್ಮುಖನಾಗಿ ನಾಲ್ಕುಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ
 ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಭಾತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳದ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಬಂದ
 ವ್ಯಾಘ್ರವು ಇವನನ್ನುನೋಡಿ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿತು.
 ಪ್ರವಾಸಿಯು ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಎದ್ದವನು ಮೈಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದೆ, ಹಾಗೆ
 ಯೇ ಬಂದುದರಂದ, ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವನಕೈಯಲ್ಲಿ ಯಾವಬಗೆಯ ಆ
 ಯುಧವೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಮೈಮೇಲೆ ಕಿರಿ ಅಂಗಿಯೂ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು
 ಕೊಳ್ಳುವ ಧೋತರವಾತ್ರ ಇದ್ದಿತು. ತೊಟ್ಟ ಅಂಗಿಯನ್ನು ಕಳೆದು ಧೋತ
 ರವನ್ನೂ ಅಂಗಿಯನ್ನೂ ವ್ಯಾಘ್ರದ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಎಡ
 ಗೈಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಹುಲಿಯು ಮೈಮೇಲೆ ಜಿಗಿಯಿತು.
 ಪ್ರವಾಸಿಯು ಶಿಫ್ರಗತಿಯಿಂದ ಅಡ್ಡಸರದು ಮೊದಲಿನ ಲಾಘವನ್ನು
 ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದರೊಳಗಾಗಿಯೇ, ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತು ಬಾರದೆ ಹೋದುದ
 ರಿಂದ, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರದು ಹುಲಿಯು ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರೆ ಹಾರಿತು. ಈ
 ಸಾರೆ ಪ್ರವಾಸಿಯು ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ಅವನು ಬಟ್ಟೆ
 ಸುತ್ತಿದ ತನ್ನ ಎಡಗೈಯನ್ನು ಅದರ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಎರಡೂ
 ಹಿಂಗಾಲಗಳಮೇಲೆ ಬಲವಾಗಿ ತನ್ನಕಾಲುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಮುಂಗಾಲೆರಡನ್ನು
 ತನ್ನಹೆಗಲಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದರವೃದ್ಧವಾದ ಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ
 ಮುಷ್ಟಿಪ್ರಹರವನ್ನು ಮಾಡಹತ್ತಿದನು. ಎರಡುಮೂರು ಹೊಡತದೊಳಗೆ
 ಅದು ಅರಣ್ಯವೆಲ್ಲ ನಡುಗುವಹಾಗೆ ಗರ್ಜಿಸಿ ಉರುಳಿ ನೆಲದಮೇಲೆಬಿದ್ದಿತು
 ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರೆ ಹೊಡೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಹೆಣ್ಣು
 ಹುಲಿಯು ಆವೇದನೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಕೆರಳಿ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತ ಪುನಃ
 ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದುನಿಂತು ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಬಾಬ್ಬೀಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಾಣ
 ಗಳು ಒಂದರನೇಲ್ವೊಂದು ಸುಯಿಗುಟ್ಟುತ್ತಒಂದು ಬಲವಾದ ಗಾಯಗ

ಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಕೆಡುಹಿಡವು. ಬಾಣಗಳು ಮರ್ಮಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟಿದುದರಿಂದ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಲುಸಹ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಾಸಿಯು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ನಟ್ಟಿಬಾಣಗಳನ್ನು ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಲೆ ಆಹುಲಿಯು ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟಿತು.

ಬಿಲ್ಲುಹೊಡೆದವರು ಯಾರಿರಬಹುದೆಂದು ತಿರುಗಿನೋಡುತ್ತಲೆ ಹಿಂದೆ ನರಾತ್ರಿ ಮಲಗಲು ಸ್ಥಳಕೊಟ್ಟ ವೃದ್ಧನೂ ಅವನಬದಿಯಲ್ಲಿ ದೇವನಾಗ ಕನ್ನಿಕೆಯರನ್ನು ಹಿರಿಯಾಸುನ ಗಂಭೀರ ಮುಪ್ರೆಯುಳ್ಳ ಓರ್ವ ನವ ಬಾಲಿಕೆಯೂ ಅವಳಹಿಂದೆ ಬಾಣಬತ್ತಳಿಕೆಗಳಿಗಿಲ್ಲ ರಾಕ್ಷಸರಂತಿರುವ ಇಬ್ಬರು ಬೇಡರೂ ನಿಂತಿದ್ದರೂ. ಪ್ರವಾಸಿಯು ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಲೆ ಆ ವೃದ್ಧನು, “ಶೂರತರುಣನೇ ಭಾಪು! ಭಾಪು!! ನಾನುಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಬರುವದ ರೂಘಾಂಗಿಯೇ ನೀನು ಕುಟೀರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಹೊರಟಿದ್ದಿ ಪ್ರಾತರ್ವಿಧಿ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಿ ನಾನುಕುನುರಯ ಚಪ್ಪರದಕಡೆಗೆ ಹೋದೆನು. ಇವ್ವರಲ್ಲಿ ಹುಲಿಯ ಗರ್ಜನೆಯು ತೀರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬಂದಂತಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ನಾನು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಧ್ವನಿಯು ಕೇಳಿಬಂದ ದಿಕ್ಕಿನಕಡೆಗೆ ಹೊರಟೆನು. ನಾನು ಹೊರಡುತ್ತಲೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರು. ಹೆಚ್ಚದಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೋಡುತ್ತಲೆ ಹುಲಿಯ ಸಂಗದ ನಿಮ್ಮ ಮುಷ್ಟಿಯುಧ್ಧವು ನಡೆದಿತ್ತು. ನೀವು ಯಾವುದೊಂದು ರಾಜಕುಲವನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಶೂರ ಪುರುಷರ ವಂಶವನ್ನಾಗಲಿ ಅಲಂಕರಿಸಿರ ಬಹುದೆಂದು ನಾನು ನಿನ್ನನ ರಾತ್ರಿಯೇ ಊಹಿಸಿದ್ದೆನು. ನನ್ನ ತರ್ಕವು ಸಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಈಗ ಕಣ್ಣುಟ್ಟಿ ನೋಡಿರುವ ತಮ್ಮ ಈಶೂರಕೃತ್ಯದಿಂದ ನೀಸಂಶಯವಾಗಿ ಸಿದ್ಧನಾದಂತಾಯಿತು

“ ವ್ಯಾಘ್ರನಖದಿಂದಾದ ಗಾಯದಿಂದ ಹೊರ ಹೊರಡುತ್ತಿರುವ ನೆತ್ತರವನ್ನು ಒರಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ತರುಣನು ” ತಮ್ಮ ತರ್ಕವು ಸ್ವಲ್ಪಾಂಶದಿಂದ ನಿಜವದೆ. ನಾನು ಚಾಲುಕ್ಯ ಸಾವ್ರಾಟ ಪುಲಕೇಶಿ ಮಹಾರಾಜರ ತಮ್ಮ ಅಂಧ್ರ ದೇಶಾಧಿಪತಿ ಕುಬ್ಜ ವಿಷ್ಣು ವರ್ಧನರ ಮಗನು ನನಗೆ ರಣರಸಿಕ ನೆನ್ನುವರು. ಇದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೆ ಮುದುಕನ ಮುಖಚರ್ಯವೇ

ಬೇರೆ ಯಾಯತು. “ಇರಬಹುದು” ಎಂದು ಒಂದು ದೀರ್ಘ ಶ್ವಾಸಬಿಟ್ಟು ರಾಜಪುತ್ರನೇ ! ಹೀಗೆ ಅಡವಿ ಅಲೆದಾಡುವದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ವೇನಿರುವದು.

ರಣರಸಿಕನು ವಿನಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ಕುಟೀರಕ್ಕೆ ನಡೆಯಿರಿ ಅಲ್ಲಿನಾ ನು ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಹೃದ್ಗತವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು.

ಮುದುಕ:— ಹೌದು ನಡೆಯಿರಿ ಸೂರ್ಯನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿರು ವನು. ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪವಾದರೂ ಅಗಹತ್ತಿದೆ. ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವಮಾತು ಕತೆಗಳಾಗದೆ ಎಲ್ಲರೂಬಂದು ಗುಡಿಸಲು ಸೇರಿ ದರು. ಗುಡಿಸಲಿನೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹಾಸಿವ ಒಂದು ಹುಲಿ ದೊಗಲಮೇಲೆ ವೃದ್ಧನು ಉಸ್ಸೆಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಅವನ ತುಸು ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಜಿಂಕೆಯ ತೊಗಲಿನಮೇಲೆ ರಣರಸಿಕನು ಕುಳಿತು ಕೊಂಡನು. ಆಗ ಮುದುಕನು— ರಾಜಪುತ್ರ ನೀನು ನಿನ್ನ ಹೃದ್ಗತ ಹೇ ಳುವೆನೆಂದಯಲ್ಲ ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿದ್ದರೆ ಹೇಳು.

ರಾಜಪುತ್ರ:— ತಮ್ಮಮುಂದೆ ಹೇಳದೆ ಇನ್ನಾರಮುಂದೆ ಹೇಳಲಿ. ಪೂಜ್ಯರೇ ! ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿ ಪಿತ್ರಗಳ ಅಂತಿಮ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ಅಡವಿ ಅಡವಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರುವೆನು. ಎಂದು ವಿಷಣ್ಣ ವದನನಾಗಿ ಹೇಳಿದನು.

ಆ ವೃದ್ಧಪುರುಷನು ತನ್ನ ವಿಶಾಲವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ರಣರಸಿಕನ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿಸಿ “ ಏನು ರಣರಸಿಕ ರಾಜಪುತ್ರನೇ ಚಾಲುಕ್ಯ ವಂಶೀ ಯನೆಂಗಿ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ಇಹಲೋಕದ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿ ಈನಶ್ವರ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋದರೋ ?

ರಣರಸಿಕ:— ಹೌದು ಪಿತೃವರ್ಯರು ಗತಿಸಿ ವಂದುನರುಷವಾಯಿ ತು. ಅವರಕಡೆಯ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹೊ ರಟದ್ದರಿಂದ ಅಂಧ್ರದೇಶದ ಅಡಳಿತ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಚಾಲುಕ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಟ ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯಮಹಾರಾಯನೇ ನೋಡುವರು ಎಂದು ಅಶ್ರು

ಪೂರ್ಣ ನೇತ್ರದಿಂದ ನುಡಿದನು. ವೀರವೃದ್ಧನ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ನೀರುದುಂಬಿದವು. ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣಗೊಡದಂತೆ ವಿರುದ್ಧ ದಿಶೆಗೆ ತನ್ನವೋರ ತಿರುವಿ ಕಣ್ಣೀರೊರಿಸಿಕೊಂಡು ದುಃಖಾವೇಗವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾಜಪುತ್ರ ಮಹಾರಾಯರ ಕೋನೆಯ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಹೊರನುಡಿಯಲು ಬರುವಂತಿದ್ದರೆ ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ.

ರಾಜಪುತ್ರ— ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಇದನ್ನೇನು ಕೇಳುವಿರಿ, ಪ್ರಪಂಚದಿಂದ ಅಲಿಪ್ತರಾಗಿ ಆರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ನಿಮ್ಮಮುಂದೆ ಹೇಳಲು ಯಾಕೆ ಸಂಕೋಚ. ಪಿತೃವರ್ಯರ ಮೊದಲನೆಯ ಅಜ್ಞೆಯೆಂದರೆ ಪುಲಕೇಶಿ ಸಾರ್ವಭೌಮರ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಕುಬ್ಜಮಹಾರಾಯರಿಗೆ ಸಹಾಯಕೊಡಲು ಬಂದ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯವೀರಸೇನರನ್ನು ಗೊತ್ತುಹಚ್ಚುವದು ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಕುಬ್ಜಮಹಾರಾಯರು ಇರುವಾಗಲೆ, ಆದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರೇವಾಖಂಡದ ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆಬಂದು ಈ ಕಟ್ಟಡವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಸುದ್ದಿಯು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ ಅದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿಹುಡುಕಲು ತಿರುಗಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಹದಿಂದ ಕೆಂಜಿಗದಂತೆ ಕೆಂಪಾದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಮುದುಕನು ಅವರಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವದು ಇಷ್ಟು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯವಿದೆಯೋ? ನೀವು ಅವೀರಸೇನರನ್ನು ನೋಡಿರಬಹುದು?

ರಣರಶಿಕ— ಇಲ್ಲ! ಮೊದಲು ನೋಡಿರಬಹುದು ಅದು ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಎಂದು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇವರೇ ವೀರಸೇನ ಮಹಾರಾಯರೆಂದು ಗುರ್ತು ಹಿಡಿಯಲು ಬಾರದಂತಾಗಿದೆ. ಅವರು ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಬಹಳ ಸಣ್ಣವ ನಿರಬಹುದು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಮುದುಕನು ಬಾಯಿಹಾಕಿ ಹಾಗಾದರೆ ಆ ವೀರಸೇನರು ಇನ್ನು ಜೀವದಿಂದಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಒಳ್ಳೇದು ಅವರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ನೀವು ಮಾಡುವದಾದರೂ ಏನು? ರಣರಶಿಕ— ಅದು

ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ. ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಮೇರೆಗೆ ಅವರು ಈಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುವರೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟಿರುವೆನು. ಆ ವೃದ್ಧಗೃಹಸ್ಥನು ತನ್ನ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಬಾಲಕಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತ ಏನು? ಆ ಸರದಾರರಿಗೆ ಯುದ್ಧದ ನಿಮಂತ್ರಣ ಕೊಡಲು ಬಂದಿರುವಿರೋ? ಅಥವಾ ಕೈಗೆಶಿಕ್ಕು ತಲೆ ಶೆರೆಹಿಡಿದು ಇಲ್ಲವೇ ಕಾಣುತ್ತಲೆ ಶಿರಚ್ಛೇದ ಮಾಡುವಿರೋ? ಮುಂದು ಕನ ಮಾತಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಗೊಂಡು, ರಣರಶಿಕನು—ಛೇ! ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳು ಷ್ವಾದರೂ ವಿಪರೀತ ಕಲ್ಪಿಸಕೂಡದು. ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥ ಕುಬ್ಜ ಅರಸರು ಆಮಾತ್ಯರೊಡನೆ ವರ್ತಿಸಿದ ಕಠೋರತನಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆಬೇಡಲು ನನಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿರುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅವರು ಕ್ಷಮಿಸದವರೆಗೆ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗಲಾರದೆಂದು ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳಿರುವರು. ಅದುದರಿಂದ ನನ್ನ ತಂದೆಯವರು ಮಾಡಿದ ಸರ್ವಾಪರಾಧಕ್ಕೆ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡುವೆನು. ಅವರ ಲೋದಾರ್ಥವಾಗಿಯೇ ಈ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳಿಂದ ರಾತ್ರಿಹಗಲು ಬಿಸಿಲು ನೆರಳು ಚಳಿಮಳೆ ಗಾಳಿಯನ್ನದೆ ಅಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿರುವೆನು. ಮುಂದುಚ್ಚರಿಸುವದು ಅವನಿಂದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಸಿರಗಳುಬಿಗಿದು ಕಣ್ಣೊಳಗಿಂದ ಪಟಪಟ ನೀರ ಹನಿಗಳು ಉದರಹತ್ತಿದವು. ಅವನು ಅಧೋವದನನಾಗಿ ಚಿತ್ರದೊಳಗಣ ಬೊಂಬೆಯಂತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟನು.

ಆವೃದ್ಧನಿಗೂ ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾದಂತೆ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಅವನು ದೊಡ್ಡದೊಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟು ಈಶ್ವರೇಚ್ಛೆಯು ಅವನ ಆಘಾತ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇರಲಿ ಒಳ್ಳೆದು ಬಂದಿದ್ದೆಲ್ಲ ಭೋಗಿಸಲೇಬೇಕು. ದುಃಖಾವೇಗವು ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತಲೆ ರಣರಸಿಳನು, ವೃದ್ಧ ಪುರುಷನೇ! ಪುಲಕೇಶಿ ಸಾಮ್ರಾಟರು ತಮ್ಮಂದಿರಾದ ಕುಬ್ಜ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನರಿಗೆ ವೆಂಗಿಯ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವಕಾಲಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿಕ ಸರದಾರರಾದ ವೀರಸೇನರನ್ನು ಕರೆದು ತಮ್ಮಂದಿರ ರಾಜ್ಯಪಾಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಲು ಹೇಳಿದರಂತೆ. “ ಹಾಗಾದರೆ ಮುಂದೇ-

ನಾಯಿತು.” ಎಂದು ಮುದುಕನು ಕಿಂಚಿತ್ ಆತುರದಿಂದ ಕೇಳಿದನು. “ದಿವಂಗತ ಮಹಾರಾಯರು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಅಣ್ಣನವರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ವೀರಸೇನರ ಕಿವಿಯ ಮೇಲಿಡದೆ ಯಾವಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವಂತೆ; ಆದರೆ ಮುಂದೆ ತುಸು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ “ವಿನಾಶಕಾಲೆ ವಿಸರೀತಬುದ್ಧಿ” ಎಂಬಂತೆ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಡೆಯುವದಂತೂ ದೂರುಳಿಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಆ ಮುಕ್ತದ್ವಿ ವೃದ್ಧ ವೀರನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಲುಸಕ್ತವುಸಿದರು. ಸಾರ್ವಭೌಮ ಪುಲಕೇಶಿ ಮಹಾರಾಯರು ಯಾವ ಉತ್ತರದೇಶದ ಸಾವ್ರಾಟ ಹರ್ಷವರ್ಧನನ್ನು ಗೆದ್ದು ಸರ್ಮದೆಯ ಆಚೆಯವರೆಗೆ, ಎಲ್ಲಭೂಮಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ವಾದಾಕ್ರಾಂತ ಮಾಡಿದ್ದರೋ, ಆಹರ್ಷವರ್ಧನರ ಮಾಂಡಲೀಕರಲ್ಲೋರ್ವನು ತಲೆಎತ್ತಿ, ಆ ಪುಲಕೇಶಿ ಮಹಾರಾಯರ ತಮಂದಿರಾದ ಇವರನ್ನು ಬಗ್ಗು ಬಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಾಳಿ, ಇಲ್ಲಿಯ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕಳುಹಿದ ಗುತ್ತಾಚಾರನಿಗೆ ಹಿಂದು ಮುಂದಣ ವಿಚಾರನಿಲ್ಲದೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟಿರಂತೆ. ಅವನೇ ಇವರ” — ಅವನನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾತಾಡಗೊಡದೆ ಮುದುಕನು ವೀರಾವೇಶದಿಂದ ಅವನ ಹೆಸರೇನು? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಮುದುಕನಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಾ ರಾಜಪುತ್ರನು “ಅವನ ನಿಜವಾದಹೆಸರು ಇದುವರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವದಿಲ್ಲ ಅವನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಘ್ರದಂತನೆಂಬ ಹೆಸರಿಂದ ಇರುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಅವನು ತನ್ನ ಹೆಸರಿನಂತೆ ನಿಜವಾಗಿ ವ್ಯಾಘ್ರದೋಪಾದಿಸುಲ್ಲ ಕ್ರೂರನೂ ಪರಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವವನೂ, ದುಷ್ಟನೂ, ದೂರಾಚಾರಿಯೂ ಆಗಿದ್ದನು ಅವನಿಂದಲೇ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ದುರವಸ್ಥೆಯು ಬಂದಿತು”

ಮುದುಕ— ರಾಜಪುತ್ರ ನನ್ನ ಕಿವಿಯವರೆಗೂ ಈಸುದ್ದಿಯು ಕೇಳಬಂದಿದೆ ಮುಂದೇನಾಯಿತು.

ರಾಜಪುತ್ರ— ಅವನು ಬರುತ್ತಲೆ ನಮ್ಮ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಾಕರಿಗೆನಿಂತನು, ತನ್ನ ಕಾರ್ಯದಿಂದಲೂ ಮೃದು ನುಡಿಗಳಿಂದಲೂ ತುಸು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅರಸರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ನಂಬಿಕೆಯ ಸರದಾರನಾದನು. ಅವನು

ತನ್ನ ವಿಷಪೂರಿತ ಬಾಷಣಗಳಿಂದ ವೀರಸೇನ ಅಮಾತ್ಯರು ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿರುವರೆಂಬ ದುರಾರೋಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಇದಲ್ಲದೆ ತನ್ನಂತೆ ಮಾತನಾಡುವ ರಾಯರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಮೂವರು ಸಾಲ್ವರು ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಸರದಾರರಿಂದಲೂ ಸಹ ಅಮಾತ್ಯರಿಗೆ ಕಟುವಚನಗಳನ್ನಾಡಿಸಿದನು.

“ ಅರಸರಿಗೆ ಅರಬುದ್ಧಿ ” ಎಂಬಂತೆ ಕೇಳುವದೇನು? ಮರುದಿನವೇ ಅಮಾತ್ಯವರರ ಮನೆವಾರು ದನಕರು ಒಪ್ಪು ಒಡಿನೆ ಜಾಹಗೀರು ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಕಸಿದು ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅಮಾತ್ಯಸದರಿಂದ ಕೆಳಗೆ ದೂಡಲಾಯಿತು. ಇಂತಿಷ್ಟು ಸಾಲದೆ ರಾಜದ್ರೋಹಿ ಇರುವರೆಂಬ ಆರೋಪ ಹೊರಸಿ ಗಡಿಸಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆಯು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಅನಾಹುತ ಆಗುವವರೊಳಗಾಗಿಯೇ ಅಮಾತ್ಯರು ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರ ಅಲ್ಪವಯಿ ಬಾಲೆಯೋರ್ವಳು ರಾಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಳು. ಮುಂದೆ ತುಸುದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಮಾತ್ಯರ ಶೂರ ಮುತ್ಸದ್ಧಿ ಸ್ನೇಹಿತನೋರ್ವನು ಬಾಲೆಯ ಬಂಧವಿಮೋಚನೆಮಾಡಿ ತನ್ನ ಕೂಡ ಬಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಡೆದನು. ಇದುವರೆಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಆ ಮಾತ್ಯಹೀನ ಬಾಲೆಯ ಶೋಧವೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆಳುತಿದ್ದ ಆನವತರುಣಿಯು ತನ್ನ ಮಧುರ ವಾಣಿಯಿಂದ “ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ವೃತ್ತಾಂತವು ಬಹು ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿಯೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಕರವಾಗಿಯೂ, ಕರುಣಾಜನಕ ವಾಗಿಯೂ, ಇರುವದೆಂದು ಮಂದಸ್ಥಿತದಿಂದ ತಲೆಕೆಳಗೆಮಾಡಿ ನುಡಿದಳು.

ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಆ ತರುಣಿಯ ಕಡೆಗೆ ರಣರಸಿಕನ ಲಕ್ಷ್ಯವು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಗೋಡುತಲೆ ಅವಳನ್ನು ದ್ದೇಶಿಸಿ ರಾಜಪುತ್ರನು “ ನಿಮಗೆ ಮನೋರಂಜಕವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ವಂಶಕ್ಕೆ ಕಲಂಕವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ ಹಾನಿಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟದ್ದರಿಂದ, ತಲೆಎತ್ತಿ ನಡೆಯಲು ಸಹ ನಮಗೆ ಬಾರದಂತಾಗಿದೆ, ಮುದುಕನು ಖತಿಗೊಂಡು ಉಸುರ್ಗರದು “ ಇಂತಿ ರಾಜಪುತ್ರ ಮುಂದೆ ವರ್ತಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿರಿ”

ರಣರಸಿಕನು ನೆಲವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ— ಮುಂದಣ ಸಂಗತಿಯು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿಯೂ ಲಜ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿಯೂ ಇರುವದು. ಬೀರಸೇನ ಅವಾತ್ಸ್ಯರು ಹೋದಮೇಲೆ ಮತ್ತೂ ಮೂವರು ನಾಲ್ವರು ಹೋದ ಅವಾತ್ಸ್ಯರ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದರು. ಅದುದರಿಂದ ಅರಸರು ತುಸು ಅಪ್ರೀಯವಾಗಿಯೇ ಕಾಣಹತ್ತಿದರು ಶೂರ, ವೀರ, ಮುತ್ಸದ್ವಿ ತರುಣ ವೃದ್ಧ ಪುರುಷರು ಮೆಲ್ಲಗೆ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಶರಣು ಹೊಡೆಯ ಹತ್ತಿದರು. ಇವರ ದುರ್ಬಲತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಮೊದಲಿನಿಂದ ಹೊಂಚುಹಾಕಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆ ಮಾಂಡಲೀಕ ಅರಸನು ಇವರ ರಾಜ್ಯಪಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ದಾಳಿಮಾಡಿದನು.

ಮುದುಕ— ಕುಬ್ಜ ಅರಸರ ಪತನವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿರಬಹುದು.

ರಸಿಕ— ಇಲ್ಲ, ಮೊದಲನೇಸಾರೆ ವೀರಾವೇಶದಿಂದ ಕಾದಿ ಶತ್ರು ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆಟ್ಟಿದರು. ಆದರೆ ಎರಡನೆಯ ಸಾರೆಮಾತ್ರ ಅವರ ಬಲಾಢ್ಯ ಸೈನ್ಯದೆದುರಾಗಿ ನಿಲ್ಲವದು ಇವರಿಂದ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ದುರ್ಗಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೈವಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಪ್ರತಿದ್ಧ ನಂದೀದುರ್ಗವು ಸಹ ನಮ್ಮ ಕೈಬಿಟ್ಟುಹೋಯಿತು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮುದುಕನಲ್ಲಿ ವೀರಾವೇಶದ ಗಾಳಿಯು ಸಂಚರಿಸಿದಂತಾಗಿ ಅವನ ಬೇರಿಳಿದ ಹಲ್ಲುಗಳು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಕೆಳದುಟೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿದವು ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಗುಲಗುಂಜಿಯಂತೆ ಕೆಂಪಾದವು. ಬಂದ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೋರಗೊಡದೆ ಕಿಂಚಿತ ಸಮಾಧಾನಹೊಂದಿ ಮುದುಕನು ಇಂಥಸಮಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಘ್ರದಂತನು ಏನುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವೀರಿಂದ ಸಹಾಯ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ರಸಿಕನು ಮೋರೆ ಸಣ್ಣದುಮಾಡಿ—ಅಯ್ಯೋ! ಅವನಸಹಾಯವೇ? ಮೊದಲನೆಯ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿಯೇ ಆಕ್ರೂರ ಕಪಟಿಯು ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ ತುಸು ಜನರನ್ನೊಡಕೊಂಡು ಶತ್ರುಪಕ್ಷವನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡನು.

ಆಮೇಲೆ ಕುಬ್ಜಮಹಾರಾಯರಿಗೆ ಪೂರ್ವದ ಸ್ಥರಣೆಯು ಬಂದಿತು. ಜರುಗಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಮಾಡುವದೇನು ? ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಅವರಸಂಗಡ ಹೇಳಲಸಹ್ಯವಾದ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಮಾಂಡಲಿಕತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.

ಮುದುಕನು ಹಣೆ ಹಣೆ ಬಡೆದುಕೊಂಡು ವೆಂಗೀಯ ಅರಸರಿಗೆ ಇಂಥ ದುರ್ದೈವಿಯೇ ? ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟನು.

ರಾಜಪುತ್ರ— ಪರಕೀಯರಿಂದಾದ ಅಪಮಾನವನ್ನು ಅರಸರಿಂದ ಸಹಿಸುವದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಭ್ರಮಿಷ್ಠ ರಾದಂತಾಗಿ ವೀರಶೇನ ವಿಜಯಸಿಂಹ ಎಂದು ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಅನ್ನುತ್ತ ಮುಂದೆ ತುಸು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಇಹಲೋಕದ ಮಹಾಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿದರು.

“ ವಿಜಯಸಿಂಹರೆಂಬುವರು ಯಾರಿರಬಹುದು. ” ಎಂದು ಮುದುಕನು ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ ಆಚ್ಚರಿಗೊಂಡಂತಾಗಿ ಕೇಳಿದನು.

ಕುಮಾರ— ವಿಜಯಸಿಂಹ ರೆನ್ನುವವರೂ ಓರ್ವವಿಶ್ವಾಸಿಕ ಸರದಾರರೇ ಇದ್ದಂತೆ ಅವರೇ ಅಮಾತ್ಯ ವೀರಸೇನರ ಪುತ್ರಿಯ ಬಂಧ ವಿಮೋಚನೆಮಾಡಿ ತಂದೆ ಇದ್ದೆಡೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರಂತೆ.

“ ಕುಮಾರ! ಅಹೃದಯ ವೀರೀರ್ಣ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರಿ ನನ್ನಿಂದ ಕೇಳಿದಾಗದು. ಮುಂದೆ ಅವಕಾಶ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಇರುವದು. ” ಎಂದು ಮುದುಕನ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ತರುಣಿಯು ಅಲ್ಲಡತನದಿಂದ ನುಡಿದಳು.

ರಣರಸಿಕ— ಅಮಾತ್ಯವರರನ್ನು ಹಡುಕಿ ಪಿತ್ರವರ್ಯ ಕುಬ್ಜಮಹಾರಾಯರ ಅಕ್ಷಮ್ಯತಪ್ಪಿನ ಕ್ಷಮೆಬೇಡುವದು ಮೊದಲನೆಯ ಕೆಲಸ. ಎರಡನೆಯದೆಂದರೆ ವೆಂಗೀಯವರ ಕೈಯೊಳಗಿಂದನ ಸುಳಿಹೋದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಿರುಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದು.

ತರುಣಿ— ರಾಜಪುತ್ರರೇ! ಚಾಲುಕ್ಯ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದಕ್ಕು ಸಾರ್ಥಕವು ನಿಮ್ಮಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯು ನಿಜವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ವಂಶಕ್ಕೆ ಭೂಷಣಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ನೀವು ಕೈಕೊಂಡ ಈ ಕಾರ್ಯವು ಪ್ರೀತಪ್ರದಲ್ಲಯೇ ಕೈಗೂಡಲೆಂದು ಅದಯಾಘನನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಬಲವಾದಕೋರಿಕೆ. ನಿಮ್ಮ ಹಿಡಿದ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವೂ ತನುವನ ಧನಗಳಿಂದ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಸಹ ಸಿದ್ಧರಿರುವೆವು. ತರುಣಿಯು ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಬೇರೆಕಡೆಗೆ ತಿರುವಿ ಕಿಂಚಿತ್ ಹಾಸ್ಯದಿಂದ— ಕುಮಾರರೇ! ತಮ್ಮವಿವಾಹವು ಆಗಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ರಣರಸಿಕ— ಇಲ್ಲ! ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡುವವರೆಗೆ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಿ ಯಾಗುವದಿಲ್ಲೆಂಬದಾಗಿ ಪ್ರಭುವಿನೆದುರಿಗೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿರುವೆನು.

ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಸಾವಧಾನಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮುದುಕನು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಗಂಭೀರಮುದ್ರೆಯನ್ನು ತಾಳಿ ಧನ್ಯವಾದ! ಕ್ಷಾತ್ರವೀರನೇ ಧನ್ಯವಾದ!! ನನಗೆ ನಿಮ್ಮತಂದೆಯವರ ಗುರುತುಇತ್ತು

ಇರಲಿ ನನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳುವಇಚ್ಛೆ ನಿನಗೂ ಇದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಈಗ ನನ್ನಮನಸ್ಸು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಮಯ ದೊರೆತಾಗ್ಗೆ ಸವಿಸ್ತಾರ ಹೇಳುವೆನು. ಹೊತ್ತು ಬಹಳಾಗಿದೆ, ನಿಮ್ಮ ಊಟ ಉಡಿಗೆಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒತ್ತರದಿಂದ ಹೊರಹೊರಟವನು ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಾಣದಂತಾದನು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ರಣರಸಿಕನು ಬಹಳಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ. ಶೂನ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಅವನಿಗೆ ತಾನು ಎಲ್ಲಿರುವನೆಂಬ ಅರವೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಹೊತ್ತು ಬಹಳಾಗಿದೆ ಊಟದ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಕುಳಿತಿರುವಿರಲ್ಲ. “ ಎಂದು ಯಾರೋ ಕೇಳುವ ಸುಂದರವಾದ ಮಂಜುಲವಾಣಿಯು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಕೇ

ಳಬಂದಿತು, ಅವನು ಎಚ್ಚತ್ತು ನೋಡುತ್ತಲೆ ಮೊದಲು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಆ ನವಯೌವನ ಹರಿಣಾಕ್ಷಿಯು ಅವನ ಹಿಂದೆಯೇ ತುಸುದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಊಟದ ಹೊತ್ತಾಗಿರುವದೆಂದು ಪುನಃ ಅವಳು ನಸು ನಗುತ್ತ ವಿನಯದಿಂದ ಸೂಚಿಸಿದಳು.

ರಣರಸಿಕ— ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆ ವೃದ್ಧ ಪುರುಷನು ಕಂಡುಬರುವ ದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! ಎಂದು ಅವಳ ಕಡೆಗೆ ಮೋರೆ ದಿರುವ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತ ಕೇಳಿದನು.

ತರುಣಿ— ಅವರು ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವಿಶೇಷ ತ್ರಾಸ ವಾಗುತ್ತಲೆ ಅವರಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಂತಾಗಿ ಹೇಳಿಕೇಳದೆ ಮನಬಂದೆಡೆಗೆ ಹೋಗುವರು, ಪುನಃ ಶಾಂತಿ ಸಿಗುವವರೆಗೆ ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ರಣರಸಿಕ— ಇತ್ತನೋಡಿರಿ! ಕೋಪಿಸಕೂಡದು, ವಿಶೇಷ ಮನಸ್ತಾಪ ವಾಗುತ್ತಲೆ ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾದರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಾದರೂ ನನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅನ್ನ ನೀರು ಯಾವೂ ರುಚಿಸವು

ರಣರಸಿಕನ ಆಸ್ಫುಟಸ್ವರವನ್ನು ಕೇಳಿಸ ಲಜ್ಜ ವದನದಿಂದ ಆಬಾಲಿಕೆಯು “ ಇದೇನು ? ಕುಮಾರರು ಹುಲ್ಲುಗುಡಿಸ ಲೊಳಗಣ ಬಡವರ ಆ ದರಾತಿಥ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬಾರದೆನ್ನುವದು ? ತಾವು ನಮ್ಮಂಥವರಡೆಗೆ ಬರುವದೇ ಅಪರೂಪ. ನಮ್ಮ ಸುದೈವದಿಂದ ದೈವವಶಾತ್ ಬಂದಿದ್ದು, ಊಟವಾಡದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಪವಾಸವಿರುವದು ನಮ್ಮಿಂದೆಂದಿಗೂ ನೋಡುವದಾಗುವದಿಲ್ಲ. ” ಎಂದಳು.

ರಣರಸಿಕನು ದೀನಸ್ವರದಿಂದ—ನೀವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂ ವಿಕಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಕೂಡದು. ನಾನು ನಿಮ್ಮೀರ್ವರಲ್ಲಿ ಓರ್ವನಿದ್ದೇನೆ. ಇತ್ತನೋಡಿರಿ! ನಿಜವಾಗಿ ನಾನೋರ್ವ ವನಚರ ನಿರುವೆನು. ನನಗೆ ಉಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಇಚ್ಛೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಊಟ ಉಡಿಗೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಅಗ್ರಹವನ್ನು ತಾಳಕೂಡದು.

ತರುಣಿ— “ ತಮಗೆ ಮಿತಿ ಮೀರಿದ ಮನಸ್ತಾಪ ವಾಗಿರಬಹುದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಈಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿರುವದು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಕ್ಕರೂ ಸಿಗಬಹುದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ ” ಎಂದು ನಮ್ಮತೆಯಿಂದ ಆಪ್ತಾಲೋಚನೆಯ ವಿಷಯ ವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದಳು.

ರಸಿಕ— ನಡೆಯಿರಿ, ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯಿರಿ, ನನ್ನನ್ನು ಮಾವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯಿದರೂ ಚಿಂತೆಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಂದೆಯವರ ಕಡೆಯ ಕೋರಿಕೆಗಳಿಷ್ಟು ಕೈಗೂಡಿದರೆ ತೀರಿತು. ಬಾಲಕಿಯು ಯಾವಮಾತನ್ನು ಆಡಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಗುಡಿಸಲ ತೀರ ಒಳಗಣಭಾಗದಲ್ಲ ಹೋಗಿ ಬಿಲ್ಲು ಬತ್ತಳೆಕೆ ಥಾಲು ಮುಂತಾದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪರ್ಣಕುಟೀರದ ತಲೆಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಣರಸಿಕನು, ತಲೆ ಬಾಗಿಲವರಿಗೆ ಬಂದು ಬಾಲಕಿಯನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ “ ನಾನು ಒಳಗಣ ನನ್ನ ಖಡ್ಗ ಬರ್ಚಿಗಳನ್ನು ತರಲು ಮರೆತನು ” ಸಸುನಗುತ್ತ “ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲೇಕೆ? ಈ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಆಸ್ತ್ರಗಳು.

ತರುಣಿ— ನಾನು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಎಂದೂ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡುವದಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ನಾವಿರುವ ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಬಹು ಭೀಕರವಾಗಿರುವದು. ಹುಲಿ, ಕರಡಿ, ಚಿರ್ಚ, ಮೊದಲಾದ ಹಿಂಸ್ರ ಪಶುಗಳು ಬೇಕಾದಹಾಗೆ ಬೇಕಾದತ್ತ ಹಗಲುಸಹ ಆಡ್ಡಾಡುವವು. ಇಡಲ್ಲದೆ—

ರಣರಸಿಕ— ನಿಮ್ಮ ಕೂಡ ನಾನಿರುವಕಾಲಕ್ಕೆ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವೇತಕ್ಕೆ ? ಇರಲಿ, ಮನಸ್ಸಿನ ವಿರುದ್ಧ ಹೋಗುವಮೂ ವಿಹಿತವಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಕಲೆಯು ಪೂರ್ಣ ಅವಗತ ವಿದ್ಧಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಮುಂಜಾನೆ ಹುಲಿಗೆ ನೀವೇಬಾಣವನ್ನು ಗುರಿಇಟ್ಟಿದುದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಣರಸಿಕನ ಪ್ರಶಂಸೋದ್ಗಾರ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ ಆತರುಣಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಅವಳಮುಖವು ಕೆಂಪೇರಿತು. ಲಜ್ಜೆಯು ಸಂಪೂರ್ಣ ಆವರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವಳುತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಹೋಕಾರಾರ್ಥ ಉತ್ತರವನ್ನಪ್ಪೇಕೊಟ್ಟಳು.

ರಣರಸಿಕ— ನೀವು ಹೇಳಿದ ಸ್ಥಳವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಎಷ್ಟುದೂರದ ಮೇಲಿರುವದು? ತರುಣಿಯು ಅಂಗುಲಿನಿರ್ದೇಶವಾಡಿ ಎದುರಿಗೆ ಕಾಣುವ ಭಹ್ಯಗಿಡಗಳ ಗುಂಪೇ ಆ ಸ್ಥಳವು. ಅಷ್ಟೇನು ದೂರಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಸ್ಫಟಿಕದಂತಿರುವ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹವಿರುವದು. ದೇವಾಲಯವು ಬಹಳ ಪುರಾತನದಿದ್ದು, ಬಹು ಭವ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಸ್ಥಳವು ರಮಣೀಯವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯವಾಗಿರುವದು. ಆ ಸ್ಥಳವು ನಿಜವಾಗಿ ಕುಮಾರರ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಣವಾಡುವದು

ರಣರಸಿಕ — ನೋಡುವಾ! ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊರಕುವ ಆದರಾತಿಥ್ಯದಿಂದ ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದವಾಗಿದೆ. ಅರಮನೆಗಿಂತಲೂ ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಾಧಾನ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ—ಆದರೆ ದೇವಿ! ಅವಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತ “ಯಾವ ಸದ್ ಭಾಗ್ಯನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕನ್ಯಾರೂಪದಿಂದ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿರುವಿರಿ? ಜನ್ಮಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾತಾ ಪಿತೃಗಳು ಧನ್ಯರು! ನಿಜವಾಗಿ ಧನ್ಯರು!! ಇಗಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕೂಡ ಇದ್ದ ಆ ತೇಜಸ್ವಿ ವೃದ್ಧರು ಆರಿರುವರು?” ಈ ಪ್ರಶ್ನವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೆ, ಅವಳ ಮೊರೆಯ ಮೇಲಣ ಪಸನ್ನತೆಯು ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತುಸು ಖಿನ್ನತೆಯು ಕಾಣಹತ್ತಿತು. ಅವಳು ಕಿಂಚಿತ್ ಕಂಪಿತ ಸ್ವರದಿಂದ “ರಾಜಪುತ್ರರೇ! ಈ ಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ತಾವು ವಿಚಾರಿಸಿದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ನನಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ನಾನೋರ್ವ ಮಾತೃಹೀನ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕುಲೋತ್ತಮ ಬಾಲಿಕೆಯಿದ್ದು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ವನವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. “ದಯಾರ್ಥದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಣರಸಿಕನು “ ಛೇ! ನಿಮಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ತ್ರಾಸಕೊಡುವದು ತರವಲ್ಲ, ಹೆಸರು ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿದ್ದರೆ, ಕೇಳಲು ಉತ್ಸುಕತೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ”

ತರುಣಿ— ಹೆಸರಿನ ಸಲುವಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿಜ್ಞಾಪನೆಯೇ? ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಮಾಲತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.

ರಸಿಕ— ನಿಜವಾಗಿ ಹೆಸರು ಒಪ್ಪುವಂತಿದೆ; ಆದುದರಿಂದಲೇ ನೀವು ಮುಂದೆ ಇಡುವ ಮೊದಲೇ ಸುವಾಸನೆಯು ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಅಭಿ

ಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ” ರಣರಸಿಕನನ್ನು ತನ್ನ ವಿಷಯದ ಮಾತಿಂದ ಬೇರೆಕಡೆಗೆ ಒಯ್ಯಬೇಕೆನ್ನುತ್ತ ಮಾಲತಿಯು “ರಾಜಕುಮಾರ ಇತ್ತನೋಡಿರಿ ! ಎದುರಿಗೆ ಕಾಣುವ ಈಶ್ವರಾಲಯವು ಎಷ್ಟು ಮಗ್ಗೋಳರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನೋಡಿರಿ! ಸ್ಫಟಿಕ ಸದೃಶ ನೀರಿನಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಸುಗಂಧವನ್ನು ಬೀರುವ ಆ ಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರ ಹೂಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ರತ್ನ ಗಂಬಳಿಯೊಳಗಣ ಹೂವಿನಂತೆ ಒಂದೇಸಮನಾಗಿ ಹೇಗೆ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ.” ಒಳ್ಳೇ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ರಣರಸಿಕನು “ಅಲಲ! ರಮಣೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವಿದು. ದೇವಿ ! ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ದೇವಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಾಸೆರಡು ತಾಸು ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆ.” ಮಾಲತಿಯು “ಕುಮಾರರು, ತಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಡೆಯ ಬಹುದು” ಎಂದು ಮಂಜುಳಸ್ವರದಿಂದ ನುಡಿದಳು.

ರಣರಸಿಕನು ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ನೀರಿನಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಎಳೆಚ್ಚ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಬಿಲ್ವವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗರ್ಭಾಗಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಗಳನ್ನೇರಿಸಿ, ದೇವರೆದುರಿಗೆ ಪದ್ಮಾಸನಹಾಕಿ ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಅನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯ ನಿಸರ್ಗದ ರಮ್ಯತೆಯಿಂದ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದುಪ್ರಕಾರದ ಆನಂದವಾದಂತಾಗಿ, ದೇಹಭಾನವಿಲ್ಲದೆ ಅನಿಮಿಷಲೋಚನನಾಗಿ ಆ ಕರುಣಾಕರ ಸಿವಲಿಂಗವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಅವನಿಗೆ ಹೊತ್ತಾದ ಅರಿವೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. “ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿರಲಿಲ್ಲವೇ ?” ಎಂದು ಯಾರೋ ಒಮ್ಮಿಂ ದೊಮ್ಮೆ ವಿಚಾರಿಸಿದಂತಾಗಲು ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದನು

ನಸುನಗುತ್ತ ಮಾಲತಿಯು ಅವನ ಬೆನ್ನುಹಿಂದೆಯೇ ನಿಂತಿದ್ದಳು

“ರಾಜಪುತ್ರರೇ ! ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಯಾವಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿ ದೇವನಲ್ಲಿ? ಯಾವವಿಷಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಆ ದಯಾಪೂರ್ಣನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿರಿ ?” ಎಂದು ಮುಗುಳುನಗೆ ನಗುತ್ತ ಅವಳು ಅವನನ್ನು ಪುನಃ ವಿಚಾರಿಸಿದಳು.

ರಣರಸಿಕನು ಯಾವ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಗುತ್ತ ಗರ್ಭಾಗಾರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದನು. ಎದುರಿಗೆ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಒಂದು ಭವ್ಯವಟವೃಕ್ಷ ದಡೆಯಲ್ಲಿ, ಕಸ ತೆಗೆದು ಸ್ವಚ್ಛವೂಡಿ ನಾನಾಪ್ರಕಾರದ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲಗಳನ್ನು ಒರಣವಾಗಿ ಅಡಿವಿಯ ಎಲಿಯಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಾಲತಿಯು ಅವನ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೊರಗೆಬಂದು “ ಕುಮಾರ ನಡೆಯಿರಿ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ ನಂತರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ ” ಎಂದಳು. ಉಲ್ಲಾಸಿತ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ರಸಿಕನು - ಎಲಿ! ಇದೇನು? ನನ್ನಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟಾದರೂ ಮನಸ್ತಾಪ ವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗಿದೆ. ನಡೆಯಿರಿ ನೀವಾದರೂ ಹಸಿದಿರಬಹುದು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡೆಯೇ ಫಲಾಹಾರವನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಈಹೊತ್ತು ಅರಮನೆಯು ಸಹ ಸರಿಗಟ್ಟಲಾರದು.

ಮಾಲತಿಯು ತಾವರೆಯ ಪಕಳೆಗಳಂತೆ ಮೃದುವಾದ ತನ್ನ ಕೋವಲವಾದ ಕೈಗಳಿಂದ, ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಅಲಗಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿ ಇಡುತ್ತ “ ಕುಮಾರರೇ! ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಯು ಪೂರ್ಣ ಅಳಿದು ತಮ್ಮ ಮನ ಪ್ರವರ್ತಿಯು ಉಲ್ಲಾಸಿತ ವಾದುದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳೇ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಕೈಲಾಸನಾಥನು ತಮ್ಮನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಆನಂದಿತ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಡಲಿ. ” ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ನಿಶ್ಚಯದರ್ಶಕಮೇಲ್ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ರಣರಸಿಕನು “ ಹೌದು! ಇದಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯು ಕೊನೆಗಂಡಿತೆಂದರೆ ದೇವಿಯನ್ನೊಡಗೊಂಡೇ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ತೆರಳುವದು. ಈವನದೇವಿಯ ಹೊರ್ತು, ನನ್ನ ಉಲ್ಲಾಸಿತ ವೃತ್ತಿಯು ಆಬಾಧಿತವಾಗಿರಲಾರದು, ”

ಮಾಲತಿಯು ಅಧೋವದನಳಾಗಿ ಕಂಪಿತ ಸ್ವರದಿಂದ “ ಇದೇನು! ಅಂದರೆ!! ಅರಸುಮಕ್ಕಳ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವು ಏನಿರುವದು ” ಮೊದಲಿನ ಆವೇಶದಿಂದಲೇ ರಸಿಕನು “ ಎರಡನೆಯ ದೇನಿರುವದು? ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ಅಧೋವದನಳಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಈ ಮಾಲತಿಯ ಹೃದಯ ಹೊರ್ತು, ಅನ್ಯ ಯಾವ ರಮಣೀಯರ ಪಾಣಿಗೃಹಣವನ್ನೂ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತಿಗೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಮುಕ್ತಾಂಜನೇಸಾಕ್ಷಿಯು ”

ಕೆಳಮೋರೆಯಿಂದಲೇ ಮಾಲತಿಯು, “ಛೇ! ಛೇ!! ರಾಜಕುಮಾರರೇ ಇದೇನು? ನಾನೋರ್ವ ಆರಣ್ಯವಾಸಿ ನಿಶ್ಯಷ್ಟವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಂಥ ವನ ವನ ಸಂಚರಿಸುವಂಥ ಓರ್ವ ವನಕನ್ಯೆಯು ಅಂದಮೇಲೆ” — ರಸಿಕನು ಅವಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾತಾಡಗೊಡದೆ, “ಹೌದು ನಿಜವಾಗಿ ಇಂಥ ನಿರ್ಜನಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೂಡ ಸುಶೋಭಿತಮಾಡಿದ ಈ ವನ ಕುಸುಮವು ಆರಮನೆಯನ್ನು ಸುಶೋಭಿತ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದೀತೆ?”

ಮಾಲತಿಯು ನೆಲವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಅಂಗುಷ್ಟದಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ಬಗಿಯುತ್ತ ಆನಂದ ಬಾಷ್ಪಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆವೇಶದ ಸ್ವರದಿಂದ “ಈ ಅಭಾಗಿನಿಯ ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ರಾಜಕುಮಾರರು ಒಂದುವೇಳೆ ವಚನಬದ್ಧರಾದದುದೇ ಆಯಿತೆಂದರೆ, ಸಾನಾದರೂ ಕುಮಾರರು ಕೈಕೊಂಡ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಸೌಖ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಆಚರಿಸುವೆನು. ಇದಕ್ಕೆ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನೇಸಾಕ್ಷಿ.”

ರಸಿಕನು ಮೈಮರೆತು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಅವಳ ಕೈಹಿಡಿದು “ಭಾಪು ಕ್ಷಾತ್ರತರುಣಿಯೇ ಭಾಪು!! ನಿಜವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯೋದಯವಾಯಿತು ಇನ್ನು ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯು ಈಡೇರುವ ದೆಂಬಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ.”

ಮಾಲತಿಯು ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ತನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಬೇರೆಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮೋರೆದಿರುವ “ತಾವನ್ನುವದೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಶೀಲಕ್ಕನು ಗುಣವಾಗಿದೆ ಈ ಮಾಲತಿಯು ತಮ್ಮ ರೂಪಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿಲ್ಲ ಇವಳು ತಮ್ಮ ಓರ್ವ ದಾಶಿಯಂತೆ ಸೇವೆಮಾಡುವಳು,”

ರಸಿಕ— ಅದೆಂದಿಗೂ ಆಗದು ಅವಳುನನ್ನ ಹೃದಯಸ್ವಾಮಿನಿಯು ಎಂದು ಸದಭಿಮಾನ ಸ್ವರದಿಂದ ನುಡಿದನು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಮುದುಕನು ಪುನಃ ಅಲ್ಲಿ ಇವೋರ್ವರ ಕಣ್ಣಿಗೆಬಿದ್ದನು ರಾಜಕುಮಾರರೇ ತಾವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಿರಲ್ಲ. ನಡೆಯಿರಿ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ ಎಲ! ಇವೆನು? ಈ ಅಲ್ಲಡಹುಡಿಗೆಯು ಸಹ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಳಲ್ಲ. ಕುಟೀರದಕಡೆಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲವೇನು? ಎಂದು ಅವರೋರ್ವರನ್ನೊ

ಡಗೊಂಡು ಮುದುಕನು ಮನೆಯದಾರೀ ಹಿಡಿದನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರರ ನಡುವೆ ಯಾವ ವಿಷಯದ ಮಾತುಗಳೂ ಜರುಗಲಿಲ್ಲ. ನಡುನಡುವೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಲತಿಯೂ ರಾಜಪುತ್ರನೂ ಮುದುಕನ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ನಂದಿ ದುರ್ಗವು ಮೈಸೂರ ಅರಸರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿಂದ ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಂದಿ ಸ್ವೇಶನದಿಂದ ಎರಡು ಮೈಲು ಅಂತರದಮೇಲಿದೆ. ಬೆಟ್ಟದಬುಡದಲ್ಲಿಯೂ ' ನಂದಿ ' ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ ಉಂಟು ಇಲ್ಲಿ ಭೋಗ ನಂದಿಶ್ವರನ ದೇವಾಲಯವಿರುವದು. ದೇವಾಲಯದ ಕಟ್ಟಡವು ಬಹು ಪುರಾತನದಿದ್ದು ಮೇಣದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ, ಮಾಡಲು ಬಾರದಂಥ, ಕೆತ್ತಿಗೆಯ ಕುಸುರಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕರಿಯ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವರು. ಅದನ್ನು ನೋಡುತಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕನಿಗೆ ಭಾರತ ವರ್ಷದ ಶಿಲ್ಪಿ ಕಲೆಯು ಮುರ್ತಿಮಂತಾಗಿ ಕಾಣುವಂತಿದೆ ಪ್ರತಿ ವರುಷ ನಂದಿಶ್ವರನ ರಥೋತ್ಸವವಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದ ತುಸು ಅಂತರದಮೇಲೆ ಬೆಟ್ಟದ ಬುಡವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಜನರು ಅಲ್ಲಿ ಇರಲು ಹೋಗುವರು. ಮೇಲಕ್ಕೇರಲು ಬುಡದಲ್ಲಿ ಸೋಪಾನಗಳಿರುವವು. ಬೆಟ್ಟವು ಅಷ್ಟೇನು ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ; ಆದರೆ ಉನ್ನತ ಬಹಳ ವಿದ್ದು ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬೆಟ್ಟದ ಸುತ್ತಲೂ, ಮೇಲೂ, ಇರುವಿ ಅಡ್ಡಾಡಲು ಸಂದಿಸದಂತೆ ವಟ್ಟಾಗಿ ನಾನಾಬಗೆಯ ಗಿಡಮರಗಳು ಬಹು ಉನ್ನತವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವವು. ತರುಣರು ಸೋಪಾನಗಳನ್ನೇರಿ ಮೇಲೆ ಸಹಜ ಹೋಗಬಹುದು. ವಯಸ್ಕ ಜನರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಅವರಿಗಾಗಿ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕುರ್ಚಿಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಎರಡು ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಕೊಟ್ಟರೆ ತೀರಿತು - ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ಚಳಿಮಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಿಂದಲೂ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬೆಂಸಿಗೆಯ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎತ್ತನೋಡಿದತ್ತೆಲ್ಲ ಜನರೇ ಕಾಣುವರು.

ಹವೆಯು ಬಹಳತಂಪು. ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಮೋಡಗಳು ತಲೆಯಮೇಲೆಯೇ ಹಾದು ಹೋದಂತಾಗುವವು. ತಾಸೆರಡು ತಾಸುಗಳವರೆಗೆ ಒಬ್ಬರ ಮೋರೆಯು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕಾಣವದಿಲ್ಲ. ಹವೆಯು ತಂಪಿದ್ದರೂ ಬಹು ಆರೋಗ್ಯಕರವು. ಬೆಟ್ಟದಮೇಲೆ ಎತ್ತನೋಡಿದತ್ತೆಲ್ಲ ರಾಜವಾರ್ಗಗಳಿರುವವು.

ರಾಜವಾರ್ಗಗಳೆಡಬದಿಗೆ ನೀಲಗಿರಿಯಗಿಡಗಳೂ, ನೀರಲಗಿಡಗಳೂ ಶ್ರೀಗಂಧದಗಿಡಗಳೂ, ಸೂರ್ಯಕಿರಣವನ್ನು ಬುಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸದಂತೆ ಬೆಳೆದಿರುವವು. ಬೆಟ್ಟದಮೇಲೆ ಯೋಗಿನಂದೀಶ್ವರನ ದೇವಾಲಯ, ಅಮೃತ ಸರೋವರ, ಶೌನಕತೀರ್ಥ, ಪಾಲಾರನದಿಯ ಉಗಮವಿರುವದು. ಯೋಗೇಶ್ವರನ ದರುಶನಕ್ಕೆ, ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಬಹಳಜನರು ಬರುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಕಾಣಬರುವವು. ಅಮೃತ ಸರೋವರದನೀರು, ನಾನಾಪ್ರಕಾರದ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳಿಂದಿಳಿದು ಬಂದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಅಮೃತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿರುವದು.

ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನ ದ್ವಾರವು ಮುಖ್ಯದ್ವಾರ. ಪಶ್ಚಿಮ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಅಳವಾದ ಕೊಳ್ಳಗಳಿವೆ. ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ಒಂದುಸಣ್ಣ ಗುಪ್ತದ್ವಾರವಿರುವದು. ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಲವಾದ ಇಟ್ಟಂಗಿಯ ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಳಗಳಿವೆ. ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆಯು, ಹಾರಿಯಿಂದ ಅಗಿದರೂ ಒಂದುಚೂರು ಬಾರದಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವದು. ಇದನ್ನು ಮೈಸೂರ ಮಹಮ್ಮದಿಯ ಅರಸನಾದ ಟೀಪುವು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದನಂತೆ.

ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗಕ್ಕೆ ಟೀಪುವು ಶರೆಯಾಳುಗಳನ್ನು ರುಳಿಸುವ ಕಡಿದಾದ ಸ್ಥಳವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವನು ತನ್ನ ಶಿರೆಯಾಳುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಣ ಕೊಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಉರುಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಬಗೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೈಸೂರ ಅಲ್ಪವಯೀ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಬ್ಬನ್ ನೆಂಬ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಮಾಡಿರುವನಂತೆ. ಅವನ ಹೆಸರಿನ, ಅರಮನೆಯನ್ನು ಹೋಲುವ ಒಂದುಭವ್ಯಮನೆಇರುವದು.

ಈಬೆಟ್ಟವು ಹದಿನೇಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತಪತಿಯ ತಮ್ಮನಾದ ವೆಂಕೋಜಿಯ ಅಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಇ

ತರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಪುರಾತನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಟರಿಂದ ಕಟ್ಟಿಸಿದುದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲಿನಕಾಲದಲ್ಲಿ ದುರ್ಗವು ಅಭೇದ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ವೈರಿಗಳಿಂದ ತಡೆಹಾಯಲು, ಶತ್ಯವಿದ್ದಿಲ್ಲೆಂಬುದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಪಶ್ಚಿಮ ಗೋಡೆಯನ್ನೊಡೆದು, ಮೋಬಾರಗಾಡಿಗಳು ಬರಹೋಗಲು, ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮಾಡಹತ್ತಿರುವರು. - ಇರಲಿ -

ಈಹೊತ್ತು ರಣರಸಿಕನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು, ನಿಜವಾಗಿ ವರ್ಣನಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಅವನ ಹಿರಿಯಣ್ಣನಾದ, ಚಾಲುಕ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಟ ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯ ಮಹಾರಾಯನು, ವಾತಾಪಿ ಪುರದಿಂದ ಕೃಷ್ಣಕಾಂತನೆಂಬ ಓರ್ವ ಪಸಿದ್ಧ ಸೇನಾನಿಯನ್ನು ತಮ್ಮನಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಕಳುಹಿದ್ದನು. ಕೃಷ್ಣಕಾಂತನು ಅನೇಕ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ತೌರ್ಯದಿಂದ ಕಾದಿ ಜಯಸಂಪಾದಿಸಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸೇನಾನಿಯಾಗಿದ್ದನು.

ದುರ್ಗದ ಅಗ್ರಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಣರಸಿಕ ನೋರ್ವನೇ ಶಸ್ತ್ರಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದನು. ದಕ್ಷಿಣದ ಕೊಳ್ಳದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬೇಡರಸೈನ್ಯ ನಿಂತಿತ್ತು. ದಳವಾಯಿಯು ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನ ಕಡೆಗೆ ವೈರಿಗಳ ಮಾರ್ಗಪತೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತ ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಉತ್ತರಭಾಗದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ವೃದ್ಧವೀರನು, ತನಭಿಲ್ಲಜನರೊಂದಿಗೆ ಸಜ್ಜಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದನು. ಅವನು ನಂದರಾಜರಿಂದ ಶತ್ರುಗಳಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ನಡುದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತಡೆದು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಹಿಂದಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದನು.

ವಿಜಯದುರ್ಗದ ದುರ್ಗಾಧಿಪತಿಯು, ಚತುರನೂ, ರಣಸಾಹಸಿಯೂ ಇದ್ದರೂ, ಇವರಿರ್ವರ ಮುಂದೆ ಅವನ ಆಟವು ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಂದೀದುರ್ಗವನ್ನು, ಪುನಃ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾಲ್ಕೈದುದಿನ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಯನ್ನದೆ ಸಾಹಸಪಟ್ಟರೂ, ಯಶದ ಲಕ್ಷಣವುತೋರಲಿಲ್ಲ.

ಇತ್ತ ರಸಿಕನು, ಬಿಟ್ಟವನ್ನಿಳಿದು, ಆರಿಸಿದ ನೂರಾರು ಬೇಡರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ವಿಜಯದುರ್ಗದ ಅಗಸೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದುಮುಟ್ಟಿದನು. ಸಂಗಡಬಂದ ಬೇಡರು, ಮೇಲಿರುವ ಎದುರಾಳಿಗಳ ಹೊಡತವ

ನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಬಾಗಿಲಕೆಳಗೆ ಸುರಂಗಹೊಡೆದು, ಕ್ಷಣವಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿನಂತೆ ಬಲವಾದ ಅಗಸೆಯನ್ನು ಭೂಮಿಗುರಿಳಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಒಳಹೊಕ್ಕುನೋಡುತ್ತಲೆ, ಅಲ್ಲೇನಿದೆ; ದುರ್ಗಾಧಿಪತಿಯು, ಯೋದ್ಧಾಹನಂತೆ ನಟಿಸಿ, ಪಶ್ಚಿಮದ ದಿಡ್ಡೆಯಬಾಗಿಲಿಂದ, ಯಾವಾಗಲೋ ಚಿನ್ನದ ದುರ್ಗದಕಡೆಗೆ ಕಾಲ್ತೆಗೆದಿದ್ದನು. ದುರ್ಗದೊಳಗಣ ನೂರಾರು ಶಸ್ತ್ರಹಿಂಸ ಸೈನಿಕರು ಮಾತ್ರ ರಣರಸಿಕನ ಕೈಗೆಸಿಕ್ಕರು. ತುಸುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಕಾಂತನೂ ಬಂದು ಅರಸುಮಗನನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡನು.

ಕೃಷ್ಣಕಾಂತ — ಕುಮಾರರೇ! ಈಹೊತ್ತು ಚಿನ್ನದ ದುರ್ಗವು ನಿಜವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೈಸೇರುವಂತಿದೆ; ಏಕೆಂದರೆ ಆಪ್ರಭುವಿನ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷದಿಂದಲೂ ಅಂಧ್ರಾಧಿಪತಿಯ ಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೂ ಎರಡು ದುರ್ಗಗಳಂತೂ, ರತ್ನಪಾತವಿಲ್ಲದೆ ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೈಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಚಿನ್ನದದುರ್ಗ ಒಂದೇಅಲ್ಲವೇ ?

ರಣರಸಿಕನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ — ಹೌದು ಸೇನಾನಿಗಳೇನನಗಾದರು ಹಾಗೆಯೇ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈಶ್ವರನ ಓಲುಮೆ ಮಾತ್ರ ಇರಬೇಕು.

ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವೆನೆಂದು, ನನ್ನ ಮನೋದೇವತೆಯು ನುಡಿಯಹತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, “ ಎಂದನು. ಕೃಷ್ಣಕಾಂತನು ಗಂಭೀರಸ್ವರದಿಂದ “ ಆಗಲಿ ಒಳತೆ ಆಯಿತು ! ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ ಪೂರ್ತಿಯಿಂದ ಚಾಲುಕ್ಯವಂಶಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ, ಕಲಂಕವಾದರೂ ತೀವ್ರ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಲಿ. ನನ್ನ ಆದಯಾಳು ಅನ್ನದಾತೃಗಳಾದ ಸಾಮ್ರಾಟ ಪುಲಕೇಶಿಮಹಾರಾಯರೂ, ವೆಂಗಿ ಅಧಿಪತಿಗಳಾದ ಕುಬ್ಜರಾಯರೂ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಾದರೂ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಲಿ.

ಇದಿರಲಿ ಕುಮಾರ! ನಿನ್ನಿನದಿವಸ ನಂದೀದುರ್ಗದಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಬೇಡನಾಯಕನು ತನ್ನ ಕಾಲಾಳುಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಂತಿದ್ದನಲ್ಲ ಅವನು ಯಾರು? ”

ರಣರಸಿಕನು ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ, “ಹೌದು. ಅವನಹೆಸರು ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ. ದುರ್ಗದ ಮುತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಲಸವು ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವನಿಂದಲೇ ಆಯಿತು. ”

ಮಾತಾಡುತ್ತ ಮಾತಾಡುತ್ತ, ಈವರೂ ದುರ್ಗದ ತೀರ ಮೇಲೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದರು. ಉನ್ನತ ಸ್ಥಳದವೇ. ಲೆ ನಿಂತು ನಾಲ್ಕೂರಡೆಗೆ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊರಳಿಸಿ, “ ಸೆನಾನಿಗಳೇ! ಈ ಬಡಗಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೆಲಕೋಟೆ ಕಾಣಬರುವದಲ್ಲ! ಕೊಟೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಂದಕವು ಸಹ ಇರುವದು. ಕೋಟೆಯು ಬಲವಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ” ಕೃಷ್ಣಕಾಂತನು ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ತನ್ನ ತೀಕ್ಷ್ಣದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊರಳಿಸಿ, “ ಇರಬಹುದು! ವಿಜಯದುರ್ಗದ ಮರ್ಗಾಧಿಪತಿಯ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಇತಲಿ ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಎರಡು ದುರ್ಗಗಳೂ ಬೆಟ್ಟದ ಬುಡದಲ್ಲಿಯೆ ನೂರಿನ್ನೂರು ಹಳ್ಳಿಗಳು ನಮ್ಮ ಅಧಿಪತ್ಯದ ಕೆಳಗೆ ಬಂದಿರುವವು. ನಾನು ನನ್ನ ಕೈಕೆಳಗಣ ಓರ್ವ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಅವುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಲುವಾಗಿ, ಏರ್ಪಾಟಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ”

ರಣರಸಿಕ— ಒಳ್ಳೇದು ಮುಂದಣ ಯೋಚನೆ ಏನು?

ಕೃಷ್ಣಕಾಂತ— ಹಿಂದಿನಿಂದ ಎಲ್ಲವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ನಾವು ಒಂದು ಉತ್ತಮಸ್ಥಳಹಿಡಿದು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ರಸಿಕ— ಹೌದು, ನೀವು ಹೇಳಿದಮೇರೆಗೆ ನಡೆಯುವದೇ ವಿಹಿತ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ನಾಲ್ಕೈದು ದಿವಸ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅಮೇಲೆ ಅವರ ಇಂಗಿತವನ್ನರಿತು, ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಚಿನ್ನದ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು.

ರಾಜಕುಮಾರನು ಆಡಿದಮಾತಿಗೆ ಸೇನಾನಿಯು ನಗುತ್ತ, “ ರಾಜ ಪುತ್ರರೇ! ಅವರೇನು ಮೂರ್ಖರಲ್ಲ, ವಿಜಯದುರ್ಗವು ಕೈವಶಪಾದಮೇಲೆ,

ಚಿನ್ನದಮರ್ಗದಮೇಲೆ ಸಾಗಬರುವರೆಂಬದನ್ನು ಅವರೇನು ಅರಿಯರೇ ? ಅವರಂತೂ ಒಳ್ಳೇಲುತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಾರ್ಗಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ” ರಣರಸಿಕನು ನಿರಾಸೆಯಿಂದ, “ ಕೃಷ್ಣಕಾಂತರೇ ! ನೀವಾಡುವದು ನಿಜವು; ಈ ದುರ್ಗದ ದುರ್ಗಾಧಿಪತಿಯು ಸಹ, ನಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಜಾರಿ ಹೋಗಿರುವನು. ಅವನು ನಮ್ಮಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಚಿನ್ನಾಗಿತ್ತು ಅವನಾದರೂ ನಂದರಾಜನನ್ನು ಹೋಗಿ ಕಲೆಯುವವನೇ. ”

ಕೃಷ್ಣಕಾಂತ— ಛೇ ! ಅವನು ಬಲುಸಾಹಸಿಯು. ನಿಜವಾಗಿ ಅವನು ಸಮರಶೂರ ನಿರಲಕ್ಕಿಬೇಕು; ಏಕೆಂದರೆ, ಇತ್ತ ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಟಿಸಿ ಹಾ ಹಾ ಅನ್ನುವದರೊಳಗಾಗಿ, ತನ್ನ ಸೈನ್ಯಸಮೇತ ಹೇಳಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿರುವನು. ಬಹುಶಃ ಸೋಲುವ ಚಿನ್ನವು ಕಾಣುತ್ತ ಹೋದಹಾಗೆಲ್ಲ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿರಬಹುದು. ಇಂಥ ಧೂರ್ತಮುತ್ಸದ್ವಿಜನರು ಕೈವಶ ವಾಗುವಡು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯದಮಾತಲ್ಲ. ಇರಲಿ ! ಕುಮಾರ, ನಮ್ಮಜೊತೆಗೆ ಇದ್ದ ಆ ಬೇಡರೊಡಯ, ವೃದ್ಧವೀರನ ಗುರುತು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವಿರೇನು ? ಅವನನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲೋನೊಡಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅವನು ಮಾಡಿದ ಕುಶಲತನ ಹೆಚ್ಚು. ನಂದರಾಜರಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವ ಬಾವನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿ, ಕಡೆಯವರೆಗೂ ದುರ್ಗಾಧಿಪತಿಗೆ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮುದುಕನಾದರೂ ಅವನಲ್ಲಿರುವ ವೀರಸವು ಅಳಿದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಶೂರತನಕ್ಕೆ ಈಡಿಲ್ಲ. ಕಾಳಗದಲ್ಲಿಯ ಅವನ ಕಲಿತನವು, ನಾನು ನಾನು, ಎನ್ನುವ ರಣವಿಕ್ರಮ ತರುಣರನ್ನು ಮೀರುವಂತಿದೆ. ಈಹೊತ್ತಿನ ಜಯವು ಅವನಿಂದಲೇ ದೊರೆಯಿತುಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಯಾಗಲಾರದು. ಇಂಥ ವೀರ ಪುರುಷರನ್ನು ಬೆಟ್ಟಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು.

ರಣರಸಿಕನು ನಡುವೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿ “ ಆಮುದುಕನ ಬೆಟ್ಟಿಯಾಗುವದು ತೀರ ಅಸಂಭವದ ಮಾತು ”

ಕೃಷ್ಣಕಾಂತನು ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ “ ಅದುಷಕೆ ” ?

ರಣರಸಿಕ— ಆ ವೃದ್ಧನು ನನಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ
ವಮೊದಲು ನನ್ನಿಂದ ಕೆಲವು ಆಣೆ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿರು
ವನು. ಈಗ ಅವನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಬರುವಂತೆ ಇಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣಕಾಂತ— ಅವಮಾತಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆಣೆಪ್ರಮಾಣ?

ರಸಿಕ— ಮೊದಲನೆಯ ಮಾತೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಯಾವವೀರರ ಕೂಡ
ಲು ಬೆಟ್ಟಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲೆಂಬದಾಗಿ. ಎರಡನೆಯ ವಿಷಯ ವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ
ಯಾವಸೇನಾನಿಗಳಕೂಡ ಮಾತಾಡುವ ದಿಲ್ಲವಾಗಿ; ಇದಲ್ಲದೆ ವಿಜಯದು
ರ್ಗದಿಂದ ಕೆಳಗಣದುರ್ಗದಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ನಡುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ
ಣ್ಣದಾದಹಳ್ಳ ಕಾಣಬರುವದಲ್ಲ, ಅ ಹಳ್ಳದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಕಡೆಗೆ ಒಂದು
ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಸಹ ಇಡಲಾರೆ ನೆಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ಕೃಷ್ಣಕಾಂತ— ಏನೆನ್ನಬೇಕು, ಇಂಥಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಲಕ್ಷ
ಣ ವೃತ್ತಿಯ ವೃದ್ಧನಿರುವದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ರಣರಸಿಕ— ವಿಲಕ್ಷಣವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು ? ಅವನು ಮಿತಿಮೀರಿದ
ಹಟವಾದಿಯು ನನ್ನ ಕೂಡಸಹ ಮಾತಾಡಲು, ಬೆಟ್ಟಿಯಾಗಲು, ಪ್ರಸಂ
ಗ ವಿಶೇಷ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಕ್ಕಾಗಲಿ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿ
ರುವನು. ಇಷ್ಟಾದರೂ, ನಮ್ಮ ಸುಕ್ಕತವೆಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಕೃಷ್ಣಕಾಂತ— ಹಾಗಾದರೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ಇವನು ಓರ್ವ ಚಾಣಾ
ಕ ಕಳ್ಳನಿದ್ದು ವಯಸ್ಸು ಗತಿಸಿದನೋ? ಸನ್ನಪ್ತಪರಮದ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾ
ಪದಿಂದ, ಈ ಆರಣ್ಯವಾಸ ಪತ್ನರಸಿಕರಿಗೆ ಬೇಕು ನನಗಂತೂ ಹಿಗ್ಗೆಯೇ
ಕಾಣುತ್ತದೆ ಏಕೆ? ರಾಜಪುತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

ರಣರಸಿಕ— ಛೇ ! ದಳವಾಯಿಗಳೆ ಅವನವಿಷಯಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಕುಕ
ಲ್ಪನೆಯೇ ಬೇಡಿರಿ. ಅವನು ಯಾವನೋ ಓರ್ವ ಕ್ಷತ್ರಿಯಕುಲೋತ್ಪನ್ನ
ಕೂರ ಸರದಾರ ನಿರಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು.

ಸೇನಾನಿಯು ಸಾಶಂಕಮುದ್ರೆಯಿಂದ “ ಎದುರಾಳಿಗಳ ಪಕ್ಷದ ಗುಪ್ತಚಾರನಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ” ಗಂಬೀರಮುದ್ರೆಯಿಂದ ರಣರಸಿಕನು ಇಂಥ ದುಷ್ಟ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮನದಲ್ಲಿ ತರಬೇಡಿರಿ. ಗುಪ್ತಚಾರನಾಗಿದ್ದರೆ, ಕಳೆದ ಹದಿನೈದು ಇಪ್ಪತ್ತು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅಶ್ರಯವೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ”

ಕೃಷ್ಣಕಾಂತ— ಇರಲಿ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯಿಂದ, ಸಹಾಯ ಸಿಗುತ್ತಿರುವ ದೊಂದು ಗುರುತು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿನವರಿಗೆ ನಿಮಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ನಾನಾದರೂ ಜಯಿಸಿದ ಎಲ್ಲಭಾಗವನ್ನು ಒಂದುಸಾರೆಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡುವೆನು. ಆಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡೋಣವಂತೆ. ಅರಸುಮಗನು ಈಮಾತಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಕೊಡದೆ, ತಲೆವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ದುರ್ಗವು ಕೈವಶವಾದ ಮೂರನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿಯೇ ದುರ್ಗದ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿಗಿರುವ ಗುಡ್ಡದಒರೆಗುಂಟ, ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತನಾಲ್ಕು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರುಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಒರ್ವತರುಣನು ದೊಡ್ಡದಾದ ಒಂದು ಕರೇ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ, ಸೃಷ್ಟಿಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೆ ವಲೋಕಿಸುತ್ತ ಸಾಗಿದ್ದನು. ಒಡೆಯನ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಕಡಿವಾಣದ ಸನ್ನೆಯಮೇರೆಗೆ ಅಶ್ವವಾದರೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಎಡಬಲ ನೋಡುತ್ತ ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ತರುಣನು ಅಂಗಾಂಗದಿಂದ ಸುಂದರನಿದ್ದು, ದುಂಡಾದಮೊಗವೂ, ವಿಶಾಲವಾದ ಹಣೆಯು, ಚೂಪಾದಮೂಗೂ, ಕಪ್ಪಾದ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡಿಗಳೂ, ಹರವಾದ ಎದೆಯೂ, ನಿಡದಾದ ತೋಳುಗಳೂ, ಇವನ್ನೆಲ್ಲನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ, ಇವನು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕುಲೋತ್ಪನ್ನ ರಾಜಕುಮಾರ ನಿರಬಹುದೆಂದು ತಟ್ಟನೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ತಲೆಗೆ ಜರತಾರಿ ಮಂದೀಲವನ್ನು ಸುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರಭಾತಕಾಲ ವಿದ್ದುದರಿಂದ ಮಂದವಾಗಿ ಬೀಸುವ ತಂಗಾಳಿಯಿಂದ, ಅವನ ಉನ್ನತಕೇಶಗಳು ಎರಡೂ ಭುಜಗಳಮೇಲೆ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಂದವಾರುತನು ತರುತಲಿರುವ ನಾನಾ ಜಾತಿಯ ವನ್ಯಪುಷ್ಪಗಳ ಸುಗಂಧವು ಅವ

ನ ಘ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ತಗುಲುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಲ್ಪಾದ ವಾದಂ ತೆ ಕಾಣಬರುತ್ತಿತು. ಮನಸ್ಸಿನ ಉಲ್ಬಾಸಿತ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಅವನು ಮೈಮ ರೆತು ನಡೆದಿದ್ದನು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸುಂಯಗುಟ್ಟುತ್ತ ಒಂದರಹಿಂದೊಂದು ಬಾಣಗಳು ಬರಹತ್ತಿದವು. ಮೊದಲಿನ ಮೂರುನಾಲ್ಕು ಬಾಣಗಳು ಗುರಿದ ಸ್ಪಿದವು. ಹಿಂದುಗಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಬಾಣಗಳು, ಒತ್ತರದಿಂದ ಬಂದು ಕುದುರೆಯ ಕಾಲೊಳಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡವು. ಕುದುರೆಯುಮುಗ್ಗು ರಿಸಿತು. ತರುಣನು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವವನು; ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಗವರಿತು ಸಾ ವರಿಸಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಲೆ, ತುಸುದೂರದಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜಾದ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದುಜನ ರಾಹುತರು, ತನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ, ಬ ರುತ್ತಿರುವದು ಕಂಡುಬಂತು. ಕೂಡಲೆ ತರುಣನು ಕುದುರೆಯಿಂದ ಕೆಳಗಿ ಳಿದನು. ಅಶ್ವವು ಬಾಣದ ವೇದನೆಯನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡ ಹತ್ತಿತು.

ಓದುಗರೇ ! ಈತರುಣನು ಯಾವನೂ ಇರದೆ, ನಮ್ಮ ಪರಿಚೆಯ ದ ರಾಜಪುತ್ರ ರಸಿಕನೇ ಅಗಿದ್ದನು ಅವರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಿಂತು, ಹಿಂದಿ ನಿಂದ ತೀರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವ, ಎದುರಾಳಿಗಳಲ್ಲೋರ್ವನನ್ನು ತ ನ್ನ ಭಾಲೆಯ ಒಂದೇತಿ ವಿತದಿಂದ ನೆಲಕ್ಕುರಳಿಸಿದನು. ಕೂಡಲೆ ಎರಡನೆ ಯವನು ಮುಂದಕ್ಕೆಬಂದು, ತನ್ನಹರಿತಾದ ಖಡ್ಗದಿಂದ ಒಳತಾಗಿ ಹೊಡೆ ಯುವವನು, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಸಿಕನು ಚಪಲತನದಿಂದ ಬರುತಲಿರುವ ಖಡ್ಗಕ್ಕೆ ತನ್ನಢಾಲನ್ನುಹಿಡಿದನು. ಮೂರನೆಯವನು ಕಿವಿಯವರೆಗೆ ಜಗ್ಗಿದಬಾಣ ವನ್ನು ಬಿಡುವವನು, ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೂ ಸೂ ಅನ್ನುತ್ತ ಒಂದು ಬಾಣವು ಬಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿನಟ್ಟು, ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ನಿರ್ಬಲಮಾಡಿತು. ನಾಲ್ಕನೆ ಯವನು ಬರ್ಚೆಯನ್ನು ನೆಗುಹಿ ಗುರಿನೋಡಿ ಒಗೆಯುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಯೇ ಬೆನ್ನೊಳಗೆ ಬಾಣನಟ್ಟು ಗಾಯಾಳುವಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕೆಬಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಕನಸು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಬಾಣಗಳು ಬರಹತ್ತಿ, ತಮ್ಮಕಡೆ ಯ ಎಲ್ಲಜನರು ವೃತ್ಯುಮುಖದಲ್ಲಿ ಬೀಳಹತ್ತಿದುದರಿಂದ, ಉಳಿದಜನರು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಾಲ್ತೆಗೆದರು. ಕುದುರೆಯ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಟ್ಟಿದ್ದ ಬಾಣವನ್ನು ಕಿತ್ತಿ ತಲೆಗೆ ಸುತ್ತಿದ ಜರದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹರಿದು ಅದರ

ಗಾಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ, ಹಿಂದಕ್ಕೋಡಿದ ಶತ್ರುಪಕ್ಷವನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಿಂದ, ರಾಜಪುತ್ರನು ಹಿಂದಿರುಗಿದನು. ಆಸ್ವರೋಳಗೆ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಮಾರುಗಳ ಅಂತರದಮೇಲೆ ಅಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತಳಾದ, ಬಾಣಬತ್ತಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜಾದ ಓರ್ವ ಪ್ರಾಥತರುಣಿಯು, ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜಾದ ನಾಲ್ಕೈದುಜನ ರಾಹುತರ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನೇದೃಷ್ಟಿಸಿ ಆಶಾಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ, ನಿಂತಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಹೊರಗಣ ದೃಷ್ಟಿಯಮೇಲೆ ಮುಗ್ಧನಾದ ಇವನಿಗೆ ಅವಳಅಂತರಂಗದ ದೃಷ್ಟಿಯು ಹೇಗೆತಾನೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಸರಸ್ವರ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಒಂದು ಗೂಡಿದವು. ಅದಾಗ್ಯೂ ಮೊದಲು ಕಲಿತ ಮಾಲತಿಯದೃಷ್ಟಿಗೂ ಇವಳದೃಷ್ಟಿಗೂ ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶದಷ್ಟು ಅಂತರ ವಿದ್ದಿತು. ಕುಮಾರನು ಅವಳನ್ನು ದ್ದೇಶಿಸಿ, ಏನೋ ನಾತಾಡುವವನು, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವಳು ಪ್ರೇಮದ ಅವಿರ್ಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ತಂತಿಯಂತೆ ಸಣ್ಣದ ತನ್ನ ವಾಣಿಯಿಂದ “ಅರಸು ಮಕ್ಕಳು ಶತ್ರುಪಕ್ಷದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ತಿರುಗುವ ಹವ್ಯಾಸ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ” ಎಂದಳು.

ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಅವಳಕಡೆಗೆ ಮೋರಿದಿರುವ “ ಏನು? ನಾನುಯಾರಿರುವೆ ನೆನ್ನವದನ್ನು ಅರಿಯುವಿರೋ? ” ಎಂದನು. ಬಂದತರುಣಿಯು ತನ್ನ ಮೊದಲಣ ಧ್ವನಿಯಿಂದಲೇ “ ಅಹದು; ಯಾರುತಮ್ಮ ಬಾಹುಬಲದಿಂದ ನಂದಿದುರ್ಗ, ವಿಜಯದುರ್ಗ, ಗಳನ್ನು ಹಾ ಹಾ ಅನ್ನುವರೊಳಗಾಗಿ ಜಯಿಸಿ, ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಎಲ್ಲಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಪಾದಾಕ್ರಾಂತಮಾಡಿ, ಚಾಲುಕ್ಯ ನಾಡುಗುಡಿಯನ್ನು ಮೆರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೋ, ಅವರೇ, ರಾಜಪುತ್ರರರು, ನನ್ನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವರು. ”

ರಾಜಪುತ್ರನು ಕಿಂಚಿತ್ ಖಿನ್ನಸ್ವರದಿಂದ “ ನಿಮ್ಮ ಶ್ಲಾಘನೆಗೆ ನಾನು ಎಳ್ಳಷ್ಟಾದರೂ ಅರ್ಹನಲ್ಲ; ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಶೌರ್ಯವು ನನ್ನದಿಲ್ಲ

ಸಮರಣಾಂಗಣದಲ್ಲಿ, ಶತ್ರುಗಳಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ, ವೀರಾವೇಶದಿಂದಕಾದಿ, ವೀರಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಚಾಲುಕ್ಯವಂಶಜರ ಏಕನಿಷ್ಠಸೇವಕರದು— ನಾನು ಹೆಸರಿನಿಂದಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡವನಿರುವೆನು.

ಹೊಸತರುಣಿಯು— ಕುಮಾರರೇ! ಶಾಲಿನತೆಯು ತಮ್ಮ ಶೀಲಕ್ಕ ನುಗುಣವಾಗಿದೆ,

ಅವಳ ಮಧುರಭಾಷಣದಿಂದಲೂ ಕಡೆಗಣ್ಣಿನೋಟದಿಂದಲೂ, ರಣ ರಸಿಕನ ಮನಸ್ಸು ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವಾಗ ಹತ್ತಿತು. ಅವಳ ಅಂತರಂಗ ದ ವಿಷಪೂರತಭಾಷಣ ಕೃತ್ರಿಮಕಡೆಗಣ್ಣಿನೋಟ, ಬಾಹ್ಯಾಡಂಬರಕ್ಕೆ ಬೆರ ಗಾದ ರಣರಸಿಕನಿಗೆ ಹೇಗೆತಾನೇಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ತನ್ನ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಡುಹಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನಾಬಗೆಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಮೊದಲಣ ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮೀಯಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾ ಭೀನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು, ಸಾದುರ್ಭವಿರುವ, ಮಹಾನ್ ಮಹಾನ್ ರಾಜ ಸ್ಥಿಗಳು, ಮಹರ್ಷಿಗಳು, ಕಾಂತೆಯರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ ಮನಸೋಲುತ್ತಿ ರಲು, ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅರಸುವಂಶದಲ್ಲಿಯೂ, ಜನಿಸಿದ, ನವಯೌವನ ತರುಣನಾದ ರಣರಸಿಕನಿಂದ “ಹೆಣ್ಣನ್ನು, ಹೊನ್ನನ್ನು, ಹಣ್ಣಾದ ಫಲಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆಕಂಡು ಬಯಸದ ಅಣ್ಣಗಳಾರು” ಎಂಬಂ ತೆ ಸಹಿಸುವದು ಹೇಗಾಗಬೇಕು.

ಗೌರವರ್ಣದ ಅಂಗಕಾಂತಿಯಿಂದ, ಉತ್ಸಾಹದ ಆಲಂಕಾರದಿಂದ, ಶೋಭಾಯವಾನಳಾದ ತರುಣಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ ಇವನ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ಯು ಚಂಚಲವಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಬಡಿಯದೆ ಕುತೂಹಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಳನ್ನು ದಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತನಂತನು. ಒಹಳಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಅವಳನ್ನು ಮಾತಾಡಿ ಸದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವದು ಇವನಿಂದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೆ ಅವಳನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ “ತರುಣಿ ನಿನ್ನ ವಾಸಸ್ಥಾನ ವಾವುದು? ನಿನ್ನತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಹೆಸರೇನು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಸಜ್ಜಾಗಿ ಹೀಗೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು? ಎಂದು ಆತುರದಿಂದ ಕೇಳಿದನು.

ಅವಳು ಕೋಮಲವಾದ ತನ್ನ ಕೈಯನ್ನೆತ್ತಿ 'ತಾವರೆಯ ದೇಟುಗಳಂತಿರುವ ತನ್ನ ಕೈಬೆರಳುಗಳಿಂದ ' ಕುಮಾರ ಅತ್ತನೋಡಿರಿ! ಒಂದು ನೆಲಕೋಟೆ ಕಾಣಬರುವದಲ್ಲ; ಅದೇನಾನಿರುವಸ್ಥಳವು. ಮುಪ್ಪಿನತಂದೆಯ ಹೊರ್ತು ನನಗೆ ಇತರಯಾವ ಅಪ್ಪ ಇಷ್ಟರೂ ಅಲ್ಲಿರುವದಿಲ್ಲ. ' ಎಂದು ತೋರಿಸಿದಳು.

“ ಈ ಕೋಟೆಯು, ನಾವು ಕೈವಶಮಾಡಿಕೊಂಡ ದುರ್ಗದ ಅಧಿಪತ್ಯದಕೆಳಗೆ ಇರುತ್ತಿರುವದೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ” ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾತಾಡಗೊಡದ ರಣರಸಿಕನು ಕೇಳಿದನು.

ಹೊಸತರುಣಿ— ಆಹುದು; ತಾವೆನ್ನುವದು ನಿಜವಿದೆ. ನನ್ನತಂದೆಯು ಮೊದಲು ಈ ದುರ್ಗದ ದುರ್ಗಾಧಿಪತಿ ಇದ್ದನು. ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಸಂಸಾರದಿಂದ ಬೇಸತ್ತು, ತನ್ನ ಚಿತ್ತವನ್ನೂ ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ಮಾರಮಾರ್ಥದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿಸಿ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮಿ ಯಾಗಿರುವನು. ನಾನೋರ್ವಳೆ ಕೋಟೆಯಹೊರಗಣ ನಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ ವಿಲಾಸಮಂದಿರದಲ್ಲಿ, ದಾಸ ದಾಸಿಯರಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಇರುತ್ತೇನೆ.

ರಸಿಕ — ಚೆನ್ನಾಯಿತು ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೇನು?

ತರುಣಿ— ಹೆಸರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿಚಾರ !
‘ ನಾವೂ ನಿಮ್ಮ ಸೇವಕರೇ ?

ಕುಮಾರ— ಏನು? ನೀವೂ ನಮ್ಮ ಸೇವಕರೇ? ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವೇ ತಿಳಿಯದಂತಾಗಿದೆ. ತರುಣಿಯು ನಡುವೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿ “ ನನ್ನನ್ನು ಮೋಹಿನಿ ” ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.

ಅವಳನ್ನು ಎವೆಇಕ್ಕದೆ ನೋಡುತ್ತ ಸಹಾಸ್ಯವದನದಿಂದ ರಣರಸಿಕನು “ ಆಹಹ! ವಿಧಾತನು ತನ್ನ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಇವಳಲ್ಲಿಯೇ ತೋರಿಸಿರುವನು. ಹೆಸರಾದರೂ ಲೂಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇರುವದು. ”

ಮೋಹಿನಿಯು ಮುಗುಳುನಗೆ ನಗುತ್ತ ರಾಜಪುತ್ರನು ಪೂರ್ಣ ತನ್ನ ಮೋಹಜಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದು “ ರಾಜಪುತ್ರರೇ ! ತಮ್ಮ

ಶೌರ್ಯ ಸಾಹಸ ಓದಾರ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ರಾಜವಂಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥವುರುಷರು ಜನ್ಮಿಸುವದು ಅಪರೂಪ ಎಂದು ನುಡಿದಳು.

ರಸಿಕ— ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೊಗಳಿ ಸುಮ್ಮನೆ ನನ್ನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೇರಿಸಲು ನಾನೇನು ಅಂಥ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿರುವೆನು.

ಮೋಹಿನಿ— “ ಸತ್ಪುತ್ರರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಎಂದೂ ಸಮರ್ಥರಲ್ಲಾರರು. ಇದಿರಲಿ ಕುಮಾರ; ತಮ್ಮೆಡೆಯಲ್ಲೊಂದು ವಿಜ್ಞಾನವೇ ಇರುವದಲ್ಲ ” ಎಂದು ಗೋಣು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ ಪ್ರೇಮಭಾವದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು.

ರಸಿಕ— ಅವಕೆಲಸವು, ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಕೆಲಸದಸಲುವಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯೇ? ತೀವ್ರಹೇಳು. ನಿನ್ನಿಂದ ಉಪಕಾರಬದ್ಧನಾದ ರಣರಸಿಕನು. ನೀನುಹೇಳುವ ಮೊದಲು ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿರುವನು

ಮೋಹಿನಿ— ಮತ್ತೇನುಇಲ್ಲ; ಚಾಲುಕ್ಯ ರಾಜಪುತ್ರರು ಒಂದುಸಾರಿ ನನ್ನಲ್ಲಿಬಂದು ಬಡವರಿಂದಾಗುವ ಆದರಾತಿಥ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಉತ್ಕಟೇಚ್ಛೆ.

ರಣರಸಿಕನಿಗೆ ಏನು ತೋಚದಂತಾಗಿ ತುಸು ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿಬಿದ್ದನು ಅವನು ಏನೋಮಾತಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವಳಿಹಿಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಓರ್ವ ದಿನಹೋದ ಸೇವಕನು ಮುಂದೆಬಂದು ತಲೆವಾಗಿ ಮುಜುರೆಮಾಡಿ “ ದೇವರೇ! ಹೊತ್ತು ಬಹಳಾಗಿದೆ ಹಸಿವೆ ನೀರಡಿಕೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಒಡತಿಯ ಕೇಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ತಾವು ಬರಲೇಬೇಕು.

ಮೋಹಿನಿಯು ಓರೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತ “ ಕುಮಾರ! ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರಲು ಇಷ್ಟುಸಂಕೋಚ ಗೊಳ್ಳಬಾಡು. ನನ್ನ ಪೂರ್ವಜರು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ಚಾಲುಕ್ಯ ಸಾರ್ವಭೌಮರ ಪದರಿನಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ನಾಮಾಂಕಿತಸೇನಾನಿಯಾಗಿ ಮೆರೆದವರೇ! ವೆಂಗೀರಾಯರ ಅನ್ನವನ್ನಾದರೂ ನಾವು ಉಂಡಿರುವೆವು ” ಎಂದು ನುಡಿದಳು.

ರಸಿಕ— ಏನು? ನಿನ್ನ ಜನ್ಮ ದಾತೃಗಳು ಸಾರ್ವಭೌಮರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸೇನಾನಿಗಳೇ ?

ಮೋಹಿನಿ— ಅಹುದು, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ರಸಿಕ— ಹಾಗಾದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜಧಾನಿಯಿಂದ ಹೊರಹೊರಡಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಮೋಹಿನಿ— ಇದೆಲ್ಲವೂ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನಾನು ಹುಟ್ಟುವ ಮೊದಲೇ ವರ್ತಿಸಿದ ಸಂಗತಿ, ಪುಲಕೇಶಿ ಸಾರ್ವಭೌಮರ ನಿಧನದ ನಂತರ, ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೇರಿದ ಸಾರ್ವಭೌಮರೇ ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ರಣರಸಿಕನು ಸಂಶಯ ಚಕಿತನಾಗಿ “ ಏಕೆ? ಹೀಗೇಕೆ ಮಾಡಿದರು; ಆರೋಪವನ್ನೇನಾದರೂ ಹೊರಿಸಿದರೇ? ”

ಮೋಹಿನಿ— ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಬಗೆಯ ಆರೋಪವೂ ಇಲ್ಲ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಬೇಡಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ; ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಅದನ್ನು ನಾನರಿಯೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ— ರಸಿಕ— ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮನೆಮಾರು ಬಿಟ್ಟು ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಮಾಡಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಮೋಹಿನಿ— ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಸಭಾಸ್ಥಾನದಿಂದ ಹೊರಬೀಳುತ್ತಲೇ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆಯೇ ಬಂದನು. ಈಗ್ರಾಮವು ನನ್ನ ಅಜ್ಜಂದಿರ ಜಾಹಗೀರಿಯ ಗ್ರಾಮವು. ನನ್ನ ಅಜ್ಜಂದಿರಿಗೆ ನನ್ನ ತಾಯಿಯು ಓರ್ವಳೇ ಮಗಳು, ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಅಜ್ಜಂದಿರ ಒತ್ತಾಯದ ಮೇರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲೂರಿದರು.

ರಣರಸಿಕನು, ನಿರಾಶಾ ಜನಕಸ್ವರದಿಂದ “ ಇಲ್ಲಿ ಇರಹತ್ತಿದ ಮೇಲೆ ನಂದರಾಜರ ಚಾಕರಿಯನ್ನು ಪತ್ಕರಿಸಿರಬಹುದು. ”

ಮೋಹಿನಿ— ಇಲ್ಲ! ನಿಜವಾಗಿ ಇಲ್ಲ!! ಅಜ್ಜಂದಿರ ನಿಧನದ ನಂತರ ಈ ದುರ್ಗದ ದುರ್ಗಾಧಿಪತ್ಯವು ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ದೊರೆತದ್ದೇನೂ ನಿಜ, ಆದರೆ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಪತ್ಕರಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನೀಯಲಿಲ್ಲ.

ರಸಿಕ— ಒಪ್ಪಿಗೈಯನ್ನೀಯದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಮೋಹಿನಿ— ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳಲೋ ? ನನ್ನತಂದೆಯು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಅನ್ನವನ್ನುಂಡು, ಅವರಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿತ ರಾದುದರಿಂದ, ಎದ್ದು ರಾಳಿಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪಕ್ಕರಿಸಿ, ಪ್ರಸಂಗವಶಾತ್ ಅನ್ನದಾತೃವಿನ ಮೇಲೆ ಶಸ್ತ್ರಸಾಗಿಸುವದು ಹೇಗಾಗಬೇಕು; ಅವರುಸಹಸಾ ಒಡಂಬಡಲಿಲ್ಲ.

ರಸಿಕನು— ದುಃಖೋದ್ಗಾರದಿಂದ “ ಕುಬ್ಜರಾಯರು ರಾಜ್ಯದೊಳ ಗಣ ಇಂಥಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತರನ್ನು ದೇಶಭ್ರಷ್ಟಮಾಡಿದರೇ?”

ಮೋಹಿನಿಯು ಕುಮಾರನ ಮಾತುಗಳನ್ನು, ಕೇಳದಿದ್ದಂತೆ ನಟಿಸಿ “ ರಾಜಪುತ್ರರೇ! ನನ್ನತಂದೆಯು ಚಾಕರಿಯವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕಠೋರ ಮಾತುಗಳನಾಡುತ್ತಲಿ, ನಂದರಾಜರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟುಬಂದಿತು. ಸಿಟ್ಟಿನಭರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಜ್ಜಂದಿರ ಜಾಹಗೀರಿಯನ್ನೂ, ಅವರ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಅಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಶೆಳೆದುಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮಕಡೆಯಿಂದೋರ್ವ ಹೊಸಮರ್ಗಾಧಿಪತಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿದರು. ಅವನೇ ಮುಂದೆ ಕುಬ್ಜರಾಯರವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಭಾಗದಮೇಲೆ ದಾಳೀಮಾಡಿ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡನಂತೆ. ಮುಂದೆ ನನ್ನತಾಯಿಯೂ ತೀರಿದಳು; ಅಂದಿನಿಂದ ನನ್ನತಂದೆಯ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಪೂರ್ಣಬದಲಾಯಿತು. ಏಹಿಕಸುಖ ಸಾದನದ ಎಲ್ಲವಿಷಯವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರು. ಇಗ್ಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಏಕಾಂತವಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ ”

ರಸಿಕ— ಮೋಹಿನಿದೇವಿ! ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವವೃತ್ತಾಂತವು ಬಹು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶವಾಗಿದೆ. ನಡೆಯಿರಿ, ಈಕೊತ್ತನಾನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಉಣ್ಣುವೆನು. ಅದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕೋಪಿಸಕೂಡದು. ಮತ್ತು ನನ್ನಪೂರ್ವಜ್ಞರೇ ಮಾಡಿದ ಘನ ಘೋರ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಗತಿಸಿದ ಅಪರಾಧದ ಪರಿಮಾರ್ಜನೆ ಯಾಗುವಹಾಗಿದ್ದರೆ. ನನ್ನನ್ನು ನಾನುಭಾಗ್ಯ ಶಾಲಿವೆಂದು ತಿಳಿಯುವೆನು. ನಡೆಯಿರಿ. ಇನ್ನುವಿಲಂಬವೇಕೆ ?

ನೇತ್ರಸಂಕೇನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಓರ್ವಕಾಲಾಳು ಮುಂದೆಬಂದು, ಅವನೇರಿಂದ ಕುದುರೆಯ ಕಡಿವಾಣವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದನು. ಉಳಿದರಾಹುತರು ಇವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ನಡೆದರು. ಮುಂದೆ ತುಸುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮೋಹಿನಿಯ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದುತಲುಪಿದರು

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಮನ ಮೋಹಿನಿಯ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನವು ನಿಜವಾಗಿ ಓರ್ವ ರಾಜಪುತ್ರಿಯ, ಅರಮನೆಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕುಕಡೆಗೆ ನಾನಾವಿಧ ಸುಗಂಧಮಯ ಹೂಗಳಿಂದ ಸುಶೋಭಿತವಾದ, ಸುಂದರಉಪವನದ ನಡುವೆ ಎತ್ತರದ ಮೇಲೆ, ಸಣ್ಣದಿದ್ದರೂ, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಅವಳ ಮಂದಿರವಿತ್ತು. ಉಪವನದ ನಾಲ್ಕುಕಡೆಗೆ ಅದರ ರಕ್ಷಕರ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಕಾಣಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಗ್ರಾಮದ ತುಸು ಅಂತರದಮೇಲೆ, ಮೋಹಿನಿಯ ಈ ಮಂದಿರವು ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಮಂದಿರದ ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗವು ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆಯ ಒಂದುಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಹತ್ತರದಲ್ಲಿಯೇ ದುರ್ಗದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು, ದೊಡ್ಡ ಅಗಸೆಯ ಬಾಗಿಲು ಇದ್ದಿತು. ಈಮೇಲಣ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನ ಕೋಟೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮರಕ್ಷಕರು, ದುರ್ಗನಾಯಕನು ಕೆಲವುಕಾಲಾಳುಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದು, ಮೇಲಣಕೋಟೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಯು ದುರ್ಗಾಧಿಪತಿಯು ಇರಲು ಕಟ್ಟಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಮಂದಿರವು ಸಣ್ಣದಾಗಿದ್ದರೂ, ನೋಡುವವರ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷ ಮಾಡುವಂತಿದ್ದಿತು. ವನಗಳಾಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಸಂಚರಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಒಂದು ಹ್ರಾಸದ ಮನಃಶಾಂತಿ ಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ರಣರಸಿಕನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ರಂಗಮಂಟಪವು ನೋಡುವಂತಿತ್ತು. ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಜಮಕಾನೆಯನ್ನು ಹಾಸಿ ಅದರಮೇಲೆ ರತ್ನಗಂಬಳಿಯನ್ನು ಹಾಸಿದ್ದರು. ರತ್ನಗಂಬಳಿಯಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಳಗಿನ ಮಲಮಲಿಯ ಹೊದಿಕೆಇದ್ದ, ಮೆತ್ತಗಿನ ಗಾದಿಯನ್ನು ಹಾಸಿ ಗೋಡೆಗೆ ಲೋಡು ದಿಂಬುಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಗಾದಿಯಮೇಲೆ ಲೋಡಿಗೆ ಅತುಕೊಂದು ರಣರಸಿಕನು ಗೋಡೆಗೆ ತಗಲಿಸಿರುವ, ಭವ್ಯವಾದ ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂ

ಡಿದ್ದನು, ಹತ್ತರದಲ್ಲಿಯೇ ತುಸುದೂರದಮೇಲೆ ಮೋಹಿನಿಯು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅತ್ತಿತ್ತನೋಡುತ್ತ ಮೌನವೃತ್ತದಿಂದ ರಾಜಪುತ್ರನು ಕುಳಿತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ಮೋಹಿನಿಯು “ತಾಸರ್ಧತಾಸಿನಲ್ಲಿ ಭೋಜನದ ಸಿದ್ಧತೆಯಾಗಬಹುದು, ಅದುವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆಬಂದರೆ, ಕೋಟಿಕೊತ್ತಳಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುವಂತಿದೆ,” ಎಂದು ಮೃದು ಸ್ವರದಿಂದ ನುಡಿದಳು.

ರಣರಸಿಕನು ಮನಮೋಹಿನಿಯ ಮನಒಲಿಸುವ ಸವಿನುಡಿಗಳಿಂದಲೂ ಅವಳ ಮಾಡುವ ಒನಪು ಒಯ್ಯಾರಗಳಿಂದಲೂ ತುಸು ಸಂಚಲನೇ ಆಗಿದ್ದನು. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿತಿಯನ್ನು ಚಾಣಾಕ್ಷಳಾದ ಇವಳು ಈಮೊದಲೇ ಅರಿತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಕದ್ದು ನೋಡುತ್ತ “ಮೋಹಿನಿದೇವಿ! ನಿನ್ನಂತೆಯೇ ನೀನಿರುವ ಈ ನಿವಾಸವ್ವಾಸವನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಈ ರಂಗಮಂಟಪವನ್ನೂ ನೋಟುತಲೆ ಹಸಿವೆ ನೀರಡಕೆಗಳು ಹರೆದುಹೋಗುತ್ತವೆ ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಸ್ಥಳವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಲ್ಪದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತಿದೆ. ಕೋಟಿ ಕೊತ್ತಳಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವನೆಂದೆ ಎಲ್ಲಿ? ನಡೆಹೋಗುವ ಈ ಅಲ್ಪವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿನ್ನ ಈ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದುಬಗೆಯ ಸಮಾಧಾನಶಿಕ್ಷಂತಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಧಿಪ್ಪಾಡ ಅವಯವದ, ಇಳಿಕೆಯ ಅಂಗರೆ ಐವತ್ತರ ಒಳಹೊರ ವಯಸ್ಸಿನ ಓರ್ವ ಸಶಸ್ತ್ರ ಮನುಷ್ಯನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಇವರಿನೊಂದಿದ್ದಲ್ಲಿಬಂದು, ವಿನಯದಿಂದ ಮುಜುರೆಮಾಡಿ, ನಮ್ಮತೆಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡನು.

ರಾಜಪುತ್ರನು, ಅವನ ಮುಜುರೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಮೋಹಿನಿಯ ಕಡೆಗೆ ಮೋರಿದಿರುವ ದೇವಿ ! ಇವನು ಅವನಿರುವನು?

ಮೋಹಿನಿ— ಇವರಾದರೂ ನನ್ನ ಮುತ್ತಜ್ಜನ ಕಾಲದೊಳಗೆ ನಂದರ ಕೈವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಣ ಸೈನ್ಯದ ದಳವಾಯಿ ಯಾಗಿದ್ದರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಇವರೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವರು. ನನ್ನತಂದೆಗೂ ಇವರಿಗೂ ನಿಕಟಸ್ನಿಹವಿದ್ದು, ಯಾವಾಗಾದರೂಮ್ಮೆ ನಾನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುವರು.

ಅಸರಿಚಿತ— ಹೌದು; ಈ ಹೊತ್ತಂತೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರಣ ದಿಂದಲೇ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಚಾಲುಕ್ಯ ವಂಶದ ಓರ್ವ ರಾಜಪುತ್ರನು ಶೌರ್ಯದಿಂದ ನಂದೀದುರ್ಗ, ವಿಜಯದುರ್ಗ, ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಬೆಳೆಯುಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು, ಪಾದಾಕ್ರಾಂತಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿತನ್ನ ನಾಡಗುಡಿ ಮೆರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವನಂತೆ. ಆಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯವೇಳೆ ಯಲ್ಲಿ, ಬಾಲಿಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿರುವದೆಂದು ತಿಳಿದು ಧಾವಿಸಿ ಅವಸರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆಬಂದೆನು ಎಂದು ಕರ್ಕಶಧ್ವನಿಯಿಂದ ನುಡಿದನು.

ರಣರಸಿಕ— ಆದರೆ ನಿರಾಪರಾಧಿ ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಪ್ರಜರಿಗೂ, ಸ್ತ್ರೀ ಯರಿಗೂ ಹುಡುಗರಿಗೂ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಯಾವಬಗೆಯ ತೊಂದರೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಬಾರದೆಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವೆಂಗಿಯ ಸೈನಿಕನಿಗೆ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತುಸು ಅಧಿಕಾರಯುಕ್ತ ಸ್ವರದಿಂದನುಡಿದನು.

ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಸ್ವರದಿಂದ ಬಂದವ್ಯಕ್ತಿಯು, “ ಹೌದು ! ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಇದರಂತೆ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ ಇದ್ದರೆ ತೀರಿತು. ಬಹಳ ಹೇಳುವದೇನು ನಿಜವಾಗಿ ಆರಾಜಕುಮಾರನಾದರೂ ಬಹಳ ಸಜ್ಜನನೂ, ಉದಾರಿಯೂ, ನ್ಯಾಯ ಪಕ್ಷಪಾತಿಯೂ ಇರುವನಂತೆ, ಹೇಗೆಇರಲಿ, ಇದುಕದನವಿದೆ; ಈ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರನವುಗಳು, ನನ್ನ ಮಗಳೆಂದರೂ ಸರಿ; ಇವಳಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದೆನು.

ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ನೆಲವನ್ನುಗೊಂಡು ಮುದುಕನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಮೋಹಿನಿಯು “ ಅವರೇ ಈ ರಾಜಪುತ್ರರು. ನಮ್ಮ ಅತಿಥ್ಯಕ್ಕೆ ಆನಂದದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನಿತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದಿರ.ವರು. ” ಎಂದು ನುಡಿದಳು.

ಮೋಹಿನಿಯ ಶಬ್ದಗಳು ಆ ಮುದುಕನ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಲೇ ಅವನು ತುಸು ದಿಗುಲು ಗೊಂಡವನಂತೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದುನಿಂತು, ಮೈಯ್ಯಾರ್ಥದಿಂದ ಕೈಜೋಡಿಸಿ, “ ಯುವರಾಜರೇ! ಅತುಲ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನೇಳೆ ಒಂದುಸಾರೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಕಣ್ಣುಟ್ಟುನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯು ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದಿತು, ದೇವರು ನನ್ನಮನೀಷೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದನು.

“ ಮನಮೋಹಿನಿಯು ನಡುವೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿ ” ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನವರೇ ! ಕುಮಾರರು ಈಹೊತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯೇಇರುವರು. ಸಂಜೆಯಮುಂದೆ ಕೋಟಿ ಕೊತ್ತಳಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ; ಅದುದರಿಂದ ಹೆಗ್ಗೆ ಡೆಗೆ ಅಗಸೆಯಹಾಗೂ ದಿಡ್ಡಿಯಬಾಗಿಲಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ”

ಕುಮಾರ— ಏನು ? ಸರದಾರರೇ! ದೇವಿಯವರ ತಂದೆಯು ಈಗ ಬರಬಹುದಲ್ಲವೇ ? ಅವರಬಿಟ್ಟಿಯ ಉತ್ಸಕತೆಯು ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುವದು ಎಂದುಕೇಳಿದನು.

ಅವನು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಮೋಹಿನಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತ, ನನ್ನ ಕೈಲಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ನೋಡುವೆನು; ಏಕೆಂದರೆ ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಅವರು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಿಷಯದ ಹಂಬಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು. ಯತಿ, ವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಸಾರಿಕ ವಿಷಯದ ಮಾತು ಕತೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ರುಚಿಸವು. ಪ್ರಯತ್ನವಂತೂ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಮಾಡಿ ನೋಡುವೆನು. ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟನು.

ರಾಜಪುತ್ರನ ದೃಷ್ಟಿಯಾದರೂ ಅವನಕಡೆಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ಅವನು ಹೋಗಹೋಗುತ್ತ ಒಂದೆರಡುಸಾರೆ ಹೊರಳಿ ತನ್ನ ಹದ್ದಿನಂತಹ ತೀಕ್ಷ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಅವನು ಕಾಣದಹಾಗಾದ ಮೇಲೆ ರಸಿಕನು ಮೋಹಿನಿಯನ್ನದ್ದೇಶಿಸಿ “ ಮುದುಕನು ತುಸು ನಿಷ್ಕರನು ದರ್ಶೋಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ ” ಎಂದನು.

ಮೋಹಿನಿ— ರಾಜಪುತ್ರರೇ! ನೋಡುವವರಿಗೆ ಅವನು ನಿಷ್ಕರನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಅವನಂಥ ಅಂತಃಕರುಣ ಪಾಣಿಯನ್ನು ನಾನು ಇದುವರೆಗೆ ಕಾಣೆ. ನನ್ನಮೇಲಂತೂ ಅವನ ಪ್ರೇಮ ಬಹಳ. ನನ್ನವಿಷಯಕ್ಕೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಜೀವಕೊಡಲು ಸಹ ಸಿದ್ಧನಿರುವನು.

ರಸಿಕ— ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು ಅವರಹೆಸರೇನು?

ಮೋಹಿನಿ— ಅವನಿಗೆ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ಎನ್ನುವರು. ಅವನು ಬಹಳ ಶೂರನೂ ಸಾಹಸಿಯೂ, ಪ್ರಸಂಗಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜೀವಕ್ಕೆ ಜೀವಕೊಡುವ ಎದೆ ಗಾರಿನಿರುವನು. ಇಲ್ಲಿಯ ಸಮೀಪದ ಹಳ್ಳಿಯೇ ಆತನ ವಸತಿಸ್ಥಾನ.

ಕುಮಾರ— ಹಾಗಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಈಪ್ರಾಂತದ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಯು ಇರಬಹುದು.

ಮೋಹಿನಿ— ಇರದೇ ಏನು? ನಂದರಾಜರ ವಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಾಂತದ ಮಾಹಿತಿಯಾದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರುವದು. ಇಲ್ಲಿಹರಿಯುವ ನದಿಹೊಳೆ ಹಳ್ಳಗಳೂ, ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆರೆಕಾಲುನೆಗಳೂ, ಕೊಳ್ಳಗವಿಗಳೂ, ಅಡಿಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳಗಳು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವನು ನೋಡಿರುವನು.

ಕುಮಾರನು— ಆನಂದಾತಿಶಯದಿಂದ, ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆತಾನೆ ಭಲೆ ! ಭಲೆ !! ಎಂಬ ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದನು. ಇನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯು ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಈಡೇರುವ ದೆಂಬುದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈಶ್ವರನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಶೂರಪುರುಷರ ಸಹಾಯ ದೊರೆತಿತೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಗ್ಗಿದನು.

ಮೋಹಿನಿಯು ತನ್ನ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡುನಡುವೆ ಅವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು, ಅವಳಿಗೆ ಇವನ ಮನೋಗತವು ತಿಳಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಇದುವರೆಗೆ ತೀಕ್ಷ್ಣದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಅವಳು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ “ ಅರಸುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಸಿವೆ ನೀರಡಿಕೆ ಯಾಗಿರಬಹುದು ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಉತಾವಳಿಯಾಗಿದ್ದ ರಣರಸಿಕನು ಮೈಮರೆತು “ ಛೇ ! ಎಲ್ಲಿಯ ಹಸಿವೆ ನೀರಡಿಕೆ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುತಲೆ ಎಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿನೆ, ನಿನ್ನಂಥ ಅಸ್ರತಿಮ ಸುಂವರ ರತ್ನವು ಯಾರಕ್ಕೆಸೇರುವದೋ ಅವರು ನಿಜವಾಗಿ ಧನ್ಯರು ! ಪರಮಧನ್ಯರು !!

ಮೋಹಿನಿ— ಇದೇನು? ರಾಜಪುತ್ರರು ಕಣ್ಣಿಗೆಕಂಡ ಬಾಲೆಯರನ್ನು, ಅವರು ಎಂಥವರೇ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದವರ್ಣನೆಯನ್ನುಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಓಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಸುಲಭೋಪಾಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿ ಕಲೆತಂ

ತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅವುದೋಹಳ್ಳಿ ಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಓರ್ವ ಬಡದುರ್ಗನಾಯ ಕನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಬೆಳೆದ ನನ್ನ, ರೂಪಲಾವಣ್ಯಗಳ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡು ವಿರೆಂದರೆ ಏನನ್ನಬೇಕು, ನಾನೇನು ಅಂಥಚಲುವೆಯು.

ರಸಿಕ— ಅಲ್ಲ! ಮೋಹಿನಿ ಹೀಗೆನ್ನಬೇಡ. ರತ್ನವನ್ನು ತಿಪ್ಪಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಸುಟಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ರತ್ನವೇವನ್ನುವರು. ತಿಪ್ಪಿಯಮೇಲೆ ಬಿಸು ಟಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾಶತೆಗೇನು ಕುಂದುಬರಬಹುದೇ? ಕಿಂಚಿತ್ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಮೋಹಿನಿಯು “ ಇದೇನು? ಮತ್ತೆಯಾರಾದರೋರ್ವ ಸರದಾರಕನ್ಯೆಯು ಕಾಣಬಂದಳೋ ಹೇಗೆ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ವಿಚಾರಿಸಿದ ಮೋಹಿನಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ರಸಿಕನು ತು ಸು ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಂತಾದನು. ಅವನು ಬಾಯಿಸವರುತ್ತ “ ಇಲ್ಲ ! ನಿಜವಾಗಿ ಇಲ್ಲ !! ನಿನ್ನಂತಹ ಯೌವನ ಬಾಲೆಯರು ಈ ಪ್ರಾತಂದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರಬಹುದು. ” ಎಂದನು. ಮೊದಲಣ ವಿಷಯವನ್ನು ಮರೆಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರಸಿಕನು “ ನಿನ್ನತಂದೆಯವರು ಸಂಜೆಯ ಊಟಕ್ಕಾದರೂ ಬರಬಹುದಲ್ಲವೇ ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಮೋಹಿನಿ— ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು ವಾಲಿಗೆ ಅವರು ಬರುವದು ಅ ಸಂಭವಸಿಯ ನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇತ್ತಿ ಚಿಗೆ ಅವರು ಸದಾ ಈಶ್ವರಚಿಂ ತನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ರಸಿಕ— ನಿನ್ನತಂದೆಗೆ ವೀರಸೇನ ರೆನ್ನುವರೇನು? ನನಗೆನಿನ್ನೆಲ್ಲ ವಯಸಿನಲ್ಲಿ ವಾತಾಪಿ ನಗರಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದು ನೆನಪಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ ? ಎಂಬ ದಾಗಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದನು.

ವೀರಸೇನನೆನ್ನುವ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೆ, ಮೋಹಿನಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ ಯಾಯಿತು. ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡಗಳು ಅರಳಿದವು. ತನ್ನಕಡೆ ಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಮೂರುನಾಲ್ಕುಸಾರಿ ರಣರಸಿಕನನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಅವನಾಡಿದ

ಮಾತಿಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡಲು ಅನುವಾನ ವೆನಿಸಹತ್ತಿತು. ಅದರೂ ಸ್ಥೈರ್ಯದಿಂದ “ ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು; ಅದು ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಪ್ರಸಂಗಾನುಸಾರ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಹೆಸರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನಂತೆ. ಬಾಲ್ಯತನ ದೊಳಗಣ ಮಾತುಗಳು, ಇದುವರೆಗೆ ಹೇಗೆನೆನಪು ಇದ್ದಾವು ?

ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನನ್ನತಂದೆಯು, ವೆಂಗೀಅರಸರ ಪದರಿನಲ್ಲಿದ್ದನೋ, ಅದೇಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನನ್ನ ಸಣ್ಣತನವಾದರೂ ವಾತಾಪಿನಗರಿಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿರಬಹುದು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಊಟದ ಸಿದ್ಧತೆ ಯಾಗಿರುವದೆಂದು ಸೂಚನೆಯುಬಂದಿತು.

ಮೋಹಿನಿ— ಏನುವಾಡಬೇಕು, ಇದುವರೆಗೂ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯವರು ಬಂದವರಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಾಸೆರಡುತಾಸು ಆಗುತ್ತಬಂದಿತು. ನನಗಂತೂ ತಾವು ಓರ್ವರೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವದು ನೆಟ್ಟಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟುಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಅವರ ದಾರಿ ನೋಡಬೇಕು?

ಕುಮಾರ— ಹಾಗಲ್ಲ! ಮೋಹಿನಿದೇವಿ, ನೀನನ್ನುವದು ಶಿಷ್ಯಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವದಿಲ್ಲ. ಸಲ್ಪಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ದಾರಿ ನೋಡೋಣ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರುಬಂದರೆ ಸರಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಮುಂದೆ ಅರ್ಥತಾಸಿ ನೊಳಗಾಗಿಯೇ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯು, ಜಿವೆತು ರಾಡಿಯಾಗಿ, ಧಾವಿಸಿ ಬರುತ್ತಿರುವದು. ದೂರದಿಂದಲೇ ಕಾಣಬಂದಿತು. ಹತ್ತಿರಬಂದನಂತರ, ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯು ಉಸೈಂದು ಕುಳಿತು, ಮೋಹಿನಿಯನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ, “ ಮಗೂ! ಕುಮಾರರ ಆದರಾತಿಥ್ಯವನ್ನು, ಅವರಯೋಗ್ಯತೆಗನುಸರಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಮಾಡು. ಅವರ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಪೂರ್ತಿಗೆ ನಾನೂ ನನ್ನ ಕೈಲಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವೆನು; ಆದರೆ ಕುಮಾರರು ದಿವಂಗತರಾಯರಿಂದುಂಟಾದ ತಪ್ಪನ್ನುವಾತ್ರ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಅಂದರೆ ನಾರು ಅವರನ್ನು ಕೆಲೆಯುವವನು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವದು ವಿಹಿತ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ತಿಳುಹಿಸು, ಎಂಬದಾಗಿ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯು ಹೇಳಿರುವನು. ” ಎಂದನು.

ಕುಮಾರ— ಅವಶ್ಯವಾಗಿ, ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಪೂರ್ವಜರಿಂದುಂ
ಟಾದ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿ, ಅವರಿಗೆ ಹತ್ತಿದ ಕಲಂಕವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವೆ
ನು, ಎಂದು ಆವೇಶದಿಂದ ನುಡಿದನು.

೪ ೪ ೪ ೪ ೪ ೪ ೪ ೪

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಉಟದ ಸೂಚನೆಯು ಬಂದಿತು. ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯು
ಅವರಿವರಿಗೆ ಉಣ್ಣಲು, ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನಿತ್ತು ತನಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿದಿರುವ
ದಿಲ್ಲಿಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋದನು. ತಿರುಗಿ ಅವರು ಉಟಮಾಡಿ,
ವಿಳ್ಯವನ್ನು ಮೆದ್ದು, ಮಲಗಲು ಹೋಗುವವರೆಗೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವಳ ಅ
ಗಲು ವಿಕೆಯ ಅಸದೃಶವಾದ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಾಮುಕ ದೃಷ್ಟಿ
ಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತನೋಡುತ್ತ ಮಲಗಲು ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ, ಅವಳನಿರೋ
ಧವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು.

ಅವನಿಗೆ ಆರಾತ್ರಿ ಮನಮೋಹಿನಿಯ ಸುಂದರರೂಪವು ಕಣ್ಣಿಗೆ
ಕಟ್ಟಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ತುಸು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚುತ್ತಲೆ ಅವಳ ಸಹಾಸ್ಯವದನವು
ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಹೊರಳಾಡಲು ದೊಡ್ಡ
ಹಾಸಿಗೆಯು ಸಾಲದಾಯಿತು. ಇತ್ತಿಂದತ್ತ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಹೊರಳಾಡಿ ಕಡೆ
ಗೆ ಬೇಸತ್ತನು. ಏನುಮಾಡಿದರೂ ನಿಪ್ರಿಯು ಬಾರದಾಯಿತು. ಮುಂದೊ
ದುಗುವ ಅನರ್ಥ ಸಂಕಟ ಪರಂಪರೆಗಳು ಅವನನ್ನು ಕಾರ್ಯಚ್ಯುತ ಮಾಡಲು
ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಒಂದುಯುಗದಂತೆ ಆರಾತ್ರಿ
ಯನ್ನು ಕಳೆದನು.

ಮಾರನೇದಿವಸ ಅರುಣೋದಯಕ್ಕೆಂತ ಮೊದಲೇ ಎದ್ದು ಮುಖ
ಮಾರ್ಜನಾದಿ, ಪ್ರಾತರ್ವಿಧಿಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವಳಹಾದಿಯನ್ನೇ
ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮನಮೋಹಿನಿಯ ಕಡೆಯಿಂ
ದ ಪರಿಚಾರಕನುಬಂದನು, ಇವನಿಗಾದರೂ ಅದೇಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕೂಡಲೆ
ಉಗುಬಗೆಯಿಂದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅವಳ ಮಂದಿರದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿದನು.

ಮೊದಲನೆಯ ದಿವಸ ಕೋಟಿಯ ಒಳಗಣ ಎಲ್ಲಭಾಗವನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಮೇರಿಗೆ, ಇಷ್ಟುತೀವ್ರ ಅವನನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಿದ್ದಳು

ರಸಿಕನು ಮುಟ್ಟುವ ದೊಂದೇತಡ. ಉಪಹಾರದ ಸಿದ್ಧತೆ ಯಾಗಿರುವದೆಂದು ಸೂಚನೆಯು ಬಂದಿತು. ಒಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಲೆ, ನಾನಾಪ್ರಕಾರದ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಇವನ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಮೋಹಿನಿಯು ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ ರಣರಸಿಕನು, “ ಇದೇನು ? ಮೋಹಿನಿದೇವಿ ! ಇಷ್ಟು ಆತುರದಿಂದೇಕೆ ಕರೆಸಿದಿರಿ. ಇದನ್ನೇನು ಹೂಡಿರುವಿರಿ ಯಾವಾಗಾದರೊಮ್ಮೆ ಬಂದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆನು. ”

ಮೋಹಿನಿ— ಇದರಲ್ಲಿಂದೇ, ರೀತಿಯಮೇರೆಗೆ ದಿನಾಲು ಆಗತಕ್ಕದುದೇ ಆಗಿರುವದು. ತಾವು ಮಲಗಲು ಹೋದಮೇಲೆ, ನನ್ನ ತಂದೆಯವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಪುನಃ ನಿರೋಪವು ಬಂದಿತು. ತಾವು ಇಲ್ಲಿರುವವರೆಗೆ, ತಮಗೆ ಯಾವಬಗೆಯ ತೊಂದರೆ ಯಾಗದಂತೆಯೂ, ಸಮಯಬಿದ್ದರೆ, ಸಹಾಯ ಮಾಡೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಹೇಳಿಕಳುಹಿರುವರು. ಕಣ್ಣಿಗೆಕಾಣುವದುರ್ಗವು ಸಣ್ಣದು ಕಂಡರೂ, ಯುದ್ಧದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತಿದೆ.

ರಾಜಪುತ್ರ— ನಿಜವಾಗಿ ನನ್ನಂತಹ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯೂ ಈಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯಾರೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಸಹವಾಸದಿಂದ ನನಗೆ ಒಂದೊಂದುದಿನಗಳು ಒಂದೊಂದು ನಿಮಿಷಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಿಯತಮೆ, ಮೋಹಿನಿ! ನಿನ್ನ ತಂದೆಯವರ ಬೆಟ್ಟಿಯು ಈಶೋತ್ತಾದರೂ ಆಗಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಮೋಹಿನಿ— ನನಗೆ ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ, ಎಂದಾದರೂ ಆಗಬಹುದು, ಇಷ್ಟೇಕೆ ಆತುರ? ಇರಲಿ ರಾಜಪುತ್ರರೇ! ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಚದರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸಂಗಬಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಹುದುಗಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಈ ದುರ್ಗವು ಬಹು ಉಪಯೋಗ ಬೀಳುವಂತಿದೆ; ಅದುದರಿಂದ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ದುರ್ಗದ ಎಲ್ಲ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ತೋರಿಸಲು ಬಹುಪರಿ

ಯಿಂದ ಹೇಳಿರುವನು. ಇದೇಕಾರಣದಿಂದ ಸೂರ್ಯೋದಯ ವಾಗುತ್ತಲೆ ಇಷ್ಟು ಅವಸರದಿಂದ ಕರೆಕಳುಹಿದನು.

ಪಾಪ! ಇವರೊಳಸಂಚು ಹೇಗೆತಾನೇ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಇವನಾದರೂ ಇಂಥ ಕ್ಷುದ್ರವಿಷಯವನ್ನರಿಯದವನಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯದ ಸ್ತ್ರೀವ್ಯಾಮೋಹ ಬಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಇವನಿಗೆ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿತ್ತು.

ಕುಮಾರ— ಒಳ್ಳೇದು. ನೀನು ಕರಕೊಂಡು ಹೋದತ್ತ ಬರಲು ನಾನು ಸಿದ್ಧನಿರುವೆನು.

ಮೋಹಿನಿಯು ಓರೆನೋಟದಿಂದ ಅವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ “ ಕುಮಾರ ತಮ್ಮ ಪಾಪಂಗವನ್ನು ಹೋಲದ ಈ ಕ್ಷುದ್ರಕನ್ಯೆಯಿಂದ ಚಾಲುಕ್ಯ ಯುವರಾಜರಿಗೆ ಏನು ತಾನೇ ಸಹಾಯವಾದೀತು. ರಾಜಪುತ್ರರಿಗೆ ವಿನೋದ ಚೀಷ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ” ಎಂದು ತಲೆತಿಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ ತನ್ನ ಮೃದುವಾದ ಹಾಸ್ಯಸ್ವರದಿಂದ ನುಡಿದಳು.

ರಾಜಪುತ್ರ— ಇರಲಿ! ನಿನ್ನಿನ ಆವೃದ್ಧನು ಕಾಣಬರುವದಿಲ್ಲವಲ್ಲ,

ಮೋಹಿನಿ— ಯಾರು? ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯವರೇನು, ನೀವುಮಲಗಲು ಹೋಗುತ್ತಲೆ ಅವರೂ ಹೋದರು. ಹೋಗುವಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾವು ಕರೆಕಳುಹುತಲೆ ಬರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜಪುತ್ರ— ದೇವಿ! ಈನಿನ್ನ ಮಹದುಃಪಕಾರದನ್ನು ನಾನುಎಂದು ತೀರಿಸಬೇಕು. ಈಜನ್ಮದಲ್ಲಿನು ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಂತೆ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಮೋಹಿನಿ — ರಾಜಪುತ್ರರೇ ! ಇದರಲ್ಲಿ ಉಪಕಾರವೇತರದು. ನಾನು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮ ವೆಂದರಿದು ಮಾಡಿರುವೆನು. ಈ ಆಬಲೆಯ ಅಲ್ಪ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ, ಅವಳು ತನ್ನನ್ನು ಧನ್ಯಳೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವಳು.

ರಾಜಪುತ್ರನು ಕಠೋರ ಸ್ವರದಿಂದ “ ಏನು ಮೋಹಿನಿ! ಏನನ್ನು ವಿ? ನೀನಾಡುವ ಮಾತುಗಳ ಅರ್ಥವೇ ತಿಳಿಯದಂತಾಗಿದೆ, “ ಮೋಹಿನಿಯು ತನ್ನ ಮಾತಿನ ಓಘವನ್ನು ಬೇರೆಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿ, ಅತಿವಿನಯದಿಂದ “ ರಾಜಪುತ್ರರೇ! ನನ್ನತಂದೆಯವರು ಮೊದಲು ವೆಂಗೀಅಧಿಪತಿಗಳ ಪದರಿನಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ವಿಶ್ವಾಸಿಕರಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರಿದ್ದರು. ಅವರಿಂದಂತೂ ಯಾವಕಾರ್ಯಗಳೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಈ ದುರ್ಭಾಗ್ಯಕನ್ಯೆಗೆ ವೆಂಗೀ ಅಧಿಪತಿಗಳ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೇವೆಯ ಸಮಯವು ದೊರೆತರೆ, ಅದರಿಂದಾದರೂ ಉಂಡ ಅನ್ನದ ಸಾರ್ಥಕ ವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ ” ಅವಳ ಮೋಹಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಿಲುಕಿಬಿದ್ದ ಅರಸುಮಗನು, ಹಿಂದುಮುಂದಿನ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ಮೈಮರೆತು ಧನ್ಯ! ದೇವೀ ಮೋಹಿನಿ ಧನ್ಯ!! ಏನು? ಈ ನನ್ನ ವಿಚಾರಾರ್ಹ ಉದಾತ್ತಮಾತುಗಳು. ನೀನು ನಿನ್ನ ಬಾಹ್ಯಾಂಗದಿಂದ ಹೇಗೆ ಸುಂದರಳಿರುವಿಯೋ, ಹಾಗೇ ಅಂತರಂಗಿಕ ಗುಣಗಳಿಂದಾದರೂ ಸುಂದರಳಿರುವಿ ” ಅವನಾಡುವ ಮಾತುಗಳಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಗೊಡದೆ, ಮೋಹಿನಿ “ ಇರಲಿ, ಕುಮಾರರು ವರ್ಣನೆಯನ್ನೂ ಶ್ಲಾಘನೆಯನ್ನೂ ಸಾಕುಮಾಡಬೇಕು ಎಳಿರಿ, ಉಪಹಾರದ ಸಿದ್ಧತೆ ಯಾಗಿರುವದು. ನಮಗೆ ಮುಂದೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅನೇಕ ಉಂಟು.

ಕೂಡಲೆ ರಣರಸಿಕನು ಎದ್ದನು. ಈರ್ವರೂ ಉಪಹಾರವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು, ಕೋಟಿಕೊತ್ತಳಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹೊರಟರು.

ಮೋಹಿನಿಯು ಇರುವಸ್ಥಳವು ರಾಜಪುತ್ರನ ಹಸ್ತಗತವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರಬದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೋಟಿಯುಮಾತ್ರ ಕೈವಶವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ ದುರ್ಗದಸುತ್ತಲೂ ಅಲ್ಲಿಯ ದುರ್ಗನಾಯಕನದೇ ಕಾವಲು ಇತ್ತು. ದುರ್ಗದವಿಷಯಕ್ಕೆ ರಸಿಕನಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮೋಹಿನಿಯ ಮೊಹಕ್ಕೊಳಗಾದ ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ವಿಸ್ಮರಣೆ ಯಾದಂತಾಗಿತ್ತು.

ಮೋಹಿನಿಯ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಚಲನ ವಲನವೇ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವಳುತನ್ನ ಮೃದು ಶರೀರಕೊಪ್ಪುವಂತೆ ತೆಳ್ಳಗಿನ ದೂಕುಲವನ್ನುಟ್ಟು

ಕೊಂಡು, ಮೈಮೇಲೆ ಆಭರಣಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಹಾವಭಾವದ ನಡಿಗೆಯಿಂದ, ಕುಮಾರನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ್ದಳು.

ಮನಸೋತ ಅರಸುಮಗನು ಎಡಬಲವನ್ನು ನೋಡದೆ ಅವಳಿಂದ ವಾದ ಅವಯವವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ, ಹಿಂದಿಂದೆಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆಯಹತ್ತಿದ್ದನು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಇಬ್ಬರೂ ದುರ್ಗದ ಮಹಾದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಕಾವಲುಗಾರನು ಇವರಿರ್ವರು ಬರುತ್ತಲೆ, ಮೊದಲು ಮೋಹಿನಿಗೂ, ಆಮೇಲೆ ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೂ ವಿನಯದಿಂದ ಮುಜುರೆಮಾಡಿ ಅಗಸೆಯ ಬಾಗಿಲವನ್ನು ತೆರೆದನು. ಇಬ್ಬರೂ ಒಳಹೊಕ್ಕಮೇಲೆ, ಮೊದಲಿನಂತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನಿಕ್ಕಿಕೊಂಡನು.

ರಾಜಪುತ್ರ— ಈ ದುರ್ಗದ ಮೇಲ್ಕೆಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾರಾರು ಇರುವರು.

ಮೋಹಿನಿ— ಕೋಟೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ, ದುರ್ಗರಕ್ಷಕರೂ, ಕೆಳವು ಕಾಲಾಳುಗಳು ಇರುವರು. ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಧನುರ್ವಿದ್ಯವನ್ನರಿತ ಆರಿಸಿದ ಕೆಲವುಶೂರರು ಇರುವರು. ನಡಿಯರಿ ಒಂದೂ ಬಿಡದಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತಿಂನೆ.

ರಸಿಕನು ಅವಳು ಒಯದತ್ತ ಮೌನದಿಂದ ನಡೆದಿದ್ದನು. ಹುಡುಯ ಹತ್ತಿರಬಂದರು. ಮೋಹಿನಿಯು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಎದುರಿಗಿರುವ ಹುಡುಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ “ ರಾಜಪುತ್ರರೇ! ಇಲ್ಲಿಕಾಣಬರುವ ಹುಡುಯೊಳಗಿಂದ ಒಮ್ಮಿಂ ದೊಮ್ಮೆ ಮೇಲೆಹೋಗಲು ಕಳ್ಳದಾರಿ ಇರುವದು. ನಿರಾಯಾಸದಿಂದ ಹೋಗುವ ಸುಲಭದಾರಿಯು ಇದಲ್ಲ, ಒಳಗೆ ಎಲ್ಲಕೆಡೆಗೂ ಕತ್ತಲು ಕವಿದಿರುವ ದರಿಂದ ಬಲ್ಲವರಿಗೂಸಹ ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಭಯವು ಬರುವಂತಿದೆ

ರಸಿಕ— ಒಳ್ಳೆದು ನಡೆ, ನಿನ್ನಹಿಂದೆಯೇ ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಮೋಹಿನಿಯು ಹುಡುಯತೀರ ಸವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದವಳು, ಹುಡುಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡದಾದ ಕಲ್ಲುಗಳೊಳಗೆ ಕೊರೆದ, ಮೂರ್ತಿಯ ಬಾಯಿಯೊಳಗೆ ತನಹೊಂಕದಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುವ, ಅಲಗನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು

ಒಳಿತಾಗಿ ತಿರುವಿದಳು. ಕೂಡಲೆ ಸರ್ವವನ್ನೂ ಆಬಂಡೆಯು ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಇಳಿದು ಇಬ್ಬರು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಷ್ಟೇ ಮಾರ್ಗವಾಯಿತು. ಮೋಹಿನಿಯು ಒಳಹೊಕ್ಕಳು ರಣರಸಿಕನು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದನು. ಆಮೇಲೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಬಂಡೆಯು ಬಂದುಬಾಗಲಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು. ಮೋಹಿನಿಯು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಿಜವಾಗಿ ಮಾರ್ಗವು ಬಹುಭಯಂಕರವಾಗಿತ್ತು ರಣರಸಿಕನು ಎಡವುತ್ತ ಮುಗ್ಧುತ್ವ ಅವಳಬೆನ್ನುಹಿಂದೆ ನಡೆದನು.

ಮೋಹಿನಿ— ತಮಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು ಈ ದಾರಿಯುತಮಗೆ ಅಪರಿಚಿತವಿರುವದು.. ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನಕೈ ಹಿಡಿಯಿರಿ ನಿಮಗೆ ತ್ರಾಸವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಮೋಹಿನಿಯ ಕೋಮಲಹಸ್ತ ಸ್ಪರ್ಶವಾಗುತ್ತಲೆ ರಣರಸಿಕನ ಮೆಗೂದಲುಗಳು ನೆಟ್ಟಗಾದವು. ಅವನವೈಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಲ್ಲತೆ ಸಂಚರಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ತಲೆಯು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ತಿರುಗಹತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಹಿಡಿದ ಕೈಯನ್ನು ಬಿಡಲು, ಜೋಲಿಹೋಗಿ ಅವನಕೈಯು, ಅವಳ ಹೆಗಲಮೇಲೆಬಿದ್ದಿತು. ಏನನ್ನವೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ರಾಜಪುತ್ರನು ನಡುಗಿದನು. ಆದರೆ ಅವಳಿಂದ ಪ್ರತಿಕಾರದ ಯಾವಶಬ್ದಗಳೂ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಅವಳು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಗಿದ್ದಳು. ಮೇಲೆ ಹತ್ತುತ್ತ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತ, ಕಡೆಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದುಸಣ್ಣದಾದ ಬಾಗಿಲಿಗೆಬಂದರು ಬಾಗಿಲದ ಸಂದಿನಲ್ಲ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಅಲುಗಿನಿಂದ ತಿವಿಯುತ್ತಲೆ ಖಡ್ಗ ಎಂದು ಬಾಗಿಲವು ತೆರೆಯಿತು.. ರಣರಸಿಕನು ಬಾಗಿಲಹೊರಗೆ ಬಂದು, ತಾನುನಿಂತಿದ್ದ ಎತ್ತರದ ಸ್ಥಳದಮೇಲಿಂದ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಎಲ್ಲಪ್ರದೇಶವನ್ನೂ ಒಂದುಸಾರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದನು. ಅವನು ನಿಂತಿದ್ದ ಸ್ಥಳವು ಎಲ್ಲಭಾಗದಕಿಂತಲೂ ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದಿತು. ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕೋಟೆಯನ್ನೂ, ಗುರಿಹೊಡೆಯಲು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಕರವಾದ ಕೊತ್ತಳಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ ಅವನು ಕೌತುಕಬಟ್ಟನು. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿನೋಡುತ್ತಲೆ ದೂರದಲ್ಲಿ, ತಾನು ಮೊದಲು ಇಳಿದಿದ್ದದಿನ್ನೆಯೂ, ದಿನ್ನೆಯಕೆಳಗೆ ಜುಳು ಜುಳು ಹರಿಯುವ ಸಣ್ಣಹಳ್ಳವೂ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ

ನಿಂದ ಮೋಹಿನಿಯು ಬಂದು ನಟಿಸುತ್ತ, ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು “ ಕುಮಾರ ! ಇತ್ತನೋಡಿರಿ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕಾಣಬರುವ ಗುಡ್ಡದಮೇಲೆ ಬಾಣಹೊಡೆಯಲು, ಇಲ್ಲಿಂದಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಧಿಸುವಂತಿದೆ. ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕಾಣಬರುವದೇ ದುಷ್ಕಬುದ್ಧಿಯವರು ಇರುವಗ್ರಾಮವು. ಸುತ್ತುಲೂಕೋ ಟಿಯ ಗೋಡೆಯಿರುವದು. ಕಣ್ಣಿಗಿತ್ತೀರ ಸಮಾಪಕಂಡರೂ ಅರ್ಧ, ಮುಕ್ಕಾಲು ಗಾವುದ ಅಂತರದ ಮೇಲಿರುವದು. ಅದರ ಆಚೆಯಲ್ಲಿರುವದೇ ಚಿನ್ನದ ದುರ್ಗವು. ಈ ಹುಡುಕೆಯಮೇಲೆನಿಂತು ನೋಡಿರಿ. ಎಲ್ಲವೂ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕಾಣಬರುವದು.

ರಣರಸಿಕ— ಇತ್ತಕಡೆಗೆಕಾಣುವ ಗಿಡದಗುಂಪು ಏತರದು? ಬಹು ರಮಣೀಯವಾದ, ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳವಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಅವನನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾತಾಡಗೊಡದೆ, ಮೋಹಿನಿಯು “ ಅತ್ತೇ ನಿರುವದು, ಅದೇದಿನ್ನಿಯಲ್ಲವೇ? ಒಂದುಸಾರೆ ತಾವುಅದನ್ನು ನೋಡಿದುದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ”

ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವನಾಗಿ ರಣರಸಿಕನು “ ಛೇ! ನಿಜವಾಗಿ ನಾನು ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗುಡಿಸಲು ಕಂಡಂತಾಗಲು ಸಹಜವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದೆನು. ”

ಮೋಹಿನಿ— ಅಲ್ಲಿಯಾವನೋ ಓರ್ವತುಂಟನು ಇರುವನೆಂಬದಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ರಸಿಕ— ಯಾರು! ಯಾರು!! ಅಲ್ಲಿ ಇರುವವನು ತುಂಟನೇ.

ರಾಜಪುತ್ರನ ಗರ್ಭಗಳಿತ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಮೋಹಿನಿಯು ಅಂಜಿದವಳಾಗಿಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದು ನಿಂತಳು.

ರಸಿಕ— ಹೇಳು, ಮೋಹಿನಿ ಮೊದಲುಹೇಳು, ಅವತುಂಟನಿರುವನು ಎಂದು ಸಂತಾಪಯುಕ್ತ ಸ್ವರದಿಂದ ನುಡಿದನು.

ಮೋಹಿನಿಯು ಕಂಪಿತಸ್ವರದಿಂದ, ತಮಗೆ ಈರೀತಿ ಸಿಟ್ಟುಬರುವದೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಅವನ ಹೆಸರನ್ನೇ ಎತ್ತುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ವಾಚಕರೇ! ಮೇಲೆ ಕಾಣದ ದಿನ್ನೆಯೂ ಅದರಮೇಲಿಸಿವ ಗುಡಿಸಲುಗಳೂ ನಮ್ಮ ರಾಜಪುತ್ರನ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಯದ, ಮುದುಕನವಿದ್ದು, ಅವನು ನಂದೀದುರ್ಗ, ವಿಜಯದುರ್ಗಗಳನ್ನು, ಕೈವಶಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಮೋಹಿನಿಯು ತುಂಟನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿದುದನ್ನು ರಣರಸಿಕನಿಂದ ಕೇಳುವದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಂದಲೇ ನ್ಯಾಯ ಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ರಾಜಪುತ್ರನು ಸಂತಾಪ ಯುಕ್ತಸ್ವರದಿಂದ ಮಾತಾಡಿದನು.

ರಾಜಪುತ್ರನು ಸಮಯವನ್ನರಿತು, ಕೂಡಲೇ ಬಂದಸಿಟ್ಟನ್ನು ನುಂಗಿ ಮೋಹಿನಿ! ನೀನು ಇಷ್ಟೇಕೆ ವಿಷಾದ ಗೊಳ್ಳುವೆ, ಆಮನುಷ್ಯನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ತುಸುಗೊತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಹೆಚ್ಚಿನಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟು ವಿಚಾರಿಸಿದೆನು.

ಮೋಹಿನಿ— ಅವನನ್ನು ಈ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನೋಡಿರುವಿರೇನು?

ರಾಜಪುತ್ರ— ಇಲ್ಲ! ನೋಡಿರುವದಿಲ್ಲ !! ಅವನುಯಾರು? ಅವನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಮಹಿಮಾಚದಿ ಹೇಳು.

ಮೋಹಿನಿ— ನನಗಾದರೂ ನಿಜವಾಗಿ ಯಾವಸಂಗತಿಯೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರಹೋಗುತ್ತಲಿದ್ದ ಆ ಸರದಾರನು ನಂದರ ಕಡೆಯವನೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ಅವನು ನೆರೆಯ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಕೊಲೆ ಸುಲಿಗೆ ಗಳನ್ನುಸಹ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವನೆಂದು ದಬ್ಬದ ವರ್ತಮಾನ.

ರಸಿಕನು ದೊಡ್ಡದೊಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು, ಹೀಗಿರುವದೇ? ಅಲ್ಲಿ ಬೇಡರುವಸತಿ ಮಾಡಿರಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಊಹಿಸಿದ್ದೆನು.

ಮೋಹಿನಿ— ಅವರಾದರೂ ಅವನ ಆರಣ್ಯವಾಸಿ ಸೇವಕರೇ ಇರಬಹುದು.

ಅವಳವಾತನ್ನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ರಾಜಪುತ್ರನು, ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ “ ಮೋಹಿನಿ! ಅವನನ್ನು ನೀನು ಎಂದಾದರೂ ನೋಡಿರುವಿ ಏನು ?

ಮೋಹಿನಿ— ಇಲ್ಲ. ಎಂದೂ ನೋಡಿರುವದಿಲ್ಲ. ಜನರಾಡುವ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಯುವರಾಜರಿಗೆ ಅರುಹಿದೆನು

ರಾಜಪುತ್ರ— ಹೆಂಡರು, ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ ಬರ ಹತ್ತಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಮಾರ್ಮಿಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ, ಮೋಹಿನಿ ಯು “ ಇದೇನು ನಿಮ್ಮ ಸೋಜಗದ ಪ್ರಶ್ನೆ? ಸ್ಥಳವನ್ನೇ ನೋಡಿಲ್ಲ ಎಂದವಳಿಗೆ, ಅವನಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳಸಂಗತಿ ಹೇಗೆತಾನೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ನಡೆಯಿರಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ. ಅಮಾತನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡಿರಿ. ಕೋಟಿಕೊತ್ತಳಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಿಮಗೆಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದಿದೆ

ರಾಜಪುತ್ರ ರಣರಸಿಕನು ಮೋಹಿನಿಯ ನಿರ್ಭಯದ ನಡಿಗೆಯನ್ನೂ ಅವಳು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ನಾನಾಬಗೆಯಾಗಿ ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಳಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳ ಗಂಡು ಮೆಟ್ಟಿನಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿ ವಿಸ್ಮಯಭರಿತನಾದನು. ಅವಳು ನಿಜವಾಗಿ ಓರ್ವಶೂರ ಸಾಹಸಿ ತರುಣಿ ಇರುವಳೆಂಬದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನಗಂಡನು.

ಇಷ್ಟಾಗುವವರೊಳಗಾಗಿ ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪವು ಹೆಚ್ಚಾಗಹತ್ತಿತು, ಆದುದರಿಂದ ಈವರೂ ಮರುಳಿ ಮೋಹಿನಿಯ ಮದಿದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಒಂದು ದಿವಸವಾಯಿತು, ಎರಡುದಿವಸಗಳು ಹೋದವು, ವಾರವು ಮುಗಿಯಿತು, ಹದಿನೈದು ದಿವಸಗಳು ಜರುಗಿದವು; ಆದರೂ ಮೋಹಿನಿಯ ಮೋಹ ಪಾಶದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಬಿದ್ದ ರಣರಸಿಕನು ಮಾಲತಿಯ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆಸಹ ಸುಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಹೋಗ ಗೊಡಬಾರದೆಂಬ ಮೋಹಿನಿಯ ವಿಶ್ವಪ್ರಯತ್ನವು ಒಂದೇಸೆವನೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಈ ಹೊತ್ತು ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡೋಣ, ನಾಳೆ ಮತ್ತೊಂದು ದುರ್ಗವನ್ನು ನೋಡೋಣ, ನಾಡದು ಮತ್ತೊಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ನೋಡೋಣವೆಂದೆ

ತನ್ನಿಂದ ದೂರಾಗದಂತೆ ಏನಾದರೊಂದು ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು, ಅವನನ್ನು ಅಗಲದಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದ್ದಳು. ರಾಜಪುತ್ರನು ಅನವಯವತಿಯ ಬೆಡಗಿಗೆ ಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಸೇನಾನಿ ಕೃಷ್ಣ ಕಾಂತರು ಎರಡು ಮೂರುಸಾರೆ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಗೊಡದಂತೆ ಸ್ವತಃ ಬಂದುನೋಡಿದರು. ಲೇಖವನ್ನು ಕಳುಹಿದರು; ಆದರೂ ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾದಂತೆ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.

ಕಾಗದ ಕೈಯೊಳಗೆ ಇರುವವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ತುಸು ಸ್ಮರಣಬಂದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೈಯೊಳಗಿನ ಕಾಗದ ಕೆಳಗೆಬೀಳುತ್ತಲೇ. ಪುನಃ ವಿಸ್ಮರಣೆ. ಅವನಿಗೆ ಮೋಹಿನಿಯ ಮೋಹಕ ಸ್ವರೂಪದಹೊರ್ತು ಯಾವುದೂ ಕಾಣಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಹಾಯ್! ಅವನ ಈ ಕೃತಿಯಮೇಲಿಂದ ಸರ್ವೇಶ್ವರನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮಾಲತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವಚನದ ವಿಸ್ಮರಣೆಯು ಅವನನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಆವರಿಸಿತ್ತೆಂದು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ರಾತ್ರಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಶಯನಗೃಹಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ಪರ್ಯಂಕದ ಮೇಲೆ ಪವಡಿಸಿದನು. ಮೋಹಿನಿಯ ಮೆಲಣ, ಮೋಹಪರನಶತೆಯಿಂದ, ಅವನಿಗೆ ನಿದ್ರೆಯೇಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಮಗ್ಗಲಿಂದ ಈಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಈಮಗ್ಗಲಿಂದ ಆಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಹೊರಳಾಡಿ ಬೇಸತ್ತನು. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ತುಸುನಿಪ್ರಿಯ ಹತ್ತಿತು.

ಹತ್ತುವ ದೊಂದೆಂತಡ, ಮಗ್ಗಾನ ಮುಖವುಳ್ಳವಳಾದ ಮಾಲತಿಯು ಅಧೋವದನಳಾಗಿ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡನು. ಅವಳನ್ನು ಮಾತಾಡುವದಾಗಿ ನಾನಾಬಗೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಸಂತೈಸಿದನು. ಆದರೆ ಅವಳೇನು ಇವನನ್ನು ಕಣ್ಣಿತ್ತಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವಳ ಪಾಲಕ ವೃದ್ಧನೂ ಕಾಣಹತ್ತಿದನು.

ಅವನಾದರೂ ಮೊಗನೆಗುಹಿ ಇವನನ್ನು ನೋಡಿದವನಾಗಲಿಲ್ಲ ರಸಕನು ಮುಂದಡಿ ಇಟ್ಟು ನೋಡಹೋಗಲು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಮೊಗದಿರುವಿದನು.

ರಾಜಪುತ್ರನು ತನ್ನಿಂದಾದ ಅಕ್ಷವ್ಯು ತಪ್ಪಿನ ಕ್ಷಮೆಬೇಡಿಕೊಂಡು, ನಮಸ್ಕರಿಸಹೋದನು. ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿ ಮುದುಕನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಡೆದನು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಮಾಲತಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಅವಳಪಾಲಕ ಮುದುಕನೂ ಇಲ್ಲ. ಮಂಚದಿಂದ ಕೆಳಗೆಬಿದ್ದ ತಾನೂ ತನ್ನಹೊರ್ತು ಅನ್ಯರು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಪೂರ್ಣ ಎಚ್ಚರವಾಗುತ್ತಲೇ, ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಾಗಿ, ಅವನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡಹತ್ತಿದನು. ಮಾಲತಿಯ ನಿರ್ಮಲಪ್ರೇಮ ಶೌರ್ಯಸಹಾಸಾದಿ ಗುಣಗಳು, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನೆದುರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅವಳ ನಿಷ್ಕಲಂಕ ಪ್ರೇಮದ ಯಾಚನೆಯೂ, ಇವೆಮುಂತಾ ಸುಗುಣಗಳೂ, ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಅವಳಸೌಂದರ್ಯವೂ, ದೃಷ್ಟಿಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ ಬಂದಂತಾಗಿ, ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಅವನು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆತಾನೇ “ ಅಯ್ಯೋನಾನು ಎಂಥ ಮೋಹಾಂಧನು, ಮೂರು ವಾರಗಳು ಕಳೆದು ಹೋದರೂ ನಾನು ಮಾಲತಿಯ ನೆನಪನ್ನು ಸಹ ತೆಗೆಯದೇ ಇರುವೆನಲ್ಲ. ಅವಳಸಂರಕ್ಷಕ ಆ ಮುದುಕನು, ವಿಜಯದುರ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯವಾದರೂ ಎಷ್ಟಿದು? ನಿಜವಾಗಿ ನಾನು ಕೃತಘ್ನನು ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕಿಯು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೋಹಿನಿಯ ಮೋಹಪಾಶವು ಪುನಃ ಇವನನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಿಗಿದುಬಿಟ್ಟಿತು. “ ಒಳ್ಳೇದು, ಈ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯಾದರೂ ಯಾರು? ಎಂಬದಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಹತ್ತಿದನು. ಒಂದೂ ವಿಚಾರವು ಬಗೆಹರಿಯದಂತೆಯಾಯಿತು. ನಾನಾಬಗೆಯ ವಿಚಾರತರಂಗಗಳು ಒಂದರಮೇಲೊಂದು ಬರತೊಡಗಿದವು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದುದರಿಂದ, ಕುದುರೆಗೆ ಥಡಿಹಾಕಲುಹೇಳಿ ತಾನೂ ಸೈನ್ಯದ ಉಡುಪು ತೊಡಪನ್ನು ಲಿಸಿ, ಮಾಲತಿಯ ವಸತಿವ್ಯಾಪ್ತವಾದೆಡೆಗೆ ಒತ್ತರದಿಂದ ಸಾಗಿದನು.

ಒಡೆಯನ ಸನ್ನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅಶ್ವವು ವಾಯುವೇಗದಿಂದ ನಡೆದು ತಾಸೆರಡು ತಾಸಿನಲ್ಲಿ ದಿನ್ನೆಯಬುಡವನ್ನು ಸೇರಿತು.

ದಿನ್ನೆಯ ಮೇಲೇರಿ ಹೋಗಿ ನೋಡುತ್ತಾನೆ ! ಏನು ಇರುವದಲ್ಲ ? ಬೈಲುಪ್ರದೇಶವು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಪಸರಿಸಿದ್ದು, ಚಪ್ಪರ ಗುಡಿಸಲುಗಳಾವೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಎಡಬಲದಲ್ಲಿ, ಜನವಸ್ತಿಯ ಚಿನ್ನವೂಸಹ ಕಾಣಬರುವಂತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಲ ! ಇದೇನು!! ದಾರಿತಪ್ಪಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ ? ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಗುಣಗುಟ್ಟಿದನು. “ ಮಾಲತಿಯ ಗುಡಿಸಲೆದುರಿಗೆ ಇದ್ದ ಗಿಡವು ಮಾತ್ರ ಇದೇಇರುವನು ನಿಜ, ಅದರ ಗುಡಿಸಲವೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾಲತಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಎತ್ತಹೋಗಿರಬಹುದು, ” ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಹಾಗೆಯೇ ತುಸುಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದನು;

ಆದರೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಬಿದ್ದಿದ್ದ ನೆತ್ತರದ ಕಣಗಳುಮಾತ್ರ ಕಾಣದೆ ಹೋಗಿಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಸ್ತಂಭಿತನಾಗಿ “ ಇದು ಇರುವದಾದರೂ ಏನು? ಮಾಲತಿಯನ್ನು ಪಾಪಕರ್ಮಿಗಳು ಬೇರೆ ಅಪಹರಿಸಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ವಷ್ಟೇ? ಅಲ್ಲದೆ ಕ್ರೂರ ಶ್ವಾಪದಗಳಿಗಾದರೂ ತುತ್ತಾಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ಛಿ! ಇಂಥ ಕ್ಷುದ್ರ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವಬಾಲೆಯು ಅವಳಲ್ಲ. ಸಮಯಬಂದರೆ, ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿಗಳನ್ನು ಕ್ರೂರಶ್ವಾಪದಗಳನ್ನೂ ಹೊಡೆದೋಡಿಸುವ ಆಕ್ರಾತ್ರಕುವರಿಯು, ಇಂಥ ಅಲ್ಪ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುವಳೇ ? ಇಲ್ಲ ! ಇದರಭೇದವೇ ತಿಳಿಯದಂತಾಯಿತು ” ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಲ್ಪನಾತರಂಗದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿಯದಂತಾಯಿತು. ಅವನು ಮೇಲಣಭಾಗವನ್ನು ಎರಡು ಮೂರುಸಾರೆ ಸುತ್ತು ಹಾಕಿದನು. ಕೆಳಗಣಭಾಗಕ್ಕೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕುಸಾರೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿದನು. ಏನುವಾಡಿದರು ಆ ಉಭಯರ ಸುಳುವೇ ಹತ್ತದಂತಾಯಿತು.

ಕೊನೆಗೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ ದೇವಾಲಯದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟನು. ಅಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅದೇಪ್ರಕಾರವೇ. ಭಗವಾನ್ ಸ್ವಾಮಿಯ ಎದುರಿನ ಸುಂದರವಾದ ಉಪವನವು ಹಾಳಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾದ ಸುವಾಸನೆಯ ಹೂಗಳ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹೇಳಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದವು. ವಿಶಾಲವಾ

ದ ವಟವೃಕ್ಷದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಗಮರವರಿಯ ಕಟ್ಟಿಯೂ ಅದರ ಸುತ್ತಲಿನ ನಾನಾಬಗೆಯ ಬಳ್ಳಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಿಂದೂ ಇಲ್ಲಿಂದೂ ಹರಿದು ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಜರುಗಿದರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ, ಅವನ ಅಂತಃಕರಣ ಕರಿಗಿನೀರಾಯಿತು. “ ಆಯ್ಯೋ! ಇದರನಾಶನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿರಬಹುದು? ಆ ಬಡಬಾಲೆಯ ಅವಸ್ಥೆ ಏನಾಗಿರಬಹುದು? ಹಾಯ್ ಪರಮೇಶ್ವರ ! ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಯು ಆಗಾಧವಾದದ್ದು, ನೀನು ಭಯಕದ್ ಭಯನಾಶನನಿರುವಿ. ಎರಳಿತಗಳು ನಿನ್ನಹೊರ್ತು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ” ಹೀಗೆ ಬಗೆ ಬಗೆಯಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದನು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭಾಣಗಳು ಸೂ ಸೂ ಎನ್ನುತ್ತ ಬರಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅವನು ಮೆಟ್ಟಿಬಿದ್ದು ತಿರುಗಿನೋಡಲು ಆಯುಧಪಾಣಿಗಳಾದ ನಾಲ್ವತ್ತು ಐವತ್ತುಜನ ರಾಹುತರು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಪುತ್ರನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧಾಲು ಭಾಲೆಗಳಾಗಲೀ, ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಬಾಣಬತ್ತಳಿಕೆಗಳಾಗಲೀ, ಯಾವೂಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಟೊಂಕದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿಯೊಂದು ಮಾತ್ರ ನೇತಾಡುತ್ತ ಲಿದ್ದಿತು, ಇದಲ್ಲದೆ ಪಾದಚಾರಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದದರಿಂದ, ಪ್ರೀತಿಯ ಅಶ್ವವು ಎಲ್ಲಿಯೋಹಿಂದುಳಿದಿತ್ತು.

ಅವನು ತುಸು ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದನು. ಇಂಥಕಠಿಣಮಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಕೈಕಾಲುಬಿಟ್ಟು, ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ತರುಣನು ಅವನಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕೂಡಲೇ ಟೊಂಕದಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುವ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಒರೆಯಿಂದ ಹಿರಿದು, ಮೈಮೇಲೆ ಬರುವ ಎದುರಾಳಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ, ನಿಂತುಗೊಂಡನು. ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ರಾವುತರು ಇವನ ಸುತ್ತಲೂ ಪಸರಿಸಿದರು. ಐವತ್ತುಜನ ರಾಹುತರೊಳಗೆ ಓರ್ವಕಾಲಾಳುವಿನ ಕೊನೆಸಾಗುವಬಗೆ ಹೇಗೆ; ಅದರ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಕೆಚ್ಚಿದಯವೀರನು, ಸಾಮಾನ್ಯನಿದ್ದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಹರತಾದ ನಾಗಗತ್ತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಲು ಅನುವುಗೊಡದಂತೆ, ತಿರಿಗಿಸುತ್ತ, ಎದುರುಬರುವ ಎದುರಾಳಿಗಳ ಬಾಣವನ್ನು ಮೈಗೆತಗಲದಂತೆ ಖಂಡಿಸುತ್ತ, ಸಾಗಿಹೋಗಿ, ಮೂವರು ನಾಲ್ವರು ಸೈನಿಕರನ್ನು ನೆಲಕ್ಕುರಳಿಸಿದನು.

ಕತ್ತಿಯಾದರೂ ಒಂದೇ ಇದ್ದು ವರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ತಿರುವುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಮೂರುನಾಲ್ಕು ಬಾಣಗಳು ಯಾವ ವಾಯದಿಂದಲೋ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಬಂದುನಟ್ಟಿದ್ದವು. ರಕ್ತಪ್ರವಾಹವೂ ಝರೆಯಂತೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ರಕ್ತಪಾತದ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆಯಿಂದ ಮೈಯಲ್ಲಿಯ ಶಕ್ತಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹಸ್ತಲಾಘವು ಮಂದಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದ ಹತ್ತಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಯಾವನೋ ರಾಹುತನು ಖಡ್ಗವನ್ನು ನೆಗುಹಿ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಹಾಕುವನು, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎದುರಿಗಿರುವ ಗಿಡಗಳ ಗುಂಪಿನೊಳಗಿಂದ ಸರ್ವನ್ನುತ್ತ ಒಂದು ಬಾಣವುಬಂದು ಅವನ ಹೃದಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಎತ್ತಿದ ಕೈಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿತು. ಒಂದರಹಿಂದೊಂದು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಾಣಗಳು ಬರಹತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಎಳೆಂಟು ರಾಹುತರು ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದರು. ಉಳಿದವರು ಮರುಳಿ ಗಿಡಗಳಕಡೆಗೆ ಬಂದು ನೋಡುತ್ತಲೆ ಬಾಣಬತ್ತಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜಾದ ಹತ್ತುಹನ್ನೆರಡು ಜನಬೇಡರು, ಎದುರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ, ರಸಿಕನನ್ನುಬಿಟ್ಟು ರಾಹುತರು ಅವರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಕಾದಹತ್ತಿದರು.

ರಸಿಕನು ಆವೇಶದಿಂದ, ಖಡ್ಗವನ್ನು ತಿರುಗುತ್ತ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು. ಆದರರಾಹುತರೆದುರಿಗೆ ಕಾಲಾಳುಗಳ ಆಟವು ಹೇಗೆ ಸಾಗಬೇಕು, ಬೇಡರು ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆಬಂದು ಹೊಡೆಯುತ್ತ, ಪುನಃ ಗಿಡಗಳ ಹೊದರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅಂತೂ ಅರ್ಧಸೈನಿಕರನ್ನೂ ಭೂಮಿಗೆ ಉರುಳಿಸಿದರು.

ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದ, ರಣರಸಿಕನು, ಚಕಿತನಾಗಿ ಹೋಗಿಹೃದಯ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಓರ್ವ ಸೈನಿಕನು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಬರ್ಚಿಯಿಂದ ರಸಿಕನ ಖಡ್ಗಹಿಡಿದ ಕೈಗೆ ಬಲವಾಗಿ ತಿವಿದನು. ಕೂಡಲೆ ರಸಿಕನಿಗೆ ಬಲವಾದ ಘಾಯವಾಗಿ ಮೂರ್ಛೆಯಿಂದ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದನು. ಬಹಳಹೊತ್ತಿನಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಎದ್ದುಕುಳಿತು ಹಿಂದು ಮಂದೆ ನೋಡುತ್ತಾನೆ, ತನ್ನಮೇಲೆ ಕೈವಾಡಿದ ರಾಹುತನು ಗತಪ್ರಾಣನಾಗಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದನು. ಅವನನ್ನುಳಿದು ತನ್ನಮೇಲೇರಿಬಂದ ರಾಹುತರಲೋರ್ವನೂ ಅಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯ ಖುರುಗಲ ಸವ್ಯಳವು ತೀರಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಕೇಳ ಬರಹತ್ತಿದವು, ರಸಿಕನು ಜೋಲಿಯನ್ನಾವರಿಸುತ್ತ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಗಾಯವಾದರೂ ಬಹಳವಾಗಿದ್ದಿತು. ಎದುರಿಗೆ ನೋಡುತ್ತಲೆ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದುಜನ ತನ್ನ ಅನುನಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೋಹಿನಿಯು ಅಶ್ವಾರೂಢಳಾಗಿ ಒತ್ತರದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡಿತು.

ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದಳು, ಕುದುರೆಯನ್ನಿಳಿ ಇಳಿಯುತ್ತ ಮೋಹಿನಿಯು “ ಯುವರಾಜರೇ ! ಈ ಮೈಮೇಲಣ ಗಾಯಗಳೇನು ? ನಾನಾದರೂ ತಮ್ಮಹಿಂದೆಯೇ ಹೊರಟೆನು. ಬರಲುಮಾತ್ರ ತುಸುತಡವಾಯಿತು. ” ಎಂದು ಅಂಜಿದವಳಂತೆ ನಟಿಸಿ, ಈ ಗಿಡಗಂಟಿಗಳಹಿಂದೆ ಯಾರೋ ಆರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಅಡವಿಯ ಚಂಚರು, ಹುದುಗಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವರೇಕೆ ಜಗಳಾಡಿರಬಹುದು? ”

ಮೋಹಿನಿಯ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಲೆ ರಾಜಪುತ್ರನು ಹೊರಳಿನೋಡಿದನು. ನೋಡುತ್ತಲೆ ಗಿಡದಮೇಲೆಯಲ್ಲಿ, ಮೋರೆಯನ್ನಷ್ಟೇ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ದಯಾದ್ರ್ವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ತನ್ನನ್ನೇನೋಡುವ, ಮಾಲತಿಯ ಸುಂದರವಾದ ದುಬಿವು, ಕಾಣಬಂದಿತು. ಅವನು ಮೈಮರೆತು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ “ ಮಾಲತೀ! ಇತ್ತಕಡೆಗೇಕೆ ಬಂದಿರುವಿ? ” ಎಂದು ಗಾಯಗಳಪರವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಅವಳೆಡೆಗೆ ಒತ್ತರದಿಂದ ಹೋಗಿ ಲುಪ್ತಕ್ರಮಿಸಿದನು. ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಲೆ ಗಾಯಗಳಗಲಾಗಿ ಅದರೊಳಗಿಂದ ನೆತ್ತರವು ಧಾರಗಟ್ಟಿ ಸೋರಹತ್ತಿತು.

ಆಗಲೇ ಮೋಹಿನಿಯು ತಾನುಹೊದೆದ ಅಚ್ಚುಕೇಶಿಮಿಯ ಶಾಲನ್ನು ಹರೆದು ಗಾಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತ “ ಕುವಾರ, ಇದನ್ನೇ ನುಸುಕ್ರಮಿಸಿರುವಿರಿ! ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈತರದ ಹುಚ್ಚೇಕೆ ಶೇರಿತು? ಯಾವದುಷ್ಟಿಯವಳು ಮಾಲತಿಯನ್ನುವವಳು? ಓರ್ವ ಕಂಗಾಲ ಬೇಡನ ಕನ್ಯೆಯು ಇರಬಹುದು ! ನಿಲ್ಲಿರಿ, ಬೇಕಾದರೆ ಈಗಲೆ ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಮ್ಮಬಳಿಗೆತರುವೆನು. ಅವಳೇಒಡ್ಡಿರಬಹುದು. ಈತರದಬಲೆಯನ್ನು! ರಾಜಪುತ್ರನು ಅವಳಾಡಿ

ದವಾತಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನೀಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಒಂದುಸಾರೆ ಮೋಹಿನಿಯ ಆವೇಳೆಯಮೋಹಕ-ಅಲ್ಲ, ತಿರಸ್ಕಾರದರ್ಶಕ ಮೊಗವನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾಲತಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಆಕಡೆಗೆ ಮೊರೆದಿರುವಿ “ ಮಾಲತಿ ! ಹೃದಯೇಶ್ವರಿ !! ಎಂಬ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಬಾಯೊಳಗಿನ ಶಬ್ದವು ಬಾಯಿಯೊಳಗೆ ಇದ್ದಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಾಲತಿಯು ಹೃದಯ ವಿದೀರ್ಣಸ್ವರದಿಂದ “ ಕುಮಾರ ! ತಮಗೆ ಬಲವಾದ ಗಾಯಗಳಾಗಿವೆ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತಾಡುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿರಿ, ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿತಾವು ಇಷ್ಟೊಂದುವ್ಯಾಕುಲಚಿತ್ತ ರಾಗಬೇಡಿರಿ. ನಾನು ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟವಚನದ ಸತ್ಯತೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದು, ತಮ್ಮನ್ನು ಸಂಕಟದೊಳಗಣೆಂದ ಪಾರುಮಾಡಲು, ಹೆಣಗಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ನಿಷ್ಕಲುಷ, ಪ್ರೇಮವು, ಎಷ್ಟುದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಸುಖರೂಪದಿಂದಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ನನಗೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ನಿಜಾಂಶವನ್ನೂ ನಾನೂ ತಿಳಿದಿರುವೆನು

ಹಿಂದಿನಿಂದಬರುವ ಸ್ಪಷ್ಟೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಮೋಹಿನಿಯು, ತನ್ನ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಜನರಿಗೆ? “ ಎಲೋ ಹಿಂದೆಗಿಡದ ಮೊರೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಳೋ ಮಾನವೀಯ ರಾಕ್ಷಸಿಯು. ಮಾತಾಡುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಿಡಿಯಿರಿ ಅವಳನ್ನು ! ಹೆಡಮುರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿರಿ ”

ರಸಿಕ! “ ಪ್ರಿಯೇ, ಬೇಡ! ಹಾಗೆಮಾಡಬೇಡ ನನ್ನಾಣೆಯಾಗಿದೆ.” ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಪುನಃ- ಮಾಲತಿ! ಮಾಲತಿ!! ಎಂದು ಹಂಬಲಿಸತೊಡಗಿದನು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನಿದೆ, ಮಾಲತಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಪೂಷ್ಪವೂ ಇಲ್ಲ. ಅವಳು ಯಾವಾಗಲೋ ಆಗಿಡಗಂಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ರಸಿಕನಿಗಂತೂ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಂತೆ ಯಾಯಿತು. ಅವನು ಮತ್ತು “ ಮಾಲತಿ! ಮಾಲತಿ!! ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಒಂದೇಸವನೆ ಕೂಗತೊಡಗಿದನು. ಆದರೆ ಏನಿದೆ? ಸುತ್ತಲೂ ದಿನ್ನೆಗಳಿದ್ದು, ತೆಗ್ಗಾದ ಆಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಶಬ್ದದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯೇ ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೇಳಬರಹತ್ತಿತು.

ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಮೋಹಿನಿಯು “ ರಾಜಪುತ್ರರೇ ಇದೇನುಚಮತ್ಕಾರ! ಹೀಗೇಕೆಮಾಡುವಿರಿ? ಯಾರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವಿರಿ? ಯಾವಳವ

ಈ ಮಾಲತಿಯನ್ನುವಳು? ಅವಳ ವಸತಿ ಸ್ಥಾನವಾದರೂ ಎಲ್ಲಿರುವದು? ಅವಳು ಎಂದೋ ಓಡಿಹೋಗಿರುವಳು. ಅವಳಿಗೂ ನಿಮಗೂ ಎಲ್ಲಿಯ ಪರಿಚಯ? ” ಎಂಬುದಾಗಿ ನುಡಿದಳು.

ರಣರಸಿಕ— “ ನೀನನ್ನುವದೇನು? ಅವಳಿಗುರುತು ಇರುವದೇ ನಿನಗೆ? ” ಎಂದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕೇಳಿದನು. ಆಡ್ಯತೆಯಿಂದ ಮೋಹಿನಿಯು, ಗೊತ್ತಿರದೆ ಏನು? ಅವಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲವೂಗೊತ್ತಿದೆ, ಅವಳನ್ನು ಕಣ್ಗಿದಮಾತ್ರ ನೋಡಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಒರ್ವದಾಸಿಯ ಪುತ್ರಿಯು ಇರುವಳು ಕುಳಿತವನು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಆವೇಶದಿಂದ : “ ಏನು? ಏನನ್ನುವಿ? ಅವಳು ದಾಸಿಯ ಮಗಳೋ? ಆವದಾಸಿಯಮಗಳು? ನಿಷಾಂಶವನ್ನು ಮರೆಮಾಚದೆಹೇಳು.

ತನ್ನ ಸುಂದರ ಮೊಗದಮೇಲೆ ಮಂದಸ್ಥಿತವನ್ನುತಂದು, ಮೋಹಿನಿಯು “ ಇಶಾ! ರಾಜಕುಮಾರ!! ಇಷ್ಟೊಂದು ಆವೇಶವೇಕೆ? ಇತ್ತನೋಡಿರಿ ಪುನಃ ಗಾಯದಿಂದ ರಕ್ತ ಸೋರಹತ್ತಿತು. !! ಎಂದು ತಾನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡ ರೇಶಿಮೆಯ ಸೀರೆಯ ಶರಗನ್ನು ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡದೆ ಹರಿದು, ಹತ್ತಿದ ನೆತ್ತರವನ್ನು ಒರೆಯಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದು ತುಣಕನ್ನು ಹರಿದು ಗಾಯಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ, ಕನಿಕರಸ್ವರದಿಂದ “ ಕುಮಾರ! ಇಲ್ಲತಾವು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ನಿಲ್ಲುವದು ವಿಹಿತ ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲ ಮಂದಿರದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವದೇ ನಚ್ಚೆಗೆ, ಹತ್ತಿರಿ ಈನನ್ನು ಕರಿಕುದುರೆಯನ್ನು ”

ಅವಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾತಾಡಗೊಡದೆ ರಸಿಕನು, ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ಪಾದಚಾರಿಯಾಗಿಯೇ ಬರುವಿ ಏನು?

ಮೋಹಿನಿ— ಛೇ! ಛೇ!! ಪಾದಚಾರಿವಕೆ? ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ರಾಹುತನ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವೆನು, ಪ್ರಿಯರೆ! ಬೇಗ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಗಾಳಿತಗಲುವದು ನೆಟ್ಟಗಲ್ಲ ತುಸುಗಾಳಿ ಹತ್ತಿದರೆ ತೀರಿತು. ಗಾಯವು ಬೇಗನೆ ಮಾಯವದಿಲ್ಲ ವೇದನೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ತ್ರಾಸಕ್ಕೊಳಗಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರದಿಂದ

ದಿರುವದು ನೆಟ್ಟಗಲ್ಲವೆ? ಏಳಿರಿ! ಎಂದು ಕಮಲದ ಪಕಳೆಗಳಂತಿರುವ ತನ್ನ ಕೋಮಲವಾದ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ, ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕುದುರೆಯಮೇಲೇರಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಳು. ಅವಳ ಹಸ್ತಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಪೂರ್ವದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದ ರಸಿಕನು, ಪ್ರೇಮಾತಿಶಯದಿಂದ ಇಂಥರತ್ನದ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಇಷ್ಟೇಗಾಯಗಳೇಕೆ ? ಇಂಥನೂರಾರು ಗಾಯಗಳನ್ನಾದರೂ ಸಹನಮಾಡಬಹುದು, ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ನುಡಿದನು ಇರಲಿ, ಪ್ರಿಯತಮೆ! ಇಲ್ಲಿಗೆ ನೀನು ಹೇಗೆ ಬಂದೆ?

ಮೋಹಿನಿ— ತಾವು ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಾರೂಢರಾಗಿ ಹೊರ ಹೊರಟಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದೆನು. ನನಗೆ ತಮ್ಮ ಸಾಹಸವು ಗೊತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ತಮ್ಮನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಲು ಏಳೆಂಟು ಜನ ರಾಹುತರನ್ನು ಕಳುಹಿದೆನು. ಐವತ್ತು ಅರವತ್ತು ಜನಯೊಡ್ಧಾಹರು, ತಮ್ಮನ್ನು ಮುತ್ತಿತಲೆ ನಾನು ಕಳುಹಿದವರಲ್ಲೋವನು, ನಾನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಓಡಿಬಂದು ನಡೆದಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಆಸುದ್ವಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೆ, ಹಾಗೆಯೇನಾನು ಕುದುರೆ ಏರಿ ಹೊರಟೆನು. ನನಗೆ ಈಮೊದಲೇ ಸಂಶಯವಿತ್ತು ಆದರೆ—

ರಸಿಕ— ಆದರೆ ಏಕೆ? ಯಾವವಿಷಯವಾಗಿ ನಿನಗೆ ಸಂಶಯ ಬಂದಿತ್ತು, ಒಂದೂಬಿಡದೆಹೇಳು ಬಚ್ಚಿಡಬೇಡ.

ಮೋಹಿನಿ— “ ಅವನೋ ಇರುವನಲ್ಲ! ಆತುಂಟನು. ಅವನ ಕೃಷ್ಣ ಕಾರಸ್ಥಾನದ ಸ್ಥಳವೇ ಇದು. ಅವನು ಓರ್ವ ಸುಂದರದಾಸಿಯ ಪುತ್ರಿಯೊಡನೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವನಂತೆ. ” ಎಂದು ಕೆಳಮೊಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಸುನಗುತ್ತ ಹೇಳಿದಳು.

ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಗೆಮಾಡಿ ಬಾಯಿ ಅವಡಗಚ್ಚಿ, ರಸಿಕನು— “ ಆ ! ಇದು ಇರುವದಾದರೂ ಏನು? ಇದರಮರ್ಯಾದೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಒಂದೂ ತಿಳಿಯದಂತಾಗಿದೆ. ” ಎಂದು ದೀರ್ಘಶ್ವಾಸಬಿಡುತ್ತ ಅಡವಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗೊಡುವಂತೆ ಗರ್ಜಿಸಿದನು. ರಸಿಕನ ಮಾತನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಮೋಹಿನಿಯು “ ರಾಜಕುಮಾರ! ಅದರಿಂದ ಇತ್ತನೋಡಿರಿ! ತಾವು ಈದಾರಿ ಹಿಡಿಯುವ

ದೊಂದೇತಡ, ತಮ್ಮಮೇಲೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು, ಅನಿಷ್ಟ ಪ್ರಸಂಗ ಬರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು, ಕೂಡಲೇ ತಮ್ಮನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆನು.

ರಸಿಕ— ಒಳ್ಳೇದು ಬಹಳನೆಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನನ್ನಮನ ಸ್ವಸ್ಥಿರದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಿದೆ, ಕೂಡಲೆ ಮೋಹಿನಿಯು ಮುಂದೆಹೋಗಲು ತನ್ನ ಶೇವಕನಿಗೆ ಸಂಕೇತಮಾಡಿ ತಾನೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಹಿಂದೆ ನಡೆದಳು.

ರಣರಸಿಕನು ಮೋಹಿನಿಯ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಇರಹತ್ತಿ ಸುಮಾರು ಒಂದುತಿಂಗಳಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಗಾಯಾಳುವಾಗಿ ಬಂದದಿವಸ ದಿಂದಂತೂ, ಮಲಗಲುಸಹ ಅವಳ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಏರ್ಪಾಟಾಗಿತ್ತು. ಮೋಹಿನಿಯು ಅವನ ಶುಶ್ರೂಷೆಯಬಗ್ಗೆಯೂ, ಆದರಾತಿಥ್ಯದಬಗ್ಗೆಯೂ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಂದ ಕೈಕೊಂಬುವ ಆದರಾತಿಥ್ಯದಿಂದ ರಸಿಕನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿದ್ದನು.

ಗಾಯಾಳುವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದನಂತರ ಮೋಹಿನಿಯು ತನ್ನ ಕರವಲ್ಲವಗಳಿಂದ ಗಾಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ತೊಳೆದು ವನೌಷಧಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಟ್ಟಿ ಅರಸಂಚೆಯ ತುಪ್ಪಳದಂತಹ ವ್ಯದುವಾದ ಗಾದೆಯಮೇಲೆ ನೂತಾಡದೆ ಮಲಗಲುಹೇಳಿ ಹೊರಗೆಹೋದಳು. ದೈಹಿಕ ಮಾನಸಿಕ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಬಳಲಿದ ರಸಿಕನಿಗೆ, ಮುಂದೆ ತುಸು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯು ಹತ್ತಿತು. ಮಲಗಿ ಸ್ವಲ್ಪೇಹೊತ್ತು ಆಗಿದ್ದರೂ ನಿದ್ರೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹತ್ತಿದ್ದರಿಂದ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದುಬಗೆಯ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿತ್ತು.

ಐದಾರು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಯಗಳೂ ಮಾಯುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದವು, ಆ ಹೊತ್ತಂತೂ ಮೋಹಿನಿಯು, ತಂದೆ ತಂದೆಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬರುವರೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅವನನ್ನು ಹೊರಗೆಸಹ ಹೋಗಗೊಡದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಊಟದವೇಳೆಯು ಸಮಾಪಿಸಿತು. ನಾನಾಬಗೆಯ ಪಕ್ವಾನ್ನಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಸಿದ್ದಳು. ಆರುತಾಸಾಯಿತು. ಏಳುತಾಸಾಯಿತು: ಆದರೂ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯು ತಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ಬರುವ ಲಕ್ಷಣವೇ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ತಾಟುಗಳ

ನ್ನು ಬಡಿಸಲುಹೇಳಿದಳು, ಇನ್ನು ಈವರೂ ತುತ್ತುತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರು

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಚಾರನುಬಂದ ವರ್ತಮಾನ ತಿಳಿಯಿತು. ಒಳಗೆಬರಲು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದಳು. ತೇಕುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದ ಚಾರನು ವಿನಯದಿಂದ ಮುಜುರೆಮಾಡಿ “ ದೇವರು ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯವರು ಹಿರಿಯರುಬರದ ಹೊರ್ತು ಬರುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ, ಹಿರಿಯರು ಬರುವದಿಲ್ಲೆಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ”

ಮೋಹಿನಿ— ನೆಟ್ಟಗಾಯಿತು ಖಿನ್ನಮುಖ ಮುದ್ರೆಯನ್ನುಮಾಡಿ, “ ಈ ಜಗತ್ತಿನೊಳಗೆ ಈಶ್ವರನಹೊರ್ತು ನನಗೆ ಯಾರೂಇಲ್ಲ. ನಡುವೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿ ಚಾರನು ದೇವರು ಧನಿಯರು ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಎಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಅವಳಮುಂದಿಟ್ಟು, ಅಪ್ಪಣೆಯ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆಮಾಡದೆ ಬಂದದಾರಿಯಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿದನು.

ಮೋಹಿನಿಯು ಪತ್ರವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. ಪತ್ರವು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಡವಿಯ ಎಲಿಯಮೇಲೆ ವನಸ್ಪತಿಯ ರಸದಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಓದಲುಸಕ್ರಮಿಸಿದಳು! ಓದುತ್ತ ಓದುತ್ತ ಅವಳ ಚಿತ್ತ ವೃತ್ತಿಯೇ ಬೇರೆಯಾಯಿತು. ಮುಖವು ಕೆಂಪೇರಿತು. ಕೈಗಳು ನಡುಗಹತ್ತಿದವು ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛಾಸವು ಒತ್ತರದಿಂದ ಸಾಗಹತ್ತಿತು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ರಣರಸಿಕನ ಮನಸ್ಸು ಗೊಟ್ಟುನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಪತ್ರವು ಮುಗಿಯುತ್ತಲೆ, ಅದನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಒಗೆದು, ನಸುನಗೆಯಿಂದ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆತಾನೇ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಸ್ವರದಿಂದ “ ಅಪ್ಪನು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಕೈನೀಡಿರುವನೆಂಬುದು ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ” ಎಂದು ನುಡಿದಳು.

ರಸಿಕ— ದೇವಿ ಯಾರಪತ್ರವಿದು? ಏನಿರುವದು ಇದರಲ್ಲಿ? ಆನಂದ ಸಂಗತಿ ಏನಾದರೂ ಇರುವದೋ ಹೇಗೆ? ಎಲ್ಲಿಂದಬಂದಿತು.

ಮೋಹಿನಿ— ಛೇ! ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಕೆಳಮೊಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೆಲ ವಗಿಯುತ್ತ “ ಕುಮಾರ! ಯಾರಾದರು ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಬಹುದೇನು? ”

ರಸಿಕ— ನೀನು ಏನನ್ನುವಿಯೋ ತಿಳಿಯದಂತಾಗಿದೆ. ತಾ ಇಲ್ಲಿ, ಅಪತ್ರವನ್ನು ನಾನೂ ತುಸು ನೋಡುವೆನು.

ಮೋಹಿನಿ— ರಾಜಪುತ್ರ ತಾವು ಅದನ್ನು ನೋಡಬಾರದು. ಅಪ್ಪನು ಏನೂ ತಿಳಿಯಲಾರದವರೆಂತೆ ಬರೆದಿರುವನು. ಅವಳ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಮನ ಸೋತ, ರಣರಸಿಕನು ಆತುರದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓದತೊಡಗಿದನು. ಪತ್ರದಲ್ಲಿಯ ಮತಿತಾರ್ಥವು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಪ್ರಕಾರವಿತ್ತು.

ಚಿ. ಸೌ. ಕಾ. ಮೋಹಿನಿದೇವಿಗೆ,

ಅನೇಕ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು. ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸುದ್ದಿಯೂ ತಿಳಿಯಿತು. ಉಣ್ಣುವದಕ್ಕೆ ಬರುವದು ನನ್ನಿಂದಾಗುವದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಈ ನನ್ನ ನಶ್ವರದೇಹದಿಂದಲೂ, ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಣ ಎಲ್ಲಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ವಸ್ತುಗಳಿಂದಲೂ, ಬೆಸರಿಕೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಅಪತ್ಯಪ್ರೇಮವು, ಏನುಮಾಡಿದರೂ ಕಡಿದು ಹೋಗದಂತಾಗಿದೆ, ಒಂದೊಂದುಸಾರೆ ಈಶಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ವ್ಯತ್ಯಯ ಬರಹತ್ತಿದೆ. ಇರಲಿ ರಾಜಕುಮಾರರು ನಿನ್ನನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರೆ, ಅಥವಾ ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ಒಡಂಬಟ್ಟರೆ, ಇಷ್ಟ ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಕೆಳಗಿಟ್ಟ ನನ್ನ ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ಪುನಃ ಹಿಡಿದು ಅವರಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಸಂಶಯವಾಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವೆನು. ಏನನ್ನುವದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ತಿಳುಹಬೇಕು. ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯು ನನ್ನ ಆಗೃಹದಮೂಲಕ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವನು.

ಇತಿ ಆಶೀರ್ವಾದ,

ಯಾವಾಗಲೂ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನಿಚ್ಛಿಸುವ ನಿನ್ನತಂದೆ

ಪತ್ರ ಓದೋದುತ್ತ ರಸಿಕನು ಮೋಹಿನಿಯನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಪರಸ್ಪರಕಣ್ಣುಗಳೊಂದಾದವು. ಕೂಡಲೆ ಅವಳುತಲೆಯನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿದಳು ಅವಳಸನಿಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ರಸಿಕನು “ ಪ್ರಿಯೇ ಮೋಹಿನಿ! ಈಪತ್ರದ ಉತ್ತರವೇನೆಂದು ಕೊಡುವಿ?” ಕೆಳಮೊಗವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೋಹಿನಿಯು ನೆಲವನ್ನು ಗೀರುತ್ತ “ ಉತ್ತರವೇನೆಂದುಕೊಡಲಿ! ”

ರಾಜಪುತ್ರ— ಪ್ರಿಯೇ ರಸಿಕನು ನಿನಗೆ ತಕ್ಕವನಾಗಿ ಕಾಣಬರುವ ದಿಲ್ಲವೇ?

ಮೋಹಿನಿ— ಏನ್ನುವಿರಿ? ತಕ್ಕವರಾಗಿ! ಆಹಹ!! ಮೋಹಿನಿಯಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಈಡೇ ಇಲ್ಲ. ಎಂದು ಮೈಮರತವಳಾಗಿ ಮಾತಾಡದಳು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಮುಗಿಯಿತು ರಣರಸಿಕನ ಭಾವಿಭಾಗ್ಯೋದಯದ ಆಶೆಯು ನಿಂತಂತಾಯಿತು. ಸ್ತ್ರೀಮೋಹಸಾಶದಲ್ಲಿ ಶಿಲುಕಿಬಿದ್ದ ರಾಜಪುತ್ರನು ಹುಚ್ಚನಂತಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದನು. ಕುಳಿತವನು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಎದ್ದು, ಹತ್ತಿರನಿಂತಿದ್ದ ಮೋಹಿನಿಯ ಕೈಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಹಿಡಿದು, “ಮೋಹಿನಿ! ಇಕೋ! ಇದೇಸಾಣೆಗ್ರಹಣವು!! ತಿಳಿಯಿತೇ ಇನ್ನುಮುಂದೆ ನಮ್ಮೀರ್ವರ ಅಯುಷ್ಯಕ್ರಮವು ಆನಂದದಿಂದ ಜರುಗುವದೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.”

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವಿಲಾಸಮಂದಿರದ ಹೊರಗಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗದ್ದಲವಾಗಹತ್ತಿತು. ಬರಬರುತ್ತ ನಿಚ್ಚಳಾಗಿ ಒಳಗೆ ಕೇಳಬರಹತ್ತಿತು. ಮೈಮರತು ನಿಂತಿದ್ದ ಈರ್ವ ಪ್ರೇಮೀಯುಗಲವು ಹಿಂದುಮುಂದಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಕೂಡಲೆ ಕುಮಾರನ ಮುಖ್ಯಗುಂಪಿ ನೊಳಗಣ ಒರ್ವನಾಯಕನು, ಜನರನ್ನು ಸರಿಸುತ್ತ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಮಾರನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದು, ಮುಜುರೆಮಾಡಿ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಅವನನ್ನು ನೋಡುತಲೆ ರಣರಸಿಕನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟುಬಂದಂತಾಯಿತು. ಅವನು ಕಣ್ಣಿಗೆದು ಗೊಗ್ಗರಧ್ವನಿಯಿಂದ, ಬಂದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ದ್ದೇಶಿಸಿ, “ ಏನು? ನಾಯಕರೇ! ಏತಕ್ಕೆಬಂದಿರಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ? ” ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ನಾಯಕನು ಕೈಜೋಡಿಸಿ ವಿನಯದಿಂದ, “ ಧನಿಯರೇ ಸೇನಾನಿಗಳೆ
ತಮ್ಮ ಬೆಟ್ಟಗೋಸುಗ ವಿಶ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ನಿರಾಶೆಬಟ್ಟರು. ಇದುವ
ರೆಗೆ ಪ್ರಭುಗಳ ಬೆಟ್ಟಯ ಸುಯೋಗವೇ ಒದಗಲಿಲ್ಲ. ನಂದರ ದಳವಾಯ
ಯು ಸಸೈನ್ಯತಮ್ಮಮೇಲೆ ದಾಳೀಮಾಡಲು ಹೊರಟಿರುವನು. ಇದಲ್ಲದೆ
ಚೆನ್ನದ ದುರ್ಗದ ಸುತ್ತಲಿನ ಎಲ್ಲ ಆಯುಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂ
ಡು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಭುಗಳು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಹೊರಡ
ಬೇಕು

ನಿಷ್ಕುರವಾಣಿಯಿಂದ ರಸಿಕನು, “ ಸುಮ್ಮನೆ ಗಳುಹಬೇಡ, ನನಗೆ
ಈಗ ಬರಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಗಡೆಯಿಂದ ಬರುವೆನೆಂತೆ ” ನ ಮೃತಿ
ಯಿಂದ ನಾಯಕನು “ ಪ್ರಭುಗಳ ಇಚ್ಛೆಯು! ದಳವಾಯಿಗಳಂತೂ ಹ
ತಾಶರಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವರು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವದೇನಿದೆ ” ರಸಿಕನನ್ನು ಕದ್ದು
ನೋಡುತ್ತ ಓರೆಮೋರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿನಿಂತಿದ್ದ ಮೋಹಿನಿಯು, ತು ಸು
ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು “ ಯುವರಾಜರೇ ! ಇಷ್ಟೇಕೆ ಹತಾಶರಾಗುವಿರಿ.
ನನ್ನತಂದೆಯೂ, ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯವರೂ, ಎಲ್ಲಬಗೆಯಿಂದಲೂ ನಿಮಗೆ ಸ
ಹಾಯಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಿರುವರು. ” ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ರಸಿಕನು ನಾಯ
ಕನನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕರೆದು “ ನಾಯಕರೇ ನಾನು ಯೋಗ್ಯವೇಳೆಗೆ ನಿ
ಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವೆನು, ನನಗೆ ಎಲ್ಲವಾಗುತ್ತಿದೆ ನಾನೇನು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತು
ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಮೂರ್ಖನಲ್ಲ, ನೀವುನಿಮ್ಮ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಜಾಗರೂಕತೆ
ಯಿಂದ ಇರಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ, ಆ ಸೇನಾನಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸು. ನಡೆ, ಇಲ್ಲಿನಿಲ್ಲ
ಬೇಡ ” ಎಂದು ಅವನನ್ನು ನಿಲ್ಲಗೊಡದೆ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಟ್ಟನು. ಹೆಗ್ಗಡೆಯು
ಬಂದದಾರಿಯಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿದನು. ಆಹೊತ್ತು ರಸಿಕನು ಮೋಹಿನಿಯ
ವಿಲಾಸ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದನು. ರಾತ್ರಿ ಅವನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿದ್ರೆಬ
ಬರಲಿಲ್ಲ. ವಿವೇಕಬುದ್ಧಿಯು ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇರಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯೋ
ದಯ ವಾಗುವ ದೊಂದೇತಡ, ತನ್ನ ಜನರನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು
ಮೋಹಿನಿಯು ಬೇಡೆಂದರೂ, ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ತನ್ನ ಸೈನಿಕರಿದ್ದೆಡೆಗೆ ನಡೆ
ದನು. ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜಾದ ಸೈನಿಕರು ತನ್ನ ದಾರಯನ್ನೇನೋಡುತ್ತ
ಕುಳಿತದ್ದನ್ನು ಕಂಡನು.

ರಸಿಕ — “ ನಾಯಕ ಇದೇನು? ಎತ್ತಕಡೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ”

ನಾಯಕ— ದೇವರು ಏನುಹೇಳಲಿ, ನಂದರದಂಡು ಚಿನ್ನದದುರ್ಗದ ಸೀಮಾಂತರವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿರುವದೆಂದು ಗುಪ್ತಚಾರರು ಹೇಳುತ್ತಲಿ, ಕೃಷ್ಣಕಾಂತ ಮಹಾರಾಜರು ಆರಿಸಿದ ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ, ನಿನ್ನ ನರಾತ್ರಿಯೇ ತಳಕೆತ್ತಿದರು.

ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ರಣರಸಿಕನು “ ಇದೇನು! ಕೃಷ್ಣಕಾಂತರು ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ನನಗೇಕೆ ತಿಳುಹಲಿಲ್ಲ.” ಎಂದು ನಾಯಕನನ್ನು ಗದ್ದಿರಿಸಿದನು

ನಾಯಕ— ಧನಿಯರೆ! ಅವರು ಮೂರುನಾಲ್ಕುಸಾರೆ ತಮಗೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿದರೂ ಧನಿಯರು, ಆವಿಷಯದಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನೇ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವಂತೆ! ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ನಿರಾಶರಾಗಿ ದಿನಗಳೆಯದೆ, ನಿನ್ನ ನರಾತ್ರಿ ಹೊರಟುಹೋದರು.

ರಸಿಕ— ಇರಲಿ! ಹೋಗುವಕಾಲಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಲು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರೇನು?

ನಾಯಕ— ತಾವು ತಮ್ಮ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಂದನ್ನು ಉತ್ತರಕ್ಕೂ, ಮತ್ತೊಂದುಭಾಗವನ್ನು ಪೂರ್ವಕ್ಕೂ, ಬಂದಸೈನ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಪಶ್ಚಿಮದ ಮುಖ್ಯ ಮಹಾದ್ವಾರ ದೆದುರಾಗಿ, ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವರು. ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಾವು ತೀವ್ರ ತೆರಳುವದು ನೆಟ್ಟಗೆ.

ರಸಿಕ—ಆದರೆ, ನಾಯಕ ಈ ಆಚಾಟಸೈನ್ಯವು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೇಗೆಬಂದಿತು.

ನಾಯಕ— ನನಗಾದರೂ ಏನೂತಿಳಿಯದಂತಾಗಿದೆ. ಇದು ಯಾರದೋ ಮೋಸಗಾರರ ಮೋಸವಾಗಿದೆ, ಶತ್ರುಗಳು ಆಯ ಮೆಟ್ಟಿನಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದರಂದ, ಚಿನ್ನದದುರ್ಗವು ಕೈಸೇರುವ ದೊತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ, ಗೆದ್ದದಪ್ರಾಂತವಾದರೂ ದಕ್ಕುವದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಕಾಂತರು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಣರಸಿಕನು ಅವೇಶದಿಂದ “ ಹೀಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಆಗದು, ನಾನಿರುವವರೆಗೆ ಅವಬಂಟಿನವ ಜಯಿಸಿದ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವನು? ನಡೆಯಿರಿ ಈಗಿಂದೀಗಲೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತೆರಳೋಣ. ಆದರೆ, ನಾಯಕ ಅಗ್ರಹಾರದೊಳಗಣ ನಾನಿರುವ ಮಂದಿರವನ್ನು ನೀನು ನೋಡಿರುವಿಯಲ್ಲ ! ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮೋಹನಿ ದೇವಿಯಕ್ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಡು.

ನಾಯಕ— ದೇವರು ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಶಯಬಂಧಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ರಸಿಕ — ಇರಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತಾಡಬೇಡ. ಮೊದಲು ಅವಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಮುಟ್ಟಿಸಿಬಾ.

ನಾಯಕನು ನಿರುಪಾಯನಾಗಿ ಪತ್ರತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಮುಂದೆ ತಾಸೆರಡು ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತಿರುಗಿಬಂದು, “ ಧನಿಯರೇ ನಿನ್ನಿ ನ ದಿವಸ ತುಂಬಿತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದ ವಿಲಾಸ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಈ ಹೊತ್ತು ನೋಣ ಜಾಡಿಸಲು ಸಹಯಾರಾಇಲ್ಲ. ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟೆರೆ, ಅಲ್ಲಿನನಗೆ ಪ್ರವೇಶವೇ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ಬಹಳಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಸೈನ್ಯವು ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿರುವ ದೆಂಬದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ” ಎಂದು ಸಾಶಂಕ ಮುಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದನು.

ರಾಜಕುಮಾರನ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯವಾಗುವ ದೊಂದೇತಡ, ರಣಭೀರಿಯು ಬಾರಿಸಹತ್ತಿತು, ಕಹಳೆ ಕೊಂಬುಗಳನ್ನೊಡ ತೊಡಗಿದರು. ಸೈನ್ಯವು ಮುಂದೆ ತಾಸರ್ಧ ತಾಸಿನಲ್ಲಿ ತಳಕಿತ್ತಿ ಮುಂದೆಚ್ಚಿ ಇಡಹತ್ತಿತು. ಸೈನ್ಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯದ ಮುಖ್ಯತ್ವವನ್ನು ಸ್ವತಃ ವಹಿಸಿದ ರಣರಸಿಕನು ತನ್ನ ಕರಸಂಚಕಲ್ಯಾಣ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ಸಾಗಿದ್ದನು.

ಮೋಹಿನಿಯ ಅಗ್ರಹಾರದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಸೈನ್ಯವು ಬಂದಿತು ಅಗ್ರಹಾರವು ಇನ್ನೂರು ಮುನ್ನೂರು ಶೂರ ಸೈನ್ಯಕರಿಂದ ಕಾಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದು, ಅವರು ಸಹ ಎದುರಾಗಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಕೈಮಸೆಯುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸೈನ್ಯವು ಅಗಸೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರುವದೊಂದೆತಡ, ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ರಣರಸಿಕನು ಮೈರಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ರಾಜಕುಮಾರನ ಹೊ

ಡತಕ್ಕೆ ಆಕೋಟಿಯು, ಅರ್ಧಘಳಿಗೆಸಹನಿಲ್ಲದೆ ಹಾಂ ಹಾಂ ಎನ್ನುವದರೊಳಗಾಗಿ ಕೈವಶವಾಯಿತು. ರಾಜಪುತ್ರನು ಮೋಹಿನಿಯ ಮಂದಿರದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದನು. ದೊಡ್ಡ ಬೆಲೆಯ ಎಲ್ಲಒಡೆವೆಗಳೂ ಇಲ್ಲವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ವಿಲಾಸ ಮಂದಿರದ ವಿಲಾಸವು ಅಳಿದುಹೋಗಿತ್ತು. ಅವಳು ಬಹುತರ ತನ್ನತಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಬರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಮುಂದೆ ನಡೆದನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳು ನಂದರ ಸೈನ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಹೋಗೋಗುತ್ತ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಸಂಗ್ರಾಮ ಮಾಡುತ್ತಲೆ, ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕಾಯಿತು. ಶೂರತನದಿಂದ ಹೋರಾಡಿ ತನ್ನ ಸಣ್ಣ ಸೈನ್ಯದಿಂದಲೆ ಹದಿನೈದು ಇಪ್ಪತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕೈವಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜನರನ್ನಿಟ್ಟು, ಚಿನ್ನದದುರ್ಗದ ಪೂರ್ವಭಾಗಕ್ಕೆ ಲಗ್ನಿ ಹತ್ತುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದೆ ನಡೆದನು.

ಮುಂದೆ ತುಸು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ, ನಂದರ ಪ್ರಚಂಡಸೈನ್ಯವು ಸಮುದ್ರದಂತೆ ದೂರದಿಂದಲೆ ಕಾಣಹತ್ತಿತು. ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯವು ಸಜ್ಜಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತೆಂಬ, ವಿಚಾರವೇ ತೋಚದಂತಾಯಿತು. ರಾಜಪುತ್ರನು ಎಡಬಲ ಭಾಗವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದನು. ಯಾವ ಕಡೆಗೂ ದಳವಾಯಿಯ, ಅಥವಾ ಅವನ ದಂಡಾಳುಗಳ, ಸುಳುವೇ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟುದೊಡ್ಡ ದಂಡಿನ ಎದುರಾಗಿ, ತನ್ನದೊಂದು ಅರ್ಧತಾಸು ಸಹ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆಂಬ ವಿಚಾರವೂ ಬಂದಿತು.

ಎದುರಿಗಿರುವ ಅರಿಸಮುದಾಯವನ್ನು ನೋಡಿ, ರಾಜಕುಮಾರನ ಬಾಹುಗಳು ಸ್ವರಣವಾಗ ಹತ್ತಿದವು, ಹಿಂಬಾಲಿಸಲು ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿ, ಕುದುರೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ದೂಡಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲದೆ ಅರಿಸಡಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದನು. ಅವನ ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಾಕ್ರಮವು ವರ್ಣಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಾಣ ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಭಾಲೆಯನ್ನಿಡಿದು ಧನುಃಸ್ಥಂಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಬಾಣಬಿಡುತ್ತ ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯ

ಲ್ಲಿರುವ ಭಾಲೆಯಿಂದ ತಿವಿಯುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದನು. ಒಡೆಯನ ವೀರಾವೇಶವನ್ನು ನೋಡಿ, ಸೈನಿಕರೂ ಆವೇಶದಿಂದ ವೈರಿಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕವರನ್ನು ತುಂಡರಿಸಿ ಚಂಡಾಡುತ್ತ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನ ಹೆಬ್ಬಾಲಿಗೆ ಬಂದರು.

ಇಷ್ಟಾಗುವದರೊಳಗೆ ರಾಜಕುಮಾರನ ನೂರಾರು ಸೈನಿಕರು ಧಾರಾ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸತನ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲದ ಮುಂದೆಯೂ ಇರುವೆ ಸಹ ಸಂದಿಸಲು ಬಾರದಂತೆ ಜತ್ತಾಗಿ ಸೈನ್ಯವು ನಿಂತಿತ್ತು. ಜೀವದಹಂಗು ದೊರೆದು ಕಾದಲು ಸಿದ್ಧರಾದ, ರಾಜಕುಮಾರನ ಸೈನಿಕರು ಗುಂಪಿನೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು ನಸುಳಿ, ಕೊಟೆಯಗೋಡೆಯನ್ನೇರಿ, ಮಹಾದ್ವಾರವನ್ನು ತೆರೆದರು. ಖಡಕನ್ ಬಾಗಿಲವು ತೆರೆಯುತ್ತಲೆ, ಒಳಗಣಸೈನ್ಯವು ಎದುರುಬಂದಿತು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಕಡೆಯ ಸಾವಿರಾರು ಸೈನಿಕರು ಮೇಲೇರಿ ಬರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಮುನ್ನೂರು ನಾನೂರು ಅದರಲ್ಲಿ ಮಡೆದುಳಿದ ತುಸು ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಒಳ ಪ್ರವೇಶಿಸುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಇವನ ಅವಸ್ಥೆ ಏನಾಗಿರಬಹುದು,

ಅದರೂ ಆರಣಶಾರ್ದೂಲನು ಹಿಂಜರಿಯಲಿಲ್ಲ. ಉಳಿದ ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ “ಜಯ ಜಯ ಶಂಕರಿ” ಎಂದು ಗರ್ಜನೆ ಮಾಡುತ್ತ, ಒಳಹೋಗುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸೈನಿಕರಮೇಲೆ ದುಮಿಕಿದನು.

ಎದುರಿಗೆ ಬರುವ ಅಸಂಖ್ಯಬಾಣಗಳಿಂದ, ಇವನಕಡೆಯ ಜನರು ಪಟ ಪಟ ಅಹುತಿ ಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವನಿಗೂ ಮೈತುಂಬ ಬಾಣಗಳು ನೆಚ್ಚಿದವು. ಕುದುರೆಯಂತೂ ನೆತ್ತರದಿಂದ ಮೈತೊಳದಂತೆ ಯಾಗಿತ್ತು. ಮಿತಿಮೀರಿದ ರಕ್ತಶ್ರಾವದಿಂದ ಶಕ್ತಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗ ಹತ್ತಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯಾಗೂ ಹಿಂದಿನಿಂದಬಂದು ಭಾಲೆಯನ್ನೆಶೆಯುವಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಲೆ ಓವ-ಮುಖಾಚ್ಛಾದಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಒರೆದೆಗದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನನ್ನು ಎದುರಿಸಲು, ಹೊರಟುಬರುವಂತೆ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಕುಮಾರನಾದರೂ ಮೈಮರೆತು ಕುಳಿತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಬಾಣದ ಒಂದೇಗುರಿಯಿಂದ ಕತ್ತಿಹಿಡಿದ ಅವನಕೈಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತದಂತೆ

ಮಾಡಿದನು. ಕೂಡಲೆ ಅಸಂಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿತು. ಇಷ್ಟಾಗುವದ ದೊಳಗೆ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಪತಾಕಿಯು ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರಹತ್ತಿತು. ನಾಡಗುಡಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ ರಸಿಕನ ಆವೇಶವು ಪುನಃ ಇಮ್ಮಡಿಸಿತು. ಅವನು ಮೋಸದಿಂದ ಕೂಲೆಮಾಡಲುಬಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬೆನ್ನು ಟ್ಟುಹೋಗಿ ಖಡ್ಗದ ಒಂದೇ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ದೇಹದಿಂದ ಬೇರೆಮಾಡಿದನು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸುಂಯಿಗುಟ್ಟುತ್ತ ಒಂದು ಬಾಣವುಬಂದು ರಾಜಪುತ್ರನ ತಲೆಗೆ ಬಡೆಯಿತು. ಅದರಹಿಂದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬಾಣವುಬಂದಿತು. ಒಂದಾಗುತ್ತಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬಾಣವು ಬರಹತ್ತಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ರಾಜಪುತ್ರನು ಹೊರಳಿನೋಡಿದನು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಾಣ ಹೊಡೆಯುವವರು ಅನ್ಯರು ಯಾರೂ ಇರದೆ, ಯುವರಾಜನನ್ನು ಮೋಹಜಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಡುಹಿದ ಮನ ಮೋಹಿನಿಯೇ ಬಾಣಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಕಾಲಾಳುಗಳನ್ನು ಚದುರಿಸಿ ಕುದುರೆಯನ್ನೋಡಿಸುತ್ತ ಅವಳಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದು “ ಪ್ರಿಯೇ! ಮೋಹಿನಿ!! ನೀನು ಯಾರಿಗೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಬಾಣ ಹೊಡೆದಿ. ನನಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಯಾವಗಬಂದೆ” ಎಂದು ಆತುರದಿಂದ ಕೇಳಿದನು. ಒಡೆಯನ ಅಪ್ಪಣೆಯಮೇರೆಗೆ ಹೊಡೆಯಲುಬಂದ ಮೋಹಿನಿಯು, ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಇವನನ್ನು ಹೇಗೆತಾನೆ ಮಾತಾಡಿಸುವಳು? ಇವನು ಋಷುಂದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಲೆ ಅವಳು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದಳು.

ಕೇಳ ಕೇಳುವದರ ಒಳಗಾಗಿ ಬರ್ಚೆಯ ಬಲವಾದ ಎಟುಬಂದು ಎಡಕ್ಕೆ ತಗುಲಿತು. ತಿರುಗಿನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ತಾನೇರಿದ ಕುದುರೆಗೆ ಯಾರೋ ಬಲವಾಗಿ ಹೊಡೆದದ್ದರಿಂದ, ಅದೂನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಕುಮಾರನೂ ನೆಲಕ್ಕೆಬಿದ್ದನು. ಅದರೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಜೋಲಿ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು, ಹೊಂಕದಲ್ಲಿ ಅಲಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಖಡ್ಗಕ್ಕೆ ಕೈನೀಡಿ ಒರೆಯಿಂದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದು, ಉಪಾಯದಿಂದ ಹೊಡೆದು ಬರ್ಚೆಯ ಮುಷ್ಯನ ರುಂಡವನ್ನು ದಂಡದಿಂದ ಬೇರೆಮಾಡಿದನು.

ಕೂಡಲೆ ಮತ್ತೊಂದುಬಾಣವು ಬಂದು ಹಣೆಗೆಬಡೆಯಿತು. ಬಾಣಬಿಡುವ ಮೋಹಿನಿಯನ್ನು ಮೊದಲೇ ನೋಡಿದ್ದ ರಣರಸಿಕನು, ಅವಳು ತನ್ನನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವದನ್ನೇ ತಿಳಿಯದಾದನು. ಅವನು ಅವಳ ಪಾರುಪತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವವನು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೋರೆಗೆ ಮುಸುಕುಹಾಕಿದ ಮೋಸಗಾರನು ತನ್ನ ಭಾಲೆಯ ಮೊನೆಯಿಂದ ಒಳತಾಗಿ ಇವನ ತೊಡೆಗೆ ತಿವಿದನು. ಬಾಲೆಯ ತಿವಿತವು ಒಳತಾಗಿತಗುಲಲು, ಮೊದಲೆ ಗಾಯಾಳುವಾದ ರಣರಸಿಕನಿಂದ ನಿಲ್ಲುವದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕೂಡಲೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಕುಳಿತನು.

ನೆಲದಮೇಲೆಕುಳಿತ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಮೋಸಗಾರನು ಕತ್ತಿಯಿಂದ ತುಂಡರಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದುಬಾಣವು ಅವನ ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟು, ಅವನನ್ನು ಭೂಮಿಗುರುಳಿಸಿತು. ನೆಲದಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಲೇ, ಮುಖದ ಮೇಲಣ ಆವರಣವು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರೆಯಿತು. ರಾಜಪುತ್ರನು ಇನ್ನೂ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನು. ಬಟ್ಟೆಯು ಓರೆಯಾಗುತ್ತಲೇ, ಅಸಂಚಿತವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗುರುತುಹತ್ತಿತು. ' ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ' ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುವದರೊಳಗಾಗಿ, ಅವನ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಎದುರಾಳಿಗಳ ಓರ್ವ ಸೈನಿಕನು, ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಇರಿಸು ಬೇಕೆಂದು ತನ್ನ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಅಲುಗನ್ನು ತೆಗೆದನು. ಕೂಡಲೆ ಹಿಂದಣ ಖಡ್ಗದ ಒಂದೇಹೊಡತದಿಂದ ಅವನ ಅಲುಗಿನ ಕೈಯು ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಿಯೇ ಬೇರೆಯಾಯಿತು.

ರಾಜಪುತ್ರನು ಮೋರೆದಿರುವಿದನು, ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ ದೊಳಗಿಂದ ಮುಕ್ತಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಲತಿಯು ಬಾಣಭತ್ತಳಿಕೆ ಥಾಲುಭಾಲೆಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜಾಗಿ, ರಣರಂಗದೊಳಗೆ ವೀರಾವೇಶದಿಂದ ಕಾದಾಡುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿದನು.

ಮೊದಲಿನಂತೆ ಒಂದರಮೇಲೊಂದು ಮತ್ತೂ ಬಾಣಗಳು ಬರಹತ್ತಿದವು. ಬಾಣಬಿಡುವ ಮೋಹಿನಿಯನ್ನು, ಚಾಲುಕ್ಯರ ದಂಡಾಳುಗಳು ಅವಳನ್ನು ಕುದುರೆಯಿಂದ ಕೆಳಗೆಳೆದು ಕೈಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದರು. ಹಿಂ

ದಿದ್ದ ನಂದರದಂಡು, ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲ್ಡೆಗೆಯಿತು. ತನ್ನದಂಡಾಳುಗಳಿಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕದುದನ್ನು ಹೇಳಿ ಮಾಲತಿಯು ರಾಜಪುತ್ರನಕಡೆಗೆ ಒತ್ತರದಿಂದ ಸಾಗಿದಳು. ಗಾಯಗಳಿಂದ ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಎಚ್ಚರಿದ್ದ ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ ಇಷ್ಟಾಗುವದ ರೊಳಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕತ್ತಲು ಕವಿದಂತಾಗಿ ಭೋಳಿಯು ಬಂದಿತು. ಕೂಡಲೆ ಎಚ್ಚರದಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದನು. ಎರಡು ಮೂರು ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಮೈಮೇಲೆ ಸ್ತೃತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ರಣರಸಿಕನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಕಣ್ಣೆರೆಯುತಲೆ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಂಗರಕ್ಷಕನಿದ್ದ ಗೋವಿಂದನೂ, ಮತ್ತು ವಾತಾಪಿಪುರದೊಳಗಣ, ಅವನಚಾಕರರು, ಅವನ ಎಚ್ಚರದಮಾರ್ಗ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆಮಾಡುತ್ತ, ಕಣ್ಣೆವೆ ಇಕ್ಕದೆ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿದುದನ್ನು ಕಂಡನು. ರಾಜಕುಮಾರನು ಕ್ಷೇಣಸ್ವರದಿಂದ “ ಗೋವಿಂದ! ಅಹುದು. ನೀನುಗೋವಿಂದನೇ ಅಲ್ಲವೆ? ಇಲ್ಲ! ಈಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀನು ಹೇಗೆಬಂದೆ? ನಾನು ಗಾಯಾಳುವಾದ ಸಂಗತಿ ನಿನಗೆ ಹೇಗೆತಾನೇ ತಿಳಿಯಿತು. ಸೇನಾನಿ ಕೃಷ್ಣಕಾಂತರು ಎಲ್ಲಿರುವರು? ” ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಗೋವಿಂದನು ತುಸು ಅಧಿಕಾರಯುಕ್ತ ವಾಣಿಯಿಂದ “ ರಾಜಕುಮಾರ! ಮನಬಂದಂತೆ ಬಡಬಡಿಸ ಬೇಡಿರಿ. ನಿಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಕುಮಾರ “ ಏನನ್ನುವಿ ಗೋವಿಂದ! ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿದ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳುವಿಯೋ? ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ನಾನಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿರಬಹುದಲ್ಲವೆ ? ” ಎಂದು ಗದ್ದರಿಸಿದನು.

ಗೋವಿಂದ “ ಯಾರೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ, ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮರಾಜ ಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳೇಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು? ” ಕುಮಾರನು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಹಾಸಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು “ ಗೋವಿಂದ! ನಾನು ವಾತಾಪಿನಗರ ಯಲ್ಲಿರುವೆನೇನು? ನಿಜವಾಗಿಹೇಳು ನಾನೆಲ್ಲಿರುವೆನು, ”

ಗೋವಿಂದ “ ಯುವರಾಜ! ನೀವು ನಿಮ್ಮ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ವಾತಾಪಿನಗರದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಿರಿ. ಉಪವನದೊಳಗಣ ‘ ಶಂಕರಿವಿಲಾಸ ’ ಅರಮನೆಯೊಳಗೆ ಮಲಗಿರುವಿರಿ. ಮತ್ತೇನುಬೇಕು.

ಕುಮಾರನು ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕುಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ, “ ಇದೇನು? ನಾನು ನನ್ನ ಶಂಕರಿವಿಲಾಸ ಮಂದಿರದೊಳಗೆ ಇರುವೆನು! ನಾನು ಚಿನ್ನದ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆ ನಲ್ಲವೇ? ಗೋವಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು? ”

ಗೋವಿಂದ— ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣಂದಿರಾದ ಸಾವ್ರಾಟ ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯ ಮಹಾರಾಯರೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಕುಮಾರನು, ಹಣೆ ಹಣೆ ಬಡೆದುಕೊಂಡು ನಿರಾಶಾ ಜನಕಸ್ವರದಿಂದ “ ಏನು! ಸಾವ್ರಾಟರೇ ಬಂದಿದ್ದರೇ? ರಣಸಂಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ, ಧೂ ಹೇಡಿ ! ರಣರಸಿಕ !! ನಿಜವಾಗಿ ನೀನು ರಣಹೇಡಿಯು !!! ನಿನ್ನ ಕಡೆಯಿಂದ ಸಣ್ಣ ಚಿನ್ನದದುರ್ಗವನ್ನು ಜಯಿಸುವದಾಗಲಿಲ್ಲವೇ? ” ಎಂದು ನೊಂದುಕೊಂಡನು.

ಗೋವಿಂದ, “ ಯುವರಾಜ ಹಿಂದು ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆ, ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವೃಥಾ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ. ನೀವು ನಿಜವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ವಂಶದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವಿರಿ. ನಾನಂತೂ ರಣಭೂಮಿಗೆ ಬಂದವನಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಜನರೂ ನಿಮ್ಮಿ ಆತುಲ ಪರಾಕ್ರಮದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು, ನಿರ್ವ್ಯಾಜ್ಯಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮಾಡುವರು. ನಿಮ್ಮ ಶೌರ್ಯ ಸಾಹಸದಿಂದಲೇ ಕಳೆದುಹೋದ ಎಲ್ಲ ದುರ್ಗಗಳು ಈಹೊತ್ತು ಪುನಃ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಆಡಳಿತದೊಳಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ”

ರಸಿಕ— ಗೋವಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ವದು ನಿಜವಿರಬಹುದೋ? ಹಾಗಾದರೆ ಕೃಷ್ಣಕಾಂತ ಸರದಾರರು ಎಲ್ಲಿರುವರು? ಅವರೂ ನಮ್ಮ ಸಂಗಡಲೇ ಬಂದಿರಬಹುದು ?

ಗೋವಿಂದ— ಆಹುದು ಧನಿಯರೇ! ಅವರೂ ಮೃತ್ಯುಶಯ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿರುವರು. ಮಿತಿಮೀರಿದ ಗಾಯಗಳಿಂದ ಅವರ ಮೈಮೇಲೂ ಎಚ್ಚರ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ‘ ಯುವರಾಜ ’ ‘ ಕುಮಾರ ’ ಎಂದು ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಣರಸಿಕ— ಗೋವಿಂದ! ಹೀಗಾಯಿತೇನು? ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಹೇಳು ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರು ಕರೆದುತಂದರು.

ಗೋವಿಂದ— ಒಡೆಯರೇ ಬೇಡರಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಓರ್ವ ಕ್ಷಾತ್ರೀ ಬಾಲಿಕೆಯೂ, ಒಬ್ಬ ವೃದ್ಧವೀರನೂ ತಮ್ಮೀರ್ವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತಂದುಬಿಟ್ಟರು. ದೊಡ್ಡದೊಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟು ರಣರಸಿಕನು “ ಇರಿಲಿ, ಗೋವಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕತ್ತಲು ಕವಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ತುಸು ಮಲಗಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೆನೆ; ಆದರೆ, ಗೋವಿಂದಾ ಚಿನ್ನದದುರ್ಗ, ನಂದಿದುರ್ಗ, ವಿಜಯದುರ್ಗ ಮೊದಲಾದ ದುರ್ಗಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಇಗ ಯಾರು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಗೋವಿಂದ! ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಇಬ್ಬರು ಸರದಾರರು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೋಸುಗ ಹೋಗಿರುವರು. ಅವರಿವರು ಹೋಗುವವರೆಗೆ, ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಸಾಮ್ರಾಟರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ವೀರಸೇನನೆನ್ನುವ ಓರ್ವ ಸರದಾರನು, ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ.

ಈ ಶಬ್ದಗಳು ಬೀಳುಬೀಳುವದೊಳಗಾಗಿಯೇ ಕುಮಾರನಿಗೆ ಗ್ಲಾನಿಯು ಬಂದಂತಾಗಿ ಎಚ್ಚರತಪ್ಪಿತು. ಹತ್ತರನಿಂತಿದ್ದ ಗೋವಿಂದನು ತಣ್ಣೀರು ತಂದು ತಲೆಗೆ ನಿಂಬುಡಿದು, ಎಚ್ಚರಾಗುವದಕ್ಕೋಸುಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ, ತೀವ್ರ ಎಚ್ಚರಾಗುವ ಲಕ್ಷಣವು ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಯೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಮಲಗಗೊಟ್ಟರು, ತುಸುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರಾಜವೈದ್ಯರು ಬಂದರು. ಔಷಧೋಪಚಾರಗಳು ನಡೆದವು. ಆದರೂ ರಾಜಪುತ್ರನು ಮೂರ್ಛಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನು. ಮುಂದೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಎದ್ದು ಮಂಚದಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು ಗೋವಿಂದನಾದರೂ ಒಡೆಯನ ಹತ್ತರದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಅವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ, ರಸಿಕನು “ ಗೋವಿಂದಾ! ನನಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯು ದೊರೆತಂತೆ ಯಾಗಿದೆ. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಗೆ ತುಸು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಿರಾ?” ಎಂದು ನರಳುತ್ತ ಕೇಳಿದನು. ಕೂಡಲೆ ಗೋವಿಂದನು ಮೂವರು ನಾಲ್ವರು ಸೇವಕರನ್ನು ಕರೆತಂದನು.

ಎಲ್ಲರೂಕೂಡಿ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ತೋಳುರಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿ ಮೆಲ್ಲಗೆಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದರು. ಏಳೇಳುತ್ತಾ ರಾಜಪುತ್ರನು ಗೋವಿಂದ, ನಾನುಮಲಗಿದವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಯಾರಾದರೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೇನು? ಎಂದು ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದನು.

ಗೋವಿಂದ— ಹೆಚ್ಚಿನವರಾರೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾವ್ರಾಟರೋವರು, ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ಸರದಾರ ರೊಂದಿಗೆ, ಬಂದಿದ್ದು, ಅರ್ಧ ಮುಕ್ಕಾಲು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ನಿಂತು ಹೋದರು. ಆಸುದ್ದಿ ಈಸುದ್ದಿ ಮಾತಾಡುತ್ತ, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ತಾನಿರುವ ಮಂದಿರದ ಹೊರಗಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಸೇವಕನು ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ ಸರದಾರರು ಬಂದಿರುವರೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದನು. ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಕೇಳುತಲಿ ರಾಜಪುತ್ರನು ಅವರನ್ನು ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಕರೆದುತರಲು ಹೇಳಿದನು. ಮುಂದೆ ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೇನಾನಿಯ ಉಡುಪು ತೊಡಪು ಧರಿಸಿದ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ವತ್ತು ನಾಲ್ವತ್ತೈದು ವರ್ಷದ ಓರ್ವ ಭವ್ಯಪುರುಷನು, ಕುಮಾರ ನಿಂದೆ ಡೆಗೆಬಂದು ಲೀನತೆಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಸರಿದು ನಿಂತು,

ಕುಮಾರ! ಕೃಷ್ಣಕಾಂತ ಸರದಾರರು ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿರುವರು, ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳಿದನು. ಗೋವಿಂದ ಅಗಲಾಡಿಸುತ್ತ ರಾಜಪುತ್ರನು “ ಕೃಷ್ಣಕಾಂತರು ಕ್ಷೇಮದಿಂದ ಇರುವರೇ? ಅವರ ಪ್ರ ಕೃತಿಯು ಈಗ ಹೇಗೆಇರುವದು ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ— ನೆಟ್ಟಗಿರುವರು ಯುವರಾಜರೇ! ಆದರೆ ಅವರವಿಷಯಾಗಿ ತಮ್ಮಮೇಲೆ ಆರೋಪಬಂದಿದುದರಿಂದ ಅವರು ತುಸು ಅಸಮಾಧಾನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವರು.

ಕುಮಾರ— ಯಾವಪ್ರಸಂಗ! ನಾನೇನು ಅಂಥ ತಪ್ಪುಮಾಡಿರುವೆನು? ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸರದಾರ ಕೃಷ್ಣಕಾಂತರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎಂದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇಸರಿ! ನನಗಂತೂ ನಿಮ್ಮಿವಾತಿನ ಅರ್ಥವೇ ತಿಳಿಯದಂತಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲಣ ಸ್ವರದಿಂದಲೆ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷರು “ ಶತ್ರುಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಯೇ ಅಗಲಿ, ಅಥವಾ ಅವರವಾತಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವುದೋ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯ ಪರಾಜ್ಞುಖರಾದ್ದುನಿಜ, ನಿಮ್ಮಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಜಯದೊರೆತದ್ದೇನು ನಿಜ; ಆದರೆ, ಕೃಷ್ಣ ಕಾಂತರಂಥ ಶೂರ ಮುತ್ಸದ್ಧಿ ಸೇನಾನಿಗಳು, ಮೃತ್ಯುಮುಖದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಹೊತ್ತು ಬಂದಿತು; ಇದಲ್ಲದೆ ಅವರ ಆರಸಿದ ದಂಡಾಳುಗಳು ಶತ್ರು ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿ ಅವರ ತೀಕ್ಷ್ಣಧಾರೆಗೆ ತುತ್ತಾದರು. ವಿಜಯಧ್ವನಿ ಯೊಂದಿಗೆ ಬಹಳವಾದ ರೆ ನೂರಿನ್ನೂರು ಸೈನಿಕರು ಬಂದಿರಬಹುದು ಮತ್ತೇನು ವಿಶಾಲಾಕ್ಷರೇ? ಆತುರದಿಂದ ರಣರಸಿಕನು “ ನಾನು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿರುವೆನೆಂಬ ಆರೋಪವೇ? ಏನು? ಇನ್ನೂ ಏನಿರುವದು.

ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ— ಅದಲ್ಲ, ರಾಜಪುತ್ರರೇ! ತಾವು ಶತ್ರುಪಕ್ಷದ ಮೋಹಿನಿ ಎಂಬುವ ಓರ್ವ ನವತರುಣಿಯ ಮೋಹಕ್ಕೆಬಿದ್ದು ಕೆಲಸಗೇಡಿಗಳಾದಿರಿ. ಇಲ್ಲನಾದರೆ ಅವಳಿಂದಲೇ ಈ ಕಾರ್ಯ ವಾಗಿರಬದುದು. ಇದೇತಮ್ಮ ಮೋಲಣ ಆರೋಪವು.

ರಣರಸಿಕ— ಇರಲಿ, ಮುಂದೇನು?

ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ— ತಾವು ಮನಮೋಹಿನಿಯ ಮೋಹಪಾಶದಲ್ಲ ಸಿಲುಕಿ ಎಲ್ಲಕಡೆಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಡದೆ, ಮೈಮರೆತು ಕುಳಿತು, ಒಳಗೆ ಸೈನ್ಯಸೇರಲು ಅನುವುಮಾಡಗೊಟ್ಟಿರಿ, ಇಷ್ಟಾದಮೇಲೆ ಕೇಳುವದೇನು? ಅರಿಬಲವು ಒಳಪ್ರವೇಶಿಸಿದೊಂದೇತಡ. ಕೃಷ್ಣ ಕಾಂತರ ಸೈನ್ಯದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ನಚ್ಚುನೂರು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು.

ರಾಜಪುತ್ರನು ಮೋರೆ ಕೆಳಗೆಮಾಡಿ, ಹಾಯ್! ನನ್ನಂಥ ಹೆತಭಾಗಿಯು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ವಿಶಾಲಾಕ್ಷರೇ ನಿಜವಾಗಿ ನಾನುಅಪರಾಧಿಯು. ಅದಿರಲಿ! ಆ ಮೋಹಿನಿಯು ಯಾರು ಅವಳುಗೊತ್ತು ಹತ್ತಿರುವದೇನು? ಅವಳಂಥ ಎದೆಗಾರ್ತಿಯನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ನಾನು ಎಲ್ಲಿಯೂಕಾಣೆ?

ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ— ದೇವರು, ಇದನ್ನೇನುಮಾಡುವಿರಿ. ಅವಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಕರುಣಾಕರನು ಸತ್ಯವಾದಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಅವಳು ಕೈಕೊಂಡ ಕೆಲಸವು ಈಡೇರಲಿಲ್ಲ.

ರಾಜಪುತ್ರ— “ ಅವಳು ಯಾರಿರುವ ಳೆನ್ನುವದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನೆಟ್ಟಗಾಗುತ್ತದೆ ” ಎಂದು ತ್ರಾಸಿಕ ಸ್ವರದಿಂದ ಕೇಳಿದನು.

ಗಂಭೀರತೆಯಿಂದ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷನು “ ಕುಮಾರ! ಯಾವನಿಚ ಕ್ರೂರ ಕರ್ಮಿ ವ್ಯಾಘ್ರದಂತ ನೆನ್ನುವನು, ವೆಂಗಿಅಧಿಪತಿಗಳಾದ ಕುಬ್ಜದೊರೆಗಳ ಸಭಾಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೇರಿ, ಅವರಿಗೆ ದುರ್ಬೋಧನೆಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮುತ್ಸದ್ಧಿಗಳನ್ನು, ದಿಕ್ಕುಪಾಲಾಗಿಮಾಡಿ ಅವರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ದಾಳೀತಂದನೋ ಅದೇ ಆ ನೀಚನ ದಾಸೀ ಕನ್ಯೆಯೇ ಇವಳು.

ಚಿನ್ನದದುರ್ಗ, ವಿಜಯದುರ್ಗ, ನಂದಿದುರ್ಗಗಳು, ಇದುವರೆಗೆ ಅವನ ವಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ವೆಂಗಿಅರಸರನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಸಾರೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, ಜಯಸುತಲೆ ನಂದರು ತಾವು ಗೆದ್ದ ಪ್ರಾಂತದ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ನಂದಿದುರ್ಗ, ವಿಜಯದುರ್ಗಗಳನ್ನು ನೀವುಗೆದೆಯುತಲೆ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಎದುರಿಸಿ, ಶರೇಹಿಡಿಯುವದು ಕಠಿಣಸಾಧ್ಯವೆಂದೆಂದು, ತಾನು ಸಾಕಿದ ಕನ್ಯೆಗೆ, ಒತ್ತಾಯದಿಂದ, ನಿಮಗೆ ಮೋಸಗೊಳಿಸಲು ಹೇಳಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಶರೇಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದನಂತೆ. ಅದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯನ್ನುವವನೇ ವ್ಯಾಘ್ರದಂತನು. ಆ ವ್ಯಾಹವೆಲ್ಲ ಅವನೇರಚಿಸಿದವನು ಮೋಹಿನಿಯು ತಂದೆಯುಸುಳ್ಳು ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೆಸರುಸುಳ್ಳು ಎಲ್ಲವೂನಿಮ್ಮನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಲು ಮಾಡಿದ ಅವನ ಪೃಷ್ಟಕಾರಸ್ಥಾನವು ಈಗಾದರೂ ತಿಳಿಯಿತೇ?

ರಸಿಕನು, ಮಂಚಬಿಟ್ಟು ಚಿಟ್ಟನೆಂದ್ದು, ವಿಶಾಲಾಕ್ಷನಮುಂದೆ ನಿಂತು, ಏನು! ಏನು!! ಮೋಹಿನಿಯು ದಾಸಿಯ ಮಗಳೇ ?

ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ— ಹೌದು! ಯುವರಾಜರು ಕೆಳಗೆಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಒಡೆಯರೇ! ಪ್ರಕೃತಿಯು ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲ. ಮನಬಂದಂತೆ ಎದ್ದುನಿಂತು ಗಾಸಿಯಾಗಬೇಡಿರಿ.

ಕುಮಾರ— ನೆಟ್ಟಗಾಯಿತು, ನಾನುವಾಡಿದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ, ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಸನ ದೆದುರಿಗೆ ಒಯ್ಯುವರು? ಶೀಕ್ಷೆಯು ಬಹು ತರವಾಗಿ ಆಗಲೇ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿರಬೇಕು.

ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ— ಇಲ್ಲ! ತಾವುರಾಜಪುತ್ರರು. ವಿಜಯಶಾಲಿಗಳು; ಆದುದರಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಓರ್ವ ಸಾಧಾರಣ ತಪ್ಪುಗಾರನಂತೆ, ನ್ಯಾಯಾಸನ ದೆದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವದು ಧರ್ಮವಲ್ಲೆಂದು, ನ್ಯಾಯಮತಿಗಳು, ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವನ್ನಿತ್ತಿರುವರು. ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಣೆಯು ಗುಪ್ತರೀತಿಯಿಂದ ಆಗಿದ್ದು, ಪ್ರಕೃತಿಯು ಸುಧಾರಿಸಿದಮೇಲೆ ಶೀಕ್ಷೆಯಸುಸಾಧನೆ ಯಾಗುವದು.

ರಾಜಪುತ್ರ— ಚೆನ್ನಾಯಿತು ರಣರಸಿಕನು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ, ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ದೊರೆಯಲೇಬೇಕು. ವಿಶಾಲಾಕ್ಷರೇ ! ಇತ್ತನೋಡಿರಿ ! ಅವನಿಗೂ ಅವನ ಜೀವಬೇಡಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಣದಂಡನೆಯ ಶೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಭೋಗಿಸಲು ಅವನೂ ಶಿದ್ಧನಿರುವನು.

ಅವನನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾತಾಡಗೊಡದೆ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷನು, “ ಹೀಗಾಗುವದಿಲ್ಲ ರಾಜಪುತ್ರ! ತಮ್ಮನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ನೋಡುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರ ಉತ್ಕಟೇಚ್ಛೆ; ಆದುದರಿಂದ ಸೌಮ್ಯಶೀಕ್ಷೆಯನ್ನೇ ವಿಧಿಸಿರುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಮಾಲತಿ ಎನ್ನುವಳೋರ್ವ ಆವುಳೋ ವನಕನ್ಯೆಯು ಇರುವಳು. ಅವಳುಸಹ ತಮ್ಮಜೀವದಾನದ ಸಲುವಾಗಿ ಸಾಮ್ರಾಟರಲ್ಲಿ ಯಾಚನೆಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುವಳು. ಮಾಲತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳುತಲೆ ರಣರಸಿಕನ ದೇಹದಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಚರಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಅವನು ಅಸ್ಫುಟಸ್ವರದಿಂದ, ವಿಶಾಲಾಕ್ಷರೇ! ಮಾಲತಿ ಎನ್ನುವವಳು ಯಾರು? ಅವಳವಾಸಸ್ಥಾನವು ಯಾವುದು, ಅವಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಏಕೆಬಂದಿರುವಳು.

ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ— ರಾಜಪುತ್ರರೇ, ನನಗೆ ಅದೆಲ್ಲವೂ ತಿಳಿಯದು. ಸಾಮ್ರಾಟರು ಅವಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಇನಾಮುಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವಳಿಗನುರೂಪನಾದ ವರನನ್ನು ಹಡುಕಿ ಸ್ವತಃ ಲಗ್ನಮಾಡಿ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ವಚನಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಅವಳು ಓರ್ವ ಕ್ಷಾತ್ರಕನ್ಯೆಯು ಇದ್ದು, ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣದಾನದ

ಹೊರ್ತು ಯಾವುದನ್ನೂ ಇಚ್ಛಿಸಿಲ್ಲ. ತಮಗೆಜೀವದಾನಕೊಡುತ್ತಲೆ ತಾನು ತನ್ನ ಪೂರ್ವದ ವನಕ್ಕೆ ತೆರಳುವೆನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಲಿದ್ದಾಳೆ.

ರಸಿಕನ ಹೃದಯವು ಕರಿಗಿ ನೀರಾಯಿತು. ಅವನಕಣ್ಣುಗಳು ನೀರು ದುಂಬಿದವು. ತನ್ನ ಎರಡೂಕೈಗಳಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮೋರೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕಂಪಿತಸ್ವರದಿಂದ “ ಹಾಗಾದರೆ ನನಗೆ ಯಾವಶೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿರುವರು. ”

ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ— ಕುಮಾರರೇ! ಅಂಧಕರಿಣಶೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲ. ತೀರ ಅಲ್ಪ. ಮನಮೋಹಿನಿ ತಮ್ಮೀರ್ವರ ವಿವಾಹ ಬೆಳೆಯಿಸಿ, ಉಪಜೀವನದ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಜಾಹಗೀರ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು, ತಮ್ಮಹೆಸರನ್ನು ಚಾಲುಕ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಟರ ವಂಶಾವಳಿಯಿಂದ ಅಳಿಸಿಬಿಡುವರಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದು ಹಾಸ್ಯದಿಂದ ನುಡಿದನು. ವಾತಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ರೋಗಿಯಂತೆ,

ರಣರಸಿಕನು! ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಓದರಿ, ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ ಏನನ್ನುವಿರಿ? ಈ ರಸಿಕನು ಒಂದೇಸಾರೆ ಸಹಸ್ರ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಬಲ್ಲನು. ಆದರೆ ಇಂಥ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಶೀಕ್ಷೆಯು ಅವನಿಂದಸಹಿಸಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ರಸಿಕನ ಚೀರಾಟದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯು ಉಪವನವನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕುಳಿತ ಹಿಂದಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಗುಜಗುಜಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಅವರೀರ್ವರ ಲಕ್ಷ್ಯವು ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಅಪ್ಪೊಂದು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಾಗುವದರೊಳಗೆ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷರೂ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದರು. ಅವರು ಕಾಣದ ಹಾಗಾದಮೇಲೆ, ರಸಿಕನು ಅವೇಶದಿಂದ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷರೇ! ತಮ್ಮಹಾಗೂ ಕೃಷ್ಣಕಾಂತರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯನು. ತಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಋಣಿಯಾಗಿರುವೆನು. ಸಾಮ್ರಾಟರು ವಿಧಿಸಿದ ಶೀಕ್ಷೆಯು ಕೈತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವದ ರೊಳಗಾಗಿಯೇ ನೀವೆಲ್ಲರು ರಸಿಕನ ಪ್ರೇತದೇಹವನ್ನು ಇದೇಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವಿರಿ ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ನುಡಿದು ಸೇವಕರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಅವಸರದಿಂದೆದ್ದು ತನ್ನ ಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು.

ಆರಾತ್ರಿ ರಣರಸಿಕನ ಮನಃ ಪ್ರವರ್ತಿಯು ಒಳ್ಳೇ ಉಲ್ಬಾಸಿತವಾಗಿ ಕಾಣಬರುತ್ತಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಅಲ್ಪಾಹಾರಮಾಡಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಲು ಗೋವಿಂದನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಶಯ್ಯವು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಲೇ ಗೋವಿಂದನನ್ನು ದ್ದೇಶಿಸಿ, ಗೋವಿಂದಾ! ನಿಮ್ಮಯೋಗ್ಯತೆ ಗನುಸರಿಸಿ ಇಷ್ಟಾದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸೇವಕ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಬಾಧೆಬರದಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದಿರಿ. ನಾನು ಗಾಯಾಳುವಾಗಿ ಬಿದ್ದಾಗ ಈಗೂಸಹ ಪರಿಪರಿಯ ಕಷ್ಟಗಳ ನನ್ನುಭವಿಸಿ ನನ್ನ ಶುಶ್ರೂಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ. ನಿಮ್ಮೀ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ದೇವರು ನಿಮಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಡಲಿ. ನನ್ನಿಂದೇನಾದರೂ ತಪ್ಪುಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ.

ರಣರಸಿಕ ನಾಡುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು, ಗೋವಿಂದ ಮುಂತಾದವರು ಓಮ್ಮನಿಸಿನಿಂದ ಕೇಳುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಒಡೆಯನಾಡುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗೋವಿಂದನಿಂದ ಕೇಳುವದಾಗಲಿಲ್ಲ ಅವನು “ ಧನಿಯರೇ ಅರವುದಪ್ಪಿದವರಂತೆ ಹೀಗೇಕೆ ಮಾಡುವಿರಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ” ಎಂದು ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಹೇಳಿದನು.

ರಸಿಕ— ಎಲೋ ಗೋವಿಂದ! ನನಗೆ ಸ್ಮೃತಿದಪ್ಪಿಲ್ಲ ಪೂರ್ಣವಚ್ಚ ರವಿದೆ. ನಿದ್ರೆಬಂದಂತಾಗಿದೆ. ತುಸು ಮಲಗಗೊಡು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಾಸಿಗೆಯಮೇಲೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡನು. ಪಾಪ ಅಬಡಸೇವಕಜನರು ಒಡೆಯನಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಿರುಪಾಯರಾಗಿ, ಹೊರಗೆ ಹೊರಟುಹೋದರು.

ರಾಜಪುತ್ರನು ಓರ್ವನೇ ಈತಲೆದಿಂಬಿನಿಂದ ಆತಲೆದಿಂಬಿಗೆ, ಆತಲೆದಿಂಬಿನಿಂದ ಈತಲೆದಿಂಬಿಗೆ, ಹೊರಳಾಡುತ್ತ ಏನೋ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಗುಣಗುಟ್ಟುತ್ತ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡನು. ಬೆಳಗಾಗಬಂದರೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಅರುಣೋದಯವಾಯಿತು ಮಲಗಿದಜನರು ಎಳತೊಡಗಿದರು. ಗಾಯಗಳು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾದಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಮೈಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜೀವದಮೇಲೆ ಉದಾಸೀನನಾದ ರಾಜಪುತ್ರನು, ವೇದನೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸುವನೇ? ಅವನ ಮೈಯಲ್ಲಿ ವಾತ ಸಂಚಾರವಾದಂತಾಗಿ ಸ್ವಾರ್ಥಿಯು

ಬಂದಿತ್ತು. ಕೂಡಲೆ ಅವನು ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಒಳಕ್ಕೆಹೋಗಿ ತನ್ನ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಧಾರೆಯ ಕೈಗತ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ತಾನಿದ್ದ ಶಂಕರಿ ವಿಲಾಸ ಮಂದಿರದಿಂದ ಮಂದಿರದ ಹಿಂಭಾಗದ ಕಡೆಗೆ ಶೀಘ್ರಗತಿಯಿಂದ ನಡೆದನು.

ನಮ್ಮಕಥಾನಾಯಕನ ಮುಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ನೋಡಲುತ್ಸುಕ ಸಾಗಿಯೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಭಗವಾನ್ ಸಹಸ್ರರಶ್ಮಿಯು, ಪ್ರಾಗಂಗೆನೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ಆರಕ್ತಮುಖ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ, ತನ್ನ ಏಕಚಕ್ರರಥವನ್ನೇ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದಿದ್ದನು.

ಉಪವನದೊಳಗಣ ಎಲ್ಲಿ ವೃಕ್ಷರಾಜಿಗಳು, ಹುವುಗಳುಅರಳಿ ತಮ್ಮ ಸುಗಂಧವನ್ನು ಎಲ್ಲಕಡೆಗೂ ಬೀರಹತ್ತಿದ್ದವು ರಣರಸಿಕನು ಸೃಷ್ಟಿಸೌಂದರ್ಯದ ಸೊಬಗನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಉಪವನದಲ್ಲಿಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದನು

ಮುಂದೆ ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ದಿಂಗುಬಡದವನಂತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮೋರೆಎತ್ತಿದನು, ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನು ತನ್ನ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಪೃಥ್ವೀತಲದಮೇಲೆ ಸಸರಿಸುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದನು. ರಾಜಪುತ್ರನು ಸಾವಿತ್ರನಿಗೆ ಪ್ರಣಿಪಾತ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಮಾಡಿ, ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಏನೋ ಅನ್ನುತ್ತ ಕೂಡಲೆ ಕೈಯೊಳಗಿರುವ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಒರೆಯಿಂದ ಹಿರಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಪ್ಪಳವಾದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಪುನಃ ಎಲ್ಲಕಡೆಗೂ ದಿಟ್ಟಿಸಿನೋಡಿ, ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿರುವದನ್ನು ಮನಗೊಂಡು, ತೀವ್ರ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವದಾಗಿ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿ, ಕೈಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೊಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವವನು, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದುಕೋಮಲವಾದ ಕರಕಮಲವು ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಗೃಟೆಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯಿತು.

ರಾಜಪುತ್ರನ ಸಿಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಸದಾಯಿತು. ಅಸಿಟ್ಟನ್ನು ಸಹಿಸುವದಾಗಲಿಲ್ಲ, ಅವನು ಭೂಮಿ ಕಂಪಿಸುವಹಾಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಚಾಂಡಾಲಿ! ನಾನು ಸುಖದಿಂದ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿ ವಿಲಾಸ

ಹೊಂದ ಹೋದರೂ, ನೀನು ನಿನ್ನವೈರತ್ವ ಸಾಧಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪುನಃ ನನ್ನನ್ನು ಭವಬಂಧನದ ಶರಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅಪಮಾನ ಕ್ಕೀಡುವಾಡಿದು:ಖದಲ್ಲಿಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದೆಯಾ?

“ ರಾಜಪುತ್ರ ತಾವುಹೀಗೇಕೆ ಮಾತಾಡುವಿರಿ ? ” ಎಂಬ ಕೋಮಲವಾದ ಕರುಣಾಜನಕ ಸ್ವರವು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕೇಳಬಂದಿತು.

ಕುಮಾರನು ಮೋರೆಮೇಲೆತ್ತಿ ಆ! ಈ ಧ್ವನಿಯು ಮಾಲತಿಯದಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಅವಳು ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದಳು, ಎಂದು ತಿರುಗಿನೋಡಿದನು. ನಿಜವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಲತಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಮಾಲತಿಯ ಉಡುಪು ಅವಳರೂಪಕ್ಕೆನುಗುಣವಾಗಿತ್ತು. ಅವಳಹೆಳಲಿನಲ್ಲಿ ವನಪುಷ್ಪದಬದಲಾಗಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ರತ್ನಪಚ್ಚದ ಹೂಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು ನಾರಬಟ್ಟೆಯಬದಲಾಗಿ ಜರದ ಪೀತಾಂಬರವು ಅವಳ ಅಂಗಾಂಗದಮೇಲೆ ಪರಿಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳ ಆ ನಿಷ್ಕಲಂಕ ಸುಂದರಸುರೂಪವನ್ನು ನೋಡುತಲೆ ರಾಜಪುತ್ರನು, ಆಶ್ಚರ್ಯಭರಿತನಾದನು.

ಅವನು ಮೋರೆ ಕೆಳಗೆಮಾಡಿ, ಅಸ್ಪಷ್ಟಸ್ವರದಿಂದ ಮಾಲತಿ! ಇಲ್ಲೇ, ಕೆ ಬಂದಿ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಮಾಲತಿಯು ನಸುನಗುತ್ತ “ ಒಳ್ಳೇದು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ! ಯುವರಾಜ! ತಾವೇ ಕರೆಕಳುಹಲಿಲ್ಲವೆ? ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಬಂದೆನು.

ರಾಜಪುತ್ರ— ದೇವೀ! ನಾನು ಕರೆಕಳುಹಿದೆನೆ! ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಕರೆಕಳುಹಿದೆನೆ!! ಈ ಚಾಂಡಾಲ ಪಾಷಾಣಹೃದಯನಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಲು ಮೋರೆ ಯಲ್ಲಿದೆ? ಇರಲಿ; ಬಂದದ್ದಾದರೂ ಒಂದುರಿತಿಯಿಂದ ನೆಟ್ಟಗಾಯಿತು. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದ ಅತ್ಯಂತ ಅಪರಾಧಿ ಇರುವೆನು. ನಾನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪು ಕ್ಷಮಿಸಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ನಿಷ್ಕಪಟ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ವಂಚಿಸಿದೆನು, ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಸತೀಜಮುಖವನ್ನುನೋಡುವ ಧೈರ್ಯವಾಗಲೊಲ್ಲದು ಬಿಡು, ಮಾಲತಿ! ಕೈಬಿಡು!

ಈ ಪಾಪಿ ನರಾಧಮನಾದ ರಣರಸಿಕನು, ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಇಲ್ಲದಂತಾ ಗುವದೇ ನೆಟ್ಟಗೆ.

ಮಾಲತಿಯ ಹೃದಯವು ಕರಿಗಿ ನೀರಾಯಿತು. ಅವಳ ನೇತ್ರಗಳು ಅಶ್ರುದುಂಬಿವು. ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಸಿರಗಳು ಬಿಗಿದುಬಂದವು. ಅವಳು ಅಧೋ ಮುಖಿಯಾಗಿ ಗದ್ದದ ಸ್ವರದಿಂದ “ ರಾಜಪುತ್ರ ತಾವು ಜೀವದಮೇಲೆ ಇ ಸ್ವೇಕೆ ಉದಾಸೀನರಾಗಿರುವಿರಿ,

ರಸಿಕ- ಹಾಯ್ ಮಾಲಾ! ಈ ರಣರಸಿಕನ ವಿಷಪೂರಿತ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಘಾತಮಾಡಬೇಡ. ಈ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯಮೂರ್ತಿ ಎತ್ತ. ಆ ದಾಸಿ ಕನ್ಯೆಯು ಎತ್ತ- ಅವಳಕೂಡ ನನ್ನ ವಿವಾಹವೇ? ವಿವಾಹಕ್ಕಿಂತ ಸಾಯುವದೇಲೇಸು.

ಮಾಲತಿಯು ಚಕಿತಳಾಗಿ “ ರಾಜಪುತ್ರ ಇದೇನು? ತಾವು ಎಚ್ಚರದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೇಕೆ ಮಾತಾಡುವಿರಿ. ದಾಸಿಯ ಪುತ್ರಿಯು ಯಾರು? ಅವಳಸಂಗಡ ವಿವಾಹವು ಯಾರದು? ”

ಗಂಭೀರಸ್ವರದಿಂದ ರಾಜಪುತ್ರನು, ಮಾಲತಿ ನಾನು ಕರ್ತವ್ಯಮೂ ಢನಾದದ್ದರಿಂದ ದಾಸಿಯ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಮೊಹಿನಿಯೊಂದಿಗೆ ನನ್ನವಿವಾಹ ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಟರ ವಂಶಾವಳಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ತಳ್ಳಬೇ ಕೆಂಬದಾಗಿ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳು ಶೀಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ.

ಮಾಲತಿ— ಮೊದಲಿನಿಂದಸುಳ್ಳು ತಾವು ಗಾಯಹೊಂದಿ ಮಲಗಿದಾಗ ಸಾಮ್ರಾಟರೂ, ಕೃಷ್ಣಕಾಂತ ಸರದಾರರೂ, ನಾನೂ ದಿನಾಲು ನಾ ಲೈದು ಸಾರೆಯಾದರೂ, ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಸ ಭನೆರೆಯಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ತದ್ರು ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸನ್ಮಾನವಾಗಬೇಕೆಂದು, ಸ್ವತಃ ಸಾಮ್ರಾಟರು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಆದರೆ ತಾವೇನನ್ನುವಿರಿ. ಇದನ್ನು ?

ರಾಜಪುತ್ರ— ಇಲ್ಲ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಎರಡನೆಯ ತರಗ

ತಿಯ ಸರದಾರರಾದ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷರು ಹೇಳಿದರು. ಇದುಹಾರಿಕೆಯ ತೂರಿಕೆಯ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲ.

ಮಾಲತಿ— ಯುವರಾಜ! ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾಲತಿಯ ಪ್ರೇಮದ ಪರಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವಿರಿ? ಅಪ್ರಬದ್ಧ ವನಬಾಲೆಯು ಇರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ವಾಗ್ದಾನವನ್ನು ಅವಳು ಮರೆತಿರುವಳೆಂದು ಭಾವಿಸುವಿರೋ? ಯಾವಳಿಗೆ ದಾಸಿಪುತ್ರಿ ಮೋಹಿನಿಯನ್ನುವಿರೋ ಅವಳು ನಿನ್ನಿ ನರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು.

ರಣರಸಿಕನು ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡು, ಏನು! ಅವಳು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಮಾಡಿಕೊಂಡಳೇ? ಚೆನ್ನಾಯಿತು. ಪೀಡೆ ದೂರಾಯಿತು, ಪಾಪಮಯ ದೇಹದೊಳಗಿಂದ ಪಾರಾದಳು, ಅವಳಂಥ ಕುಕರ್ಮಿಯನ್ನು ನಾನೆಲ್ಲಿಯೂಕಾಣೆ.

ಮಾಲತಿ— ಛೇ, ನನಗೆ ಹಾಗೇನು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಬೇಕಂತೆ ಮಾಡಿದವಳೂ ಅಲ್ಲ. ಅನ್ನದಾತ್ಮ ವ್ಯಾಘ್ರದಂತನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಮಾಡಿದವಳು. ತಾವು ಅವಳತಪ್ಪನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆನ್ನುವದಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟಿರುವಳು.

ಕುಮಾರ— ಹಾಗಾದರೆ ರಣರಸಿಕ ದಾಸೀಪುತ್ರಿಯವಿವಾಹ ಬಂಧನದ ಸುದ್ದಿಯು ಬುಡದಿಂದ ಸುಳ್ಳಿರುವದು.

ಮಾಲತಿ— ಹೌದು, ನಿಜವಾಗಿ ಸುಳ್ಳಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ತಾವು ಪ್ರಾಣಬಿಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಿರೇನು?

ಕುಮಾರ— ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಮಾಲತಿ! ನಾನು ನಿನ್ನೆದುರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡದುದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಬಹಳೇ ವಿಷಾದವಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ವಂಚಿಸಿದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಪ್ರಾಣದಂಡನೆಯ ಶಿಕ್ಷೆಯೇ ಯೋಗ್ಯವು.

ರಾಜಪುತ್ರನ ಹಸ್ತವನ್ನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗದ್ದದಸ್ವರದಿಂದ “ ನಾಥ! ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ತಾವು ಹೀಗೇಕೆಮಾತಾ

ಡುವಿರಿ. ನಾನು ಹೊತ್ತಿನಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದುದರಿಂದ ನೆಟ್ಟಗಾಯಿತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಮಂದಿರದ ಕಳಸವನ್ನು ಧರೆಗುರುಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಿ” ಎಂದು ನುಡಿದಳು.

ರಾಜಪುತ್ರ— ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಬಗೆಹೇಗೆ ?

ಮಾಲತಿ— ಬನದೇವ ನೆನ್ನು ವಸೇವಕನು, ತಾವುತೋಟದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಿದುದರಿಂದ ದೇವಿಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವಳು ಬಿಟ್ಟು ಹಾಗೆಯೇಬಂದೆ. ಬಹಳಮಾಡಿ ತಾವು ನಡೆಸಿರುವ ಆತ್ಮಹತ್ಯದ ಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅಂಜಿದವನಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ತಾವುಕರೆದು ದಾಗಿ ಹೇಳಿರಬಹುದು.

ರಸಿಕ— ಈ ಹೊತ್ತು ಯಾವದೇವಿಯಪೂಜೆ.

ಮಾಲತಿ— ಸುಮಂಗತಿಯಿರಗೂ, ಅವಿನಾಹಿತ ಕನ್ಯೆಯಿರಗೂ, ಕುಮಾರಿ ಕೆಯಿರಗೂ ಅಖಂಡ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನೀಯುವ ದೀವಸಿ ಗೌರಿಯಪೂಜೆಯು.

ರಾಜಪುತ್ರ— ಚೆನ್ನಾಯಿತು. ಮಾಲಾ, ನಾವುಚಿನ್ನದದುರ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿನೀನು ಹೇಗೆಬಂದೆ?

ಮಾಲತಿ— ವಿಜಯದುರ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ, ನಾವು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪವಾಡಿದೆವು—ಆದರೂ ತಾವು ಬಂದವರಾಗಲಿಲ್ಲ, ಬಹುತರ ಆ ದಾಸಿಪುತ್ರಿಯ ಮೋಹಜಾಲದಲ್ಲಿ ಬಲೆ ಬಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು, ಊಹಿಸಿದೆವು. ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ಯನ್ನುವವನೇ ತಮಗೆ ವಂಚಿಸಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಅವನಿಂದ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ನಾವು ಜಾಗರೂಕತೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಒಂದುಸಾರೆ ನಾನು ಆ ಕಠೋರನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುತಲೆ, ಅವನು ತನ್ನ ನೂರಿ ನ್ನೂರು ಜನದರವಡೆಬೋರರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಂದು, ನಾವಿರುತ್ತಿದ್ದ ಆಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದನು. ಇದನ್ನರಿತ ನನ್ನಪ್ರಮಾಣಿಕ ಬೇಡಸೇವಕರು, ನಮ್ಮ ಗಂಧವುಕೂಡ ತಗುಲದ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವಿಯ ಗುಪ್ತಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದೊಯಿದರು.

ಕುಮಾರ— ಮುಂದೇನಾಯಿತು.

ಅಲ್ಲಿಯೂ ತಾವು ಕಾಣಬರೋಣವಾಯಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಘಾತಕತನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಬಂದರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ರಣರಸಿಕನು ದೀನಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಅವಳಕಡೆಗೆ ಮೋರಿದಿರುವಿ, ಮಾಲೇ ಈ ಅಕ್ಷವ್ಯು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದ ಅಭಾಗಿ ರಣರಸಿಕನನ್ನು ನಿನಂಥ ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಾಲಿಕೆಯು ಕ್ಷಮಿಸದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತಿನ್ನಾರು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.

ಮಾಲತಿ— ಇನ್ನುಮೇಲಾದರೂ ಈಗಾಡುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮೆರೆತು ಬಿಡಿರಿ.

ರಾಜಪುತ್ರ— ನಿನ್ನಕೂಡ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆವೃದ್ಧನು ಬಹುತರಯಾರು ಇರಬಹುದು. ಆನಿನ್ನ ಜನ್ಮದಾತೃವಿನ ಸುಳುವೇ ಹತ್ತದಂತಾಯಿತಲ್ಲ.

ಮಾಲತಿ— ತುಸುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಲ್ಲರೂ ಕಾಣಬರುವರು. ಪ್ರಿಯರೆ! ಅಮುದುಕರೇ ಅವಾತ್ಯ ವೀರಸೇನರು, ಅವರೇ ನನ್ನಜನ್ಮದಾತೃಗಳು.

ರಸಿಕ— ಏನು ಅವರು ಅವಾತ್ಯವರರೇ ! ಅವಾತ್ಯವೀರಸೇನರು. ನಿನ್ನ ಜನ್ಮದಾತೃಗಳೇ? ನನಗಂತೂ ಎಲ್ಲವೂ ವಿಪರೀತವೇ ಆಗಿರುವದು.

ಮಾಲತಿಯು ಕಿಂಚಿತ್ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಮೋರೆ ಕೆಳಗೆಮಾಡಿ ಈಗಾಡತೂ ಎಲ್ಲವೂ ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲವೆ? ಇನ್ನುಮೇಲಾದರೂ ಈ ಅಬಲೆಯು ತಮ್ಮ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರಳಾಗಬಹುದಲ್ಲ?

ರಸಿಕ— ಪ್ರಿಯತಮೆ ! ನನ್ನಹೃದಯದೇವತೆ !! ತೀಕ್ಷ್ಣ ಅಲುಗಿನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ ನನ್ನದೆಯನ್ನು ಗಾಸಿಮಾಡಬೇಡ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇನ್ನೇನು ಹೇಳಲಿ.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದನು ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆಬಂದು ಕೈಜೋಡಿಸಿ ವಿನಯದಿಂದ, “ ಧನಿಯರೇ ನಡೆಯಿರಿ, ಮಾಲತಿದೇವಿಯವರ ಸಂಗಡ ಮಾತಾಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವ ಸಮಯವು ಇದಲ್ಲ, ವಾತಾಪಿ ಅರಮನೆಯೊಳಗಣ ಸಭಾಗೃಹದಲ್ಲಿ, ಅವಾತ್ಯ ವೀರಸೇನ, ಕೃಷ್ಣಕಾಂತ, ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ, ಮೊದಲಾದ ಸರದಾರ ಪುರದಸಭ್ಯಗೃಹಸ್ಥರ ನ್ನೊಡಗೊಂಡು ಪ್ರಭುಗಳು, ತಮ್ಮ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ” ಎಂದುಹೇಳಿದನು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಮುಂದೆ ತುಸು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ,
ರಣರಸಿಕ ರಾಜಪುತ್ರನ ವಿವಾಹವು,
ಸಚಿವ ಪುತ್ರಿ

ಕುಮಾರಿ ಮಾಲತಿ ಯೊಡನೆ

ಒಳ್ಳೇ ವಿಜ್ರಂಭಣೆಯಿಂದ ವಾತಾಪಿನಗರದಲ್ಲಿ ನೆರೆವೇರಿತು.
ವಿವಾಹ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಸಚಿವ ಸಾಮಂತ ಮಾಂಡಲೀಕ ಮುಂತಾದ,
ವರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಚಾಲುಕ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಟ ಚಂದ್ರದಿತ್ಯ ಮಹಾರಾ
ಯನು ತನ್ನ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಅವನು ಜಯಿಸಿದ ವೆಂಗಿ ಪ್ರಾಂತದ
ಸ್ವಾಮಿತ್ವವ ನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಚಿನ್ನದ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ
ಬಹು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವನ್ನು
ಮಾಡಿಸಿದನು.

ಚಾಲುಕ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಟರು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ
ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಈ ಅಲ್ಪಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ದುಡಿತವೇ ದುಡ್ಡಿನತಾಯಿ.

ಕುಂತಳವುರವು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣ ವೆನ್ನುವದಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿರದಿದ್ದರೂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಳವಿದ್ದು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯವು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದುದರಿಂದ, ಇದಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಣವೆಂತಲೇಕರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಸಣ್ಣ ಗ್ರಾಮವಿದ್ದುದರಿಂದ, ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಹೊಲಗಳೂ ಗದ್ದೆಗಳೂ ತೋಟ ಪಟ್ಟಿಗಳೂ ಇದ್ದವು; ಆದರೆ ಜನವಸ್ತಿ ಬೆಳೆದಹಾಗೆ, ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕಟ್ಟಡಗಳೂ, ನೌಕಾರಶಾಹಿಜನರ, ಹಾಗೂ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ರೆಂದೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಗೌರವಾನ್ವಿತವರೂ. ಈ ಯಾವತ್ತು ವರ್ಗದವರಿಗೆ, ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಗುರ್ಜರ ವರ್ಗವೂ, ಮಾರವಾಡೀ ಜನರವರ್ಗವೂ, ಅವರ ಹೊಸ ಹೊಸ ಅಂಗಡಿಗಳೂ, ಈ ಯಾವತ್ತು ಜನರ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಉಪಹಾರ ಗೃಹಗಳೂ, ಕುಡಾರಾಂತಿಗೋಸುಗ ಸೋಡಾ ಲಿಮೋಲಿಟೆ ವಾರುವ ಮನೆಗಳೂ, ಸಿನೇಮಾ ನಾಟಕಗಳ ಗೃಹಗಳೂ, ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ, ಇದು ಈಗ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣವೇ ಆಗಿದೆ. ಶೀಕ್ಷಣದ ಪ್ರಸಾರವು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದುದರಿಂದ, ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯವು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸುಖವಸ್ತು ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರೆಂದರೆ ಮನಸಬದಾರರು, ಇವರು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಲೂ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರು; ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪುತ್ರಸಂತಾನವಾತ, ಇದ್ದಿಲ್ಲ, ಒಬ್ಬಳೇ ಒಬ್ಬಮಗಳು ಸಂತಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಇದ್ದಳು.

ಆದಂಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಮಗಳೇ ಮಗನೆಂದು ತಿಳಿದು ಸದಾ ಈಶಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ರೈತರನ್ನು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಮಗಳನ್ನಂತೂ ಪಂಚಪ್ರಾಣವೆಂತಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಇವರು ರೈತರೆದುರಾಳಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಸಾರೆ ಯಾದರೂ ಕಚೇರಿಯ ಪಾವುಟಿಗೆಯನ್ನೇ

ರಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇವರ ಹೆಂಡತಿಯು ವಿದ್ಯಾವತಿ ಯಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸುಶೀಕ್ಷಿತ ಸ್ತ್ರೀ ಯರಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಗುಣಗಳು ಆಗೃಹಿಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಅವಳಿಗೆ ಎರಡ ನೆಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ದುರ್ವರ್ತನವು ತಿಲಮಾತ್ರವೂ ಸರಿಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತನ್ನ ಆಪ್ತಸ್ವಜನರಿಗೂ ಬಂಧುಬಳಗದವರಿ ಗೂ, ಇದಲ್ಲದೆ ರೈತರಿಗೂ ಸಹ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದೇ ಶೀಕ್ಷಣ ವೂ ಮಗಳಾದ ಚಂದ್ರಿಕೆಗೆ ದೊರೆತಿತ್ತು! ಇದಲ್ಲದೆ ಹೊಸಕಾಲದ ಪದ್ಧತಿ ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೂ ಕಳುಹುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಿದ್ಧಕ್ಕೆ ಅವಳ ಕ ನ್ನಡದ ಶೀಕ್ಷಣವು ಪೂರ್ಣಮುಗಿದು ಇಂಗ್ಲೀಜಿ ಮೂರನೇ ಇಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದ್ದಳು. ಇದರಹೊರತಾಗಿ ಪೌರಾಣಿಕ, ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಮುಂತಾದ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳ ಜ್ಞಾನವಾದರೂ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ತಾನುಯಾರು, ತನ್ನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಉದ್ಯೋಗವಾವುದು, ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆವೆನು, ಇದೆ ಲ್ಲವೂ ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳು ತಮ್ಮ ರೈತರಕೂಡ ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಬೇಸಾಯದ ವಿಷಯದಮೇಲೂ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಗಾ ಗ್ಗೆ ಅವರುಮಾಡುವ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸಾರಾಂಶ, ಅವಳ ಮನಸಿನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಬಹಳೇ ಸಭ್ಯತನದ್ದಿತ್ತು.

ಚಂದ್ರಿಯ ಸೋದರಮಾವನು ಅದೇಊರಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕುದಾರ ಕಚೇ ರಿಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಸಾಧಾರಣ ಉದ್ಯೋಗದಮೇಲೆ ಇದ್ದನು. ಅವರಮನೆ ಯಲ್ಲಿ ಮಾವ, ಅತ್ತಿ. ಮಗಳಾದ ವತ್ಸಲೆ, ಅತ್ತಿಯ ತಮ್ಮನಮಗ ಉಪೇಂ ದ್ರ. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ವರೇ ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದ ಷ್ಚು ಕಾಲುಚಾಚಿಕೊಂಡು ಸುಖದಿಂದದಿನಗಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಅತ್ತಿಗೆಗೆಮಾ ತ್ರ ಒಬ್ಬಳೇ ಒಬ್ಬಮಗಳು. ಚಂದ್ರಕಾಣ ಬೇಕೆಂಬಹವ್ಯಾಸ; ಅದುದರಿಂ ದ ಉತ್ತಮ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳ ಸಲುವಾಗಿಯೂ ಆಭರಣಗಳ ಸಲುವಾ ಗಿಯೂ ಯೋಗ್ಯತೆಮೀರಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಉತ್ತಮವಾ ದ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದಲೂ, ವತ್ಸಲೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿ ಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದಲ್ಲದೆ ಸ್ವಭಾವ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಒನಪು ಒಯ್ಯಾರಗಳ ಕಡೆಗೆ ಅವಳ ಒಲವುಹೆಚ್ಚು, ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷ

ಯವು ಕೂಡಲೆ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಚಂದ್ರಿಕೆಗಿಂತ ತಾನು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೀಮಂತಳೆಂದು ಒಣ ಬಡಿವಾರವನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಶ್ರೀಮಂತ ಮೈತ್ರಿಣಿಯರು ಇವಳಸಂಗಡ ಸಮಭಾವದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಇವಳಸ್ವಭಾವದ ಮೇಲೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತಿರಲಾಗಿ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಮನಸಬದಾರರು ರೋಗಗ್ರಸ್ತರಾದರು. ಕಾಯಿಲೆಯು ಪ್ರಬಲವಾದ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಸ್ಥಳಿಕ ಒರ್ವ ವಿಶ್ವಾಸಿಕ ಮಿತ್ರನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಮೃತ್ಯು ಪತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿ, ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮಿತ್ರನವಶಕ್ಕೂ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮಗಳಾದ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ವಶಕ್ಕೆಕೊಟ್ಟರು ಕೊಡುವಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಗಳಿಗೆ “ ನೀನು ಈಪತ್ರವು ನಿನ್ನಹತ್ತರ ಇರುವದೆಂದು ಯಾರಮುಂದೆಯೂ ಹೇಳಕೂಡದು ನಿನಗೆ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟು ಉತ್ಕಟ ಇಚ್ಛೆಯಾದರೂ ನಿನ್ನ ವಯಸ್ಸಿನ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ವರ್ಷದ ಒಳಗೆ ಎಂದೂ ಒಡೆಯಬೇಡ ” ಎಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಬೀಗನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ತನ್ನ ಯಾವತ್ತೂ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಮಗಳನ್ನೂ ಅವನವಶಕ್ಕೆಕೊಟ್ಟು, ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಅವಳ ಮದುವೆ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿ ತಾವು ಇಹಲೋಕದ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿದರು. ಈ ದುಃಖದ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನು ಅಪತಿವೃತ್ತಿಯಾದ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಸಹಿಸುವದಾಗಲಿಲ್ಲ. “ ದೇಹದಸಂಗಡ ನೆರಳೆ ” ಇರುವಂತೆ ಪತಿಯುಸತ್ತ ಒಂಬತ್ತನೆಯದಿವಸ ವಿಷಮಜ್ವರದಿಂದ ಅವಳೂ ಸ್ವರ್ಗದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಳು. ಆಬಡಪ್ರಾಣಿ ಚಂದ್ರಿಕೆಯಮಾತ್ರ ನಿರಾಶ್ರಿತಳಾದಳು. ಮಮತೆಮಾಡುವ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಿಬ್ಬರೂ ಹೋದಮೇಲೆ ಇವಳಮೇಲೆಯಾರು ಪ್ರೇಮಮಾಡಬೇಕು.

ಚಂದ್ರಿಕಾ! ಎಂದು ಅಕ್ಕರತೆಯಿಂದ ಕರೆಯುವ ತಾಯಿಯೂ ಕೈಬಿಟ್ಟುಹೋದಳು. ತಂದೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತಾದನು. ಏನುಮಾಡಬೇಕು? ಚಂದ್ರಿಕಾ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಂತೈಸುವರು ಆರು? ಹೊಲ ಮನೆಗಳು, ತೋಟ ಪಟ್ಟಿಗಳು, ಬೆಳ್ಳಿ ಖಂಗಾರದ ಆಭರಣಗಳು, ನಿನ್ನ ದುಃಖದಭಾರವನ್ನು ಕಡಿ

ಮೆ ಮಾಡಬಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ! ಯಾರಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ!! ದುಃಖವಲ್ಲ ರಾಜನೂ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಸರಿಯೆ. ಅವಳ ಬಡರೈತರು ಆ ದುಃಖಮಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಂದು ಅವಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಯಸ್ಸಿನ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆಯಿಂದ ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಶಾಂತಳಾಗುತ್ತ ಮೊದಲಿನ ದುಃಖವನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡ ಹತ್ತಿದಳು.

ಮನಸಬದಾರರು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನೆದಿದನಂತರ ಸೋದರ ಮಾವನಾದ ರಘುನಾಥರಾಯನು ಚಂದ್ರಿಕೆಯನನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ, ಅವಳೂ ವತ್ಸಲೆಯೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಹತ್ತಿದರು ಉಭಯತರ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಗಹತ್ತಿತು. ಆದರೆ ಇವರೀ ರೈರ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶದಷ್ಟು ಅಂತರವಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ವತ್ಸಲೆಯು ಸೋಗುಮಾಡುವದು ಒನವು ಒಯ್ಯಾರಮಾಡುವದು, ಪಾರ್ಥಿವದ್ಧತಿಯಂತೆ, ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸುವದೂ, ಚಂದ್ರಿಕೆಗೆ ಎಷ್ಟಾದರೂ ಶೇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ವತ್ಸಲೆಯು ಗರ್ವಿಷ್ಯಳೂ, ಸೇಂಕ್ಳೆಸವಳೂ, ಆತ್ಮಸ್ತುತಿಪ್ರಿಯಳೂ ಇದ್ದಳು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಶಾಂತಸ್ವಭಾವದವಳೂ ವಿನಯಶೀಲಳೂ ಆಗಿದ್ದಳು. ಇದಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೊಂದುಗುಣಗಳು ತಾಯಿಯ ಆಶೀರ್ವತನದ ಮೂಲಕ ವತ್ಸಲೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

ತನ್ನ ಒಬ್ಬಳೇ ಒಬ್ಬ ಮಗಳು ಬಹಳೇ ವಿವೇಕಿಯೂ ವಿನೀತಳೂ ಇರುವಳೆಂಬ ತಪ್ಪುತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ, ಮಗಳು ದೊಡ್ಡವರಿಗೂ ಸಣ್ಣವರಿಗೂ ಏನು ಅಂದರೂ ತಾಯಿಯು ಸಿಟ್ಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಹೀಗೆಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಸಹ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕರತನವು ಸಹಜವಾಗಿ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ನಮ್ರತೆಯು ಅವಳಿಗೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಸಹಗೊತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮಾತಿನಭರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಬುರಡೀಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಗೆಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಸೋಲುವ ಪ್ರಸಂಗಬಂದರೆ ಕೂಡಲೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳುತ್ತಿದ್ದಳು, ಆದರೆ ಅವಳಿಗೆ ತನಗೆಬೇಕಾದಜನರನ್ನೂ ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನೂ ಮಧುರ ವಾಣಿಯಿಂದ ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರವಿದ್ಯೆಯು ಹೂತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿತ್ತು.

ಅತ್ತಿಯ ತಮ್ಮನಮಗ ಉಪೇಂದ್ರನು ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯವು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದಂದಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಮನೆತನದ ಸ್ಥಿತಿ, ಮಧ್ಯಮ ತರದಿದ್ದುತ್ತು, ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ನಮ್ಮನೂ, ಎಲ್ಲರಕೂಡ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವವನಿದ್ದರೂ, ಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದನು, ಸ್ವಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಅವನು ಲಕ್ಷ್ಯಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಇತ್ತ ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಮನೆಗೆ ಬಂದಂದಿನಿಂದ ಅತ್ತಿಯ ಮನಸ್ಸು ಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಉಪೇಂದ್ರನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬದಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಯು ತಮ್ಮನಮನೆಯನ್ನು ಸೇರುವದೇ ಅಪಳ ಆಹಂಚಿಕೆಯ ಗುಟ್ಟು. ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಒಂದೆರಡುಸಾರೆ ಪತಿಯಮುಂದೆ ಸಹ ತಿಳುಹಿಸಿದ್ದಳು; ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ತ್ವರೆಮಾಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲೆಂದು ಪತಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಉತ್ತರ ದೊರೆತುದರಿಂದ ಆಮಾತು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತಿತ್ತು.

ಇರಬರುತ್ತ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಭ್ಯಾಸದಕೂಡ ಉಪೇಂದ್ರನಿಗೆ ಹೊಸಮಿತ್ರರೂ ಆಗಹತ್ತಿದರು. ವಿದ್ಯಾಲಯದೊಳಗಣ ಇಬ್ಬರುಮೂವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಉಪೇಂದ್ರ ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ ಬರಹತ್ತಿದರು. ಬರಬರುತ್ತ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಜನರ ಪರಿಚಯವೂ ಆಗಹತ್ತಿತು; ಏಕೆಂದರೆ ಹಾವನ ವಿಚಾರವು ಹೇಗೆಯೇ ಇರಲಿ, ಅಪನ ಆಚರಣೆಯು ಸುಧಾರಕ ತರದಿದ್ದು, ಉಪೇಂದ್ರನಿಗೂ, ಅವನಮಿತ್ರರಿಗೂ ಚಂದ್ರಿಕಾ ವತ್ಸಲೆಯರಿಗೂ, ಪರಸ್ಪರರ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಘುನಾಥರಾಯರ ಕಡೆಯಿಂದ ಯಾವಮಾತನ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಅಮಿತ್ರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಕಾಂತರಾವ ದೇಸಾಯಿ ಎಂಬ ವನೊಬ್ಬ ಸುಧಾರಕ ತರುಣನೋರ್ವನು ಇದ್ದನು. ಇವನು ಅಂಗಾಂಗದಿಂದ ಸುಂದರನಿದ್ದನು. ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಸೌಮ್ಯನಿದ್ದರೂ, ಬಹು ಉತಾವಳಿಯೂ, ಹಟವಾದಿಯೂ ಇದ್ದನು. ಅಧುನಿಕ ಸುಧಾರಕತನದಕಡೆಗೆ ಇವನ ಇವನ ಒಲವು ಹೆಚ್ಚು, ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಬೇಕಾದರೆ, ಅದರ ಭವಿಷ್ಯತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಗೊಡದೆ, ಹಿಂಪುಮುಂದಿನ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆ, ಅ

ದರಲ್ಲಿ ದುಮುಕುತ್ತಿದ್ದನು, ಆದರೆ ಹಿಡಿದಕೆಲಸ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹಟವಾದಿತನದಲ್ಲಿ ಒಂದುಸಾರಿ ಯಶವೂದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಸಯಶವೂ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಕಮಲಾಕಾಂತನು ಇದೇ ಕುಂತಳಪೂರದ ಸಮೀಪದ ಹಳ್ಳಿಯ ದೊಡ್ಡ ದೇಸಾಯಿಯರ ಆಸ್ತರಮಗನು. ದೇಸಾಯರ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರೇ ಇವನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಎಲ್ಲಖರ್ಚನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರು ಇವನನ್ನೇ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಒಡೆಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವವರಿದ್ದರು. ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಊರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುಜನ ಓರಿಗೆಯವರಕೂಡ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಿಂದ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ನಾದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಇವನಿಗೆ 'ಶ್ರೀಮಂತ ದೇಸಾಯಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇದೇಕಾರಣದಿಂದ ಉಪೇಂದ್ರನು ವತ್ಸಲಿಗೆ ಇವನಗುರುತನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಪರಸ್ಪರರ ಸ್ವಭಾವವು ಬಹುಶಃ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಕೂಡಲೆ ಇವರಿವರಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಬೆಳೆಯಿತು. ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಕಮಲಾಕಾಂತನಿಗೆ ವತ್ಸಲಿಯಮನೆಗೆ ಹರಟೆಹೊಡಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಿಬರುವ ಪರಿಪಾಠವು ಬಹಳಾಗಿತ್ತು. ವತ್ಸಲಿಯಕೂಡ ಮನಬಚ್ಚಿ ಮನಬಂದಂತೆ ಮಾತಾಡುವಹಾಗೆ ಚಂದ್ರಿಕೆಯಕೂಡ, ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವಳಸಂಗಡ ಮಾತಾಡುವಾಗ ಗುಪ್ತವಿದ್ದ ಅವನಲ್ಲಿಯಸದಸದ್ವಿನೇಕಬುದ್ಧಿಯುಮಾತ್ರ ಅವನಮನಸ್ಸನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತಹರಿಯಗೊಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಪರನಾರಿಯರ ಬಾಹ್ಯಾಡಂಬರಕ್ಕೆ ಮನಸೋತು, ವಿಷಯೋಪಭೋಗದ ಗುಲಾಮನಾಗಲು ಬಯಸುವ ಕಮಲಾಕಾಂತನು, 'ಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು' ಮಾತ್ರ ನಿಷ್ಕಲುಪ ನೋಟದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವಳ ಸಂಗಡ ಸ್ನೇಹವಿದ್ದರೂ ಅದು ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥಸ್ನೇಹವಿತ್ತು. ಅವಳ ಸತೇಜಮುಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ ಅವನಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲದುರ್ಗುಣಗಳೂ ಹೇಳಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಬಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಸುಶೀಲಳೂ ಮರ್ಯಾದೆಯುಳ್ಳವಳೂ ಆದ ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಈ ಎಲ್ಲವಿಷಯವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ವತ್ಸಲಾ ಕಮಲಾಕಾಂತರ ಸಂಗ

ಡ ಕುಣಹರಟೆ ಕೊಚ್ಚುವ ಉಸಾಬರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಚಂದ್ರಿಕಾ ವತ್ಸಲೆಯರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ರೀಜಿನಾಲ್ಕನೇ ಇಯತ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ವತ್ಸಲೆಗೆ ಹೀನ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೋದುವ ದುಶ್ಚಟವು ಬಹಳ; ವಾಙ್ಮಯ ವಿಷಯದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಎಳ್ಳಷ್ಟಾದರೂ ಓದುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುತರ ಎಲ್ಲರೂ ಓದುವವರಿದ್ದು ದರಿಂದ ವೃತ್ತ ಪತ್ರದೊಳಗಿನ ಹಲಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳೂ ಇವಳಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದುದರಿಂದ ಯಾವದೋ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಮಲಾಕಾಂತನಕೂಡ ತಾಸರ್ಧತಾಸು ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ವಾಗ್ವಿವಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಕಮಲಾಕಾಂತನು ದೇಸಾಯಿ ಯಾಗುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಮೇಲಂತೂ, ವತ್ಸಲೆಗೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅವನಮನ ಒಲಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಭಾವೀದೇಸಗತಿಯ ಚಿತ್ರಪಟವು ಇವಳಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವಳ ತಾಯಿಗಾದರೂ ಭವಿಷ್ಯತ್‌ಕಾಲದ ವಿಚಾರವು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಾಗಿ, ಈ ಇಬ್ಬರಸಖ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಲು ಮನಸ್ಸು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕಮಲಾಕಾಂತನಮುಖದಿಂದ ಕಕ್ಕ ಕಕ್ಕಿಯರೆ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಉಪಭೋಗವನ್ನು ಕೇಳಿದಮೇಲಂತೂ ಇವಳಮನಸ್ಸು ಕಮಲಾಕಾಂತನಲ್ಲಿ ನಟ್ಟುಹೋಗಿತ್ತು. ಇವರಪರಿಣಾಮವು, ಬರಬರುತ್ತ ಕಮಲಾಕಾಂತನಮೇಲೂ ಆಗಹತ್ತಿತು. ಬಿಡುವಿನದಿವಸಗಳು ಬರುವದೊಂಪೇತಡ! ಕಮಲನ ಮೋಹಿಯು ಇತ್ತಕಡೆಗೆಯೇ ತಿರುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದಿನ ವತ್ಸಲೆಯಾದರೂ ತೆಳ್ಳಗಿನ ತೇಶಿಮೆಯ ಪತ್ತಲವನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೋಲಕತೊಟ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಿದ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಕೇಶಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಉಪನೇತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಎಡಗೈಮುಂಗೈಮೇಲೆ ಬಂಗಾರದನೀರಿನ ಗಡಿಯಾರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆಯಮೇಲೆಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲೆದುರಿಗೆ ಆರಾಮು ಋರ್ಚೆಯಮೇಲೆ ಕಮಲಾಕಾಂತನ ಮಾರ್ಗ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಇವಳಲಕ್ಷವು ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲಿರದೆ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುವ ಜನರಮೇಲಿರುವದೆಂದು ನೋಡುವವರಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಶುಕ್ರವಾರದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸಲ

ಹಾರ ಸಮಾರಂಭವು ಬಹುತರ ಇವರಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವತ್ಸಲೆಯ ತಾಯಿತಂದೆಗಳುಸಹ ಇವನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದ ಅದರಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಐದುಗಂಟಿಯ ಸುನಾರಕ್ಕೆ, ಬಹುತರ ಈ ತರುಣ ಮಂಡಲಿಯು ಗಾಳಿಯಸವಾರಿಗೋಸ್ಕರ ಹೋಗುವದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೂಕೂಡಿ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನೆಬಿಟ್ಟು ತುಸುದೂರ ಹೋದಮೇಲೆ ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ತನ್ನತೋಟ ಪಟ್ಟಿಗಳಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಪ್ರೇಮಿ ಯುಗಲವುಮಾತ್ರ ಎರಡನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಉಪೇಂದ್ರನು ಒಂದೊಂದುವೇಳೆ ಇವರಿರ್ದರ ಕೂಡಇರತ್ತಿದ್ದನು; ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇವರಿವರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಪದವಿಯೇ ಶಿಕ್ಕಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಹೃದ್ಗತವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಡಲು ಉಭಯತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವು ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದುದಿನ ಪರಸ್ಪರರ ನಡುವೆ ಪ್ರೇಮದ ಮಾತುಕಥೆಗಳಾಗಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಮುಂದೆ ಇಡುವದೊಂದೇ ಉಳಿದಿತ್ತು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಮಾತು ಕಥೆಗಳಾಗಿ ಏಳೆಂಟು ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಈಗ ಕಮಲಾಕಾಂತನು ಮನೆಗೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ವತ್ಸಲೆಯ ಮೊರೆಯಮೇಲೆ ಒಂದು ವಿಲಕ್ಷಣ ಕಳೆಯು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆಗೆಬಂದವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಕಾಂತನು ಎರಡನೆಯವರಕೂಡ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವನಲಕ್ಷವು ವತ್ಸಲೆಯಕಡೆಗೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದುದಿನ ಒದಗಿದ ವಿಲಕ್ಷಣಪ್ರಸಂಗ ವೇನಂದರೆ, ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ವತ್ಸಲೆಯಂತಹದೇ ಸೀರೆಯನ್ನುಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅಂಗಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಗುಲಾಬೀಹೂವಿನ ಗಿಡದಹತ್ತರ ಹೂವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದೇಸಾಯಿಯರು ಬಡಿಗೆಯನ್ನು (Walking Stick) ತಿರುವುತ್ತ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಮೂಗಿನೊಳಗಿಂದ ಬಿಡುತ್ತಬಂದರು ಇವರತಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ವತ್ಸಲೆಯಸಂಬಂಧದ ವಿಚಾರಗಳೇ

ಬರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡದೆ ಅವಳನ್ನು ವತ್ಸಲೆಯಂತಲೇ ತಿಳಿದು, ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ “ ಏಕೆ! ಈಹೊತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಯೇ ನಿಂತಿರುವಿ!! ನನಗೆಬರಲು ತಡವಾಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಈ ಶಬ್ದಗಳು ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಲೇ ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ತಟ್ಟನೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದಳು. ಕಮಲಾಕಾಂತನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಾದ ಈ ವಿಷಯವು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅವನಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಏಕವಚನದ ಶಬ್ದಯೋಜನೆನೋಡಿ ಅವಳಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ನಗೆಬಂದಿತು. “ವತ್ಸಲೆಯು ಒಳಗೆ ಇರಬಹುದು” ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಉತ್ತರವನ್ನುಕೊಟ್ಟು ಅವಳು ಎರಡನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋದಳು. ಇತ್ತ ಕಮಲಾಕಾಂತನು ತನ್ನ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ತಾನೇನಾಚಿದವನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಒಂದು ಗಳಿಗೆಸಹ ನಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಯದಾರಿಹಿಡಿದನು. ಚಂದ್ರಿಕೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರೇಮದವಿಷಯವು ಮನವರಿಕೆಯಾಗದೆಇರಲಿಲ್ಲ.

ಇತ್ತ ವತ್ಸಲಾ ಕಮಲಾಕಾಂತರ ಪ್ರೇಮ ಕಥನವು ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಕಿವಿಯ ವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿತೊಡಗಿದೆ. ಅತ್ತಒಂದು ಚಮತ್ಕಾರಿಕ ಸಂಗತಿಯು ಒದಗಿಬಂದಿತು. ಅದೇಊರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗೂಡಿತ್ತು ಅಸಭೆಗೆ ಕಾಲೇಜದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೋಗಬಾರದೆಂಬದಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಕಡೆಯಿಂದ ಸೂಚನಾಪತ್ರಿಕೆಯು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ವಿದ್ಯಾಲಯದೊಳಗಣ ಏಕೆಂಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಭೆಗೆ ಹೋದರು, ಸಭಾವಿಸರ್ಜನಾನಂತರ ಬರುವಕಾಲಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಬಿಟ್ಟಿರಾಯಿತು. ಮರುದಿವಸ, ವಿದ್ಯಾಲಯದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲ ಅಧ್ಯಾಪಕರೂಕೂಡಿ ಗೊತ್ತು ವಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಈ ಗೊತ್ತುವಳಿಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಾದ ವಿನಾದವು ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ದೀರ್ಘಕ್ಕೆಬಂದು, ಎಂಟುದಿವಸದ ಅವಧಿಕೊಟ್ಟು ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಬೇಕು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಪೂರ್ಣ ನಿರಾಶನಾದನು. ಅವನು ಈವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಉಪೇಂದ್ರ ಮುಂತಾದ ಮಿತ್ರರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದನು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕ್ಷಮೆಬೇಡುವದು ಲವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಲ್ಲದ ಅನಾಥರ ಗತಿಯೇಹೀಗೆ. ಈವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಯಾವಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಸಹಾಯವು ಸಿಗದಂತಾಯಿತು. ಹೊಟ್ಟೆಹೊರೆಯುವದೊಂದು ದೊಡ್ಡಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಉಪಸ್ಥಿತವಾಯಿತು. ಮುಂದಿನಆಯುಷ್ಯಕ್ರಮದ ಸಲುವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಾದರೊಂದು ಚಾಕರಿಯನ್ನು ಪತ್ತರಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಕಮಲಾಕಾಂತನು, ಉಪೇಂದ್ರನಿಗೆ, ರಘುನಾಥರಾಯರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸ್ಥಳವು ಬರಿದಾಗಿದ್ದರೆ ತನಗೆ ತಿಳುಹಿಸು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಆಮೇಲೆ, ತನ್ನ ಧನಿಕ ಸ್ನೇಹಿತರಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮುಂದಿನ ತನ್ನ ಚರಿತಾರ್ಥದ ದಶೆಯಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡ ತೊಡಗಿದನು. ಆದರೆ, ಎತ್ತನೋಡಿದತ್ತೆಲ್ಲ ಅವನದುರ್ಬೈವದಿಂದ ಅಸಹಾಯದ ಉತ್ತರಗಳೇ ಬರಹತ್ತಿದವು, ನಿಕಟಪರಿಚಯದ ವಕೀಲ ಡಾಕ್ಟರ ಮುಂತಾದ ಸಭ್ಯಗೃಹಸ್ಥರಕಡೆಗೆ ತನ್ನ ಸದೈವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವರಿಂದಸಹಾಯಕೇಳಲು ಹೋದನು.

ಒರ್ವವಕೀಲ— ಕಾಂತರಾವ! ನಿಮ್ಮ ಈ ಅಸಹಾಯದ ಸ್ಥಿತಿನೋಡಿನನಗೆ ಬಹಳವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ, ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ; ದುಡ್ಡುಕೊಟ್ಟು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಚಾಕರಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಇಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಸಭೆಗೂಡಿಸಿರಿ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕೊಡಿರಿ, ವರ್ಗಣೆಕೂಡಿಸಿರಿ, ಈವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ರಾಯರೇ! ತಾನು ತನ್ನನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಹತ್ಕರ ವಚನವಿದೆ. ಇದು ನಿಮಗೆ ಅರಿಕೆ ಇಲ್ಲವಂತಿಲ್ಲ?

ಕಮಲಾಕಾಂತ— ನಿಜ! ರಾಯರೇ!! (ತುಸು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಈ ಧರ್ಮಶ್ರವಣವು ನನಗ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಈಹೊತ್ತಿನ ಊಟದಗತಿವನು?

ವಕೀಲ— (ತಿರಸ್ಕಾರಯುಕ್ತನಗೆಯಿಂದ) ಕಾಂತರಾವ, ಏನಮಾಡ

ಲಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯವನಿಲ್ಲ. ಇದ್ದರೆ ಒಂದುಹೊತ್ತಿನ ಊಟದಸಲುವಾಗಿ ಅನುವಾನಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ?

ಡಾಕ್ಟರ— ಕಾಂತರಾವ! ಪದವೀಧರರ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಇತರರಿಗೆ ಊಟಹಾಕುವ ಪರಿಪಾಠವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಯಾವಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಅಡ್ಡಿಯಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಸುಖವಸ್ತು ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥ — ಕಾಂತರಾವ! ನೀವು ಇಷ್ಟು ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತದ್ದು ವ್ಯರ್ಥವೇಸರಿ; ಏಕೆಂದರೆ ಎರಡನೆಯವರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಓದು ಬಿಡುವದುಂಟೇ?

“ ಗೂಳಿಬಿದ್ದರೆ ಆಳಿಗೊಂದುಕಲ್ಲು ” ಎಂಬಂತೆ ಕಂಡಕಂಡವರು ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕಹಾಗೆ ಚೇಷ್ಟೆಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕಡೆಗೆ ಜನರಾಡುವ ಕಟುವಚನಕ್ಕೆ ಕಾಂತನು ಬೇಸತ್ತು ತನ್ನಮನೆಯದಾರೀ ಹಿಡಿದನು.

ಇತ್ತ ಉಪೇಂದ್ರನು ಮನೆಗೆಬಂದು ಮಿತ್ರನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ತನ್ನಮಾವನನ್ನು ಆವುದಾದರೊಂದು ಉದ್ಯೋಗದ ದಶೆಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಆಸ್ತಿಯ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಓರ್ವ ಮನುಷ್ಯನು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವದೆಂದೂ, ಇದರಹೊರ್ತು ಎರಡನೆಯಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಸ್ಥಳವೂ ದೊರೆಯಲಾರದೆಂದು ಮಾವನಕಡೆಯಿಂದ ಉತ್ತರದೊರೆಯಿತು.

ಮಾರನೆಯದಿನ ಕಮಲಾಕಾಂತನು, ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ರಘುನಾಥರಾಯರ ಮನೆಯಕಡೆಗೆ ಹೋದನು. ಮೊದಲು ಇವನ ಮಾರ್ಗಪ್ರತೀಕ್ಷೆಮಾಡುವ, ರಘುನಾಥರಾಯರ ಮನೆಯವರು, ಈಗ ಇವನು ಮನೆಗೆಬಂದರೂ ಮಾತಾಡಿಸದಾದರು. ಸ್ವಾರ್ಥಪರಾಯಣನಾದ ಉಪೇಂದ್ರನು ಕೆಲಸ ಬೊಗಸಿಯ ಮುಖ್ಯಮಾತಿನಹೊರ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತಾಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ದೂರದಲ್ಲಿಬರುತ್ತಿರುವದು ಕಂಡರೆ, ಎದುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವ ವತ್ಸಲೆಯು ಇವನು ಮನೆಗೆಬಂದು ತಾಸುಹೊತ್ತಾದರೂ ತನ್ನಕೋಣೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚಹಾ ಫಲಾಹಾರ ವಾಗುತ್ತಲೆ

ಮನೆಯವರಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕಳುಹಿ ಕರೆಕಳುಹಿಸುವ ರಘುನಾಥರಾಯರ ಹೆಂಡತಿಯು, ಚಹಾ ಫಲಾಹಾರವನ್ನು ಮನೆಯವರಷ್ಟೇ ಒಳಗೆಕುಳಿತು ಮುಗಿಸಿದರಲ್ಲವೇ, ಅನಾಯಾಸ ಹೊತ್ತಿಗೆಸರಿಯಾಗಿ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಕಮಲಾಕಾಂತನನ್ನು ಫಲಾಹಾರಕ್ಕೆಸಹ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ. “ಧನಕನಕ ಹೋದ ಮರುದಿನ ಹಾಳೂರ ಶುನಕ ನಂತಕ್ಕೂ” ಎಂಬ ಸರ್ವಜ್ಞಕವಿಯ ಉಕ್ತಿಯಂತೆ ಮುಂದೆ ಪದವೀದರನೂ, ದೇಸಾಯಿಯೂ ಆಗುವ, ಕಮಲಾಕಾಂತನು, ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಂತೂ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ, ಹೊಟ್ಟೆಹೊರೆಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸಣ್ಣಸಂಬಳದಮೇಲೆ ಇರಲುಸಹ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವ ಇವನನ್ನು ಯಾರುತಾನೇ ಮಾತಾಡಿಸಬೇಕು. ವಾಚಕರೇ! ಆಗಿನಕಮಲಾಕಾಂತನೂ ಇವನೇ! ಈಗಿನಕಮಲಾಕಾಂತನೂ ಇವನೇ!! ಆಗ್ಗೆಮನೆಗೆಬಂದರೆ ಪರಮ ಭಾಗ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಜನರು, ಈಗ್ಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೂ ಒಳಗೆ ಕರೆಯಬಾರದೆಂದರೆ ಏನನ್ನಬೇಕು? ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯೇ ಕಾರಣವಲ್ಲವೇ? ಬಡತನ ಭಾಗ್ಯತನ ಯಾರಿಗೂ ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಂತನು ಕಾಲದಿಂದ ಬಡವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಬಡವನು ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಜನರು ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ಎಳೆಸ್ಟಾದರೂ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ರೀತಿಯೇ ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಮಲಾ ಕಾಂತನಂಥ ದುರಭಿಮಾನಿತರು ಣನಿಂದ ಈ ಅಪಮಾನವನ್ನು ಸಹಿಸುವದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಉಪವಾಸ ಸತ್ತರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ರಘುನಾಥರಾಯರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಚಾಕರಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಮರುಳ ತನ್ನಕೋಣಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದುಎದ್ದನು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿವತ್ಸಲೆಯು ಮುಂಜಾವಿನ ಗಾಳಿಯಸವಾರಿಗಾಗಿ ಹೊರ ಹೊರಟಳು. ವತ್ಸಲೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ ಇವನ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವು ಪುನಃ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅವಳಕಡೆಗೆ ಮನ ಹರಿಯಹತ್ತಿತು.

ಕಮಲಾಕಾಂತನು ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಎದ್ದು “ಏನುವತ್ಸಲಾಬಾಯಿ ಯವರೇ ಗಾಳಿಯ ಸವಾರಿಗೆ ಹೊರಟಿರುವಿರೇನು? ನಾನೂಬರುವೆನು” ಎಂದು ಅವಳ ಉತ್ತರದ ಮಾರ್ಗನೋಡದೆ ಅವಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು. ಕಮಲಾಕಾಂತನು ಭಾವೀಪತ್ನಿಯ ಎದುರಿಗೆ ತನ್ನಹೃದ್ಯತವನ್ನು ಬಚ್ಚಿಡ

ಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತ ಹೋದರೂ, ಅವಳು ಒಂದುತುಟಿ ಎರಡುವಾಡ ದಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ಬ ಹಳೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಿಕಿತನಾದನು.

ಕಮಲಾಕಾಂತನು— ವತ್ಸಲಾ! ಮಾತಾಡುವದಿಲ್ಲವೇ?

ವತ್ಸಲ:— (ಕಮಲಾಕಾಂತನ ಮುಖವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿನೋಡುತ್ತ) ಇದೇನು? ಏಕವಚನದ ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಜನೆಯು! ಹೀಗೇಕೆ ಮಾತಾಡುವಿರಿ

ಕಮಲಾಕಾಂತ— ವತ್ಸಲಾ ಸಿಟ್ಟಾಗಬೇಡ! ನಾನುನನ್ನ ಹೃದ್ಯತ ವನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ನನ್ನವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ರುವಿಯಷ್ಟೇ?

ವತ್ಸಲೆ— ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ಮುಂದೇನು?

ಕಾಂತ— ಮೊನ್ನೆಗಾಳಿಯ ಸವಾರಿಗೆ ಹೋದವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಿ ಮ್ಮ ನಡುವೆ ನಡೆದವಾತುಗಳ ನೆನಪಿರುವವಷ್ಟೇ?

ಆವಮಾತು? ನೆನಗೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ.

ಕಾಂತ— ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮರತೆಯೇನು? ಲಗ್ನದವಿಷಯವಾಗಿ

ವತ್ಸಲೆ— ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಆಮಾತು ತೆಗೆಯಬೇಡಿರಿ! ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಏಕೆಬರುತ್ತೀರಿ!! ಬೇರೆಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು.

ಓದುವದಂತೂ ಮೊದಲೇ ಂತುಹೋಗಿತ್ತು, ಭಾವೀದೇಸಗತಿಯ ಚಿತ್ರಪಟವೂ ಹಾರಿಹೋಗಿತ್ತು, ಇದಷ್ಟು ಆಶೆಯು ಉಳಿದಿತ್ತು ಇದೂಸಹ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು. ಈ ಎಲ್ಲವಿಷಯಗಳು ಒಂದರಹಿಂದೊಂದು ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಜರಿಗಿ, ಇವನನ್ನು ಬಹಳೇ ಅಸಮಾಧಾನನನ್ನಾಗ ಮಾಡಿದ ವು. ಅವನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಏನೂ ತೋಚದಂತಾಯಿತು, ಆದುದರಿಂದ ಏನೋ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟನು ಇವನ ಮಾರ್ಗಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಸಿದೆ ವತ್ಸಲೆಯ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂಚ್ಚೆ ಸಾಗಿದಳು.

ಇತ್ತ, ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ನಿತ್ಯದಂತೆ ನಸುಕು ಹರಿಯುವದ ರೊಳಗಾಗಿ ಎದ್ದು, ತನ್ನ ಎಲ್ಲಮನೆಗೆಲಸಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವರ ಪೂಜೆಗಾಗಿ

ಹೊವು ತರುವದಕ್ಕೋಸುಗ ತನ್ನ ತೋಟದಕಡೆಗೆ ವತ್ಸಲಾ ಕಮಲಾಕಾಂತರು ಹೋದದಾರಿಯಿಂದಲೇ ಹೋಗಹತ್ತಿದ್ದಳು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿರಾಜಶ್ರೀಯವರು ಒಬ್ಬರೆ ನಿಂತಿದ್ದು ನೋಡಿ, ಸ್ತ್ರೀಜಾತಿಯ ಮರ್ಯಾದೆ ಗನುಸಾರವಾಗಿ, ವಿನಯದಿಂದ “ ಏನು ಕಮಲಾಕಾಂತ ದೇಸಾಯಿಯರೇ ನಡುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಓರ್ವರೆ ನಿಂತಿರುವಿರಲ್ಲ! ಮನೆಯಿಂದ ವತ್ಸಲಾ ತಾವೂ ಕೂಡಿಯೇ ಹೊರಟಿದ್ದಿರಲ್ಲವೇ? ” ಎಂದಳು.

ಕಮಲಾಕಾಂತನು ಅವಳಮಧುರವಾದ ವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ತನ್ನ ಭಾವೀಬಾಳುವಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಿಂದ ಎಚ್ಚತ್ತು, “ ಹೌದು, ಮನೆಯಿಂದ ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿಯೇ ಹೊರಹೊರಟಿದ್ದೆವು. ನಡುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಆವುದೋ ವಿಚಾರವು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಾಗಲು, ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತೆನು ”

ಚಂದ್ರಿಕೆ— ಅಂಥಯಾವ ಗಹನವಿಚಾರವು ! ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿದ್ದರೆ—

ಕಾಂತ— ತಮ್ಮಂಥ ಹಿತಚಿಂತಕರಮುಂದೆ ಹೇಳದೆ ಇನ್ನರಮುಂದೆ ಹೇಳಲಿ, ನಾನು ವಿದ್ಯಾಲಯಬಿಟ್ಟ ವರ್ತಮಾನವು ತಮಗೆ ವಿದಿತವಿರುವದಷ್ಟೇ? ಮುಂದಿನ ಆಯುಷ್ಯಕ್ರಮದ ವಿಚಾರವು ತಲೆಯಲ್ಲಿಬರಲು ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತೆನು.

ಕಾಂತನ ಎಲ್ಲವಿಷಯವನ್ನು ಅರಿತವಳಾದ ಚಂದ್ರಿಕೆಗೆ ಅವನ ಸದ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳವಿಷಾದವಾಯಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ಕೃತಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಬಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆದಾರಿಯಮೇಲೆ ಬಂದಿರುವನೆಂಬುದನ್ನು ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನಗಂಡಳು. ತನ್ನ ಹೊರಗಣ ಬೆಡಗಿನ ಮೋಹಜಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಕೆಡುವಿ ಜ್ಞಾನಾಂಧನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ವತ್ಸಲೆಯನ್ನು ಮನದಲ್ಲೆಯೇ ಹಳಿದಳು.

ಚಂದ್ರಿಕೆ— (ಮೋರೆತ್ತೆಗ್ಗಿಸಿ) ತಮ್ಮ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳೇ ಖೇದವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಹೊತ್ತುಮುಳುಗುವ ಮುಂದೆ ತಮಗೆ ಕೆಲಸ ವಿರುವದಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ?

ಕಾಂತ— ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಹೊರ್ತು ಇನ್ನಾವ ಕೆಲಸವು.

ಚಂದ್ರಿಕೆ.— ಹೀಗೇಕೆ ತುಚ್ಛತೆಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಿರಿ. ಇಷ್ಟೇಕೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗುವಿರಿ, ಒಬ್ಬ ರಸಹಾಯ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಸಹಾಯ ಸಿಗಬಹುದು. ಇಷ್ಟಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ನಿರಾಶೆಯಾಗುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವರು ಹುಲ್ಲುಮೇಯಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಕೊಡುವದೇವರು ಯಾವಬಗೆಯಿಂದಾದರೂ ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡುವನು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆಯಾರೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಮಾರ್ಗಶೋಧಕ ರಾಗಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆಯ! ನಾನು ಮಾವನವರು ಪೂಜೆಮಾಡುವದ ರೊಳಗಾಗಿಹೊಗಳನ್ನೋಯಬೇಕು. ಸಂಜೆಯಮುಂದೆ ಗಾಳಿಯಿಸವಾರಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹೊಲಗಳ ಕಡೆಗೆಯೇಬರಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾನೂಬರುವೆನು. ಮುಂದಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ. ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಐದಾರುವರುಷದ ಶೂದ್ರಬಾಲಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋದಳು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಇತ್ತ ಕಮಲಾಕಾಂತನು ವತ್ಸಲೆಯ ನಿಷ್ಕರದ ನಡತೆಗಾಗಿ ಅವಳ ವಿಷಯದ ಹಂಬಲವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇಬಿಟ್ಟು ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನೂ ವಿನಯಶೀಲತೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ಮನೆಯದಾರಿಹಿಡಿದನು. ಐದುಗಂಟಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಮನೆಗೆಲಸಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಅತ್ತೆಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಮನೆಯಹತ್ತರ ಇದ್ದ ಓರ್ವ ಸಣ್ಣ ಶೂದ್ರ ಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಹೊಲಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟಳು. ಹೊಲಗಳ ಕಡೆಗೆ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಒಲವು ಬಹಳ. ಅವಳು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಹೊಲಗಳಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಲ್ಲಿ ರೈತರುಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವಳು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಳೆಂಟುದಿನವಾಗಿತ್ತು. ಅವಳಿಗೆ ಓದುಬರೆಯಲು ಚೆನ್ನಾಗಿಬರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಬೇಸಾಯದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿಕೊಂಡು, ಹೆಚ್ಚು ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ತಿಳಿಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ರೈತರು ತಮಗೆ ಚಂದ್ರಿಕೆಯೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ದೇವ.

ತೆಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿ ತುಸು ಹೊತ್ತಾಗಿ ರಬಹುದು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಕಾಂತನೂ ಚಂದ್ರಿಕೆ ಇದ್ದೆ ಡೆಗೆಬಂದನು.

ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ರೂಪದಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಚಲುವೆ ಇದ್ದು ರೂಪಕ್ಕೆ ನುಗುಣವಾಗಿ ಅವಳಲ್ಲಿ ಸೌಜನ್ಯವೂ ಇತ್ತು. ಕಮಲಾಕಾಂತನು ಬರುತಲೆ ವಿನಯದಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಂತು, ತಾನು ಕುಳಿತ ದೊಡ್ಡ ಹಾಸುಬಂಡಿಯಮೇಲೆ ಅವನಿಗೂ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಹೇಳಿ ಕುಲಿನಸ್ತ್ರೀಯರಿಗುಚಿತವಾದ ಮರ್ಯಾದೆ ಇಂದ ತಾನೂ ತುಸು ದೂರದಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು. ತುಸು ಹೊತ್ತಿನ ವರೆಗೆ ಪರಸ್ಪರರನಡುವೆ ಆಮಾತು ಈಮಾತುಗಳು ಜರುಗಿದಮೇಲೆ, ಕಮಲಾಕಾಂತನು, ಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ, “ ನನಗಂತೂ ನನ್ನ ಇರುವಿಕೆಯೂ ತೇರ ಬೇಡಾಗಿದೆ ” ಎಂದನು.

ಚಂದ್ರಿಕಾ— (ತುಸುದಿಟ್ಟು ತನದಿಂದ) ರಾಯರೇ! ಇಷ್ಟುದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ, ಹೆರವರ ದುಡ್ಡಿನಮೇಲೆ ಈ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ, ಚಕ್ಕಂದದಿಂದ, ಮನಬಂದಂತೆ ಚಲ್ಲಾಟವಾಡಿದ ನಿಮಗೆ, ಈ ಬಡತನದ ಆಯುಷ್ಯಕ್ರಮವು ಬೇಡಾಗಿದ್ದರೂ, ಆಗಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಗಂಡಸರಾದವರು ಇಂಥ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯಗುಂವಬೇಕೇ? ದೇವರುದುಡ್ಡಿದುತಿನುವದಕ್ಕಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ; ಇದಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯ ಬಲವೂ ಬುದ್ಧಿಯ ಬಲವೂ ಇದ್ದೇ ಇರುವವು. ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ಮನಸ್ಸುಗೊಟ್ಟು ಯಾವಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿದರೂ ತಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಯಾವದು ತಾನೇ ಅಸಾಧ್ಯ? ಇನ್ನು, ಹೆಚ್ಚಿನವಿದ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಆಕೆಮಾಡಬಹುದು, ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದಮಾತ್ರದಿಂದಲೆ, ಮನುಷ್ಯನು ವಿದ್ವಾನ ನಾಗುವನೆಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿ ಇದ್ದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಸಬಹುದು. ಶ್ರೀಯುತ ಪಾಲ, ಟಾಗೋರ ಮೊದಲಾದ, ಮಹಾನ್ ಮಹಾನ್ ಪ್ರಭೃತಿಗಳು ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮೋರೆಯನ್ನು ಸಹ ನೋಡದೆ, ಇಡೀಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಗಲಿಲ್ಲವೇ? ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ, ಓಣಿಯಲ್ಲಿನಿಂತು ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾರಿದಂತವರು ಸಹ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ತರಗತಿಯ ಧನಿಕರಾಗಿಲ್ಲವೇ? ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ

ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದು, ನಾವು ಅಂಧರಂತೆ ಕಿನ್ನಡರಂತೆ, ಬಲಹೀನರಂತೆ ವರ್ತಿಸುವದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ.

ಕಾಂತರಾವ! ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅದರಂತೆ ತಾವು ವರ್ತಿಸಿದರೆ ತಮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಆಪೇಕ್ಷೆಯ ಮೇರೆಗೆ ತಾವು ಮಂದೆ ಚಲೋದಿವಸಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಮೊದ ಮೊದಲು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಿಂದಿದ್ದ ನಿಮಗೆ ತ್ರಾಸವಾಗಬಹುದು. ಅದು ತುಸು ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ, ಮುಂದೆ ಮೊದಲಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸುಖವಾಗಬಹುದು.

ಈ ಕುಂತಳಪುರಕ್ಕೆ ತುಸುದೂರದಮೇಲೆ ಸುವರ್ಣಗಿರಿ ಎಂಬದೊಂದು ಐವತ್ತು ಅರವತ್ತು ಮನೆಗಳ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿ ಇರುವದು, ಆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುತರ ನಮ್ಮ ಹೊಲಗಳೇ ಬಹಳ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಇರಲು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮನೆಯು ಸಹ ಇರುವದು. ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಬಹುತರ ಎಲ್ಲ ಜನರು ನಮ್ಮ ರೈತರೇ ಇರುವರು. ರಾಯರೇ! ಅಲ್ಲಿ ಒನವು ಒಯ್ಯಾರಮಾಡಿ ತರುಣಯುವಕರ ಮನ ಒಲಿಸುವ ಸುಶೀಕ್ಷಿತ ತರುಣಿಯರು, ಅಥವಾ ಆಂಗ್ಲ ಪದ್ಧತಿಯ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ, ಮತ್ತು ಇರುವಿಕೆಯ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ, ಮನಬಂದಂತೆ ಹಣವೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ, ನಾಟಕದೊಳಗಣ ನಟರಂತೆ ನಟಿಸಿ ಭಾವೀ ಆಯುಷ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸುಶೀಕ್ಷಿತ ತರುಣರೂ ಇಲ್ಲ ಜನರ ದಡ್ಡನ್ನಪಹರಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಭಿಕ್ಷಾಪತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವ ನಾಟಕ ಶಿನೇವಾಗಳೂ ಚಹ ಕಾಫಿ ಹೋಟೆಲುಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಅಲ್ಲಿರುವದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ತಾಪತ್ರಯವಿಲ್ಲದೆ, ಮರ್ಯಾದೆ ಇಂದಲೂ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದಲೂ, ಪ್ರಮಾಣಿಕತನದಿಂದಲೂ, ಇರುವ ಬಡರೈತ ತರ ವಸತಿಸ್ತಾನವದು. ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಒಂದು ಅರ್ಧಕ್ಷಣ ನಿಲ್ಲಲು ಸಹ ಬೇಸರ ವೆನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ನಡತೆ ನಡಾವಳಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಬಾಳುವಿಕೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಿ, ಮುಂದೆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಹ ನಿಮ್ಮ ಮನಸು ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಪರದೇಶದಿಂದ ಬಂದು ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡಾಗಿ ಜನರದುಡ್ಡನಪಹರಿಸುವ, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮ್, ಫೋನೋಗ್ರಾಫ

ಮುಂತಾದವುಗಳ ಶಬ್ದವು ನಿಮ್ಮ ಕಿವಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಜನರ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಧನವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ರಾಟೆಯ ನಿನಾದವು, ಮಧುಕರದ ರ್ಪೀಂಕಾರದಂತೆ ಮುಂಜಾವಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಳಬರಬಹುದು.

ಕಮಲಾಕಾಂತರಾವ! ಎಲ್ಲಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿನಿಮಗೆ ಸಹಾಯವು ಸಿಗುವದು. ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಿರಿ, ಈ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು. ಈ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳಮೇಲೆ ವರ್ಷೇರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಐದುಸಾವಿರರೂಪಾಯಿ ಗೊಡೆಯರಾಗಬಹುದು. ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ನಿಧನದನಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾದ ಬಾಪೂಜೀಯವರ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಈ ರಾಟೆಯಮೇಲಿನ ನೂಲಿನ ತತ್ವವು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ವಿರುವದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಖಾದಿಯೇ ಮುಖ್ಯ ಹಾದಿಎಂದು ಸಾರ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾಳಿನ ದಿನವೇ ನೀವು ಅಲ್ಲಿಗೆಹೋಗಿ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರಿ. ಅಲ್ಲಿ, ಕೈನೂಲು ನಿಮಗೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯ ದರದಿಂದ ಸಿಗುವದು. ಮೊದಲು ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಯ ನೂಲನ್ನು ಕೊಂಡು ಅಂಗಿಯ ಅರಿವೆ ಧೋತರ ಶಾಲುಗಳನ್ನು ನೇಯುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಈ ಊರನೇಕಾರರಿಗೆ ಕೊಡಿರಿ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಬರುತ್ತಲೆ, ಅವನ್ನು ನೀವೇ ಸ್ವತಃ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಯಮಾಡಿರಿ. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಣಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಬದಿಗಿಡಬೇಕಾಗುವದು. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮವೆಂದು ತಿಳಿಯಿರಿ. ಜನರ ಮಾತಿನಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಡಬೇಡಿರಿ; ಯಾಕಂದರೆ ಯಾವಬಗೆಯಿಂದ ನಡೆದರೂಜನರು ಹೆಸರಿಡುತ್ತಾರೆ. “ ಜನಮೆಚ್ಚಿ ನಡಕೊಂಡರೇನುಂಟುಲೋ ಕದಿ| ಮನಮೆಚ್ಚಿ ನಡಕೊಂಬುವದೇಚಂದವು|| ” ಎಂಬವಾಕ್ಯವನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಿರಿ.

ಕಾಂತರಾವ! ನಿಮಗೆ ಆಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಕಷ್ಟವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಉಳಿದ ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳೊಳಗೆ ಹತ್ತುರೂಪಾಯಿಗಳು ನೇಗಿಯ ಕೂಲಿಗೆಹೋದರೂ, ಹತ್ತುರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿಯುತ್ತವೆ

ಆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಹದಿನೈದು ಇಪ್ಪತ್ತು ದಿವಸದ ಉದರ ನಿರ್ವಾಹ ಸಾಗಬಹುದು. ಇಷ್ಟಾದಿವಸ ಅಡಿಗೆಯಮನೆಯ ಮೋರೆಯನ್ನು ಸಹ ನೋಡದ ನಿಮಗೆ ಸ್ವತಃನೀವೇ ಅಡಿಗೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗುವದು. ನಂಬರು ಮನೆಯೊಳಗೆ, ನಾಲ್ಕುಮಂದಿ ಸುಧಾರಕರಸಂಗಡ, ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ ಅನ್ನವನ್ನಣ್ಣುವ ನಿಮಗೆ, ಸುಧಾರಕರು ದೃಷ್ಟಿಗೆಸಹ ಬೀಳದಂಥ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗರಾಗಿಯೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅನ್ನವನ್ನಣಬೇಕಾಗುವದು. ಜನರನ್ನು ನಿರ್ವೀರ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವದಲ್ಲದೆ ಅವರಆಯುರ್ಮಯಾದೆಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವ ಚಹ ಮುಂತಾದ ಮಾದಕ ಪೇಯಗಳು ಅಲ್ಲಿನಿಮಗೆ ಮೋರೆ ಮೋರೆ ಬಡಕೊಂಡರೂ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ.

ರಾಯರೇ ! ನನ್ನನ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮೊರ್ವ ಹಿತಚಿಂತಕಳೆಂದು ತಿಳಿಯಿರಿ. ನನ್ನ ಈ ಎರಡು ಅಲ್ಪ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪ್ರೇಮ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಸಾವಧಾನಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಹೇಳಲಾರದಷ್ಟು ಆನಂದವಾಗಿದೆ. ನನಗೂ ನಿಮಗೂ ಪರಿಚಯವದೆ. ಸ್ನೇಹವದೆ. ಆದರೆ ನಿಕಟಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ನಿಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ನಿರ್ಭೇದಿಯಿಂದ ಮಾತಾಡಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಾವನ ಮನೆಗೆ ತಾವು ಬರಹತ್ತಿದಮೇಲೆ ತಮ್ಮಕೂಡ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಮಾತಾಡಬೇಕೆಂದು ಉತ್ಕಟೇಚ್ಛೆಯು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ವತ್ಸಲಾ ಕಾಂತರಾಯರ ಪ್ರೇಮಾಲಾಸಕ್ಕೆ ಭಂಗಬರಬಹುದೆಂದು, ನನಗೆ ಮಾತಾಡಲು ಧೈರ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ಹೊತ್ತು ಮುಂಜಾನೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ, ಯಾರೂಮಾತಾಡಿಸದೆ ಇಲ್ಲದಿರುವದನ್ನು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರಳಾದ ವತ್ಸಲೆಯು ಸಹ ಮಾತಾಡಿಸದೆ ಇದ್ದುದನ್ನುನೋಡಿ, ನನಗೆ ಬಹಳೇ ವಿಷಾದವಾಯಿತು. ನಾನು ಮಾತಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೊರಗೆ ಬಂದೆನು, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಾವೀರ್ವರೂ ಹೊರಹೊರಟಿರಿ. ನಾನುಹಿಂದಿನಿಂದ ಹೊನಿಗೋಸುಗ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ ತಾವು ಓರ್ವರೇ ಅಲ್ಲಿಇದ್ದಿರಿ, ವತ್ಸಲೆಯು ಅಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಮಲಾಕಾಂತನಿಗೆ ಹೇಳಲಾರದಷ್ಟು ಹರ್ಷವಾಯಿತು, ಅವನ ಕಣ್ಣೊಳಗಿಂದ ಅನಂದಾಶ್ರುಗಳು ಹರಿಯ ಹತ್ತಿದವು, ಅವನ ಮೊದಲಿನ ಮನಃಪ್ರವರ್ತಿಯು ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಿಯೇ ಬಯಲಾಯಿತು. ಅವನು ಸದ್ಗದಿತ ಕಂಠದಿಂದ “ಚಂದ್ರಿಕಾದೇವಿಯವರೇ ತಮ್ಮಾ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯನು. ತಾವು ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಣ್ಣವರಿದ್ದರೂ ಗುಣದಿಂದ ಆದರ್ಶಭೂತರಿರುವಿರಿ. ತಮ್ಮ ಒಂದೊಂದು ಮಾತುಗಳು, ಕೆತ್ತಿಡಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಿರುವವು. ತಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಕಾಲಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಒಂದೊಂದುಸಾರೆ ಮೈಮೇಲೆ ಅರಿವು ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಮ್ಮನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ ನನಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ದೇವತೆಯಂತಲೇ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಾವು ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತಿನ ವರೆಗೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ಶಬ್ದಗಳು ಅಕ್ಷರಶಃನಿಜವಿರುತ್ತವೆ. ದೇವಿಯವರೇ! ಇಂಥಕಷ್ಟಮಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವದಂತೂ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ, ಮನೆಗೆ ಬಂದರೂ ಮಾತಾಡಿಸದೆ ಇದ್ದ, ಧನಿಕರ ಮೋರೆಯಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯುವಂತೆ ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ನನ್ನನ್ನು ಹಾದಿಗೆಹಚ್ಚಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೆ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಋಣಿಯಾಗಿರುವೆನು.

ಚಂದ್ರಿಕಾ:- ಕಮಲಾಕಾಂತರಾಯರೇ! ಇಷ್ಟು ಹೊಗಳಿಕೆಗೆ ನಾನು ಅರ್ಹಳಲ್ಲ. ವೇಳೆಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದ್ದೇ ಇರುವದು. ಇಂಥಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸಹಾಯ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿದೆನು, ಹಾಗಾದರೆ ಆಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತಾವು ನಾಳಿನದಿನವೇ ಹೊರಡಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಹೊತ್ತಾಯಿತು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಾರೀ ನೋಡುತ್ತಿರಬಹುದು, ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಎಂದುಹೇಳಿ, ಮನೆಯದಾರೀ ಹಿಡಿದಳು. ಇತ್ತ ಕಮಲಾಕಾಂತನು ಅವಳ ಗುಣಗಳನ್ನೊಂದೊಂದಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತ ಮನೆಯಕಡೆಗೆ ತೆರಳಿದನು.

ಮಾರನೆಯದಿನ ಬೆಳಗಿನಜಾವದಲ್ಲಿವದ್ದು, ಇದ್ದಬಿದ್ದ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಸಾವಾನುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಬಾಡಿಗೆ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಸುವರ್ಣಗಿರಿಗೆ ತೆರಳಿದನು. ಮೊದಲು ನಾಲ್ಕೈಂಟು ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಹತ್ತಿವನೇಲಿ, ಬರಬರುತ್ತ ಅವನು ಕುಂತಳಪುರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯಜ ನರನ್ನೂ ಮರೆತುಬಿಡಹತ್ತಿದನು. ಅಲ್ಲಿಯ ಬಡವೈತರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಅವರ ಔದಾರ್ಯ, ಅವರ ನಿಷ್ಕಲಂಕಪ್ರೇಮ, ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಭೂತದಯ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳು, ಇವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸ ಹತ್ತಿದವು. ಇವನು ಹೋದಂದಿನಿಂದ ರಾಟಿಯ ಪ್ರಚಾರವು ಒತ್ತರದಿಂದ ಸಾಗಹತ್ತಿತ್ತು. ಕಮಲಾಕಾಂತನು ಸ್ವತಃ ಮುಂಜಾವಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆ ಗೆ ನೂಲುತ್ತಿದ್ದನು. ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಲೆ ಎಲ್ಲಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದು ಅವರಿಗೆ ಓದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವನ ಊಟ ಉಡಿಗೆಯ ಎಲ್ಲಖರ್ಚನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಒಕ್ಕಲಿಗರೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಸುಕು ಹರಿಯುವದರೊಳ ಗಾಗಿ ಎದ್ದು ಕಮಲಾಕಾಂತನು, ತನ್ನನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮಕ್ಕಳು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಅಮೃತತುಲ್ಯವಾದ ಆವಿನ ಹಾಲನ್ನು ಎತೇಚ್ಚುಕುಡಿದು, ಎಲ್ಲ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಸವಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಬೇಸಾಯದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ತನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಲಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮನದ ಟ್ಟಿಣಿಯಾಗುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಮನೆಗೆಬಂದು ತನ್ನ ನಿತ್ಯದಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗು ತ್ತಿದ್ದನು. ಇದಲ್ಲದೆ ಆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಕಾಂತನು ಬಂದನಂತರ ಒಂ ದು ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಯೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗತಲೆ ವ್ಯಾಯಾಮಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆಬಂದು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಕುಸ್ತಿ, ಮಲಗಂಬ, ಲಾಠಿ, ಮೊದಲಾದ ಅಂಗಸಾಧನೆಯ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಕ ಲಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕಾಂತನಾದರೂ, ಅದರಲ್ಲಿಭಾಗತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಟ್ಟಿನಮೇ ಲೆ ಕಮಲಾಕಾಂತನು ಬಂದಮೇಲೆ ಆಗ್ರಾಮದವರಿಗೆ ನವಜೈತನ್ಯವೇ ಬಂ ದಂತಾಗಿತ್ತು ಆಗ್ರಾಮದ ಒಂದುರೂಪಾಯಿಯ ಹತ್ತಿಯು ಸಹ ಪರೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಹತ್ತಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮೂರು

ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೆ ಕಮಲಾಕಾಂತನಿಗೆ ಕುಂತಳಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಟ್ಟೆಯ ವಿಕ್ರಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬರಬರುತ್ತ ಖಾದಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಜನರೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಹತ್ತಿದರು. ಐದಾರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಖಾದಿಯ ಭಾಂಡಾರವೇ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಎಲ್ಲಕಡೆಯಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರ ಕೇಳಿಕೆಗಳು ಬರಹತ್ತಿದವು. ವ್ಯಾಪಾರವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಜನವಸ್ತಿಯೂ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ನೇಕಾರರೂ ಬಂದು ವಾಸ ಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ವರ್ಷಾರುತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಕಾಂತನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಐವತ್ತು ಆರವತ್ತು ಮಗ್ಗಗಳು ಒಂದೇ ಸವನೆ ನಡೆಯಹತ್ತಿದವು. ಮೊದಲು ಇವನನ್ನು ದೂಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜನರೇ ಇವನನ್ನು ಈಗ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಮಲಾಕಾಂತನ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ಕರ್ತವ್ಯದ ಕ್ಷತೆಯಿಂದಲೂ ವರ್ಷ ರಡು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಗ್ರಾಮವು ಆಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಆದರ್ಶಭೂತವಾಗಿ ಕಾಣಹತ್ತಿತು. ಐವತ್ತರೂಪಾಯಿ ಭಾಂಡವಲದಮೇಲೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಕಮಲಾಕಾಂತನು, ತನ್ನ ದೀರ್ಘೋದ್ಯೋಗದಿಂದ ಎರಡು ಎರಡು ವರೆ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಏಳೆಂಟು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಓಡೆಯನಾದನು. ಮೊದಲು ತನ್ನೊಬ್ಬನ ಉಪಜೀವನವು ಸಾಗುವದು ಕಠಿಣವಾಗಿದ್ದು ಈಗ್ಗೆ ನೂರಾರು ಜನರು ತನ್ನಿಂದ ಉಪಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿಕೂಡದಷ್ಟು ಹರುಷವಾಗಿತ್ತು. ಇಂತ ಸುಖಮಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಕೂಡ, ತನಗೆ, ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ತನನ್ನು, ಹಾದಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ನೆನಪನ್ನು ಅವನು ಎಂದೂ ಮರೆತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅವಳ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಳಾದ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಬೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ, ಸುಯೋಗವು, ಕಮಲಾಕಾಂತನಿಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಕಮಲಾಕಾಂತನು ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಬೆಟ್ಟಿಯ ಅವೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಒಂದು ದಿವಸ ಪಾದಚಾರಿಯಾಗಿ ಕುಂತಳ ಪುರದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದನು. ಇತ್ತ ಚಂದ್ರಿಕೆಯೂ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದಳು, ನಡುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವ

ರಿಬ್ಬರ ಬೆಟ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಹರ್ಷಾತಿ ರೇಕದಿಂದ ಒಬ್ಬರ ಮುಖದಿಂದಲೂ ಮಾತುಗಳು ಹೊರಬೀಳದಾದವು. ಪರಸ್ಪರರ ನೇತ್ರಗಳಿಂದ ಆನಂದಾಶ್ರುಗಳು ಹೊರಸೂಸಹತ್ತಿದವು. ಕೆಲಹೊತ್ತಿನವರಿಗೆ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡುತ್ತ, ಇಬ್ಬರೂ ಸುಮ್ಮನೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರು. ತುಸುಹೊತ್ತಿನಮೇಲೆ ಕಾಂತನು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನ ವರೆಗೆ ತಾನುಮಾತಾಡಿಸದೆ ಸುಮ್ಮನೇ ನಿಂತುದಕ್ಕೆ ನಾಚಿ “ ಏನು ದೇವಿಯವರೇ ಎಲ್ಲವೂ ಕುಶಲವಷ್ಟೇ? ಅವಕಡೆಗೆ ಹೊರಟಿರುವಿರಿ. ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ದರ್ಶನವಾಗವೆ ಇದ್ದುದಕ್ಕೆ, ದರ್ಶನಾಪೇಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಈ ಹೊತ್ತು ತಮ್ಮಕಡೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದೆನು.

ಚಂದ್ರಿಕಾ— ತಮ್ಮ ಈ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಾಗಿ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ತಮಗೆ ಋಣಿ ಯಾಗಿರುವೆನು.

ಕಾಂತ— ಇದೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಉಪದೇಶ ಹಾಗೂ ಉಪಕಾರದ ಫಲವು.

ಚಂದ್ರಿಕಾ— ರಾಯರೆ! ಉಪದೇಶ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲದರೂ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ. ಏನೋ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಉಪಕಾರವೇನು? ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಬಾಹುಬಲದಿಂದ ದುಡಿದು “ ದುಡಿತವೇ ದುಡ್ಡಿನತಾಯಿ ” ಎಂಬದನ್ನು ಸತ್ಯಮಾಡಿರುವಿರಿ. ತಮ್ಮ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನಗೆ ಅತಿ ಆನಂದವಾಗಿದೆ.

ಕಾಂತ— ಚಂದ್ರಿಕಾದೇವಿ ಒಂದುಸಾರೆ ಬಡವನ ಗುಡಿಸಲದವರೆಗೆ ಬಂದು ಅವನ ಆದರಾತಿಥ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ವಿನಯಪೂರ್ವಕ ಬೇಡಿಕೆ ಅದೆ. ಮನೆಯಂತೂ ತಮ್ಮದೇ ಇರುವದು. ನಾನು ತಮ್ಮವನೇ ಇದ್ದೇನೆ ಬರಲು ಸಂಕೋಚವೇಕೆ?

ಚಂದ್ರಿಕಾ— ಬರಲು ಯಾವತರದ ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲ! (“ ತಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಅಂಗವೇ ನನ್ನಂಗೆ ವಿರುವದೆಂದಮೇಲೆ ಮನೆಯಿರುವದಂತೂ ಸಹಜವು.” ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿಅಂದು ನಸುನಾಚಿಕೆಯಿಂದತಲೆಬಾಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. ಆವುದೋ ವಿಷಯದಕಡೆಗೆ ಕಾಂತನ ಲಕ್ಷವಿದ್ದುದರಿಂದ ಚಂದ್ರಿಕೆ ಯಾಡಿದ ಮಾತಿನ ಕೊನೆಯ ಶಬ್ದಗಳಕಡೆಗೆ ಅವನಲಕ್ಷವಿದ್ದಿಲ್ಲ

ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ “ ರಾಯರೇ! ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾಯಿತು ಇನ್ನು ವಿವಾಹವು?

ಕಾಂತ— “ ವಿವಾಹವೇ! ನನ್ನಂಥ ದರಿದ್ರನನ್ನು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವಯುವತಿಯು ಒಡಂಬಡುವಳು. ವಿದ್ಯಾವಂತನೂ ಅಲ್ಲ, ಬುದ್ಧಿವಂತನಲ್ಲ, ಧನಿಕನಲ್ಲ; ಅಂದಮೇಲೆ ವಿವಾಹವಾಗುವ ಬಗ್ಗೇಜೇಗೆ?

ಚಂದ್ರಿಕಾ— (ನಸುನಗುತ್ತ) ರಾಯರೇ! ಇಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕಲಿಸುವಿರಿ, ತಮ್ಮಂಥ ರೂಪವಾನ್ ವಿದ್ವಾನ್ ಧನವಾನ್ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಮದುವೆ ಯಾಗದವಳು ನಿರ್ಭಾಗ್ಯವನಿತೆಯೇ ಸರಿ. ತಾವು ಸಮ್ಮತಿಸಿದರೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಓರ್ವ ಯುವತಿಯು ಈ ಹೊತ್ತು ಸಿದ್ಧಳಿರುವಳು. ಕಾಂತ— “ ಯಾವಳವಳು ”

ಚಂದ್ರಿಕಾ— ಮತ್ತೊಬ್ಬಳಲ್ಲ. ತಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ನಿಂತಿರುವವಳೇ? ಎಂದು ನಾಚಿ ಅಂಗುಷ್ಟದಿಂದ ನೆಲವಗಿಯುತ್ತ ತಲೆಬಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು.

ಕಾಂತ— ದೇವಿಯವರೇ! ಅನ್ನವನಿತ್ತು ತಮಗೆನಾನು ಅನ್ನದಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುವೆನು.

ಚಂದ್ರಿಕಾ— (ಕಂಪಿತಸ್ವರದಿಂದ) ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಮದುವೆಯಾಗಲು ತಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲವೋ?

ಕಾಂತ— (ಆನಂದದಿಂದ) ತಾನಾಗಿಯೇ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ದೂಡುವ, ನಿರ್ಭಾಗ್ಯನು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವನಿರುವನು.

ಚಂದ್ರಿಕಾ— ಕೇಳಿಕೆಗೋಸುಗ ನಾಳಿನದಿವಸವೇ ಕುಂತಳವುರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುವದು.

ಕಮಲ— ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಮೇರೆಗೆ ನಾಳಿನದಿನವೇ ಬರುವೆನು.

ಚಂದ್ರಿಕಾ— ಇಶ್, ಇದೇನು! ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಬಹುವಚನದ ಪ್ರಯೋಗವು. ಇದುವನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ಸರಿಬರುವದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೇದು ಬರುತ್ತೆನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನಕಡೆಗೊಂದು ಕಡೆಗಣ್ಣೊಗೆದು ಊರಕಡೆಗೆ

ತಿರುಗಿದಳು. ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ ಅವನ ಸುಂದರ ಸತೀಜ ಮುಖ ಕಮಲ
ವು ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಾಗಿತ್ತು,

ಮರುದಿವಸ ಕಮಲಾಕಾಂತನು ವಾಡಿಕೆಗಿಂತ ಬೇಗಎದ್ದು ಸ್ನಾನ
ಮಾಡಿ ತನ್ನ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಪಾಹಾರ ಮಾಡಿ
ಕುಂತಳಪುರವಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿದನು. ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಿಸುವಾಗ ಅವಳವಿಷಯದ
ವಿಚಾರಗಳೇ ಅವನತಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದವು. ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಯಸುಮಾ
ರಕ್ಕೆ ಕುಂತಳಪೂರಿಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದನು. ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇ
ರೆಗೆ ರಘುನಾಥರಾಯರ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು. ರಘುನಾಥರಾಯರೂ ಮನೆ
ಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಯೋಗ್ಯತೆ ಗನುಸಾರವಾಗಿ ಆದರ ಸತ್ಕಾರವೂ ಆಯಿತು.
ಉಟ ಉಡಿಗೆಗಳಾದಮೇಲೆ ಆಮಾತು ಈಮಾತು ಮಾತಾಡುತ್ತ, ಚಂದ್ರಿ
ಕೆಯೊಡನೆ ವಿವಾಹ ವಾಗಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ರಘುನಾ
ಥರಾಯರು ತುಸು ಅನುಮಾನಿಸಹತ್ತಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು
ವಿಚಾರಿಸಿ ಹೇಳುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಮನಸ್ಸು ತಮ್ಮ ಸೋದರಳಿ
ಯನಾದ ಉಪೇಂದ್ರನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತು. ಆಡರೆ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ
ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದ
ಲ್ಲದೆ ಮನಸಬದಾರರ ಮಿತ್ರನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೃತ್ಯು ಪತ್ರ ಒಂದು
ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ನೋಡದೆ ಅವರು ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಮಾಡುವಹಾ
ಗೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ, ಈಹೊತ್ತೇ ಮೃತ್ಯುಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು
ಬರಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿದರು. ಪತ್ರದಮೇರೆಗೆ ಮಿತ್ರ
ನೂ ಬಂದನು. ನಾಲ್ಕುಮಂದಿ ಪ್ರಮುಖಗೃಹಸ್ಥರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಪತ್ರವು
ಒಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದರೊಳಗಣ ವಿಷಯವು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಪ್ರಕಾರಇತ್ತು.

“ ನನ್ನ ಪಶ್ಚಾತ್ತ ನನ್ನ ಎಲ್ಲಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಆಸ್ತಿಗೆ ನನ್ನ
ಮಗಳು ಬಾಧ್ಯಳು. ಅದರಮೇಲೆ ಯಾರ ಓಡಿತನವೂ ಇಲ್ಲ
ಅವಳು ತನ್ನವಯಸ್ಸಿನ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ವರುಷ ವಾದಮೇ
ಲೆ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಪುರುಷನೊಡನೆ ಲಗ್ನವಾಗಬಹುದು.
ಆಮೇಲೆ ಆ ಎಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಗೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಬಾಧ್ಯರಾಗಬಹುದು, ”

ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದವು. ಪತ್ರ ವನ್ನೋದಿದಮೇಲೆ ರಘುನಾಥರಾಯರು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಅವಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೂ ಸಿಕ್ಕಿತು.

ಈ ಮೊದಲೇ ಇವರಿರ್ವರಲ್ಲಿ ಮಾತು ಕತೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಬಹಿರಂಗ ದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅದೂ ದೊರೆಯಿತು. ಅನಿರ್ವಾಹ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ವಿವಾಹವನ್ನು ಇವನೊಡನೆ ರಘುನಾಥರಾಯರು ಮಾಡ ಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಲಗ್ನದ ಎಲ್ಲ ಹಿರಿಯತನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದೆ ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರನಮೇಲೆ ಹೊರಳಿದರು. ಮಿತ್ರನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು.

ಎಲೆರೂಕೂಡಿ ಮಗ ಪ ಶು|| ೫ ಶುಭದಿವಸವನ್ನೇ ಲಗ್ನ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ಶುಭ ದಿವಸವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ಮರುದಿವಸ ದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹೋಗ ಹತ್ತಿದವು. ರೀತಿಯಪ್ರಕಾರ ದೇಸಾಯಿ ಯರಿ ಗೂ ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಕಳುಹಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ನಿಮಂತ್ರಣಪತ್ರ ಮುಟ್ಟು ತ್ತಲಿ, ಕಮಲಾಕಾಂತನ ಮೇಲಿದ್ದ ತಮ್ಮ ವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ದೇಶಾಯಿಯವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಮೂಲಕ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಎರಡ ನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಬರುವ ದಾಗದೆ, ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭವು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ಲ್ಲಿಯೇ ನೇರವೇರ ಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ವಿನಂತೀಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಮನಸಬ ದಾರರ, ಮಿತ್ರನಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿದರು. ದೇಶಾಯಿಯರ ಪತ್ರಿಕಮಾಲಾಬಾಯ ಯವರ ಇಚ್ಛೆಯಾದರೂ ವಿವಾಹಕಾರ್ಯವು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೇ ಜರು ಗಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಇತ್ತು. ಈ ಮೊದಲೇ ಕಮಲಾಕಾಂತನಮೇಲಿದ್ದ ಸಿಟ್ಟು ದೇಸಾಯಿ ಯವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ತಾವುತೋರಿಸಿದ ಕಠೋ ರತನಕ್ಕಾಗಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಬಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಕಮಲಾಕಾಂತನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಅವನಮೇಲಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ದೇಸಗತಿಯ ಎಲ್ಲಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಅವನಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೆ ಕೆಂದು ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದರು; ಆದರೆ ಎಂದಾದ ರೊಂದುದಿನ, ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ

ಆಸ್ತಿಯು ಅವನಿಗಾಗದೆ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಮಾನಸಿಕತನ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಲಗ್ನದ ತಿಥಿಗೆ ಒಂದೇದಿವಸವು ಉಳಿದಿತ್ತು. ಚೌತಿಯದಿನವೇ ಮನಸಬದಾರರ ಮಿತ್ರನು, ರಘುನಾಥರಾಯರನ್ನೊಡಗೊಂಡು ಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ದೇಸಾಯಿಯರ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ವತ್ಸಲಾ ಉಪೇಂದ್ರರು ಮಾತ್ರ ಈ ವರೀವರ ಶುಭಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

ಇತ್ತ ಕಮಲಾಕಾಂತನೂ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಜನರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದನು. ಪಂಚಮಿಯ ದಿವಸ ಬಹು ವಿಜ್ರಂಭಣೆಯಿಂದ,

ಚಂದ್ರಿಕಾ ಕಮಲಾಕಾಂತರ ವಿವಾಹವು ನೆರವೇರಿತು.

ವಿವಾಹ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ದೂರದೂರಿನ ಪ್ರಮುಖ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರಲ್ಲರೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ವಧುವಿಗೋಸ್ಕರ ಕುಮಲಾಕಾಂತನು ತಾನು ಸ್ವತಃ ನೂತು ನೇಯಿಸಿದ ಖಾದಿಯ ಸೀರೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದನು. ಲಗ್ನಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬಂದವರ ಮೈಮೇಲೆ ಎತ್ತ ನೋಡಿದತ್ತೆಲ್ಲ ಖಾದಿಯ ಬಟ್ಟೆಯಗಳೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಮಲಾಬಾಯಿಯವರು ತಮ್ಮ ಮೈಮೇಲಣ ಬಹುಮೂಲ್ಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸೂಸಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ದೇಸಾಯಿಯರು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ವಧುವರರಿಗೆ ಲಗ್ನಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ಇಲ್ಲಿ, ವತ್ಸಲಾ ಉಪೇಂದ್ರರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರೆಯುವದು ತುಸು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವದೆ. ವತ್ಸಲೆಯು ತನ್ನ ಕೃತಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಚಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಬಟ್ಟು ತನ್ನ ಕಡೆಯಿಂದಾದ ಅಕ್ಷವ್ಯತಸ್ತನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ, ಕಮಲಾಕಾಂತನಿಗೆ ಹೇಳಲು, ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಕುಂತಳಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಅವಳನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು.

ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಮರುಳಿ ಸುವರ್ಣಗಿರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವಳನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ, ಅವಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಲೇ ಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಗಂಡನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು.

ವತ್ಸಲೆಯ ತನ್ನ ದುಶ್ಚಟ ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಮಾರ್ಗ ವನ್ನವಲಂಬಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಕಮಲಾಕಾಂತನಿಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಅನಂದವಾ ಯಿತು.

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರೀವರಲ್ಲಿದ್ದ ಗಂಡ ಹೆಂಡರ ಪ್ರೇಮವು ಪೂರ್ಣ ಅಳಿದು, ಈಹೊತ್ತು ಅದು ಅಣ್ಣತಂಗಿಯರ ನಿಷ್ಕಲಂಕ ಪ್ರೇಮವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಕಮಲಾಕಾಂತನು ಅವಳಿಗೆ ಉಪೇಂದ್ರನೊಡನೆ ಲಗ್ನವಾಗಲು ಸೂಚಿಸಿದನು. ಉಪೇಂದ್ರನಾದರೂ ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ನೀಚಸ್ವಾರ್ಥ ತನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು.

ಮುಂದೆ ತುಸು ದಿವಸಗಲಲ್ಲಿಯೇ ವತ್ಸಲೆಯ ವಿವಾಹವು ಉಪೇಂದ್ರನೊಡನೆ ಕುಂತಳಪುರದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿತು, ಲಗ್ನಸಮಾರಂಭದ ಎಲ್ಲಭಾರವನ್ನು ಚಂದ್ರಿಕಾ ಕಮಲಾಕಾಂತರೇ ವಹಿಸಿದ್ದರು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಈಗ್ಗೆ ಇವರೀವರ ಲಗ್ನವಾಗಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳಾದವು, ಕಮಲಾಕಾಂತನು, ಕಮಲಾಕಾಂತರಾವ ದೇಸಾಯಿ ಯಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಆದರೂ ಅವನು ಖಾದಿಹುಟ್ಟುವಳಿ ಅದರ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಉಪೇಂದ್ರನನ್ನು ಅದರ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಆಯವ್ಯಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಾನು ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. ಇವರೀವರಿಗೆ ಈವರ ಹೆಂಡರಂದಿರ ಸಹಾಯವೂ ಅದೆ.

ಪ್ರಿಯಬಾಂಧವರೇ! ಇದೆಲ್ಲ ಯಾತರ ಫಲವು?

ದುಡಿತದಫಲವು; ಅದುದರಿಂದ,

“ ದುಡಿತನೇ ದುಡ್ಡಿನ ತಾಯಿ ಅಲ್ಲವೇ? ”

ಚಂದ್ರಹಾರ.

ಎಳುವರಿ ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ, ಮಾಧವನು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಣಕಜಿಕಡೆಯಿಂದ ದೊರತ ಆವಾಚ್ಯ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಅವನ ಮೋರೆಯು ಕಪ್ಪಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಮನೆಗೆಬಂದವನೇ ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಅರಿವೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಕುರ್ಚಿಯಮೇಲೆ ಉಸ್ಸೆಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು.

ರಮೆಯು ಚಹದಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ಈ ಹೊತ್ತು ಅವಳ ಮುಖಮುದ್ರೆಯು ಉದಾಸವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಖವು ಮ್ಲಾನವಾಗಿತ್ತು. ಕಣ್ಣುಗಳು ದದ್ದರಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೆಳಲನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಕೇಶಕಲಾಪವು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿದ್ದಿತ್ತು. ಮಾಧವನು ಮೋರೆಯನ್ನೇ ನೋನೆಗುಹಿದನು; ಆದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೋಡುವ ಧೈರ್ಯವು ಮೂತ್ರ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕೈಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆಚಾಚಿ ಚಹದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತ ಕುಡಿದುಬಿಟ್ಟನು. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ಮಾಧವರಾಯರ ಮುಖದಿಂದ ಒಂದು ಶಬ್ದವೂ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ.

ಕಡೆಗೆ ರವೆಯು ಪತಿಯನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ, “ ನಿನ್ನಿನದಿವಸ ಮನೆಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ತಡವಾಗುವದೆಂದು ಬರೆದುತಿಳಿಸೋಣವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆರಾತ್ರಿಯಾ ಕೆಬರಲಿಲ್ಲ? ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಯರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ವಿಶೇಷವಿತ್ತೇನು? ”

ಮನೆಗೆ ಬರುತಲೆ ಇಂಥಪ್ರಶ್ನವು ಉಪಸ್ಥಿತವಾಗುವದೆಂದು ಮಾಧವನು ಮೊದಲೇ ಉಹಿಸಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಏನುಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಇದುವರೆಗೂ ಅವನಿಗೆ ತೋಚಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಕಡೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲೇ ಬೇಕಾಗುವದು ಎಂದು ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ,

“ ನಿನ್ನೆ! ಹೌದು, ಅವರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಯನವಿತ್ತು.

ರಮೆ— ಇದೇನುಚಂದ! ಮೊನ್ನೆ ಚಾಕರಿ ಹೋದಂದಿನಿಂದ ಎರಡ ನೆಯವರ ಮನೆಗೆ ಗಾಯನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ, ಇದಲ್ಲದೆ ಶರೆಯನ್ನಂತೂ ಮುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾವೇ ಅಂದಿದ್ದಿರಿ, ಅದರೆಪುನಃ ನಿನ್ನೆಯಾಕೆ ಹೋ ಗಿದ್ದಿರಿ? ಇದರಂತೆ ನಡೆಯಿತೆಂದರೆ ಇನ್ನು ಮೂರುನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ನಡೆದೀತು. ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು? ಉಪವಾಸವೇಸರಿ! ಅಲ್ಲವೆ ? ಈ ಹೊತ್ತು ಸಾಹುಕಾರ ಭೀಮರಾಯರ ಕಡೆಯಿಂದ ಕಸೂತೀ ಕೂಲಿಯ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುವವು, ಅವುಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇಲ್ಲದ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತರಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನಷ್ಟು ಆ ಮಾಣಿಕಜಿ ಯ ಹೆಣಕ್ಕೆ”—

ಮಾಧವನು ಪತ್ತಿಯಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಶಾಂತ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಮತ್ತು ಅವನು ಕೇಳಲೇಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಪತ್ತಿಯು ನಿರಾಶಾಜನಕ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಮಾಣಿಕಜಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಎತ್ತಿದಕೂಡಲೆ ಸಂತಾಪಾತಿಶಯದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ತಲೆನೋವು ಎದ್ದಿತು. ರಾ ತ್ರಿಯ ಮದಿರೆಯ ಶೇವನೆಯಿಂದ ಮೊದಲೇ ಅವನ ಅಂಗಾಂಗವು ಲಿಕ್ಕಿಲಿಕ್ಕಿ ಯಾಗಿತ್ತು, ಇದಲ್ಲದೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದ ಮಾಣಿಕಜಿಯ ಕಟುಶಬ್ದ ಗಳು, ಇವೆಲ್ಲ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೆ ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಅಸಹ್ಯವೇದ ನೆಯಾಗ ಹತ್ತಿತು. ಮಾಧವನು ತಟ್ಟನೆ ಕುರ್ಚಿಯಿಂದಿದ್ದು ಹತ್ತರ ಇಟ್ಟಿ ದ್ದ ಹಾಸಿಗೆಯ ಸುರುಳಿಯಮೇಲೆ ತಲೆಯನಿಟ್ಟು ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡನು.

ತಾನುಮಾತಾಡಿದ ಮಾತಿನ ಕೊನೆಯಶಬ್ದಗಳು, ತನ್ನ ಪತಿಯಮ ನಸ್ಸಿಗೆ ವೇದನೆ ಮಾಡಿರುವ ವೆಂದು ತಿಳಿದು, ರಮೆಗೆ ಬಹಳೇ ಅಸಮಾಧಾ ನವಾಯಿತು. ಅವಳು ಅವನ ಹತ್ತರವೇ ಕುಳಿತು ಮೈಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿ ಸುತ್ತ “ ಏಕೆ ಏನಾಗಿದೆ ತಲೆಗಲೆ ನೋಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಹೇಗೆ ? ಸ್ವಲ್ಪ ಶುಂಠಿಯನ್ನಾದರೂ ತರುತ್ತೇನೆ ” ಎಂದಳು.

ಮಾಧವ— ಬೇಡ! ಏನೂಬೇಡ ನನಗೆ ತುಸು ಸಂಕಟವಾದಂತಾ ಗುತ್ತದೆ, ಹೋಗು, ನೀನುತೀವ್ರ ಅಡಿಗೆಮಾಡು ಏಳು. ನಾನು ಹೀಗೆಯೆ

ಸ್ವಲ್ಪ ಅಡ್ಡಾಗುತ್ತೇನೆ. ತುಸು ಹೊತ್ತಿನಮೇಲೆ ಸಮಾಧಾನ ವೆನಿಸುತ್ತಲೆ
ಕೆಳಗೆ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಬರುವೆನು.

ರಮೆ— ಒಳ್ಳೇದು, ನಾನು ಕೆಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ; ಆದರೆ ಹಾಗೆ
ಯೇ ನೆಲದಮೇಲೆ ಮಲಗುವದಕ್ಕಿಂತ, ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗುವ
ದು ನೆಟ್ಟಗಲ್ಲವೇ.

ಮಾಧವ— ನನಗೇ ಏನೂಬೇಡ ಹೋಗು ಸಲ್ಪು ಆಯಾಸವು ಕಡಿ
ಮೆ ಯಾಗುತ್ತಲೆ ಕೆಳಗೆ ಬರುವೆನು.

ರಮೆಯು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಪತಿಯು ನಿನ್ನನದಿವಸ ಮನ
ಬಂದಂತೆ ಸುರಾಪಾನ ಮಾಡಿರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು, ಕೆಳಗೆಬಂದು, ತನ್ನ
ನಿತ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಳು. ಇತ್ತ ಮಾಧವನ ಮನಸ್ಸಿ ತಿ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣ
ಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗ ಹತ್ತಿತು. ಈ ಹೊತ್ತು ತಾನು ಏನಾದರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದೆ
ಹೋದರೆ, ಮುಂದೆ, ತನ್ನಗತಿಯು, ನೆಟ್ಟಗಾಗಲಕ್ಕಿಲ್ಲ ವೆನಿಸಹತ್ತಿತು. ಆ
ದರೆ ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವದು, ಅವನಿಗೆ ತೋಚದಾಯಿತು. ಕ
ಡೆಗೆ ರಾನ ಬಾಹದ್ದೂರ ಧರ್ಮವೀರ ಪ್ರತಾಪರಾಯರ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ ಅವ
ರ ಕೈಕಾಲು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಳೆದುಹೋದ ಚಾಕರಿ ಪುನಃ ದೊರಕೊವ
ಬಗ್ಗೆ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು
ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡನು. ಆದರೆ ಅದು ಕ್ಷಣಿಕ ಸ
ಮಾಧಾನವಾಗಿತ್ತು.

ಏಕೆಂದರೆ ಚಾಕರಿ ದೊರೆತ ಮೇಲೆಯಾದರೂ, ಮಾಣಕಜಿಯ ವ್ಯ
ವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವಬಗೆ ಆವುದು? ಒಂದುವೇಳೆ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ, ಅ
ವನಿಗೆ ಸಲ್ಲಬಹುದಾದ ರೂಪಾಯಿಗಳೊಳಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದ
ರೂ ಸಲ್ಲಿಸದೆ ಹೋದರೆ, ಏನಾದರೂ ಕಠಿಣ ಪ್ರಸಂಗತರುವನು. ಮತ್ತು
ಈ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಂದ ಕೊಡುವದು ತಂದು ? ಇವೆ
ಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳು ಅವನ ಸ್ಮರಣಪಥಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಲೆ, ಅವನಿಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿಯ
ದಂತಾಯಿತು. ಒಂದುವೇಳೆ ಹೆಂಡತಿಯು, ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಿದ,

ಚಂದ್ರಹಾರವನ್ನು ಪುನಃಕೊಡು ಎಂದು ಕೇಳುವದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ; ಅದರೂ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ ವೆನ್ನುತ್ತ, ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು, ಹೆಂಡತಿಯು ಅಡಿಗೆಮಾಡುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆಬಂದು,

ಮಾಧವ — ಇದುವೇನೋ! ಈ ಚಂದ್ರಹಾರವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡುವೆಯೋ ಹೇಗೆ ? ಇಷ್ಟುದಿವಸದಮೇಲೆ ಪುನಃ ಚಂದ್ರಹಾರವು ಪತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದದ್ದು ರಮೆಗೆ ಸಖೇದ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು.

ರಮಾ — ಇದೇನು? ಪುನಃಚಂದ್ರಹಾರದ ದಶೆಯಿಂದ ಕೇಳುವಿರಲ್ಲ ನನ್ನ ತವರು ಮನೆಯವರುಕೊಟ್ಟ ಚಂದ್ರಹಾರವನ್ನು ನಾನು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೆಂಬದಾಗಿ, ಒಂದುಸಾರೆ ಹೇಳಿರುವೆನಲ್ಲವೇ ? ಈಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಂಟುವರ್ಷಗಳಾದವು, ನನ್ನತಂದೆಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನವಂತೂ ಇಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಆತನು ಕೊಟ್ಟ ಚಂದ್ರಹಾರವು, ಗುರ್ತಿಗಾಗಿಸಹೆ ಇರಬಾರದೇ? ಮತ್ತು ಇದೊಂದು ಚಂದ್ರಹಾರದಿಂದಾಗುವ ದಾದರೂ ಏನು? ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳು ಹೋದಕಡೆಗೆ ಇದಾದರೂ ಹೋಗುವದು, ಕಡೆಯವಾಕ್ಯವು ಮಾಧವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳೇ ವ್ಯಥೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಅವನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತ ಬಂದ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ನುಂಗಿಕೊಂಡು, ಈ ಹೊತ್ತಿನ ದುರ್ಧರ ಪ್ರಸಂಗವು ಬೇರೆ ತರದ್ದಿದೆ. ನೂರುರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈದಿನ ಅಥವಾ ನಾಳೆಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ” —

ಮಾಣಕಜಯ ಮುಂದೆಮಾಡಿದ ಗೊತ್ತುವಳಿಯು ರಮೆಗೆ ತಿಲಮಾತ್ರವೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಮಾಧವನು ತನ್ನ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಚಂದ್ರಹಾರವನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ, ನಾನಾಪ್ರಕಾರದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದರೊಳಗಿನ ದೊಂದು ಇದಾದರೂ ಇರಬಹುದೆಂದು, ಅವಳುಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದು, ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ.

ರಮಾ — “ ಮನೆಗೆಬಿಂಕಿ ಹತ್ತಿದಾಗ ಬಾವೀಕಡಿಯಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರು ” ಎಂಬಗಾದಿಯಂತೆ, ನೀವು ಯೋಚಿಸಿದಯುಕ್ತಿಯು ಇರುತ್ತದೆ. ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಹೊತ್ತು ನಾಳೆ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಕೊಡುವದು ಇ

ದ್ದದ್ದು ಇಂದೇ ನೆನಪಾಗಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ? ನಿನ್ನಿನರಾತ್ರಿ ಸೇರನೀರು ಕುಡಿಯುವಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೆ ಏನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುವದು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ನೆನಪಾಗಬಹುದು. ಅದೇನು ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ತವರುಮನೆಯವರು ಕೊಟ್ಟ, ಚಂದ್ರಹಾರವು ತಮಗೆ ಸಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂಬದಾಗಿ, ನಾನು ನಿರ್ಭಿಡೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾಡಿರಿ.

ರಮೆಯ ನಿರ್ಭಿಡೆಯ ಮಾತುಗಳು ಮಾಧವನ ಕ್ರೋಧಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದವು. ಅವನು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೆಂಪಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೈಮೇಲೆ ಬಂದು ಸುಟ್ಟಿತು ನಿನ್ನ ತವರುಮನೆಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯವು! ನನ್ನಮೇಲೆ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ದುರ್ಧರ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನೀನು ನಿನ್ನ ತವರು ಮನೆಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಚಂದ್ರಹಾರದ ಹಂಬಲವನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಯಲ್ಲವೇ ?

ತವರು ಮನೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಆಡಿದ ಅಭದ್ರ ಮಾತುಗಳು, ರಮೆಗೆ ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಾಧವನ ಕೋಪವು ಈಹೊತ್ತು ಹೊಸದೆನ್ನುವ ಹಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ ತನ್ನ ತವರುಮನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಟುಭಾಷಣ ಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದು ಕಂಡು ಅವಳು ಸಂತಪ್ತಳಾದಳು. ಕಂಪಿತಸ್ವರದಿಂದ,

ರಮೆಯು— ಇಕೋ ನೋಡಿರಿ ! ನಾನು ನಿಮ್ಮದುರಿಗೆ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ !! ಹೊಡೆಯಿರಿ ಬಡಿಯಿರಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಆದರೆ ನಡುನಡುವೆ ತವರುಮನೆಯ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆಯಬೇಡಿರಿ. ತವರು ಮನೆಯ ಹೆಸರು ತೆಗೆದರೆ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಸರಿಬರುವದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಬಯ್ಯುವದಕ್ಕೆ, ಅವರೇನುನಿಮಗೆ ಅಂಥವಿಷವನ್ನೆರದಿರುವರು? ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಮಗಳು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಚಂದ್ರಹಾರವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲೆಂದು ಅವರನ್ನು ಬಯ್ಯುವಿರೋ ? ನನ್ನನ್ನು ತಮಗೆ ಕೊಡುವಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೆರೆಕುಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಪೂರೈಸುವೆವೆಂದು ಅವರೇನು ಗುತ್ತಿಗೆ ಹೊತ್ತಿಲ್ಲ ತಿಳಿಯಿತೇ?

ರಮೆಯ ಸಿಟ್ಟಿನ ಭಾರವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಅದು ಅಶ್ರುರೂಪದಿಂದ ಹೊರಬೀಳ ಹತ್ತಿತು. ಆಮೇಲೆ ಮಾಧವರಾಯರು ಸಿಟ್ಟಿನ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮೇಲೆಹೋಗಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಆಗೋಡೆಯಿಂದ ಈಗೋಡೆಗೆ, ಈಗೋಡೆಯಿಂದ ಆಗೋಡೆಗೆ ಎಡತಾಕ ಹತ್ತಿದರು. ಚಂದ್ರಹಾರದ ವಿಷಯವು ಅದು ಸಿಗುವದು ಅಸಂಭವವೆಂದು ಮೊದಲೇ ಕಲ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ರಾವ ಬಹಾದ್ದೂರ ಧರ್ಮವೀರರ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕಡೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವಂತೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಸೋಕ್ಷ ಮೋಕ್ಷ ಬೇಕಾದದ್ದು ಆಗಲಿ, ಒಂದು ವೇಳೆ ನಕಾರವು ದೊರೆಯತೆಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಹತ್ತು ಜನರಲ್ಲಿ ಮೋರೆತೋರಿಸದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಮಾಧವನಗ್ರಾಮವು ರಾಯಚೂರು, ಶೀಕ್ಷಣವು ಬಿ. ಕಾಮ್. ದವರೆಗೆ ಆಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿತಂದೆಯು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಹೃದಯಕ್ರಿಯ ಬಂದಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥನಾದನು. ಮನೆತನದಸ್ಥಿತಿ ಸಾಧಾರಣವಿದ್ದುದರಿಂದ, ತಂದೆಯು ಸಲ್ಪು ಸಾಲಸಂಬಂಧ ಮಾಡಿಯೇ ಇದ್ದನು. ಈ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ಹೆಂಡತಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಭಾರವೊಂದು ಇವನಮೇಲೆಯೇ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಯಾವುದಾದರೊಂದುಕೆಲಸಕ್ಕೆಸೇರಿ ಸಂಬಳದೊರಿಕಿಸಬೇಕೆಂದುನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಿಸಲಾಗಿ ಯೋಗ್ಯತೆಮೇರೆಗೆ ನೂರಾವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಯ ಸ್ಥಳವೂ ಸ್ವಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು.

ಆದುದಾದಿದ್ದರೂ ಮಾತ್ರ ಈ ನವದಂಪತಿಗಳ ಬೆನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆತುಸು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬ ದುರ್ವ್ಯಸನಿಯ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಮಾಧವನಿಗೆ ಸುರಾಪಾನದ ವ್ಯಸನವು ಹತ್ತಿತು. ಮಾಧವನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ರಮೆಯ ತಂದೆ ವಸಂತರಾಯರು ಕಲಬುರ್ಗಿಯಲ್ಲಿಯ ಓರ್ವ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇಂಜಿನಿಯರರು. ಇವರಿಗೆ ರಮೆಯು ಒಬ್ಬಳೇಮಗಳು. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಾಯಿಯು ತೀರಿದ್ದರಿಂದ ಮಗಳನ್ನು ವಸಂತರಾಯರು ಬಹು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಜೋಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದುದರಿಂದ ಲಗ್ನವಾಗುವವರೆಗೆ ರಮೆಯು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಹತ್ತರವೇ ಇದ್ದಳು.

ತಂದೆಯಾದರೂ ಆಪರದೇಶಿಮಗಳಿಗೆ ಯಾವಪ್ರಕಾರದ ಕುಂದು ಕೊರತೆ ಬಾರದಂತೆ ಅಕ್ಕರತೆಯಿಂದ ಜೋಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅವಳಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿ ಗುಚಿತವಾದ ಶೀಕ್ಷಣವಾದರೂ ದೊರೆತಿತ್ತು. ಹೆಂಡತಿಯ ನಿಧನದ ನಂತರ ವಸಂತರಾಯರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋಮಿತ್ರರು ಪುನಃಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬಲತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ವಯಸ್ಸಾದರೂ ಬಹಳವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಬಹಳವಾದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅವರಾದರೂ ಒಂದೆರಡುಸಾರೆ ಆಗುವದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಮಗಳಿಗೆ ಸುಖವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿದು ಮಗಳು ಅತ್ತಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಲಗ್ನದ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

ವೆಂಕಟ ರಾಯರೆಂಬ ವಸಂತರಾಯರ ಸಹಾಧ್ಯಾಯಿಗ ಳೊಬ್ಬರು ಇದ್ದರು. ಅವರ ಹದಿಮೂರು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ತಂಗಿಯೋರ್ವಳು ಮದುವಿಗಾಗಿದ್ದಳು. ತಂಗಿಯ ಲಗ್ನವಾಗುವದಕ್ಕೆ ವೆಂಕಟರಾಯರು ವಸಂತರಾಯರಿಗೆ ಒಂದೇಸವನೇ ಹೇಳಿಕಳುಹತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರಾದರೂ ಆವಿಷಯವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದರು.

ಮುಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ರಮೆಯ ಲಗ್ನವಾಗಿ ಆಕೆಯುತನ್ನ ಪತಿಯ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಈಗ್ಗೆ ಲಗ್ನವಾಗಿ ಸುಮಾರು ೬, ೭, ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನ ತವರುಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಸುಯೋಗವು ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ದೊರೆತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಪತಿಯದುವ್ಯಾಸನದ ಪರಮಾವಧಿಯು; ಇದಲ್ಲದೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಇವು ಅವಳನ್ನು ತವರು ಮನೆಗೆ ಹೋಗ ಗೊಡಲಿಲ್ಲ.

ರಮೆಯು ಬಹು ಪತಿ ಪರಾಯಣಳು. ಹೆಂಡತಿಯ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದ ದರ್ಪವು ಅವನನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ತೊಂದರೆ ಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ಅವಳಿಗೆ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದನು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವನಸ್ಥಿತಿ, ಹೇಳಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತೆ ಆಗಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಭಾಗಾನಗರಿಯಲ್ಲಿ ರಾವಬಹದ್ದೂರ ಧರ್ಮವೀರ ಪ್ರತಾಪರಾವ ಇವರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ, ಎರಡುನೂರು ರೂಪಾಯಿಯ ವೇತನವು ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಊರಲ್ಲಂತೂ ಇವನ ವ್ಯಸನವು ಘನತೆಗೇರಿತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ ವ್ಯಸನದ ಸಂಗಡ ಸಾಲವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಮನಬಂದಂತೆ ವರ್ತಿಸುವ ದುರ್ವಿಚಾರಗಳೂ, ಸೋಮಾರಿಗಳೂ, ಅದ ಮಿತ್ರರ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಇವನು ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಪೂರ್ವಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ, ನಿಮ್ಮ ದುರ್ವರ್ತನದಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿರುತ್ತದೆಂಬದಾಗಿ ರಾವಬಹದ್ದೂರವರಕಡೆಯಿಂದ ಸೂಚನಾ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಬರಲ್ಪಟ್ಟಿತು. “ ಸಾಲವನು ಕೊಂಬಾಗ ಹಾಲೋಗ ರುಂಡಂತೆ, ಸಾಲಿಗನು ಬಂದೆಳಿಯುವಾಗ ಕಿಬ್ಬದಿಯ ಕೀಲು ಮುರಿದಂತೆ ” ಎಂಬ ಸರ್ವಜ್ಞ ಕವಿಯ ಉಕ್ತಿಗನುಸರಿಸಿ, ಸಾಲಿಗರು ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಲೆ ಮಾಧವನಿಗೆ ಅಸಹ್ಯ ವೇದನೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ನಿಜಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಅವನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮದಿರೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸುವ ದಿಲ್ಲಿಂಬದಾಗಿ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದನು; ಆದರೆ ಇದೆಲ್ಲ ಶುನಕನ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನದಂತೆ ತುಸು ಹೊತ್ತಿನವರಿಗೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಋಣವಿಮೋಚನೆಯ ಯುಕ್ತಿಯು ಸಾಧಿಸಿದಕೂಡಲೇ ಅವನ ಮೊದಲಿನ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವು ಅಳಿದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತು ವ್ಯಸನವು ಪುನಃ ಅವನನ್ನು ಆವರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಯುಕ್ತಿಯೆಂದರೆ ಋಣವೆಂಬ ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಹುತಿ ಕೊಡೋಣವೇಸರಿ. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೊರಳೊಳಗಿನ ಪವಿತ್ರ ವಾಂಗ್ಮಯ ಹಾಗೂ ಅವಳ ತಂದೆಯುಕೊಟ್ಟ ಚಂದ್ರಹಾರ ಇವುಗಳ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಅವರ ಹತ್ತರ ಏನೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಮಾಧವನು ಚಂದ್ರಹಾರದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ವಿಶ್ವಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ಕಡೆಗೆ ನಿರಾಶೆ ಪಟ್ಟನು.

ಮುನ್ನಣದಿವಸ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾರಾಂಗನೆಯಗಾಯನ ನಿತ್ಯೆಂದು ಮಾಧವನು ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದನು

“ ನನಗೆ ಮನೆಗೆಬರಲಿಕ್ಕೆ ತಡವಾಗುವದು, ನೀನು ಊಟ ಉಡಿಗೆಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೋ ” ಎಂಬದಾಗಿ ಮಾಧವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಚೀಟಿಯನ್ನೇ ನೋ ಕಳುಹಿದ್ದನು; ಆದರೆ ವಾರಾಂಗನೆಯ ಗಾಯನಹಾಗೂ ಮದಿರಾ ದೇವಿಯ ಸುಪ್ರಸನ್ನತೆಯ ಮುಂದೆ ಅವನಿಗೆ ಮನೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯು ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಇದಲ್ಲದೆ ಹೊತ್ತಾದರೂ ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ಅದುದರಿಂದ ಇಡೀ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದನು.

ಮುಂಜಾನೆ ಶರಯಾಮಲು ಇಳಿಯುತ್ತಲೆ, ಮನೆಯ ಹಾದೀ ಹಿಡಿದನು. ಸ್ವಗೃಹಕ್ಕೆ ತೆರಳುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಕಜಿ ಎಂಬ ಅವನ ಸಾವುಕಾರನ ದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಅವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ ಮಾಧವನಿಗೆ ಬಲವಾದ ಆಘಾತವಾಗಿ ಆಕಾಶ ಕೊಡ್ಡಿಯೇ ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು.

ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಮಾಣಿಕಜಿಯ ವರ್ತನವು ಅವನಕಡೆಗೆ ಬೇರೆತರದ್ದಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಮಾಣಿಕಜಿ— ಏನು! ರಾಯರೇ!! ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹತ್ತುಹದಿನೈದು ಸಾರೆ ಬಂದರೂ ತಮ್ಮ ದರ್ಶನ ಲಾಭವಾಗಲಿಲ್ಲ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿಸಹ ಮೋರೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಡ್ಡಾಡುವಿರಿ ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು? ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳೊಳಗೆ ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕು; ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಪರಿಣಾಮವು ನೆಟ್ಟಗಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಮಾಣಿಕಜಿಯ ಕರ್ಕಶದ್ವನಿಗೆ ರಾಯರ ಎದೆಯುಬಿಚ್ಚಿನೀರಾಯಿತು ಇನ್ನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಜಗಳಾಡುವದು ನೆಟ್ಟಗಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು,

ಮಾಧವನು— “ ಸೆಟೆಜಿಯವರೇ ನಾಳಿನದಿನ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಂದುಕೊಡುವೆನು. ” ಅನ್ನುತ್ತ ಮೋರೆಯನ್ನು ತೆಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಹತ್ತಿದನು. ಬರಬರುತ್ತ ಅವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇವಿಚಾರಗಳು ನಡೆಯ ಹತ್ತಿದವು. ಎತ್ತನೋಡಿದತ್ತೆಲ್ಲ ಸಾಲಿಗರೇ ಇದ್ದು ನಾಳಿನದಿನ ನೂರು

ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ದೊರಕಿಸಬೇಕು, ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಒಬ್ಬರೂಸಹ ಒಂದುಪೈ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ; ಆದುದರಿಂದ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಇದೇವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಂತೂ ಇಂತು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದನು ಮುಂದೆ ವರ್ತಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಚಂದ್ರಹಾರದ ವಿಷಯಕ್ಕಂತೂ ಮೊದಲೇ ನಕಾರ ಶಬ್ದಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಇನ್ನು ಚಾಕರಿಯ ದಲೆಯಿಂದ ಏನಾಗುವದೋ ನೋಡೋಣ ವೆನ್ನುತ್ತ, ಮಾಧವರಾಯನು ಒಂದುಸಾರೆ ಧರ್ಮವೀರ ಪ್ರತಾಪರಾಯನನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಬಟ್ಟಿಬರೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟನು.

ಪ್ರತಾಪರಾಯನ ಮನೆಯು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದಹಾಗೆಲ್ಲ ಮಾಧವನ ಕಾಲುಗಳು ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆಳೆಯ ಹತ್ತಿದವು. “ ರಾವಬಹದ್ದೂರವರು ತನ್ನಕೂಡ ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾತಾಡುವರೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಇದಲ್ಲದೆ ತನ್ನಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಶಾಂತ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳುವರೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಛೇ ! ಮುದಕನು ಬಹು ಕಠಿಣ ಹೃದಯನು ಅವನು ತನ್ನ ಹೇಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಮಾಡಬೇಕೇನು ?

ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ತರ್ಕ ವಿತರ್ಕ ಮಾಡುತ್ತ, ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಮಾಧವನು ತಲೆ ಬಾಗಿಲೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದನು. ಮುಂದೆ ಪಾವಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಸಭಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಹೋದನು. ಸಭಾಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಅವರದು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೋಣೆಯು ಇತ್ತು. ಮಾಧವನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಮೋರೆ ಚಾಚಿದನು, ಪ್ರತಾಪರಾಯನು ಅಡ್ಡಾಡಿ ಬಂದು ಮಂಚದಮೇಲೆ ಅದೇ ಅಡ್ಡಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಮುಖಮುದ್ರೆಯು ವಿಕಸಿತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾಧವನು ಅಂಜುತ್ತ ಅಂಜುತ್ತ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ಆದರೆ ದುರ್ದೈವವು, ಅವನ ಬೆನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಮಾಧವನ ಮುಖಪ್ರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವರ ಮುಖಚರ್ಯವೇ ಬೇರೆಯಾಯಿ

ತು, ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೆಂಪಾದವು. ಆದರೂ ಶಾಂತವನ್ನು ತಾಳಿ ತಿರಸ್ಕಾರಯುಕ್ತ ಸ್ವರದಿಂದ,

“ ಏನು ! ಮಾಧವರಾಯರೇ ! ತಮ್ಮ ಮದಿರಾದೇವಿಯ ಪೂಜೆಯು ಹೇಗೆ ಸಾಗಿದೆ ? ಏಕೆ ಇಲ್ಲವೇ ? ಶನಿವಾರ ರಾತ್ರಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರ ಮನೆಗೆ ಗಣಿಕೆಯ ಗಾಯನವನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದವರು, ಹೀಗೆಯೇ ಏನೋ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಏನೋ ನೆನಪಾಗುತ್ತಲೆ, ಪುನಃ- ಏಲೋಗೃಹ ಸ್ಥಾನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅನ್ನವನ್ನು ಸಹಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ನಿನ್ನ ದುಶ್ಚಟವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲವೇ ? ಸುಮ್ಮನೆ ತಿರುಗಾಡಿ ಕಾಲುದಾವತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ನನ್ನ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಚಾಕರಿಯು ಸರ್ವಥಾ ಸಿಗಲಾರದು. ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮೋರೆ ತಿರುವಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡರು.

ಮುಗಿಯಿತು. ಮಾಧವರಾಯರ ಮಹಾತ್ವಾ ಕಾಂಕ್ಷೆಯು ನಿಷ್ಫಲವಾಯಿತು. ಕೆಲಸದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಿರಾಶನಾದಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಇರುವಿಕೆಯು ಬಹು ಬೇಸರವೆನಿಸಿತು. “ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಈ ಮುದಿಹದ್ದಿನ ಮುಖವಲೋಕನವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ ” ಎಂದು, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡುತ್ತಾ ಬಂದಹಾದಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ’ ವೆಂಬಂತೆ ಮರುಳು ಮನೆಯದಾರಿ ಹಿಡಿದನು. ತಿರುಗಿ ಸಭಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಲೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಅವನ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯು ಬೇರೆಯಾಯಿತು.

ವಾಚಕರೇ ! ಅಂಥ ಯಾವಪದಾರ್ಥವು ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರಬಹುದು ? ಮನೆಯೊಳಗಣ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರು ಆಟವಾಡುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಭಾಗೃಹದ ನಡುವೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಮೇಜಿನಮೇಲೆ ಸವನದ ಸರವನ್ನಿಟ್ಟು ಮರೆತು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಭಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಹೋಗ ಹೋಗುತ್ತ ಕೈಚಾಚಿ ಆಸರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಭಲ ಇಚ್ಛೆಯು ಅವನನ್ನು ಆವರಿಸಿತು. ಮುದುಕನ ನಿರಾಶಾಂಜನಕ ಮಾತುಗಳು ತನ್ನ ಭವಿಷ್ಯಕಾಲದ ಬಿಡುಗಡೆಯೂ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಅವನ ವೇವೇಕಬುದ್ಧಿಯು ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಕಡೆಗೂ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು

ತಿರುಗಿಸಿ, ಯಾರೂ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳದುದನ್ನು ಕಂಡು ಮೇಜಿನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ ಆ ಸರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಕರವಸ್ತ್ರವನ್ನಿರಿಸಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲಕಡೆಗೂ ನೋಡಿ ಸಪ್ಪಳವಾಗದಂತೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡುತ್ತ ಸಭಾಗೃಹದ ಹೊರಗೆಬಂದು ಮುಂದೆ ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಅಭವ್ಯ ಮನೆಯ ತಲೆಬಾಗಿಲ ಹೊರಗೆ ಬಂದನು. ಎಜಮಾನರಕೋಣೆಯೊಳಗಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದೆರಡು ಮಿನಿಟುಗಳಷ್ಟೇ ಹತ್ತಿರಬಹುದು.

ನೋಡಿರಿ! ಮೊದಲಿನ ಮಾಧವರಾಯರಿಗೂ ಈಗಿನಮಾಧವರಾಯರಿಗೂ ಎಷ್ಟು ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವದೆ ಎಷ್ಟೇದುವರ್ಯಸನಿ ಇದ್ದರೂ ಮಾಧವರಾಯನಲ್ಲಿ ಕಳವುವಾಡುವಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದೆರಡು ಮಿನಿಟುಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಒಳ್ಳೆ ಎದೆಗಾರನಾದ ಕಳ್ಳನಾದನು. ಮನೆಯಹೊರಗೆ ಬಂದನಂತರ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಮಾಧಾನವೆನಿಸಿತು, ಆದರೆ ಅದು ಕ್ಷಣಿಕ, ಯಾಕಂದರೆ ಅವನ ಸದಸದ್ವಿವೇಕ ಬುದ್ಧಿಯು ಇನ್ನೂ, ಪೂರ್ಣ ಅಳಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಅಂತಃಕರುಣದಲ್ಲಿ ನಾನಾಪ್ರಕಾರದ ಕುಕಲ್ಪನೆಗಳು ಬರಹತ್ತಿದವು. ಅವನ ಮುಖಚರ್ಯವಂತೂ ತೀರ ಬದಲಾಯಿತು. ನೋಡುತಲೆ ಒಬ್ಬ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿಯ ಮುಖದಂತೆ ಭಾಸವಾಗಹತ್ತಿತು. ಎತ್ತ ಹೊರಟಿರುವೆನೆಂಬ ಅರಿವುಸಹ ಅವನಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಸುವ್ಮನೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಯಾಕಿ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ನಗುತ್ತ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದನು. ಕಡೆಗೆ ತನ್ನವಾರ್ಗವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಕೆರೆಯಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿದನು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ರಮೆಯು ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಾಧವನು ಕೆಳಗೆ ಬರುವದಾರಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಹೊತ್ತಾದರೂ ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ಮಾಧವನು ಸಿಟ್ಟಿನಭರದಲ್ಲಿ ಮೋಲಿಹೋದವನು, ಇದುವರೆಗೂ ಕೆಳಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬಾರದಿರುವದನ್ನುನೋಡಿ, ರಮೆಯು ಮೇಲೆಹೋಗಿ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಾಧವನು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎತ್ತೋ ಹೊರಟು

ಹೋಗಿದ್ದನು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಬ್ಬಾಗಿ ಪತಿಯು ಉಪವಾಸವೇ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೊರಟು ಹೋದದ್ದು ನೋಡಿ ಅವಳಿ ಗೆಬಹಳ ವಿಷಾದ ವೆನಿಸಿತು. ಊಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜರಿಯುವ ಬದಲು ಊಟವಾವಮೇಲೆ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ತಿಳಿಯಹೇಳಿದ್ದರೆ ಒಳಿತಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಅನಿಸ ಹತ್ತಿತು. ಆದರೆ ಮಾಡುವದೇನು? ನಾಥವರಾಯನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು ಮತ್ತು ಯಾವಾಗಬರುವನು ಎಂಬಸಂಗತಿ ಆಕೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಸಿಟ್ಟಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ಒಂದುವೇಳೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವಾದ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ ? ಇವೆಂತಾದ ನಾನಾತರದ ಕುಕಲ್ಪನೆಗಳು ಬರಹತ್ತಿದವು. ಆಕೆಯ ಮೈನಡಗಿತು, ಅವಳು ಪುನಃ ಅತಿಗೆ ಸುಮನೆಗೆಹೋಗಿ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಮೇಲುಪ್ಪರಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ, ಕಡಿಕೆಯೊಳಗೆ ಮೋರೆ ಹಾಕಿ ಪತಿಯುಬರುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು. ಅವಳೇನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು, ಆದರೆ ಅವಳಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಿಳವಾತ್ರವೂ ಸಮಾಧಾನವಿದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ ತನ್ನ ವರ್ತಮಾನ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿಯು ಸ್ಮರಣಪಥಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಲೆ ಅವಳ ಬುದ್ಧಿಯು ಭ್ರಂಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳು ಕಡೆಗಳು ಮುಗಿಯುತ್ತ ಬಂದದ್ದೊಂದು ಚಿಂತಿದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲದ್ದು ಎರಡನೆಯ ಚಿಂತಿ, ಪತಿಯ ದುರ್ವ್ಯಸನವು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಂತೆ, ಹೀಗಾಗಿ ಅವಳು ಒಂದೇಸವನೇ ಅಳುತ್ತ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಳು. ಕಡೆಗೆ ಅವಳು ತನ್ನ ದುಃಖವೇಗವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಭಾಗವತ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓದುತ್ತ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಳು.

ಆದರೆ ಈಹೊತ್ತು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ತಾಸು ಅಯಿತು, ಎರಡುತಾಸು ಆಯಿತು, ನಾಲ್ಕುತಾಸು ಆಯಿತು, ಎಂಟುತಾಸು ಆಯಿತು. ಆದರೂ ಪತಿಯ ಸುಳುವೇ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿತು ಆದರೂ ನಾಥವನು ಬರುವ ಚಿಂತವೇ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿದಳು. ರಾತ್ರಿ ಎಂಟು ಹೊಡೆಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಅವಳು ವೇಳೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳೆದಿರಬಹುದು ?

ಇದನ್ನು ವಾಚಕರೇ ತರ್ಕಿಸಬಹುದು !

ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಯಾರಿಗೆ ಅಂಡೊಲಿಯಬೇಕು. ಇದು ಅವಳಿಗೆ

ತಿಳಿಯದೆ ಹಾಗಾಗಿ ಬಹಳ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಳು. ಕಡೆಗೆ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಯಿತು. ಅಗ್ಗೆ ಬಾಗಿಲ ಚಿಲಕ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದ ಸಪ್ಪಳವು ಕೇಳಬಂತು. ರ ಮೆ ಯು ವಿಚಾರ ದೊಳಗಿಂದ ಗಡಿಬಿಡಿಸಿ ಎದ್ದು ಬಹಳವಾಡಿ ಪತಿರಾಜರೇ ಇರಬಹುದೆಂದು ಉಹಿಸಿದಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವಸರದಿಂದ ಕೆಳಗೆಬಂದು, ಬಾಗಿಲ ತೆಗೆದು ನೋಡಲಾಗಿ ಅವಳ ತರ್ಕವು ನಿಜವಿದ್ದದ್ದು ಕಂಡುಬಂತು. ಅವರು ನಿಜವಾಗಿ ಮಾಧವರಾಯರೇ; ಅದರೆ—

ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿದ್ದರು? ಅವನ ಸರ್ವಾಂಗವು ಧೂಳದಿಂದ ಮುಸುಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೆಂಪಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು ವೈಯಲ್ಲಿ ವಿಲಕ್ಷಣ ಬೆವರು ಒಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಅವನಕಾಲುಗಳು ನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ, ಅವನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳಿಗೆ ಏನುತಾನೇ ಅನಿಸಿರಬಹುದು? ಮಾಧವನು ಒಳಗೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಕೊಂಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ನಡುಗುತ್ತ ಜೋಲೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಒಳ್ಳೇದು, ನಡೆ. ಒಳಗೆಹೋಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡದಾದ ಬೀಗವನ್ನು ತಂದುಕೊಡು ನೋಡುತ್ತಿನೆ. ಈ ಬಾಗಿಲ ಕೊಂಡಿಯು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಇಲ್ಲ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಒಡೆಯಲು ಬಾಗಿಲು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ತೆಗೆಯುವಂತಿದೆ. ರ ಮೆ ಗೆ ಪತಿಯ ಈ ಮಾತುಗಳು ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಕಾಣಹತ್ತಿದವು. ಕೊಂಡಿಯು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಇದ್ದೂ, ಈ ಹೊತ್ತು ಕೀಲಿಯನ್ನು ಹಾಕುವದಾಗಿ ಏಕೆ ಹೇಳೋಣವಾಯಿತು? ಇದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಹಾಗಾಯಿತು. ಬಹಳವಾಡಿ ಸೆರೆಯ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರ ಬಹುದೆಂದು, ತಿಳಿದಳು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಾಧವನು ಪುನಃ—

“ ಒಳ್ಳೇದು ಬೀಗವು ಸಿಗದೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಳೆಯನ್ನಾದರೂ ತಂದುಕೊಡು ಕೊಂಡಿಯಲ್ಲ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ” ಕೇವಲ ಪತಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಒಂದು ಕೀಲಿಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಳು. ಕೂಡಲೆ ಅದನ್ನು ಕೊಂಡಿಯಲ್ಲಿಹಾಕಿ ಬಾಗಿಲವನ್ನು ಎರಡು ಮೂರುಸಾರೆ ಒಡೆದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವದೆಂದು ಮನಗಂಡಮೇಲೆ, ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರೆದು—ಇಗೋ! ಯಾರಾದರೂ ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವೆನೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ

ನಿಜವಾಗಿ ಮನಿಯಲ್ಲಿರುವದಿಲ್ಲೆಂದು ತಟ್ಟನೆಹೇಳಿಬಿಡು ತೀಯಿತೇ? ಜೋಲಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಮಾಧವನು ತನ್ನ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕನು.

ರ ಮೆ ಯಾ ದ ರೂ ಪತಿಯ ಬಿನ್ನುಹತ್ತಿ ಒಳಗೆ ನಡೆದಳು. ಮಾಧವನು ಒಳಗೆಹೋದವನೇ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದು ಗೂಟಕ್ಕೆಹಾಕಿ, ಮತ್ತು ಕಿಸೆಯೊಳಗೆ ಕೈಹಾಕಿ ಕರವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿಕೊಟ್ಟು, ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕೈಗಡ ಕೊಡುವದಿದ್ದರೆ ಕೊಡು ಎಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾದನು. ತುಸು ಹೊತ್ತಿನಮೇಲೆ “ ಅಪ್ಪಯ್ಯಾ, ಅಪ್ಪಯ್ಯಾ, ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ” ಎನ್ನುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲದಮೇಲೆ ಉಳಿದನು. ಈಹೊತ್ತು ಮದಿರಾ ದೇವಿಯು ಸೇವೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿರುವದೆಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಾಳು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ರ ಮೆ ಯು — ಹೀಗೇಕೆ? ನೆಲದಮೇಲೆ ಏಕೆ ಮಲಗುವಿರಿ? ಸ್ವಲ್ಪಸರಿದು ರತ್ನ ಗಂಬಳಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನಾದರೂ ಹಾಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾಧವನು ಸ್ವಲ್ಪಸರಿದು — ಇರುವಲ್ಲದೇಕೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗುತ್ತೇನೆ, ಮಾತ್ರ ಕರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಜತೆನದಿಂದಿಡು.

ರ ಮೆ ಯ ದೃಷ್ಟಿಯು, ಕೂಡಲೆ, ಕಟ್ಟೆಟ್ಟಿದ್ದ ಕರವಸ್ತ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಯಿತು. ಅವಳು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೀವಿಗೆಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಬಿಚ್ಚಿ ನೋಡಲಾಗಿ ನೂರುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಾಲ್ಕು ನೋಟುಗಳೂ ಇದಲ್ಲದೆ ನಾಲ್ಕುತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳೂ ಅದರಲ್ಲಿದ್ದವು.

ರ ಮೆ ಯು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಚಿಂತಾಯುಕ್ತ ಸ್ವರದಿಂದ “ ಇದು ಏನು? ಎಲ್ಲಿಯ ರೂಪಾಯಿಗಳು? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಮಾಧವನು ತ್ರಾಸದಾಯಕ ಸ್ವರದಿಂದ “ ಎಲ್ಲಿಯ ರೂಪಾಯಿಗಳೇ ಇರುವಲ್ಲವೇಕೆ? ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲದ ಒಣಕಾರಭಾರವು ಬಹಳಬೇಕು. ಒಂದುವೇಳೆ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿರುವೆ ನಲ್ಲವೆ? ನೆಟ್ಟಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತದಿಂದ ದಿಡುವದಾಗಿ, ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ ರಾಯಿತು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ರಮೆ— ಇವು ಎರಡನೆಯವರ ರೂಪಾಯಿಗಳೇನು ?

ಮಾಧವ— ಇಲ್ಲ! ಇಲ್ಲ!! ನಮ್ಮವೇ; ನನಗೆ ಸಲ್ಪಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನೆ ಮಲಗ ಗೊಡುವಿಯೋ ಇಲ್ಲವೋ?

ಇಷ್ಟರಿಂದ ರ ಮೆ ಯು ಸಮಾಧಾನ ವಾಗುವಬಗೆ ಹೇಗೆ ? ಯಾ ಕಂದರೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ಸುಳುವುಇಲ್ಲದೆ ಹೋದವರು ಹೀಗೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಸೆರೆಯ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದಿರಬಹುದು, ಎಂಬದಾಗಿ ಇದೇವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾದಳು.

ರ ಮೆ — ನಾನು ನಿಮಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದಿರಿ?

ಮಾಧವರಾಯನು ಬಹಳ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು, ಏನು? ಏನನ್ನು ವಿ? ಏನು ! ಈ ರೂಪಾಯಿಗಳೇ ಹೌದು !! ಯಾರಿರುವರು ಅಲ್ಲಿ? ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಿಂದಣ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ಬಂದಿರುವರಲ್ಲ ಅವರೇ! ಇಂಜನಿಯರರು.

ರಮೆ— ಇರಬಹುದು, ಯಾರಾದರೂ ಇರಬಹುದು. ಅದರೆ ಅವರಿಗೂ ಈ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧವೇನು ? ರಮೆ ! ಹೀಗೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರಬೇಡ, ನಾನು ಈಹೊತ್ತು ಸೆರೆಯನ್ನೇನು ಕುಡಿದಿರುತ್ತೇನೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾತ್ರ ಎಂದಿಗೂ ಮುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ.

ರ ಮೆ — ನನಗೇಕೆ ಸಿಟ್ಟು, ಅದರೆ ಈ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಈ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದ ಇಂಜನಿಯರಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ?

ಮಾಧವ— ಹೌದು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದವರಲ್ಲವೆ? ಅವರು ಒಬ್ಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇಂಜನಿಯರಿರುವರು. ಅವರಿಗೂ ನಮಗೂ ಕೆಲವು ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳಾಗಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಂದಿರುತ್ತೇನೆ. ಏನು? ಕೆಳಗೆ ಬಾಗಿಲಸಪ್ಪಳ ವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಹೋಗು ಯಾರಾದರೂ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಮಾಧವರಾಯರು ಮನಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡು. ಇದಲ್ಲದೆ ಯಾವಾಗ ಮನೆಗೆ ಬರುವರೋ ಅದುವರೆಗೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳು, ಹೋ

ಗು, ನನಗೆ ಅರಭಿಟ್ಟಿಯಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ತೀವ್ರವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗು” ಈ ಕಡೆಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವಾಗ, ಮಾಧವರಾಯನ ಮುಖಮುದ್ರೆಯು ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಕಂಡು ರಮೆಗೆ ಇಲ್ಲವ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಬರಹತ್ತಿದವು.

ರಮೆ— ಕೆಳಗಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕುಗಳು ಒದರಾಡಿ ಗದ್ದಲವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೇಕೆ? ಇಷ್ಟು ಅಂಜುವದು, ಬಾಗಿಲದ ಸಪ್ಪಳವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದನಂತರ ಮಾಧವನಿಗೆ ತುಸು ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು ಒಳ್ಳೆದು. ತಾವು ಈಹೊತ್ತು ಊಟವಾಡುವದಿಲ್ಲವೇನು? ಮುಂಜಾವಿನಿಂದ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಉಪವಾಸವಿರುವಿರಿ. ಮಾಧವ: — ಇಲ್ಲಇಲ್ಲ! ನಾನು ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಉಪವಾಸ ವಿರುವೆನೇ? ನನ್ನ ಊಟವು ಆಗಿರುವದು. ನೀನು ತೀವ್ರ ನಿನ್ನ ಊಟವನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿಕೋ, ಹೊತ್ತು ಬಹಳಾಗಿರುವದು.

ರಮೆ— ಇರಲಿ, ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನಾದರೂ ಹಾಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಮಲಗುವಿರಂತೆ. ರಮೆಯು ಕೂಡಲೆ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಸಿದಳು. ಮಾಧವರಾಯನು, ಎದ್ದವನೆ ಜೋಲೆಹೊಡೆಯುತ್ತ ರಮೆಯ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಹಾಸಿಗೆಯ ವೇಲೆ ಹೋಗಿ ಮಲಗಿದನು. ರಮೆಯು ಗಂಡನ ಮೈತುಂಬ ಶಾಲನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ಕೆಳಗೆ ಬಂದು ಉಣ್ಣುವದಕ್ಕೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಳು. ಗಂಡನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದವಳಾದ ಅವಳಿಗೆ ಊಟವುಚೆನ್ನಾಗಿ ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಅವಸರದಿಂದ ಊಟವನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಇಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಪತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದಳು. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾಧವನ ಸ್ಥಿತಿಯು ವಾತ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ರೋಗಿಯಂತೆ ಯಾಗಿತ್ತು. ಸೆರೆಯ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಮನಬಂದಂತೆ ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಸೋಪಾನ ಏರುವಾಗಲೇ ಗಂಜನ ಬಡಬಡಿಕೆಯು, ಅವಳನ್ನು, ಅಸಮಾಧಾನಳನ್ನಾಗ ಮಾಡಿತು. ಮೇಲೆ ಹೋದವಳೇ ದೀಪವನ್ನು ಚಾಚಿ ಪತಿಯ ತಲೆಗಿಂಬದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು, ಪತಿಗೆ ಆಗಿರುವ ದಣುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ತಲೆ ಒತ್ತುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಕೈಯನ್ನು ಹಣೆಯಮೇಲಿಡುತ್ತಲೆ ಕೆಂಡದಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು; ಕೂಡಲೆ ಒಂದು ಒದ್ದಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಂದು ಹಣೆಯಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಳು. ಮಾಧವನ ಬಡಬಡಿಕೆಯು ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆದಿತ್ತು.

“ ಏನು! ನೀನು ಅನ್ನುವದಾದರೂ ಏನು? ರಾಗಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಂದ ತಂದಿರುವಿರೆಂದು ಕೇಳುವಿಯೋ? ಎಲ್ಲಂದಾದರೂ ತಂದಿರುವೆನು. ಕಳವುಮಾಡಿ ತಂದಿರುವಿರೆಂದು ಬೇರೆ ಉಹಿಸುವ ದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ” ?

ಪುನಃ ಮಾಧವನು, ಸಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ನಿಶ್ಚಿಷ್ಟನಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡನು. ಆಮೇಲೆ ಆಮಗ್ಗಲಿಂದೀಮಗ್ಗಲು ಈಮಗ್ಗಲಿಂದಾಮಗ್ಗಲು ಹೊರಳಾಡುತ್ತ, ಪುನಃ ಒದರಾಡುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಅವ್ವಾ, ಎ ಅವ್ವಾ, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಸಂಜೆಯಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದೇನು ನಿಜ, ಆದರೆ - ಮೇಜಿನಕಡೆಗೆ ನಾನು ಹಣಕಿಸಹ ಹಾಕಿರುವದಿಲ್ಲ ಹೌದು— ನನ್ನ ಹೆಸರು ಭೀಮರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಬೇಕಾದರೆ ಬರೆದುಕೊಡುವೆನು, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು. ರಮೆಗೆ ಭೀಮರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳದ ಕೂಡಲೆ ಒಳ್ಳೇ ಸಖೇದಾಶ್ಚರ್ಯ ವಾಯಿತು.

ವಾಚಕರೇ! ಈ ಹೊತ್ತು ಮಾಧವನು ಏಕೆ ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನೆಂಬುದು ಬೇರೆ ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಕಳವು ಮಾಡಿದನಂತರ ಅವನ ಸದಸದ್ವೀವೇಕ ಬುದ್ಧಿಯು ಒಂದೇಸವನೆ ಅವನಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಉಪದ್ರವ ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವ ಮಾತಿನಿಂದಲೂ ಅವನಿಗೆ ಈಹೊತ್ತು ಸಮಾಧಾನ ವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಈ ಹೊತ್ತು ಅವನು ಬುದ್ಧ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಸೆರೆಯನ್ನು ಕೂಡಿದಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಸರಿಯ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಅವನ ಹಿಡಿಕೆಯೊಳಗೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಯಾವವಿಷಯವನ್ನು ಗೌಢ್ಯ ವಿಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಜನರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವರೋ; ಅವಿಷಯಗಳು ಮದಿರೆಯ ಮಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಬೀಳುತ್ತವೆ.

ಅವನ ಈ ಬಡ ಬಡಿಕೆಯಿಂದ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಥ್ಯಾಂಶ ವಿರಬಹುದೆಂದು ಅವಳು ಸಹಜವಾಗಿ ತರ್ಕಿಸಿದಳು.

ಅವನ ಬಡ ಬಡಿಕೆಯು ಕೆಲ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆದಿತ್ತು. ಕಡೆಗೆ ಬೆಳಗು ಮುಂಜಾನೆ ವಿರಾಮು ಎನಿಸಿದಂತಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ತುಸು ಸಿದ್ಧಿ ಹತ್ತಿತು.

ಮಾರನೇದಿನ ಚಹದಕಾಲಕ್ಕೆ ರಮೆಯು ಮಾಧವನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿ ನಿಜವಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿರಿ. ನಿನ್ನಿನ ದಿನ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದಿದ್ದಿರಿ ಮತ್ತು ಇಷ್ಟು ಸ್ಥಿತಿಯು ಆಗಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಸೆರೆಕುಡಿಯುವದನ್ನು ಬಿಡಬಾರದೇಕೆ?

ನಿನ್ನಿನ ರಾತ್ರಿ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಜ್ವರಬಂದಿದ್ದವು. ಇದಲ್ಲದೆ ಸನ್ನಿಮುಚ್ಚಿದವರಂತೆ ಒಂದೇಸವನೆ ಬಡ ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಿ.

ಸತ್ತಿಯು ಮಾತಾಡಿದ ಮಾತಿನ ಕಡೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನ ಮೋರೆಯು ಸರ್ರನೆ ಇಳಿಯಿತು. ಮನಬಂದಂತೆ ಮಾತಾಡಿರಬಹುದೆಂಬ ಅನಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳೇ ವಿಷಾದವಾಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಮೊದಲಿನ ದಿವಸ ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವು ಅವನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಾಗಿ ಅವನು ನಾಚಿಗೊಂಡು ಇನ್ನು ತಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಹೊತ್ತು ಇದ್ದರೆ, ಯಾರಾದರೂ ಬಂದು ಮಾತಾಡಿಸ ಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟನು. ಹೆಂಡತಿಯು ಕೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವದು ಸಹ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗಾಯಿತು.

ಕಡೆಗೆ ಮಾಧವನು ರಮೆಗೆ “ ನಿನ್ನಿನರಾತ್ರಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಇಲ್ಲದ ಕುಕಲ್ಪನೆಗಳು ಬರಹತ್ತಿದ ಕಾರಣ ಬಧ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸುರೆಯನ್ನು ಶೇವಿಸಿದೆನು. ಆದರೆ ಪ್ರಿಯೇ! ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಅದರ ದರ್ಶನವನ್ನು ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ ” ಮಾಧವನು ಇದರಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ಸಾರೆ ಅಣಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನು. ಅದುದರಿಂದ ರಮೆಯು ಈ ಅಣಪ್ರಮಾಣಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಸೆರೆಗುಡುಕರ ಸ್ವಭಾವವೇ ಹೀಗೆ.

ರಮೆ— ಇಷ್ಟುತೀವ್ರ ಹೋಗುವ ದೆಲ್ಲಿಗೆ? ನಿನ್ನಿನಂತೆ ಈ ಹೊತ್ತಾದರೂ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ತಡವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ವಲ್ಲವೇ ?

“ ಛೇ! ಛೇ!! ನಾನು ತೀವ್ರವೇ ಬರುವೆನು. ಆದರೆ ಯಾರಾದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿರುವರು. ತಿರುಗಿ ಯಾವಾಗಬರುವರೋ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಇಲ್ಲ. ” ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವ ಸಕ್ಕೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಿದನು.

ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಮಾಧವನು ಹಾಗೆಯೇ ಹೋದನು. ಇತ್ತ ರಮೆಯು ಯಾವಾಗಾದರೂ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಬಂದೀತೆಂದು ತನ್ನ ಮನೆಗೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಳು.

ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹೊರಗೆ ಕಟ್ಟಿಯಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಯಾರೋ ಮಾಧವರಾಯನನ್ನು ಒದರುವ ಸ್ವಸ್ಥಳವು ಒಳಗೆ ರಮೆಗೆ ಕೇಳಬಂತು. ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟು ರಮೆಯು ಹೊರಗೆ ಬಂದಳು. ನೋಡುತ್ತಾಳೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ನಿಂತಿದ್ದನು. ಅವನು ರಮೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ, ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಮುಜರಮಾಡಿ, “ ಅವ್ವನವರೇ, ಮಾಧವರಾಯರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇರುವರಲ್ಲವೇ? ” ‘ಹೌದು ಏನು ಕೆಲಸವಿದೆ’ ? “ ಧರ್ಮವೀರರಾಯರು ಮಾಧವರಾಯರನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವರೇ ? ”

“ ಇಲ್ಲ, ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ತಿರುಗಿ ಬರುವರು ಅದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ” ಧರ್ಮವೀರರಾಯರು ಇಷ್ಟು ತರಾತುರಿಯಿಂದ ಕರೆಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ಮೊನ್ನಿನ ದಿವಸ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಚಾಕರಿಯ ದಶೆಯಿಂದ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅದೇವಿಷಯವಾಗಿ ಕರೆಯ ಕಳುಹಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ದ್ದೇಶಿಸಿ, ಏನೋ! ಧನಿಯರು ಇಷ್ಟುತ್ಪರೆಯಿಂದ ಕರೆಕಳುಹಿಸಿದ ಕಾರಣವೇನು ?

ಅವನು ಮೊದಲು ತುಸುಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು. ಅಮೇಲೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ, ತಾಯೀ! ಅವರಮೇಲೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆರೋಪವು ಬಂದಿದೆ.

ಧರ್ಮವೀರ ರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುತ್ಥಳಿಯ ಸರವು ಹೋಗಿದ್ದು, ಅವರ ಸಂಶಯವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಧವರಾಯರ ಮೇಲೆಯೇ ಇದೆ.

“ ರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸರವು ಹೋಗಿದ್ದು, ಅದರ ಆರೋಪವು ಇವರಮೇಲೆ ಬಂದಿದೆ. ” “ ಇದು ಇರುವದಾದರೂ ಏನು? ” ದಿನ ದಿನ, ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಂಕಟಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಇದರ ಪರ್ಯಾಯವಾನವಾದರೂ ಏನು ಎಂಬುದು ರಮೆಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವಳು ಸ್ಥಿರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ “ ನಿಮ್ಮ ಧನಿಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪುತ್ಥಳಿಯಸರವು ಹೋದದ್ದು ಇವರೇ ಒಯಿದಿರುವರೆಂದು ಎದರಮೇಲೆ ಸಂಶಯ ಕಟ್ಟುತ್ತೀರಿ ? ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಎರಡನೆಯವರಮೇಲೆ ವೃಥಾ ಆರೋಪವು ”

“ ಅವನವರೇ ನಮ್ಮಹತ್ತರ ಸಾಕ್ಷಿಯೇ ಇರುವದಲ್ಲವೇ? ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಿರಿ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು, ತಾವು ಎಂದಾದರೂ ನೋಡಿರುವಿರೋ ? ” ಹೀಗೆ ಅನ್ನುತ್ತ ಮಾಧವನ ಮೇಲ್ಮೆಳಾಸವಿರುವ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ತೋರಿಸಿದನು.

ತೋರಿಸಿದ ಪತ್ರವನ್ನು ಅವಳು ಕೂಡಲೇ ಗುರ್ತಿಸಿದಳು. ಅದೇ ಪತ್ರವನ್ನು ಅವಳು ಎರಡು ಮೂರು ದಿವಸದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾಧವನ ಹತ್ತರ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದಳು.

“ಒಳ್ಳೇದು! ಅವರ ಹೆಸರಿನ ಪತ್ರವು ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿತುಹೇಗೆ?”

“ಯಾವಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಪುತ್ಥಳಿಯಸರವು ಹೋಗಿರುವದೋ ಅದೇಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈ ಪತ್ರವು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಅದರಹತ್ತರ ಇವರ ಹೊರ್ತು ಅನ್ಯರು ಯಾರೂ ಹೋಗಿರುವ ದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ.”

ಆಪತ್ರವು ನಿಜವಾಗಿ ಮಾಧವನದೇ ಇತ್ತು ಸರವನ್ನು ಅವಸರದಿಂದ ಕಿಶಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯಲು ಅದರಕೂಡಬಂದ ಆ ಪತ್ರವು ಕಾಣದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದಿತು. ಇದು ಅವನ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಆ ಪತ್ರದ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ತನ್ನ ಪತಿಯು ಕಳವು ಮಾಡಿದ್ದ

ರೂ ಮಾಡಿರ ಬಹುದೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಅವಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು ಕೂಡಲೆ ಮೊದಲನೇದಿನದ ಮಾಧವನ ವರ್ತನವೂ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ ಬಡ ಬಡಿಕೆಯೂ ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ನೆನಪಾಗುತ್ತ ನಡೆದವು. 'ಚಾಕರರು ಮುಂತಾದವರು ತನ್ನ ಪತಿಗೆ, ಕಳ್ಳನೆಂದು ಅನ್ನುವದು, ಅವಳಿಂದ ಸಹನಮಾಡುವದು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಚಾಕರನನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕರೆದು,

ಹೋಗು! ಯಾರಾದರೂ ಕಳವುಮಾಡಿ ತಮ್ಮಮೇಲೆ ಅಸವಾದ ಬರಬಾರದೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಚೀಟಿಯನ್ನು ತಂದು ಕೆಳಗೆಹಾಕಿ ಹೊಗಿರಬಹುದು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನೋಡಿದರೂ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿ ನೋಡುವದನ್ನು ಮರೆತು ಎರಡನೆಯವರಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಆರೋಪ ಹೊರಿಸಿರುವಿರಿ. ಈಗ ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಹೋಗಿರುವರು ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ್ಗೆ ತಿರುಗಿಬರುವರು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಇಲ್ಲ.

ಪಾಪ ಸೇವಕನು ವಿಷಣ್ಣವದನನಾಗಿ ಅವಳಕಡೆಗೆನೋಡುತ್ತ ನಿಂತನು. ರಮೆಯು ಮಾತಾಡುವದರಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ಅವಳು ಒಳಗೆ ಹೋದದ್ದು ನೋಡಿ ಅವನೂ ಬಂದದಾರಿಯಿಂದತಿರುಗಿಹೋದನು. ಇತ್ತು ರಮೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಏನಾಗಿರಬಹುದು ?

ಇದನ್ನು ವಾಚಕರೇ ತರ್ಕಿಸಬೇಕು ! ಪತಿಗೆ ಕಳವುಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಒದಗಿದ್ದು ನೋಡಿ, ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳೇ ವಿಷಾದವಾಯಿತು. ಮಾಧವನು ಕಳವುಮಾಡಿದ್ದು ನಿಜವಿರಬಹುದೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಮೊದಲನೇದಿನ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಲೆ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಅವಸರವೂ, ಯಾರಾದರೂ ಬಂದುಕೇಳಿದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಯಾವಾಗ ಮನೆಗೆ ಬರುವರೋ ನಿಯಮವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳು, ಎನ್ನುವದಾಗಿ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಹೇಳುವದೂ, ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವದ ಮಾತೆಂದರೆ, ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆತಂದು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟದೂ, ಇದಲ್ಲದೆ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸೆರೆಯ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ ಮನಬಂದಂತೆ ಬಡಬಡಿಸುವದೂ, ಇವೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ

ಕಟ್ಟಿದಂತಾಗಿ, ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಳದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಅವಳ ಸಂಶಯವು ದೃಢವಾಗುತ್ತ ನಡೆಯಿತು. ಒಂದುವೇಳೆ ಪತಿಯು ದೋಷಿಯಾದರೆ ಮುಂದೆ ಅವನ ಗತಿ ಏನು? ಇವೇ ಮುಂತಾದ ನಾನಾ ವಿಷಯಗಳು ಅವಳಲ್ಲಿ ಬರಹತ್ತಿದವು. ಈಗ ಪತಿಯು ಮನೆಗೆಬಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳುವದಾದರೂ ಏನು? ಇನ್ನು ಹೇಳುವದೇತಕ್ಕೇ? ಧನು=ವೀರ ರಾಯರಕಡೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕೈದು ಶಿಪಾಯಿಗಳು ಬಂದು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು ನಂತರ ಚೌಕಶಿಯಾಗಿ ಶೀಕ್ಷೆಯಾಗಬಹುದು, ಆಮೇಲೆ ಕೈಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕೋಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಾಡಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು. ಈಕಡೆಯ ವಿಚಾರಗಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತಲೆ ಕತ್ತಲೆ ಗಡಿಸಿದಂತಾಗಿ ದೊಪ್ಪನೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಳು.

‘ತುಸು ಹೊತ್ತಿನಮೇಲೆ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಎದ್ದು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳಹತ್ತಿದಳು. ತನ್ನ ತಂದೆಯು ಈ ವಿಷವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಒಂದುವೇಳೆ ತಾನು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಇಂಥಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಅವನು ಎಂದಿಗೂ ತರಗೊಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ;’ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ನೆನಪುಆಗಿ ಅವಳ ಶೋಕಾಗ್ನಿಯು ಇಮ್ಮಡಿಸಿತು. ಬಹಳಹೊತ್ತು ಅತ್ತಮೇಲೆ ದುಃಖದ ಆವೇಗವು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು ಬಂದಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಎದೆಗೊಟ್ಟು ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಅವಳು ವಿಚಾರಮಾಡ ಹತ್ತಿದಳು.

‘ಪದಾರ್ಥವಂತೂ ನಿನ್ನೇ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಪತಿಯು ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಲೆ ಯಾರಹತ್ತರ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ವಿಕ್ರಯಮಾಡಿ ತಂದಿರುವರೋ ಅವರಿಗೆ ನಿನ್ನೆತಂದ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ರಾಯರ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಬಹಳವಾದರೆ ಅವರಿಷ್ಟು ಬಯ್ಯುವರು; ಆದರೂ ತುರಂಗವಾಸಕ್ಕಿಂತ ಒಳಿತಲ್ಲವೆ?’ ಈ ಯುಕ್ತಿಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅವಳಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಅದರೆ, ಪತಿರಾಜರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಾರದೆ ಎಲ್ಲರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಪರಲೂರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಏನುಗತಿಯೆಂಬ ಸಂಶಯವೂ ಬಂದಿತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಯಾವದಾದರೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಕಳವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಯುಕ್ತಿಯು ಕಳ್ಳರಿಗೆ ಕೂಡಲೆ ತೋಚುವದು.

ಆದುದರಿಂದ ಈ ಯುಕ್ತಿಯು ಅವಳ ವನಸ್ಸಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಮತ್ತೊಂದು ಯೋಚನೆಯು ತೋಚಿತು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಈ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಧನಿಯರ ಹೆಂಡತಿಯ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳಿ, ಪತಿಯ ಬಿಡುಗಡೆಯಬಗ್ಗೆ ಯಾಚಿಸಬೇಕು. ಯಜಮಾನಿಯು ಬಹಳ ಸಭ್ಯಳೂ, ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನವಳೂ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಮಾಧವನು ಭಾಗ್ಯನಗರಿಗೆ ಹೋದನಂತರ ತುಸು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ರಮೆಗೂ ಅವಳಿಗೂ ನಿಕಟ ಪರಿಚಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ರಮೆಯು ನಿರಾಶಳಾದಳು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಯಜಮಾನಿಯೂ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಎರಡನೆಯಊರಿಗೆ ಹೋಗಿರುವಳೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯು ರಮೆಗೆ ತಿಳಿಯ ಬಂದಿತ್ತು. ಅವಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೂ ಈ ವಿಷಯವು ಬಗೆಹರಿಯದಂತಾಯಿತು. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಪುತ್ಥಳಿಯಸರವನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಧರ್ಮವೀರ ರಾಯರಿಗೆ ಕೊಡದ ಹೊರ್ತು ಪತಿಯ ಬಿಡುಗಡೆ ಯಾಗುವದು ಅಸಂಭವವೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಅನಿಸಹತ್ತಿತು.

ಸರವು ತನ್ನ ಕೈಗೆ ಹೇಗೆ ಬರಬೇಕೆಂಬುದೊಂದು ಹೊಸ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಉಪಸ್ಥಿತವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಉಪಾಯವಿತ್ತು. ಅದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತೂ ಸಹ. ಸರವನ್ನು ಯಾವ ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವರೋ ಅವರಕಡೆಯಿಂದ ಪುನಃದೊರಕಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಯುಕ್ತಿಯು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಗೃಹಸ್ಥರು ತಿರುಗಿ ಕೊಡುವರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಪುನಃ ಸಂಶಯವು ಅವಳನ್ನಾವರಿಸಿತು ಅದರಹೊರ್ತು ಎರಡನೆಯ ಹಂಚಿಕೆಯು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಇದೇ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೈವದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಏನೇಆಗಲಿ ಪತಿರಾಜನು ಮನೆಗೆ ಬರುವದರೊಳಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪತಿಯು ಮನೆಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಕಳವು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವದು ಸಹಜಕವು. ಈ ವಿಷಯವು ಅವಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗೊತ್ತು ಇತ್ತು. ಕಳವು ಮಾಡಿದ್ದೊಂದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಮುಚ್ಚಿಡುವದು

ಒಂದು. ಹೀಗೆ ಎರಡು ಪಾಪದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ತನ್ನ ಪತಿಯು ಮಾಡುವದು ಆಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಸರಿಬರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಸರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಸಂಪಾದಿಸ ಹೊಂದಲ್ಲಿ ಏನುಮಾತಾಡಬೇಕು. ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡ ಹತ್ತಿದಳು.

ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ, ಹೊಸದಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಇಂಜನಿಯರರು ಬಂದಿರುವರು. ಅವರ ಹತ್ತರವೇ ತಂದೆನೆಂದು ಮಾಧವನು ತನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಅವಳಿಗೆ ನೆನಪಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅತ್ತಕಡೆಯೇ ಶೋಧಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೊರಡ ಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು.

ಓದುಗರೇ! ಇತ್ತ ಮಾಧವರಾಯನು ಆ ಸರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದರೂ ಬೊಬ್ಬಾಟವಾಗದಂತೆ ಒಯಿದು ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ಮಾರಿದ್ದನು ಪುಕ್ಕಳೆಯ ಸರದ ಮಾರಾಟವೂ ಆಯಿತು. ಅದರ ರೂಪಾಯಿಗಳೂ ಮಾಧವರಾಯನ ಕೈಸೇರಿದವು. ಆದುದರಿಂದ ಸಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಧವರಾಯನು ನಿರ್ಭೀತನಾದನು. ಆದರೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಿರಾಮು ಮಾತ್ರ ಇನ್ನಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಅವನು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವು ಅತಿಶಯ ಹಿಂನವಾದದ್ದು, ಇದ್ದು ಅದು ಒಂದೇಸವನೆ ಇವನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತು. ಪುಕ್ಕಳೆಯ ಸರವನ್ನು ತಿರುಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ರಾಯರ ಮನಿಯಲ್ಲ, ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಇಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ಅವರಿಗೆ ಬೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವರ ಕಾಲಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಇಂಥ ಕೆಟ್ಟ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ ವೆಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಮಾಧವನಿಗೆ ಅನಿಸಹತ್ತಿತು.

ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದ ವರೆಗೆಯೇ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು ಯಾಕಂದರೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅವರಾದರೂ ತನ್ನ ಶೋಧದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೆ ತೀರಿತು. ತಟ್ಟನೆ ಹೋಗಿ ಹುಲಿಯ ಬಾಯಿಗೆ ಬಿದ್ದಂತೆಯೇ ಸರಿ ಆದುದರಿಂದ ಕಳವು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ನೆಟ್ಟಗೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಮಾಣಕಜಯ ಕಾಟವು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಒಂದುತಿಂ

ಗಳದ ವರೆಗೆ ಸಮಾಧಾನದಿಂದಾದರೂ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಉಳಿದ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಯಾವದಾದರೊಂದು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಲ್ಪಕಾಲದ ವರೆಗೆಯೇ ಮಾತ್ರ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಘನಃ ಅವನನ್ನು ಸಂಶಯ ಪಿತಾಚಿಯು ಆವರಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

‘ತುಸುದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಇದರನಿಜವು ಹೊರಬೀಳುತ್ತಲೆ ತನಗೆ ಕಾರಾವಾಸ ಬಂದೇ ಬರುವದು. ಇದಲ್ಲದೆ ನಾಲ್ಕು ಜನಸೊಳಗೆ ತಾನು ಛೀ, ಥೂ, ಆಗುವದು ಸತ್ಯವೇ ಸತ್ಯವು.’

ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ವಾಗದಂತಾಯಿತು. ಅವನ ಮನಸ್ತಾಪವು ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು, ಮಾರ್ಗವು ತೋರಿತು. ಕೂಡಲೆ ಅವನು ಮಾಣಿಕಜಯ ಅಂಗಡಿಯದಾರೀ ಹಿಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿಹೋಗಿ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಪ್ರಕಾರ ಅವನಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಒಂದು ಕುರ್ಚಿಯಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಸುರೆಯನ್ನು ತರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದನು. ಆಮೇಲೆ ಒಂದರಮೇಲೊಂದು ಪೇಲಿಯಂತೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಎಥೇಚ್ಚು ಸುರೆಯನ್ನು ಸೇವನೆಮಾಡಿ, ಅದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಜೋಲಿಹೊಡೆಯುತ್ತ ಮನೆಯದಾರೀ ಹಿಡಿದನು. ಮನಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗಬೇಕು. ಉದ್ವಿಗ್ನಕಾರಕ ವಿಚಾರಗಳು ಮರೆಯಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಅವನು ಸುರೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಅದು ಸಫಲವಾದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸುರೆಯ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ, ಅವನಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ತ್ರಾಸ ವಾಗಹತ್ತಿತ್ತು, ಇದಲ್ಲದೆ ಬಡಬಡಿಕೆಯೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು,

ಇತ್ತ ಸದಾರ್ಥವನ್ನು ತಿರುಗಿ ದೊರಕಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗುತ್ತಲೆ, ರಮೆಯು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆರೆದು ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ನೋಟುಗಳ ಗಂಟನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉಡುಪು ತೊಡಪನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರ ಹೊರಟಳು. ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವ

ಅದರಲ್ಲೂ ಪರವುರುಷರ ಸಂಗಡ ಮಾತಾಡುವ ವೇಳೆಯು ಆ ಪತಿ ಪರಾಯಣಳಿಗೆ ಇದೇ ಮೊದಲನೇದು. ಅದರೇ ಈವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಗತ್ಯಂತರವೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಪತಿಯು ಸೆರಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮುಂದೆ ತಾನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವದು ಅವಳಿಗೆ ಅಷ್ಟೇನು ಕೆಡಕು ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆ ಹೊಸ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ಆರು? ಅವರ ಹೆಸರು ಏನು? ಇದೆಲ್ಲ ಅವಳಿಗೆ ಲೇಶವಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. “ ಹಿಂದಿನ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದ ಇಂಜನಿಯರರು ” ಇಷ್ಟೇ ಹೆಸರುಮಾತ್ರ ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು.

ಇಷ್ಟೇ ಮೇಲ್ವಿಳಾಸದ ಮೇಲಿಂದ ಅವಳು ಆಮನೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ತುಸು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹುಡುಕುತ್ತ ಆಮನೆಗೆಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದಳು ಹೊರಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸೇವಕನು ಒಳಗೆ ಹೋಗಲು ಹೇಳಿದನು. ಸೋಪಾನಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಲೆ, ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಚಿಕ್ಕದಾದೊಂದು ಸಭಾಗೃಹವು ಬಿದ್ದಿತು. ಒಳಗೆ ಹೋಗಬೇಕೋ ಹೋಗಬಾರದೋ ಯಾರಾದರೂ ಅನ್ಯವುರುಷರು ಇದ್ದರೇ ಹೇಗೆ? ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಅರ್ಧತಾಸಿನವರೆಗೆ ಹೊರಗೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿಯು ಬಂದು “ ಒಳಗೆ ಆವನವರು ಒಬ್ಬರೇ ಇರುವರು. ಅವರ ಹೊರತು ಅನ್ಯರುಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಳು. ”

ರಮೆಯು ಒಳಹೊಕ್ಕಳು. ಸಭಾಗೃಹವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶ್ರಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ನಡುವೆ ಇದ್ದ ದೊಡ್ಡಮೇಜಿನ ಹತ್ತರ ಒಂದು ಉತ್ತಮಆಸನವು ವಿರಾಮಿಗಾಗಿ ಇದ್ದು, ಅದರಮೇಲೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷದ ಓರ್ವ ತರುಣ ಸ್ತ್ರೀಯು, ವೃತ್ತ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು.

ರಮೆಯು ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತಲೆ ಅವಳು ವೃತ್ತ ಪತ್ರವನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು, “ ಬರಿ ಒಳಗೆ, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿರಿ ” ಎಂದು ಅತಿವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಆಸನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ರಮೆಯು ಅದರಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳದೆ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು.

ತಾವು ಯಾರಕಡೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಿರಿ? ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ವೇನಿರುವದು? ಎಂದು ಆಸ್ತ್ರಿಯು ವಿಚಾರಿಸಿದಳು.

ರಮೆಗೆ ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೇಳಲು ದುಃಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಏನೇ ಇರಲಿ, ಆ ಅಪರಿಚಿತ ಸ್ತ್ರೀಯಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅದರವು ಮಾತ್ರ ರಮೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಹತ್ತಿತು. ಅದರೂ ಗುಕ್ಕುತ್ತ ಗುಕ್ಕುತ್ತ “ಹೌದು, ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸವಿದೆ ಇರುವರೇನು ಇಂಜಿನಿಯರರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ”

“ ಇಲ್ಲ, ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆವುದೋ ಅಗತ್ಯದ ಕೆಲಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಸಮಾಪದ ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಸಂಜೆಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ನಾಳೆಮುಂಜಾನೆ ಬಂದೇಬರುವರು. ” ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು.

ಮುಗಿಯಿತು. ರಮೆಯ ಆಶೆಯು ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದವು. ಈ ವಿಷಯವು ಮಾತ್ರ ಆಸ್ತ್ರೀಗೆ ಕೂಡಲೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ರಮೆಯ ಅಶ್ರು ಪೂರಿತ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳ ಹೃದಯವು ಕರಗಿತು.

“ ಇಷ್ಟು ಅವಸರದ ಕೆಲಸವೇನಿದೆ? ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿದ್ದರೆ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ ”

‘ರಮೆಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಆಶಾಂಕುರವು ಉದ್ಭವಿಸಿತು. ಈ ಸ್ತ್ರೀಯಳಿಗೆ ಆ ಸರದವಿಷಯಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತು ಇದ್ದರೂ ಇರಬಾರದೇಕೆ? ಇರುವದು. ಇನ್ನಾದರೂತುಸು ಅಶೆಯು ಇರುವದು’ ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವಳಿಗೆ ತುಸು ಧೈರ್ಯ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ‘ನಿಜವಾಗಿ ಆಗೃಹಸ್ಥನ ಕಡೆಯಿಂದ ಹೊರಡದ ಕೆಲಸವು ಈ ಸುಸ್ವಭಾವದ ಸ್ತ್ರೀಯಳಿಂದ ಹೊರಡಲು ಶಕ್ಯವಿದೆ’

ರಮೆ— ನಿನ್ನಿನದಿವಸ ಯಾರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಪುತ್ಥಳಿಯ ಸರವನ್ನು ತಂದಿದ್ದರೇ ಹೇಗೆ?

ಅಪರಿಚಿತ ಸ್ತ್ರೀ— ಹೌದು, ಯಾರೋ ತಂದಿದ್ದರು. ಏನು? ಅವರ ಅಡ್ಡಹೆಸರು ದೇಶಪಾಂಡೆ ಅಲ್ಲವೇ?

ದೇಶಪಾಂಡೆ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೆ ಮುನ್ನಾದಿನ ರಾತ್ರಿ ಭೀಮರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿದಿದು ಅವಳ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೆ ಬಂದಿತು.

“ ನಿಜವಾಗಿ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ತಮ್ಮ ಎಜಮಾನರೇನು? ”

ರಮೆ— ಹೌದು. ಯಾರುತಮಗೆ ಸರವನ್ನು ಮಾರಿದರೋ ಅವರೇ!

“ ಒಳ್ಳೆದು ತಾವು ಅನ್ನುವದಾ಼ರೂ ಏನು? ”

ರಮೆ— ಅವುದೋ ಅಕ್ಷಮ್ಯತಸ್ಪಿನಿಂದ ಹೆರವರ ಒಡಿನೆಯನ್ನು ತಂದು ಮಾರಿರುವರು ಈಗ ತಮ್ಮ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಡಿನೆಯನ್ನು ತಿರುಗಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಆ ಜನ್ಮ ಪರ್ಯಂತ ತಮ್ಮ ಉಪಕಾರದ ನೆನಪು ಇರುವದು. ಕಡೆಯ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವಾಗ ರಮೆಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ದುಃಖವು ಬಂದಿತು. ಪರಸ್ತ್ರೀಯಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಬಾರದೆಂದು ಕೂಡಲೆ ಸೀರೆಯ ಶರಗಿನಿಂದ ಕಂಬನಿಗಳನ್ನು ಒರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಿಡಿಕಿ ಯೊಳಗಿಂದ ಹೊರಗೆ ನೋಡ ಹತ್ತಿದಳು.

ಈ ಕೌತುಕದ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಪರಸ್ತ್ರೀಯಳಿಗೂ ಸಖೇದಾಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು, ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಅವಳಿಗೆ ತೋಚದಾಯಿತು. ಸರವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಎಜಮಾನರು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬ ನಿರ್ಮಲಾಂತಃಕರುಣದ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ನಿರಾಶಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಕೆಡವಿದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಈ ಹೊತ್ತು ಸಂಜೆಯ ವರೆಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ನಾಳೆ ಮುಂಜಾವಿನ ವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ತಡೆಯಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲವೇ? ಅಂದರೆ ಅವರು ಮನೆಗೆ ಬರು ತಲೆ—

ರಮೆ— ಅದುವರೆಗೆ ತಡೆಯುವದೆಂದರೆ ಮೈಮೇಲೆ ದುರ್ಧರಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ತಂದು ಕೊಂಡಂತೆಯೇ ?

“ ಒಳ್ಳೆದು ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅವಸರ? ”

ರಮೆಯ ದುಃಖಸಾಗರವು ಉಕ್ಕೇರಿತು. ಅವಳು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಣಿಯಿಂದ “ ಪದಾರ್ಥದ ಒಡೆಯರು ರೀತಿಯಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ತಾವು ತಿರುಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪುಣ್ಯ ಬರುವದಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಮರ್ಯಾದೆ— ”

ಮುಂದಿನ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಅವಳಿಂದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳಹತ್ತಿದಳು. ರಮೆಯ ಅಶ್ರು ಪೂರ್ಣ ನೇತ್ರಗಳೂ ಹಾಗೂ ಅವಳ ದೀನವಾಣಿಯೂ, ಅವಳ ನಿರ್ಮಲಾಂತಃಕರುಣದ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಅವಳು ಅತ್ತಿತ್ತಮಾಡಿ ಸರವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೊಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು. ಅವಳು ಹಾಗೆಯೇ ಎದ್ದು ತನ್ನ ಪೋಲಕದ ಕಿಸೆಯೊಳಗೆ ಕೈಹಾಕಿ ಕೀಲಿಯ ಸರವನ್ನು ಹೊರಗೆತೆಗೆದು ಹತ್ತರವೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆರೆದು ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಸರವನ್ನು ತಂದು ರಮೆಯ ಮುಂದಿರಿಸಿದಳು.

ರಮೆಯು ಸಂಗಡತಂದಿದ್ದ ನೋಟುಗಳಗಂಟನ್ನು ಯಜಮಾನಿಣಿಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅವಳು ಎಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ಯಾವಕಡೆಗೂ ಹೋಗದೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು.

ಎಜಮಾನಿಯು ನೋಟುಗಳ ನಂಬರುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದ ಒಂದ್ನು ವಹಿಯನ್ನು ತಂದು ಅದರೊಳಗಣ ನಂಬರುಗಳನ್ನು ನೋಡಹತ್ತಿದಳು. ನೋಡ ನೋಡುತ್ತ ಆಚ್ಚರಿಗೊಂಡು “ ಇದು ಏನು ? ಇದರಲ್ಲಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯ ಒಂದು ನೋಟು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ.

ರಮೆ— ಏನು? ನೂರುರೂಪಾಯಿಯು ಕಡಿಮೆಯೇ?

ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆದವಾದರೂ ಏನು ? ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕೈಗೆಬರುತ್ತಲೇ, ಪತಿರಾಜರು ಸುರೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿರ ಬಹುದೇನು ? ಈಗ ಅಸರವು ಸಿಗುವವರೆಗೆ ಯಾದರೂ ಆವುದು ? ಇಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈಹೊತ್ತೇ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದುಕೊಡುವದು ? ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಅವಳಲ್ಲಿ ಬರಹತ್ತಿದವು. ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಅವಳತಲೆಯು ತಿರುಗಿದಂತಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಏನೂ ತೋಚದಾಯಿತು.

ಅಯ್ಯೋ ! ನಿನ್ನನ ದಿವಸವೇ ಆ ಚಂದ್ರಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ದುರ್ಧರ ಪ್ರಸಂಗವು ಒದಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲೆಂಬದಾಗಿ ಅವಳು ಹಳಹಳಿಸ ಹತ್ತಿದಳು. ಇನ್ನಾದರೂ ಅವರ ಬಿಡುಗಡೆಯ ದಶೆಯಿಂದ ಅಸರದ ಉಪ

ಯೋಗ ವಾಗಬಹುದು. ಆಸರವು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಭರ್ತಿಯನ್ನು ಸೆ ಹಜವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು; ಯಾಕಂದರೆ ಅದು ಒಂದುಶೇರಿನ ಸರವಿದ್ದು ಅದರ ಬೆಲೆಯು ಐನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ತಂದೆಯ ವರು ಒಂದೆರಡು ಸಾರೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ರಮೆಯ ಮನಸ್ಸು ಪುನಃ ತಿರುಗಹತ್ತಿ ತು. ಯಾಕಂದರೆ ಅದನ್ನು ಅವಳು ಇದುವರೆಗೂ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ ಅದರೆ ಮುಂದೆಸಂಭವಿಸುವ ಸಂಕಟದಮುಂದೆ ಅದುಅವಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿ ತೋರಲಿಲ್ಲ.

ಅವಳು ಆರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇಬಿಟ್ಟು “ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿಬ ರುತ್ತೀನೆ ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅವಸರದಿಂದ ಮನೆಗೆಬಂದು ಹತ್ತು ಹದಿನೈ ದು ಸಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಸರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಂದು ಎ ಜ ಮಾ ನಿ ಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು “ ಇಗೋ ಈ ಸರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ! ಇವರ ಬೆಲೆಯು ಈ ಹೊತ್ತು ಐನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಯಾರಿಗಾ ದರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದರೆ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿಕ ಜನರಿಗೆ ತೋರಿಸಿರಿ. ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳೊಳಗೆ ಇದನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಎಜಮಾನಿಯು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಬಂಗಾರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿನೋಡಿ ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪುತ್ಥಳಿಯಸರವನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಡಂಬಟ್ಟಳು. “ ಇಲ್ಲಿನೋಡು! ತಂಗೀ ನಾನು ಗಂಡಸರು ಇ ಲ್ಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಬಂಗಾರದ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದವಳಲ್ಲ; ಅದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಂದ ದುರ್ಘರ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಲು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಒಳ್ಳೆದುತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು. ” ಆ ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ವಿಳಾಸ ಹಾಗು ನಂಬರು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕೊ ಡುವದುಮಾತ್ರ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲಿಗತ್ತಿಯು ಸ್ವ ತಃ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ವರೆಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾಳೆ, ಯಾಕಂ ದರೆ ನೇಳೆ ಬಂದಾಗ ವಿಚಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದು

ರಮೆಯು ಸರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವ್ವನವರ ಆಭಾರವನ್ನು ಪ

ದೇ ಪವೇ ಮನ್ನಿಸಿ, ಒಂದುಸಾಲೆ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಪೂರ್ವಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮನೆಯ ದಾರಿ ಹಿಡಿದಳು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸರವನ್ನು ದೊರಕಿಸುವ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಅರ್ಧದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಒಜ್ಜೆಯು ಕಡಿಮೆ ಯಾದಂತೆ ಯಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಸಂಕಟವು ಪೂರ್ಣ ಪರಿಹಾರ ವಾದಂತೆ ಆಗಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಧರ್ಮವೀರರಾಯರ ಶಿಪಾಯಿಗಳು ಮಾಧವರಾಯನು ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಲೆ ಬಂದು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸಂಭವವಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಬರುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಸರವನ್ನು ಒಯಿದು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ದಾರಿಯು ಅವಳಿಗೆ ತೋಚದಾಯಿತು. ಪತಿಯು ಮನೆಗೆ ಬಂದನಂತರ ಅವನದ್ವಾರದಿಂದ ಮುಟ್ಟಿಸುವದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮರ್ಯಾದೆಯು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲದೆ, ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ತುರಂಗ ವಾಸ ಭೋಗಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಒದಗುವದೆಂದು, ತನ್ನ ಮರ್ಯಾದೆಯು, ಕಿಂಚಿತ್ ಅತಿಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿನಡೆದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ತಾನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಳು. ಅವಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನನ್ನು ನೆನೆದು, ಮನೆಗೆ ತಿರುಗಿಬರುವವರೆಗೆ, ತನ್ನ ಪತಿಗೆ ಯಾವಸಂಕಟವು ಒದಗಬಾರದೆಂಬದಾಗಿ ದೇವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಸರವನ್ನು ಸೀರೆಯ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಧರ್ಮವೀರರ ಮನೆಯದಾರಿ ಹಿಡಿದಳು. ಮತ್ತು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಅಭವ್ಯಮನೆಯ ತಲೆಬಾಗಿಲಿಗೆಬಂದು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ದ್ವಾರರಕ್ಷಕನಿಗೆ ತಾನುಬಂದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮೇಲೆಹೋಗಿ ಎಜಮಾನರಿಗೆ ತಿಳುಹಿಸು ಎಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಉತ್ತರದ ಮಾರ್ಗಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತ ಚಾತಕ ಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು.

ವಾಚಕ ಮಹಾಶಯರೇ ! ಇತ್ತ ಧರ್ಮವೀರರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಗೊಂದಲ ವೆದ್ದಿರುವದೆಂಬದನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡೋಣ. ರಾಯರು ಒಂದು ಕುರ್ಚಿಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರ ಮುಂದೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೇಜು ಇದ್ದು ತುಸುದೂರದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಬಹಳಜನರು

ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲಜನರಮುಂದೆ ಮಾಧವರಾಯನು ಅಧೋಮುಖನಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಹಿಂದಿಬ್ಬರು ಸಿಪಾಯಿಯರುನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ರಾಯರ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪರದೆಗಳನ್ನು ಇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಯಾಕಂದರೆ ರಾಯರು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಯಾರಾದರೂ ಬೆಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದರೆ ಇವರಕಡೆಯಿಂದ ಒಳಗೆ ಬರುವದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯುಸಿಗುವವರೆಗೆ ಅವರು ಆ ಜವನಿಕೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯೇ ಆಜವನಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ರಾಯರು ಮಾಧವನ ಜಬಾನಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ರಾಯರು ತನು ಕಠೋರದಿಂದ “ ಏನು! ಮಾಧವರಾಯಾ, ನೀನು ಅನ್ನುವದಾದರೂ ಏನು? ಏನು! ಸರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ದಿಲ್ಲವೋ? ನೋಡು! ದೇವರಾಜಿಯಾಗಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳು. ಅಸತ್ಯವಾಡಬೇಡ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆಲಸವು ನನ್ನ ಕೈಯೊಳಗಿರುವದು. ಪೋಲೀಸರ ವಶಕ್ಕೆ ಹೋದನಂತರ ನಿನ್ನ ಗತಿಯು ನೆಟ್ಟಗಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ”

ಮಾಧವನು ತಾನು ನೋಡಿದವನಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ನೊದಲೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದನು ಕಳವುಸಹಜ ಮುಚ್ಚುವದೆಂಬದಾಗಿ ಅವನುತಿಳಿದಿದ್ದನು, ಯಾಕಂದರೆ ಸರವು ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆ ವಿಕ್ರಯ ವಾಗಹೋಗಿತ್ತು ಅದುದ ರಿಂದ ಅವನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ — “ ಛೇ ನಿಮ್ಮ ಸರದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನನಗೆ ತಿಲಾಂಶವಾದರೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ ಸಹ ಅದನ್ನು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ. ನಾನು ಅಹೊತ್ತು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದದ್ದೇ ತಪ್ಪು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ಕಠಿಣಪ್ರಸಂಗವು ನನ್ನಮೇಲೆ ಎಂದಿಗೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ”

ಯಜಮಾನ — ಮಾಧವರಾಯಾ! ತುಸು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೆಟ್ಟೇ; ಒಳ್ಳೇದು!! ಈ ಪತ್ರವು ಈ ನಿನ್ನಪತ್ರವು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತು.

ಮಾಧವನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದನು. ನೋಡುತ್ತಲೇ ನಿಸಂಶಯವಾಗಿ ಅದುತನ್ನದೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು.

ಇದಲ್ಲದೆ ಮೊದಲನೇದಿವಸ ಆಪತ್ರವುತನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿತ್ತೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊತ್ತಿತ್ತು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಾಯರು— “ ಈ ಪತ್ರವು ನಿನ್ನದೇ ಇರುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಲೇಖಮಾತ್ರವು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಈಹೊತ್ತೇ ಒಬ್ಬ ಸೇವಕನಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆನು. ಆವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ನಿನ್ನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಅವರು ಈ ಪತ್ರವು ನಿನ್ನ ಹತ್ತರ ಇತ್ತೆಂದು ಒಡಂಬಟ್ಟಿರಂತೆ”

ಮಾಧವನು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಗಾಬರಿಯಾದನು. ಏನು! ಈಪತ್ರವನ್ನು ಸೇವಕನು ಮನೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿದ್ದನೇ? ಅಂದಮೇಲೆ ತನ್ನಮೇಲೆ ಬಂದ ಕಳವಿನ ಆರೋಪವು ತನ್ನಹೆಂಡತಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು, ಅಯ್ಯೋ! ಅವಳ ಅವಸ್ಥೆ ಏನಾಗಿರಬಹುದು. ಇರಲಿ, ಅವಳಾದರೂ ನೋಡಿದ್ದೆನೆಂದು ಅಚಾತುರ್ಯದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಆಡಿದಳು? ಹೆಂಗಸರು ಮೊದಲೇ ಪುಕ್ಕ ಸ್ವಭಾವದವರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಳವಿನ ವಿಷಯದಸುದ್ದಿ ತೆಗೆದರಂತೂ ತಿರಿತು, ಅವರ ಹೆಂಡಿತನಕ್ಕೆ ಎಣೆಯೇಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇಸವನೆ ಬಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸೇವಕನು ಬಂದು ರಾಯರಿಗೆ ಮಜುರೆಮಾಡಿ—

“ ಧನಿಯರೆ, ಹೊರಗೆ ತಲೆಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ತರುಣಿಯು ಬಂದುನಿಂತಿರುತ್ತಾಳೆ; ಅವಳು ಸರತಂದಿರುವೆನೆಂಬದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಕಾರಣ ಅವಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಕರತರಲೇ ಹೇಗೆ? ” ಎಂಬದಾಗಿ ಕೇಳಿದನು.

ಸೇವಕನು ಆಡಿದಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ರಾಯರು ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡು ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ನೋಡಹತ್ತಿದರು. ಇದೇನು! ಹೊಸಪೇಚಾಟವು. ಒಬ್ಬತರುಣಿಯು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋದ ಪುತ್ಥಳಿಯ ಸರವನ್ನು ತಂದಿರುವಳಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿರುವದಾದರೂ ಏನು? ಮಾಧವನಮೇಲೆ ನಿರರ್ಥಕ ಅಪವಾದ ಹೊರಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಬರಹತ್ತಿದವು.

ರಾಯರು ಮಾಧವನಕಡೆಗೆ ಮೋರೆತಿರುವಿ - “ ದಯಮಾಡಿ ತಾವು

ಇಳಿಬಿಟ್ಟ ಪರದೆಯಮರೆಯಲ್ಲಿ ತುಸುಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲಿರಿ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಇಳಿಬಿಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯ ಮರೆಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ, ಸೇವಕನನ್ನು ಕರೆದು ತರುಣಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಕರೆತರಲು ಹೇಳಿದರು.

ತುಸು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ರಮೆಯು ರಾಯರ ಸಭೆ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಳು. ಅವಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡರು. ಮಾಧವನಿಗಂತೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಸಂತಾಪವೂ ಆಗಿ ಅವನಿಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಯಿತು. ರಾಯರು ಮಾತ್ರ ರಮೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಗುರ್ತಿಸಿದರು. ಯಾಕಂದರೆ ಅವಳು ಎಷ್ಟೋಸಾರೆ ಅವರಕುಟುಂಬದ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಅವರ ನೋಡುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ರಮೆಗೂ ಈಗಿನ ರಮೆಗೂ ಬಹಳೇ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವಿತ್ತು. ಯಾಕಂದರೆ ಪತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಅವಳದೇಹವು ಸೊರಗಿ ಕೊರಗಿ ಕೃಶವಾಗಿತ್ತು.

ಅವಳ ಈ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಯರಿಗೂ ಸಹ ಕನಿಕರ ಬಂದಿತು. ರಾಯರು ತಾವಾಗಿಯೇ “ ತಂಗೀ! ರಮಾ ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಿ ” ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ರಮೆಯು ಅಧೋವದನಳಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡಲು ಧೈರ್ಯ ಸಾಲಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಾಯರು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಕೇಳಿ ಅವಳಿಗೆ ತುಸು ಧೈರ್ಯ ಬಂದಂತಾಗಿ—

“ ಅವುದೋ ಅಕ್ಷಮ್ಯತಪ್ಪಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ಸರವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದಿದುಂ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಬರುವದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ, ಬಂದಿರುವೆನು’ ತಾವು ಅದತಪ್ಪನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಸರವನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದು ಮೇಜಿನಮೇಲಿಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಯರ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮಾರ್ಗಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು

“ ತಂಗೀ ಈ ಸರವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತು? ”

“ ಅದು ಅವದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಃ ಅವರೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಮೂಲಕ ಅವರು ಬರಲಿಲ್ಲ, ನಾನೇಬಂದೆನು ”

ಪತಿಯು ಇಳಿಬಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಯ ಮರಗೆ ನಿಂತದ್ದು ತನ್ನ ಎಲ್ಲವೂ ತುಗ್ಗುಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು, ಅಪತಿವೃತ್ತಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪದರೂಗೊತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ರಾಯರಿಗೆ ತಾವು ಈಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದಾಯಿತು.

ರಮೆಯು ಅಸತ್ಯಮಾತಾಡಿದ್ದೇನು ನಿಜ; ಆದರೆ ಅದುಕೇವಲ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಸಂಕಟದೊಳಗಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ. ಇಷ್ಟು ಎಲ್ಲ ಧೈರ್ಯದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಯರು ಕೌತುಕ ಬಟ್ಟರು. ಅವರು ಅವಳಿಗೆ ಯಾವಪ್ರಕಾರದ ವ್ಯಸನ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಕೊಟ್ಟರು.

ನಿರ್ಮಲಾಂತಃಕರಣದಿಂದ ರಮೆಯು ಮನೆಯ ದಾರಿ ಹಿಡಿದಳು. ಪತಿಯನ್ನು ಸಂಕಟದೊಳಗಿಂದ ಮುಕ್ತಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ದಯಾಘನನಾದ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶ್ಲಠಃ ವಂದಿಸಿದಳು. ಇದಲ್ಲದೆ ಪತಿಯ ಬಿಡುಗಡೆಯ ದಶೆಯಿಂದ ಅಸತ್ಯ ಮಾತಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳು ದೇವರನ್ನು ಕುರಿತು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿದಳು.

ಇತ್ತ ರಮೆಯು ಮನೆಗೆ ಹೊಂದನಂತರ ರಾಯರು ಮಾಧವನ ಹೊರಾಟವನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಟ್ಟರು. ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮನೆಗೆಹೋದರು. ಆ ಬಡ ಮಾಧವನು ಮಾತ್ರ ಅಧೋಮುಖನಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ವಿಚಾರಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಪತ್ನಿಯು ಸರವನ್ನು ಹೇಗೆ ದೊರಕಿಸಿದಳೆಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಆಯಿತು. ತನ್ನನ್ನು ಉಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳು ಮಾಡಿದ ಸಹಾಸವನ್ನು ನೋಡಿ ಕೌತುಕವೂ ಆಯಿತು. ತಾನು ಕಳವು ಮಾಡಿದ್ದು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಗೆ ತಾನು ತಿಳಿಸದಿದ್ದರೂಕೂಡ ಅವಳೇ ಕಳವಿನ ಗೊತ್ತುಹಚ್ಚಿ ನಾಲ್ಕು ಜನರಲ್ಲಿಹೊರಗೆಹಾಕಿ ತನ್ನನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳೇ ನಾಚಿಕೆ ಬಂದಿತು. ಅದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ರಾಯರ ಕಡೆನೋಡಲು ಧೈರ್ಯಸಾಲಿಲ್ಲ.

ಕಡೆಗೆ ರಾಯರ ಮಾಧವನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿ— “ ಏನು ಮಾಡವ ರಾ

ಯರೇ ! ಸರವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಾವು ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಬಯ್ಯುತ್ತಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ ? ಎಲೋ ! ಮಾಧವರಾಯನೇ ದೇವರ ದಯದಿಂದ ದೂರಕಿದ ಅಂಥ ಪತಿವ್ರತೆಯು ಯೋಗ್ಯತೆಯು ನಿನಗೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು ? ಸದಸದ್ವೀವೇಕ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಪಾಪ ಭೀರುತ್ವವೂ, ಓದುಬರೆಯದ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿಯೂಸಹ ಇರಬೇಕು; ಆದರೆ ನಿಮ್ಮಂಥ ಓದು ಬರೆದ ಗಂಡಸರಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದೆಂದರೆ ಎಂಥಲಾಂಛನವು ! ಇರಲಿ ಸುರೆಯ ಮುಂದೆ ಎರಡನೆಯದು, ಅವರೂ ನಿಮಗೆ ಮಹತ್ವ ತೋರುವದಿಲ್ಲ !

ಇದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಮಾಧವನು ಸವನು ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಇನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆನು ? ಮೊದಲೇ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಅವನ ಮೋರೆಯು ಕಪ್ಪಿಟ್ಟಿತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಯರ ಬುದ್ಧಿವಾದವಿಂದಂತೂ ಅವನು ತೀರ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಬಂದನು. ಕಡೆಗೆ ರಾಯರ ಸಾದದಮಾಲೆಬಿದ್ದ “ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಈಹೊತ್ತು ತೆರೆದವು. ಈ ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ಪಾದಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಾನು ಸುರೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ. ತಾವುಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ತಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಮರುದಿವಸದಿಂದ ಪೂರ್ವದಂತೆ ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಳದಮೇಲೆ ಬರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿ ರಾಯರು ಮಾಧವನಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಆಸ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಸಂಜೆಯಮುಂದಿನ ವಿಷಯವು. ಇಡೀದಿವಸ ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಖರವಾದ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಬೆಳಲಿದ ಜನರು, ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗುವ ಮುಂದೆ ಮನೆಯ ಅಂಗಳಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಗೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸಾಯಂಕಾಲದ ತಂಗಾಳಿಯು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಅನಂದವನ್ನೀಯುತ್ತಿತ್ತು. ರವಾ ಮಾಧವರು ಗತಕಾಲದ ಸುಖದುಃಖದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ರಮೆಯು ಸರದೊರಿಸಿದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಾಧವನು ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ “ಹೊತ್ತಿನಸರಿಯಾಗಿ ರಾಯರಲ್ಲಿಗೆ ಸವನ್ನು ತಂದು ತನ್ನನ್ನು ಉಳಿಸಿದ್ದು ಇದೆಲ್ಲ ದೇವರ ಮಹಿಮೆಯು. ಅವ

ನನ್ನ ಎಷ್ಟು ಸ್ಮರಿಸಿದರೂ ತೀರದು. ರಮೆ! ನನಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ತಿಳಿದಿದೆ ನಿಜವಾಗಿ ನಿನ್ನಂಥ ಸಹಧರ್ಮಿಚಾರಣಿಯನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದು ನನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಸುಕೃತವು ” ಹೀಗೆ ಅನ್ನುತ್ತ ಮಾಧವನು ಅವಳಕೋಮಲವಾದ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ತನ್ನ ಹತ್ತರ ಕಳಿಸಿಕೊಂಡು— ರಮೆ ಕಳವುಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಹ ಹಿಂಜರಿಯದೆ ಇದ್ದ ದುರ್ಯ್ಯಸನೀಪತಿಯ ದಶೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಮಾಡಿದ ಸಾಹಸವಾದರೂ ಎಷ್ಟು !!

ರಮೆ— ಇರಲಿ! ಹಿಂದಿನ ದುಃಖದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಂಡು ನೋಂದು ಕೊಳ್ಳುವ ದೇತಕ್ಕೆ? ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಶುಭದಿವಸಗಳು ಬರಬಹುದೆಂದು ನನಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟಾದರೂ ತೋರಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಮೇಲಿರುವ ದೇವರ ಕೃಪೆಯು. ಅದನ್ನು ಆಗಿಹೋಯಿತು

ಮಾಧವ-ಹಾಗಲ್ಲ! ಕೆಟ್ಟುಹೋದ ಸಂಸಾರದ ಕಾಲಮಾಸಕ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ವಿಚಾರದ ಹೊರಗೆ ನಾನು ಎಂದೂ ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲ

ರಮೆಯ ನೇತ್ರಗಳು ಅನಂದಾಶ್ರಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರಿತವಾದವು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೋಟಾರ ಗಾಡಿಯು ಬಂದು ಅವರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಿತು. ಅದರೊಳಗಿಂದ ಉತ್ತಮ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಸವಾರರು ನಾಲ್ವತ್ತು ವರ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಗಂಭೀರ ಪುರುಷನು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದನು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ರಮೆಯು ಒಳಗೆಹೋಗವವಳು, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆಗೃಹಸ್ಥನು “ ರಮಾ ” ಎಂದು ಕೂಗಿದನು.

ಕೂಡಲೆ ಅವಳಿಗೆ ಧ್ವನಿಯು ಗುರುತು ಹತ್ತಿದಂತಾಗಿ ಯಾರು? ‘ಅಪ್ಪಾ’ ಎಂದು ಮುಂದೆ ಬಂದು ತಂದೆಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಳು.

ಅಷ್ಟಪುತ್ರ ಸೌಭಾಗ್ಯವತೀ ಭವ. ಎಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ವಸಂತರಾರಾಯರು ಸಂಗಡ ತಂದಿದ್ದ ಚಂದ,ಹಾರವನ್ನು ಮಗಳ ಕೊರಳೊಳಗೆ ಹಾಕಿದರು.

“ ಆಗ ಅವಳು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಇದು ಏನು ತಾಯಿ! ಈ ಸರವು ಅಪ್ಪಾ!! ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಬಂದಿತು. ”

“ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಈಸರವು ಹೇಗೆಬಂದಿತೆಂಬದನ್ನು ಮೋಟರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೇಳು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರ ದೊಳಗಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯೂ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದಳು ಅವಳನ್ನು ರಮೆಯು ಕೂಡಲೆ ಗುರ್ತಿಸಿದಳು. ಚಂದ್ರಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಪುತ್ಥಳಿಯಸರವನ್ನು ಅವರಕಡೆಯಿಂದಲೇ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಳು.

ಅಪರಿಚಿತಸ್ತ್ರೀ— ರಮಾ ನೀನೆ ಸರವನ್ನು ತಂದು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲವೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ರಮೆಯು ಹೊಕಾರಾರ್ಥ ಉತ್ತರವನ್ನುಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಳು.

ಅಪರಿಚಿತಸ್ತ್ರೀ— ಊರಿಂದಬರುತ್ತಲೆ ಅವರಕೈಯಲ್ಲಿ ಸರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಗುರ್ತಿಸಿ, ಹಾಗಾದರೆ ರಮೆಯು ಇದೇ ಊರಲ್ಲಿ ಇರುವಳು ” ಎಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

ಅಪರಿಚಿತಸ್ತ್ರೀ — “ ಇನ್ನುಮೇಲಾದರೂ ತಿಳಿಯಿತೇ? ನಾನುಯಾರೆನ್ನುವದು. ರಮೆಗೆ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಎಲ್ಲವೂ ತಿಳಿಯಿತು.

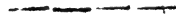
ಆದರೆ ಇಂಜನಿಯರರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ತುಸು ಹೇಳುವದು, ಇಲ್ಲಿ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಿದೆ. ರಮೆಯು ಅತ್ತಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದನಂತರ, ತುಸು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವಸಂತರಾಯರು ವೆಂಕಟರಾಯರ ತಂಗಿಯಾದ ಸರಸ್ವತಿಯೊಂದಿಗೆ ಲಗ್ನವಾದರು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿಯು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿದ್ದಳು. ಲಗ್ನವಾದನಂತರ ತುಸು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವರ್ಗವಾಗಿ ಇಂಜನಿಯರರು ಭಾಗ್ಯನಗರಿಗೆ ಬಂದರು. ಭಾಗ್ಯನಗರದಲ್ಲಿರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿಯೇ, ಒಬ್ಬದುವ್ಯಾಸನಿ ಮಿತ್ರನ ಸಹವಾಸದಿಂದ ವ್ಯಸನಕ್ಕೆಬಿದ್ದು ಕಳವು ಮಾಡಿ ಮಾಧವನು ಆಸರವನ್ನು ವಸಂತರಾಯರಿಗೆ ತಂದುಮಾರಿದನು. ಮಿತಿಮೀರಿದ ಮದಿರೆಯ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಮಾಧವನು ಕ್ರಶನಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದನು. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಜನಿಯರರು ಇವನನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಲಿಲ್ಲ.

ರಮೆಯಾದರೂ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಎಂದೂ ನೋಡಿದ್ದಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಗುರ್ತಿಸದೆ ಹೋದದ್ದು ಅಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ.

ಇರಲಿ! ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾಧವನಿಗೆ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಕೃತ್ಯದ ನೆನಪು ಅದುದರಿಂದ ವಸಂತರಾಯರನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಲು ಧೈರ್ಯ ಸಾಲಲಿಲ್ಲ. ಅತ್ತಿ ಮಾವಂದಿರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಮಾಧವನು ತುಸು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸುಧಾರಿಸಿದನು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಧರ್ಮವೀರರಾಯರ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷವು ಇವನಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣವಿದ್ದು, ಎರಡುನೂರಾ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೇತನವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಪ್ರೇಮೀ ದಂಪತಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಡುಮಗವು ಜನಿಸಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ರಮಾಕಾಂತ ನೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲ್ಲರೂ ಸುಖದಿಂದ ಭಾಗ್ಯನಗರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ.

ರಘುನಾಥನ, ಅಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದ ಅಸಹಕಾರ.

ಬ್ರಿಟಿಶ್ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ, ಎಲ್ಲಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಂತದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿದ್ದರೂ, ವಿದ್ಯಾವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ 'ಪುಣೆ' ಪಟ್ಟಣವು ಹೇಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದದೆಯೋ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತದ ರಾಜಧಾನಿ ಮೈಸೂರ ಇರುತ್ತಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿದ್ದರೂ, ಬೆಂಗಳೂರ ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮುಂದಡಿ ಇಟ್ಟಿರುವದೋ, ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ನಿಜಾಮರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಭಾಗ್ಯನಗರಿಯು(ಹೈದ್ರಾಬಾದ್) ರಾಜ್ಯಧಾನಿಯ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣವಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಬಗೆಯ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಕಲಬುರ್ಗಿ (ಗುಲಬರ್ಗಾ) ಯು ಶ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಬಹು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಬಗೆಯ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಉಸ್ತಾನಿಯಾ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಒಂದು ಶಾಲೆಯೂ, ಮುಂಬೈ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಪೀಠದ ಒಂದು ಶಾಲೆಯೂ, ಮದ್ರಾಸ ವಿದ್ಯಾಪೀಠದ ಶಾಲೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳೂ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಇರುವವು; ಆದುದರಿಂದ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಎಲ್ಲ ಪರಕೀಯ ಪ್ರಾಂತದವರಿಗೂ ಸಹ ಇರಲು ಬರುವಂತಿದೆ ನಿಜಾಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳ ವಿದ್ದುದರಿಂದ, ಪ್ರಾಂತದ ಎಲ್ಲಬಗೆಯ ಕಚೇರಿಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಹವೆಯು ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ವಿದ್ದುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಇರಲು ಬಹು ಉತ್ತಮವಾದ ಸ್ಥಳವು. ಪಟ್ಟಣವು ಸಾಧಾರಣ ತರಗತಿ ಯದಿದ್ದು, ಬ್ರಹ್ಮಪುರ, ಮತ್ತಮಪುರ, ಗಾಜೀಪುರ, ಒಕ್ಕಲಗೇರಿ, ಜಗತಿ ಇವೇ ಪಟ್ಟಣದ ಮುಖ್ಯಭಾಗಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ, ಬ್ರಹ್ಮಣ, ಲಿಂಗಾಯಿತರ ಜನವಸ್ತಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪಂಗಡಗಳ ವಸ್ತಿಯು ಬ್ರಹ್ಮಪುರದಲ್ಲಿಯೇ ಬಹಳ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಪುರಾತನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇಶಾಯಿ, ದೇಶಮುಖ, ದೇಶಪಾಂಡೆ ಸಾಹುಕಾರ, ಮುಂತಾದವರ ಭವ್ಯಮನೆಗಳು ಇದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವವು. ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮುಂಬೈ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಪೀಠಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನೂತನ ವಿದ್ಯಾಲಯವು ತೀರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ.

ಸಾಲಾರಜಂಗ ಸಂಸ್ಥಾನ ದೊಳಗಣ, ಕೋಪಣನಗಡೆ, ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ರಾಯಚೂರ ತಾಲೂಕುದಾರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ತರಗತಿಯ ವೇತನದಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಸ್ವಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣನವರ ನಿಧನದನಂತರ, ಅಣ್ಣನ ಮಗನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸಲುವಾಗಿ, ಕಲಬುರ್ಗಿಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅಣ್ಣನಮಗ ರಘುನಾಥನ ಶೀಕ್ಷಣವು, ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವರೆಗೆ ನೂತನ ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಆದನಂತರ, ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣದ ಸಲುವಾಗಿ, ಹನ್ನೆರಡು ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪುಣೆಗೆ ಕಳುಹಿದರು. ರಘುನಾಥನು ತೈಲಬುದ್ಧಿಯವನಿದ್ದುದರಿಂದ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಪ್ಪದಲೆ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದುತ್ತ, ಎಮ್. ಎ. ಎಂಬ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ಉಚ್ಚತರಗತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣನಾದನು. ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಮರುಳೆ ಕಲಬುರ್ಗಿಗೆ ಬಂದನಂತರ, ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿಸಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಬರುವ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಮದುವೆ ಯಾದುದರಿಂದ, ಸೊಸೆಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿವರಿಗೆ ಇರಲು ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನೂ, ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಎಲ್ಲಸಾಮಾನಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಇದಲ್ಲದೆ ತಾವು ತಪ್ಪದಂತೆ ದಿನಾಲು ಒಂದುಸಾರೆ ಹೋಗಿ ನಾಲ್ಕು ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ, ವಿನೋದದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಕಕ್ಕಮಕ್ಕಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಒಂದೇಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಇರುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ೧೯೨೧ನೆಯ ಕ್ರಿಸ್ತೀಶಕದ ಅಸಹಕಾರತೆಯ ಗಡಿಬಡಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲಿನ ಎಲ್ಲಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ

ಅಸಹಕಾರವು ಗಾಳಿಯು ಒತ್ತರದಿಂದ ಬೀಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಟ್ಟನಡುವಿದ್ದ ಈ ಪ್ರಾಂತವು ಕೊಂಚವಾದರೂ ಗಾಳಿತಗಲದೆ ಹೇಗೆತಾನೆ ಉಳಿಯುವದು ಕೃತಿಯಿಂದ ತಾಕಲು ಬರುವಂತಿರದಿದ್ದರೂ, ಅಂಗಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ವೈಗವನ್ನು ಯಾರುತಾನೇ ತಡೆಯ ಬಲ್ಲರು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯ ಮಂಡಿಗೆ ಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನೂ ಆಗಲಾರದು. ಆದರೂ ಸಹಾನು ಭೂತಿಯ ಮೂಲತತ್ವವು ದೊಡ್ಡದಲ್ಲವೇ?

ವಿದ್ಯಾವಿನಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ತರುಣ ರಘುನಾಥನಲ್ಲಿಯೂ, ಈವಿಸಯದ ವಿಚಾರಗಳು ಬಲವಾಗಿ ಬರಹತ್ತಿದವು. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಶರಣುಹೊಡೆದು, ಸೋಲ್ಲಾಪುರದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಜನರನ್ನು ಕೂಡಬೇಕೆಂಬ ಲವಲವಿಕೆಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಹತ್ತಿತು. ಬರಬರುತ್ತ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ, ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಬಿಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳ ಹತ್ತಿದನು.

ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಕಿವೆಯವರೆಗೂ ಈ ಸುದ್ದಿಯು ಹೋಯಿತು. ಒಂದು ದಿನ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಮಗನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಮತೆಇಂದ ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಹೇಳ ತೊಡಗಿದರು. “ವಿಚಾರಮಾಡು, ರಘು, ತಿಳಿದು ನೋಡು. ನನ್ನ ಮಾತಿನ ಕಡೆಗೆ ತುಸು ಲಕ್ಷಗೊಡು ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಅನಸರದಿಂದ ಯಾವಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಕೈಹಾಕಬಾರದು.”

ರಘು— ನಾನು ಎಷ್ಟೋಸಲ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿರುವೆನು. ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನಾನು ನನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ದೃಢಮಾಡಿರುವೆನು.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ— ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಅವಬಗೆಯ ಭ್ರಮಿಷ್ಠತನವೋಸೇರಿದಂತಾಗಿ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲವಂತಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲದಸಲ್ಲದ ವಿಚಾರ ಕೊಳ್ಳಗಾಗದೆ, ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳು.

ರಘು— ಇನ್ನುಮೇಲೆ ನೀವು ಎಷ್ಟು ಉಪದೇಶಮಾಡಿದರೂ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ

ಕೃಷ್ಣರಾಯ — ರಘು! ನಿನ್ನ ಈ ದುರಾಗ್ರಹದ ಸಲುವಾಗಿ ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕಾಗುವ ಬಲವಾದ ಅಘಾತದ ಕಲ್ಪನೆಯು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಎಳೆ ಸ್ವಾದರೂ ಬರುವಲ್ಲದಲ್ಲ. ನನ್ನಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ನೀನು ತರಿಸಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ನಿರ್ವಾಹ ವಿಲ್ಲದೆ ಆಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಲ್ಲದ, ಓರ್ವ ಅನಾಥ ಬಾಲಕನೆಂದು ಇದುವರೆಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಬಂದೆವು. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಗನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೋಡಿದೆವು. ನಾನು ಶ್ರೀಮಂತನಲ್ಲ, ಪಿತೃರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಯು ನಮಗಿಲ್ಲ, ರಟ್ಟೆಮುರಿದು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಓರ್ವ ಬಡಮನುಷ್ಯ ನಿರುವೆನು. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಬುದ್ಧಿ ಬಲವನ್ನು ನೋಡಿ ಹನ್ನೆರಡುಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡಿಸಿ ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದೆವು ಈಗ ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲವೇ-

ರಘು — ಆಯ್ಯೋ, ಅಪ್ಪಾ! ಪ್ರತಿಫಲವೇ!! ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಲಮಾತ್ರವೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಈ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಜೀವದಿಂದಿರುವವರೆಗೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಲಾಲನ, ಪಾಲನ ಉತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾ ವಾಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ದೇವರೇಬಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಈ ಅಮೂಲ್ಯ ಉಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ, ನಾನು ನನ್ನ ತನುವನ್ನು ಕೊಯಿದು, ತಮ್ಮ ಅಡಿವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ, ತಮ್ಮ ಉಪಕಾರವು ಮುಟ್ಟುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದು ನನಗೆ ಪೂರ್ಣ ಗೊತ್ತಿರುವದು. ರಘುನಾಥನ ಕಣ್ಣುಗಳು ನೀರ ದುಂಬಿದವು. ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಸಿರಗಳು ಬಿಗಿದವು. ಮುಂದೆ ಮಾತಾಡಲು ಅವನಿಂದಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಮಗನ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯರಿಗೂ ಪರಮಾವಧಿ ದುಃಖವಾಯಿತು ಅವರು ವಿನೇಕೆ ಮಗನೆದುರಿಗೆ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಹಳಿದುಕೊಳ್ಳ ಹತ್ತಿದರು. “ರಘು ನಿನ್ನ ಈ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಾಗಿ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಆನಂದವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದು ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮೇರೆಗೆ ಏಕೆ ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವದು ನಿನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾರ್ಥದ ದಲೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲ. ನೀನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ನೆಟ್ಟಗೆ.

ರಘು— ಅಪ್ಪಾ ಇದೆಲ್ಲ ನಿಜವು.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ— ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೊಳುವದಿಲ್ಲವೇಕೆ? ಇಷ್ಟುದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯ ಆಜ್ಞಾಧಾರಕತನವು ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿತ್ತು. ಇದುವರೆಗೆ ನೀನು ನನ್ನ ಯಾವ ಮಾತನ್ನು ಮೀರಿನಡೆದಿಲ್ಲ. ಈ ಹೊತ್ತಿ ದುರಾಗ್ರಹ ತನವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಬಲವತ್ತರವಾಗಿ ನಡೆಸಿರುವ ಕಾರಣವು ನನಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ತಿಳಿಯದಂತಾಗಿದೆ.

ರಘು.... ಅಪ್ಪಾ, ನಿಮ್ಮ ಅಜ್ಜೆಯು ನನಗೆ ಶಿರಸಾವಾನ್ಯವದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವದೂ ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಮೇರೆಗೆ ನಡೆಯುವದೇ ನನ್ನ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವು; ಆದರೆ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಪ್ರಸಂಗವು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಈವಿಷಯವು ಮಗನನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಗತಾಡಗೊಡದೆ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಪ್ರಸಂಗವೇನು ನಿಜವಾಗಿ ವಿಲಕ್ಷಣ ಪ್ರಸಂಗವೇಸರಿ,

ನಿಜವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಾರತಂತ್ರ್ಯದ, ಸಂಕೋಲೆಗಳಿಂದ ಬಿಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷಾವಧಿಜನರು ಅಸ್ತವಸ್ತವಿಲ್ಲದೆ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಭಾರತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ದರಿವ್ರ ಅಗ್ನಿ ನಾರಾಯಣನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸ ತೊಡಗಿದ್ದಾನೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವ ವೈಭವವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗತವೈಭವವನ್ನು ನೆನಿಸುತ್ತ. ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯವು ಇದಲ್ಲ. ಲಕ್ಷಾವಧಿಬಂಧು ಭಗಿನಿಯರು ಉಣ್ಣಲು ಅನ್ನ ಉಡಲು ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲದೆ ಗೋಳಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಸ್ತವಸ್ತವಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗುವಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಯತ್ನಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತ ರಾಗಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರತೆಯ ಸಂಪಾದನೆಯು. ರಘುನಾಥನು ನಡುವೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿ,

“ ಅಪ್ಪಾ, ನಾನನ್ನುವದಾದರೂಇದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರತೆಯ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಚಲನ ವಲನವು ನಡೆಯುವದೋ, ಆಯಾವೇಳೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರದೇವಿಯ ಕೂಗಿಗೆ ಧ್ವನಿಕೊಡುವದು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯ ತರುಣನ ಆದ್ಯಕ

ತೃಪ್ತವ್ಯವು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಾನಾದರೂ ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕುರಿತು ನಡೆಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ”

ಕೃಷ್ಣರಾಯ.... ಎಲ್ಲಮಾತುಗಳಿಗೂ ನನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದೇವಿಯ ಧ್ವನಿಗೆ ಧ್ವನಿಕೊಡಬಾರದೆನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ನಿನಗಾದರೂ ನಾನು ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಯಾವದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಜನ್ಮ ಪೆತ್ತಿರುವೆವೋ; ಆದೇಶದ ಅಭಿಮಾನಕಾಯವದೂ ಹಾಗೂ ದೇಶೋದ್ಧಾರದ ದೆಶೆಯಿಂದ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸುವದೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ತರುಣನ ಮೊದಲನೆಯ ಕೆಲಸ. ದರಿವ್ರದೇವನಿಗೆ ಆಹುತಿ ಯಾಗಿದ್ದ ಈ ಭರತ ಭೂಮಿಯನ್ನು, ಅವನ ದವಡೆಯೊಳಗಿಂದ ಕಸಿದು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ತಮುಖಮುಂದಾಳುಗಳು, ಎಡೆಬಿಡದೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದ್ದು, ನಾವುವಾತ್ರ ಕಣ್ಣಿದ್ದು ಅಂಧರಂತೆ, ಅಭಿಮಾನವಿದ್ದು, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಶೂನ್ಯರಂತೆ ಸ್ವಾರ್ಥದದಶೆಯಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ವಿಷಯೋಪ ಭೋಗದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಹೊರಳಾಡುದು ಲಾಂಛನವೇ ಸರಿ.

ಇಂಥ ಇಕ್ಕಟನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮ ವಿನ್ಮುಖರಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವದಂದರೆ ಕೃತಘ್ನತನವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ

ರಘು.... ಆದುದರಿಂದಲೇ ರಾಷ್ಟ್ರಮಾತೆಯ ಕೇಳಿಕೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ತೆರಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೆನೆ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ.... ರಘು, ನಿನ್ನ ಈ ಉತಾವಳಿ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಇಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯೂ ವಿಚಾರವೂ ಅಪರಿ ಪಕ್ಷ ವಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಾರಾಸಾರ ವಿಚಾರಮಾಡದೆ ಅಡ್ಡ ಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿರುವಿ. ದೇಶಹಿತದ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನಿನಗೆ ಬೇಡೆನ್ನುವದಿಲ್ಲ. ನಾವಿರುವ ನಮ್ಮೀನಿಜಾಮ ರಾಜ್ಯವು ದೇಶೀಯ ರಾಜ್ಯವೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಇಲ್ಲಿಯ ಅರಸರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟುವರು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆಯುವರು. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಇಲ್ಲಿಯ ರಹವಾಸಿಯು ಅಭಿಮಾನ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮೇರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಂಧುಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಾನು ಭೂತಿ ತೋರಿಸಬಾರದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ನನ್ನದಲ್ಲ.

ಅಸಹಕಾರತೆಯ ಪ್ರಚಂಡತರಂಗಗಳು, ಎಲ್ಲದೇಶವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದು, ಘನತರವಾದ ತೆರೆಗಳಿಂದ ಸೂರ್ಯಬಿಂಬವೂ ಸಹ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವದು. ಈ ಗೊದಗಿದ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸ್ವಾರ್ಥಲೋಲುಪನಾಗಿ ಹೊರಳಾಡಲು ನಾನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ, ಚಾಕರಿ ಬಿಡುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮನದಲ್ಲಿ ತರಬೇಡ.

ರಘು.... ನಾ ನು, ನಮ್ಮೀರಾಜ್ಯದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಚಾಕರಿಬಿಡದೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯವು ಕೊನೆಗಾಣುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ನಾನಂತೂ ದೇಶಶೇವೆಯೆಸಲುವಾಗಿ, ದೇಶಹಿತದ ಸಲುವಾಗಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮರ ಕುಂಡದೊಳಗೆ ನನ್ನಜೀವವನ್ನು ಸಹ ಆಹುತಿಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧನಿರುವೆನು. ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ದಿನಾಲು ಆನಂದದಿಂದ ಸೆರೆಮನೆಯ ವಾಸವನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸುವಾಗ, ನಾನುಮಾತ್ರ ಚಾಕರಿಯ ಸೇವಕನಾಗಿ ಇರಬೇಕೇ? ಚಾಕರಿ, ಚಾಕರಿ, ಚಾಕರಿ ಎಂದರೇನು? ದೇಶಕಾರ್ಯದ ಮುಂದೆ ಈ ಕನಿಷ್ಠ ಚಾಕರಿಯ ಬೆಲೆಯೇ?

ಕೃಷ್ಣರಾಯ .. ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಆಸ್ತಿ ಇಲ್ಲದ ಜನರು, ಚಾಕರಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂಬಂತಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ದೇಶಹಿತದ ಕಳಕಳಿ ಇರುವದೋ, ಯಾರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿಮಾನದ ಜ್ವಾಲೆಯು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವದೋ, ಅವರಿಗೆ ಚಾಕರಿಬಿಡದೆ ದೇಶದಮಹತ್ವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಬರುವಂತಿದೆ.

ರಘು.... ಅಸಹಕಾರದ ಜ್ವಾಲೆಯು ದೇಶದಲೆಲ್ಲ ಹರಡಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೂ ನೋಡದವರಂತೆ, ಚಾಕರಿಗಾಗಿ ಜೋತುಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವದು ಒಂದುತರದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರವಿಘಾತಕ ಕೆಲಸದೇಸರಿ; ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳ ಶಾಶ್ವತೆಯೂ, ನಿಜವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿದಿವಸ ಆಗುವ ಅಸಹಕಾರತೆಯ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆಯಿಂದ ತುಸು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ಸ್ಥಾನವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವದು ನಿಶ್ಚಯ, ಈ ಸಾಶ್ವಾತ್ಯರ ಎಲ್ಲ ಗಿರಣಿ, ಬ್ಯಾಂಕು, ಮುಂತಾದವುಗಳು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮೂಲಿಗುಂಪಾಗುವವು.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ.... ಇಂಥ ಭಯಂಕರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಶಾಹಿಗೆ, ತಲೆಗೊಟ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಮಹಾತ್ಮರೂ ಅವರ ಅನುನಾಯಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಕಾರ್ಯವು ತೀವ್ರ ಕೈಗೊಡುವದೆಂಬುವದು ಅಸಂಭವ ನಿಯಮಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ದಿವಸಗಳು ಬೇಕು. ಅವರು ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಈಕಾರ್ಯವು ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹವಾಗಿದೆ; ಅದರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನೂ ಒಕ್ಕಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಭಾರತವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನೂರಾರುಪಂಗಡದ ಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಆಳರಸರು ಒಮ್ಮತ ಆಗದೆ ಇರಲು ನಾನಾಬಗೆಯಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಒಬ್ಬರನ್ನೊರಿಸುವರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನೊಳಿಸುವರು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇಬಗೆಯ ವಿಚಾರವು ಎಲ್ಲಿರುವದು.

ಅವರಲ್ಲಿ ಅಮೋಘ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಪ್ರಚಂಡ ಸೈನ್ಯ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಬಲವಿರುತ್ತಿರಲು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೇರಿಳಿದ ಹಿಂದೀ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಶಾಹಿಯಿಂದ ಹೇಗೆತಾನೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ವಿನ್ಮುಖ ರಾಗುವರು.

ರಘು— ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ ಕಾರ್ಯದ ಮುಂದೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಶಾಹಿಯ ಆಟ ನಡೆಯಲಾರದೆಂದು, ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಕ ಘನತರ ಮುಂದಾಳುಗಳ ನೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ — ಇವೆಲ್ಲ ಮಾತುಗಳು ಕೂಡಲೆ ಪೂರಗಾಣುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಸಹ ಕಾರತೆಯ ಗಡಿಬಿಡಿಯು ಎಷ್ಟೇ ಒತ್ತರದಿಂದ ನಡೆದರೂ, ಜನರಲ್ಲಿದ್ದ ಮೊದಲಿನ ಮೂರ್ಖವಿಚಾರವು ಕೂಡಲೆಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಹೋದರೂ ದೇಶವೂ ಕೂಡಲೆ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ನಾನಾದರೂ ನಿನಗೆ ಚಾಕರಿಯನ್ನು ಬಿಡದೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಲಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡೆಂದು ಹೇಳುವದು.

ರಘು! ಇದಲ್ಲದೆ ಎರಡನೆಯವರ ಮಾತು ಬೇರೆ, ನಿನ್ನಮಾತು ಬೇರೆಯನ್ನುವದನ್ನು ಪೂರ್ಣಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡು. ನನಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆ, ಪೆನ್‌ಶನ್ ದಿವಸಗಳು ತೀರ ಸನಿಯಕ್ಕೆ ಬಂದವು ನಮಗೆ ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನೀನು ಒಬ್ಬನೇ ಇರದೆ ನಿನ್ನ ನವಲಂಬಿಸಿರುವ ತರುಣ ಪತ್ನಿಯೊಂದಿಗೆರುವಳು. ಅವಳಿಗೆ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಹೊರತು ಅನ್ಯರಾರು

ಇರುವರು. ಚಾಕರಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆಂದರೆ ಮೊದ ಮೊದಲು ಜನರು ನಿನ್ನನ್ನು ಗೌರವಿಸುವರು. ಮುಂದಾದರೂ ಗೌರವ ಹೊಂದಬಹುದು. ಅದರ ದುರ್ದೈವ ದಿಂದ ಸೆರೆಮನೆಯ ಭೋಗವು ಬಂದಿತೆಂದರೆ, ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಗತಿವನು ಮುಂದೆ ಬಿಟ್ಟುಬಂದಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಬಾಳುವಿಕೆಯ ಬಗೆಹೇಗೆ? ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಹೆರವರಿಗೆ ಕೈ ಒಡ್ಡಬೇಕಾದೀತು. ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಾರೂ ಕೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ರಘು— ಅಪ್ಪಾ! ಅಸಹಕಾರದ ಈ ಪ್ರಚಂಡ ತುಮುಲಯುದ್ಧವು ತಣ್ಣಗಾಗುವದನ್ನು ಮರೆಯಿರಿ, ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವರು ಹುಲ್ಲುಮೇಯಿಸಲಾರನು. ನಾನೇನು ಸ್ವಾರ್ಥದನೀಚಕೆಲಸದ ದಶೆಯಿಂದ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಅಸಹಕಾರತೆಯ ವಿಜಯಿಹೊಂದಿ ದುರ್ದೈವಿ ಹಿಂದೆ ಭೂಮಿಯು ನಿಜವಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚಿಟ್ಟಾದರೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಮುಂದೇನಾಗುವದೆಂಬ ಭವಿಷ್ಯ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಸರ್ವಥಾಮಾಡಬೇಡಿರಿ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ— ಅಸಹಕಾರತೆಯ ಚಲನ ವಲನವು ಪೂರ್ಣ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ, ಭಾರತವರ್ಷವು ಕೂಡಲೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಾಳುವ ತಪ್ಪುತಿಳುವಳಿಕೆಯು ನಿಮ್ಮಿಂದದೂರಾಗಲೇಬೇಕು. ಇದುನಿಶ್ಚಯ. ಈ ಚಲನವಲನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವಬಗೆಯ ಹಾನಿಯೂ ತಟ್ಟದು. ಹಿಂದು ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ತಾರುಣ್ಯದಮಟ್ಟು ತಲೆಗೆರೆದ ನಿನ್ನಂಥ ಬಡ ಉದ್ಧಟ ತರುಣರು ಮಾತ್ರ ದುರ್ದೈವಿ ಗೊಳಗಾಗದೆ ಎಂದಿಗೂ ಇರರು ಇದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡು.

ರಘು— ನೀವು ಯಾವಬಗೆಯಿಂದ ತಿಳಿಹೇಳಿದರೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವಬಗ್ಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ನನ್ನ ಮತವನ್ನು ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಹಿಂತೆಗೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ದೇಶಾಭಿಮಾನದಮುಂದೆ ಈ ನೀಚ ಸ್ವಾರ್ಥವು ಸರಿಯಾದೀತೆ?

ಕೃಷ್ಣರಾಯ— ರಘು! ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತಿನ ವರೆಗೆ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಹೇಳಿದ್ದು ಡಬ್ಬುಕೊಡದಮೇಲೆ ನೀರು ಸುರುವಿದಂತಾಯಿತು. ಇದೇ ಹೊಸದಾಗಿಪ್ಪಾ

ರಂಭಿಸಿದ ಸಂಸಾರೂಪಿ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ನನ್ನಿಂದಾದಷ್ಟು ಇದು ವರೆಗೆ ನಿನಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತ ಬಂದೆನು. ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ನನ್ನ ವಚನವನ್ನು ಮೀರದೆ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದ ನೀನು, ಈ ಹೊತ್ತೇ ನಿನ್ನ ಹಟವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವಿ; ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ,

ಸದ್ಗದಿತ ಕಂಠದಿಂದ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು— ರಘು! ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಈ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಸಹಿಸಲಾರದ ದುಃಖವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಸಂಗಡದವರಿಗೆ ಚಾಕರಿ ದೊರಿಯುವದೇ ದುರ್ಲಭ ಅದರಲ್ಲಿ ನೀನು ಬಂಗಾರ ದಂತಹ ಚಾಕರಿಗೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಟ್ಟಡವಿಯ ಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿಯುವಿಯಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ನಿನಗೆ ಇದರ ಸತ್ವಾತ್ಮಾ ಸ ವಾದಿತ್ತು. ತುತ್ತು ಕೂಳು ಹುಟ್ಟಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬಾರದೆ ಇರವು. ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡು. ಈ ಮಾತನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮೇಲೆ ಕೈದ್ದರು

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ೨೧, ೨೨ ನೆಯ ವರ್ಷಗಳು, ಅಧುನಿಕ ಭಾರತ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವರುಷಗಳು. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸುಪ್ರಸಂಗಗಳು ಭಾರತವರ್ಷದ ಇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕ್ಷರದಿಂದ ಬರೆದಿಡಲು ಯೋಗ್ಯ ವಿರುವವೆಂದರೆ, ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಯಾಗಲಾರದು. ಆದಿನಗಳು ಅಸಹ ಕಾರದ ದಿನಗಳು. ಅಸಹಕಾರದ ಸಮುದ್ರವು ಆವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕೇರುತ್ತ ನಡೆದಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿಮಾನದ ಉಜ್ವಲತರಂಗಗಳು ನಭೋಮಂಡಲವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರು ತಮ್ಮ ಮೋರೆಯನ್ನು ಹೊರ ತೋರಿಸಲು ಅಂಜುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿಮಾಚಲದಿಂದ ಕನ್ಯಾ ಕುವಾರಿಯವರೆಗೆ, ಅಸಹಕಾರತೆಯ ಸಿಂಹಗರ್ಜನೆಯು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕೇಳಬರುತ್ತಲಿತ್ತು. ಹಿಂದೂ ಮಹಮ್ಮದೀಯರು ತಮ್ಮ ಅಂತಃಕಲಹಗಳನ್ನು ಬದೆಗಿಟ್ಟು ಭಾರತವರ್ಷದಗತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲೋಸುಗ, ಏಕಮನಸ್ಕರಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಆಹುತಿ ಕೊಡ ತೊಡಗಿದ್ದರು.

ಸ್ವದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಚಂಡತೆಗಳು ಆಸೇತು ಹಿಮಾಲಯದವರೆಗೆ, ಎಲ್ಲವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಭರದಿಂದ ಸಾಗತೊಡಗಿದ್ದವು. ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಮಧುರಗಾಯನವು ಎಲ್ಲಕಡೆಗೂ ಪಸರಿಸಿತ್ತು. ಲಕ್ಷ್ಮಿವಧಿ ತರುಣರು ದೇಶಕಾರ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಅಪೂರ್ವ ಸ್ವಾರ್ಥ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಮುಂದೆಬರಲು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಹಸ್ರಾರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮುಂದಾಳುಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯನ್ನು ಹಾಡುತ್ತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಾರಾಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಕಾರಾಗ್ರಹ ವಾಸಮಾಡುವ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ನಡೆದಿತ್ತು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇಸರಿಯಹತ್ತಿದ್ದರು ಸೆರೆಮನೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜನರಿಂದ ಕಿಕ್ಕಿರಿದಿದ್ದವು. ದೇಶದ ಸಲುವಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಲುವಾಗಿ, ಪಾರತಂತ್ರ್ಯದೊಳಗೆಬಿದ್ದ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಭಾರತವರ್ಷದ ಸಲುವಾಗಿ, ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ದೂಡಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸೆರೆಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಜನನದಾರಾಭ್ಯ ನೆಲದಮೋರೆಯನ್ನು ಸಹನೋಡದೆ ಮೆತ್ತನ್ನುಗಾದಿಗಳಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡುವ ಮೋಟಾರ ಮುಂತಾದ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಚಕ್ಕಂದದಿಂದ ತಿರುಗಾಡುವ, ಅಸಂಖ್ಯ ಜನರು ರಾಷ್ಟ್ರದ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ತಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಪಾರತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಕೋಲೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಮಾಡುವ ಉಚ್ಚಧೈಯವನ್ನು ಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಎದುರಾಳಿಗಳೆದುರಿಗೆ ಎದೆಗೊಟ್ಟು ನಿಂತು ಸ್ವಾರ್ಥದ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಇಡದೆ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ತುರಂಗವಾಸ ಪತ್ತರಿಸುವದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಯಾವ ಭಾರತ ಪುತ್ರನ ಬಾಹುಗಳು ಸ್ಪಂದಣವಾಗದೆ ಇರುವವು?

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ದಿನಗಳಿಂದ ಭಾರತದೊಳಗೆ ಅದರ್ಶಭೂತ ದಿನಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರವಾತೆಯ ಕೂಗಿಗೆ ಓ ಕೊಟ್ಟು, ಎಷ್ಟೊತರುಣವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಲೆ ಕಾಲೇಜುಗಳೊಳಗಿಂದ ಹೊರ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತರುಣರಹೃದಯದಲ್ಲಿ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಅಗ್ನಿಯು ಪ್ರಖರದಿಂದ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿದ್ದದರಿಂದ, ಗುಲಾಮಗಿರಿಯನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದೊದ್ದು ಅಸಹಕಾರತೆಯದೇದಿಶ್ಯಮಾನವಾದ ಜ್ವಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡದೆ ನಾಣುಂಡೆ ನೀನು

ಮುಂದೆ ಎಂದು ಹಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟೋ ವಕೀಲರು, ಶಿಕ್ಷಕರು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಖಾದಿಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನುಟ್ಟು, ಅಸಹಕಾರದ ಮುಂದಾಳುಗಳಾದ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧ್ವನಿಗೆ ಧ್ವನಿಗೊಟ್ಟು ಅವರಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಭರದಿಂದ ಧಾವಿಸತೊಡಗಿದ್ದರು.

ಅಸಹಕಾರ ಖಾದಿ ಇವೆರಡು ಶಬ್ದಗಳು ಎತ್ತನೋಡಿದತ್ತೆಲ್ಲ ವಾತಾಪರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ದುಮಿ ದುಮಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಈವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ರಾಟೆಗಳಿಲ್ಲದ ಮನೆಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯಿಂದ ರಾಟೆಯ ಚರಾ ಎಂಬ ಸಪ್ಪಳವು ಮುಂಜಾವಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯ ವರೆಗೆ ಕೇಳಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಲಕ್ಷಾವಧಿ ಜನರು ರಾಟೆಯಮೇಲೆ ತಯಾರಾಗುವ ಶುಭ್ರಖಾದಿಯ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಪಥಕಗಳೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನೊಂದಾಯಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಪಿಕೇಟಿಂಗಗಳೊಳಗೆ ಭಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಂಜದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತುರಂಗದಭಯವು ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ದೇಶಭಕ್ತರಿಗೆ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸವು ಭೂಷಣಾಸ್ಪದವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅಸಹಕಾರದ ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾರಾಗೃಹಗಳೆಂದರೆ ದುಃಖದ ಮರ್ಯಾದೆ ಇಲ್ಲದ ಶೋಚನೀಯ ಗೃಹಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ, ತುರಂಗವೆಂದರೆ ಬಹುಜನರು ಅಂಜುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಸಹಕಾರದ ಚಲನ ವಲನವು ಸಲ್ಪಕಾಲದೊಳಗೆ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸದ ಅಂಜಿಕೆಯನ್ನು ಬೇರೂರಿಸಿ ಕಿತ್ತೊಗಿಯಿತು. ಸಾವಿರಾರು ಜನರು, ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ಅನುಮಾನಿಸದೆ ಒಬ್ಬರಹಿಂದೊಬ್ಬರು ಸಾಲುಗಟ್ಟಿಹೋಗಹತ್ತಲು, ಜನರಲ್ಲಿದ್ದ ಸೆರೆಮನೆಯ ಅಂಜಿಕೆಯು ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು ಅಂದಿನಿಂದ ಕಾರಾಗೃಹ ವಾಸವೆಂದರೆ ಒಂದು ಉಚ್ಚತರದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂಬಂತೆ ತೋರಹತ್ತಿತು. ಉದಾರರು, ಸಜ್ಜನರು, ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು, ಶ್ರೀಮಂತರೇ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಪಂಗಡದವರೂ ತಿಲಮಾತ್ರವು ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡದೆ, ಸೆರೆಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತಲಿದ್ದರು ದೇಶಹಿತದ

ಉಚ್ಚಭಾವನೆಯನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸತ್ಯಾಗೃಹ ಪೀಕೆ ಟೆಂಗದಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಎದೆಕೊಟ್ಟು ಸೆರೆಮನೆಯಕಡೆಗೆ ನಿರ್ವ್ಯಸನದಿಂದ ಸಾಗತೊಡಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಸೆರೆಮನೆ ಯಿಂದಲೇ ದುರಭಿಮಾನವನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೇವಿಯ ತವರು ಮನೆಯಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ದುಷ್ಟ ದುರಾಚಾರಿಯಾದ ಕಂಸನನ್ನು ಕೊಂದು ಅಧರ್ಮ ಅನೀತಿಯನ್ನು ಅಮೂಲಾಗ್ರನಾಶಮಾಡಿ, ಶಾಂತಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಿದ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಬಗವಾನನ ಜನ್ಮವು ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಆದಂತೆ, ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಅಧಿಕಾರದೊಳಗೆ ಸಿಗಿಬಿದ್ದ ಭಾರತಮಾತೆಯ ದುರ್ದೈವಿಯನ್ನು ದೂರಹೊಡೆದು ಸುದೈವವನ್ನು ಸೂರಿಗಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತುವ ರಾಷ್ಟ್ರದೇವಿಯ ಜನ್ಮವು, ಇದೇ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಆಗುವದೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದರು.

ಲೋಕ ಸಮುದಾಯದ ಆವೇಳೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿಮಾನ ಉಜ್ವಲಪ್ರೇಮ, ಅವರ ಆವೇಶ, ವೀರಶ್ರಿ, ಅವರ ಭಾವಿಆಶೆ, ದೇಶೋದ್ಧಾರದ ಸಲುವಾಗಿ ಎಂಥ ಎಡರುಗಳುಬಂದರೂ ಎದೆಗೊಟ್ಟು ನಿಲ್ಲುವೆಂಬ ಅವರ ಮನೋಧೈರ್ಯ ಇವೇಮೊದಲಾದ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಗುಣಗಳು ಆವರ್ಣನೀಯವಾಗಿದ್ದವು; ಆದುದರಿಂದಲೇ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ಭಯಂಕರ ಬೆಂಬಲವು ಇದ್ದ ನೌಕರ ಶಾಹಿ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಗೊಂದಲವೆದ್ದಿತ್ತು. ಅಸಹಕಾರತೆಯ ಕುರುಪಿನ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಶಾಹಿಯ ವರಿಸ್ಮಸಭೆಯು ಸಹ ದಿಗಿಲುಗೊಂಡು ಹೋಗಿತ್ತು.

ನಿಖಿಲಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ಪ್ರಚಂಡ ಅಗ್ನಿಯು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ವಾರ್ಥತೆಯಸಲುವಾಗಿ ವಿಲಾಸದಲ್ಲಿಲೋಲಾಡುವ ತರುಣರು ಅತಿಕ್ವಚೆತ್ತಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬತರುಣನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿಮಾನದ ವಡಭಾಗ್ನಿಯು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಈ ಘನಘೋರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ, ಸಾವಿರಾರು ಭಾರತನಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ದೂಡಿ, ಮುಂದೆ ಬಂದು ಎದೆಗೊಡುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿಮಾನದ ನವಜೈತನ್ಯ ತುಂಬಿರುವ ರಘುನಾಥನಿಂದ ಮುಗ್ಧನಂತೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿ ತುಕೊಳ್ಳುವದು ಹೇಗಾಗಬೇಕು? ಅವನ ಅಂಗಾಂಗದಲ್ಲಿ, ರೋಮ ರೋಮಗಳಲ್ಲಿ, ವೀರಶ್ರೀಯ ವಾಯುವು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಾವಿರಾರು ರಾಷ್ಟ್ರವೀರರು ಸೆರೆಮನೆಯ ಸೋಪಾನಗಳನ್ನು ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಎರುತ್ತಿರಲು, ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಮೇಲೆ ಗದಾಪ್ರಹಾರವಾಡಿ, ನಾಮುಂದೆ ನೀಮುಂದೆ ಎಂದು ಗುದ್ದುಮುರಿಸುತ್ತ ಗಣನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೋತರುಣರು ಆವೇಶದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು, ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ರಘುನಾಥನಲ್ಲಿಯೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಜ್ವಲ ಭಾವನೆಯು, ರಭಸದಿಂದ ಮುಂದರೆಯ ಹತ್ತಿತು. ಇಂಥಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಭಾವೀ ಬಾಳುವಿಕೆಯ ವಿಚಾರವು ಹೇಗೆತಾನೆ ಬರಬೇಕು? ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಮರೆತುದೆಲ್ಲದೆ ನೂತನ ವಧುವನ್ನು ಸಹ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟನು.

ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಮರೆತಮೇಲೆ ಸಂಸಾರದನೆನಪು ಹೇಗೆಉಳಿಯಬೇಕು? ಪ್ರೇಮದ ಆಪ್ತೇಷ್ಟರ ವಿಸ್ಮರಣೆಯಾಯಿತು. ಚಾಕರಿ ಮನೆಮಾರು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಕೊಟ್ಟು, ಸ್ವಾರ್ಥದಂಥ ನೀಚಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಹೊರದೋಡಿಸಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಮಾತೆಯ ರಣಗರ್ಜನೆಗೆ ಧ್ವನಿಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಲಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮಾವಧಿ ತರುಣರ ಸಂಗಡ ತಾನೂ ಹೊರಡುವದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು.

ಪೂರ್ಣವಿಚಾರಮಾಡದೆ, ಮುತ್ತಿನಂತಿದ್ದ ಚಾಕರಿಗೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಪತ್ನಿಯೋರ್ವಳನ್ನೇಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಾರದಾಗಿ ಕಕ್ಕನು ಅಂಗಲಾಚಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡನು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಚಾಕರಿಮಾಡುತ್ತ ಕೈಲಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ದೇಶೋದ್ಧಾರದ ಕಾರ್ಯ

ದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಲು ಬರುವದೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಮ ಪೂಜ್ಯ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ತನಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕವಳಾದ ಪತ್ನಿಯೂ ಸಹ ಹೇಳಿದಳು ಇದೆಲ್ಲವೂ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ರುಚಿಸಿದಂತೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ.

ತನ್ನೋರ್ವಳನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಾರದೆಂಬದಾಗಿ ಜಾನಕಿಯು ಪರಿಪರಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ಆದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ನಿಶ್ಚಿತವಿಚಾರದಿಂದ ಹೊರಗೆಬರಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ರಾಟೆಯಮೇಲೆ ನೂಲು ತೆಗೆಯುವದು, ಮತ್ತಿತರ ದೇಶಹಿತದ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಾನುಕೈಕೊಂಡು, ತಮ್ಮರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವೆನು. ತಾವು ಚಾಕರಿ ಬಿಡಬಾರದು' ಎಂಬುದಾಗಿ ಜಾನಕಿಯು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು.

ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಅವನು ಕೇಳದಂತಾದನು.

ಕಡೆಗೆ ಪತಿಯವಿಚಾರಗಳೇ ತನ್ನ ವಿಚಾರಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಆ ನವತರುಣಿಯು ಪತಿಯ ಮನಾನುಕೂಲಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಳು.

ದೇಶಕಾರ್ಯದಹೊರ್ತು ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳೂ ಬೇಡಾದವು. ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೂ, ಮನದಲ್ಲಿಯೂ, ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ದೇಶಕಾರ್ಯವೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತು.

ರಘುನಾಥನು ಮೊದಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ತನ್ನ ಮತವನ್ನು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಸಾಧಿಸಿದನು.

ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯದ ಗಾಳಿಯು ಸೊಂಕಿದನಂತರ, ಅದರಮೇಲೆ ಯಾವಪ್ರಕಾರದ ಮಾತ್ರೆಯ ಆಟವೂ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಅದರಂತೆಯೇ ಕಡೆಗೆ ಒಂದುದಿವಸ ತನ್ನ ಚಾಕರಿಗೆ ರಾಜನಾಮೆಕೊಟ್ಟು, ಹೆಂಡತಿಗೆ ಜತನದಿಂದಿರು ಎಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಿಂದ ನಿರುಪಾಯದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಖಾದಿಯ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ರಾಜದ್ರೋಹದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸೊಲ್ಲಾಪೂರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಗೆಹೋಗಿ, ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಪಥಕಗಳೊಳಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದನು.

ರಘುನಾಥನು ೮, ೯ ವರುಷದವ ನಿರುವಾಗಲೇ ಪರದೇಶಿಯಾದನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ, ತಂದೆತಾಯಿಗಳೀವರೂ ಈ ಪೃಥ್ವಿತಲದಮೇಲೆ ಇವನೋರ್ವನನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವರ್ಗದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದರು.

ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ನಿಧನದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ೮, ೯ ವರುಷದವನೆಂದರೆ ತೀರ ಸಣ್ಣವನು. ಅದೇ ಕನ್ನಡ ನಾಲ್ಕನೇ ಇಯತ್ತೆಯನ್ನೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬಾಲ ಬೋಧಿನಿಯನ್ನೂ ಮುಗಿಸಿದ್ದನು.

ರಘುನಾಥನ ತಂದೆ ವಾಸುದೇವರಾಯರು ಮನೆತನದಿಂದ ತೀರ ಬಡವರು; ಆದರೂ ಬಹು ಸಜ್ಜನರು, ಏನಯಶೀಲರು, ಉದಾರರು, ಆ ವರಿಗೆ ಇವನು ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬಮಗನು.

ವಾಸುದೇವರಾಯರು ಕೃಷಿಕರ್ಮದಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಉಪಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದಾರಿದ್ರ್ಯವು ಅವರನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಯೇ ಸುಖ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ವಾಸುದೇವರಾಯರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯಾದ ತಾರಾಬಾಯಿ ಯಾದರೂ ಬಹು ಕುಲೀನಳು ಸುಶೀಲಳು. ಆ ಪತಿಪರಾಯಣಳು, ತನ್ನ ಬಡತನದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಡರುಗಳನ್ನು ತೋರಗೊಡದೆ ಪತಿಯಮನಾನು ಕೂಲೆಯಾಗಿ, ಸಮಾಧಾನದಿಂದಲೂ ದಕ್ಷತೆಇಂದಲೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ತಮ್ಮೀವರ ಬಡತನದ ಬಾಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ಸಾರೆ ಯಾದರೂ ಹಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವರು ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮನೆಯನ್ನೇ ಸುಖ ಸ್ವರ್ಗದ ಬೀಡನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಬಡತನದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ, ಸ್ವರ್ಗೀಯಸುಖದ ಸ್ವಾದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನಿಗೂ ಸುಖಾನಂದದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಇರುವದು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಾಗುವ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯು ಸಂಪತ್ ಸುಖದಸಲುವಾಗಿಯೇ ಆಗುವದು. ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸುಖ ಸಮಾಧಾನದ ಸಲುವಾಗಿ ಬಡೆದಾಡುವನು. ಆ ಸುಖಸಮಾಧಾನದ ಮೂಲ

ಗುಟ್ಟುದ್ರವ್ಯ, ಅದುದರಿಂದಲೇ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು, ಸುಖಸಾಧನದ ಮೂಲ ತತ್ವವಾದ, ದ್ರವ್ಯಕ್ಕೋಸುಗ ಪರಮಪ್ರಿಯ ಜೀವದ ಹಂಗು ದೊರೆಯುವನು.

ದ್ರವ್ಯವೇ ಸುಖದ ಆಗರವು. ಎಲ್ಲ ಸುಖಸಂತೋಷದ ಮೂಲವು ದ್ರವ್ಯ. ದುಡ್ಡೇ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನು. ಹಣವಿಲ್ಲದವನು ಹೆಣದಸಮಾನ ನೆಂಬ ದು ಜನರ ದೃಢವಿಚಾರವು ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಇದೆಲ್ಲವೂ ಜನರ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆ.

ದುಡ್ಡಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವಬಗೆಯ ಚಿಂತೆಯು ಇರುವದಿಲ್ಲೆನ್ನುವದು ಮಂಕುತನದವನಾತು. ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿದ್ದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನ ಸಿಗದೆ ಗೋಳಾಡುವರು. ಅಂಚೆಯ ತುಸ್ತುಳದಂತಹ ಮೆತ್ತಗಿನ ಗಾದಿ ಲೋಡುಗಳಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡುವ ಶ್ರೀಮಂತಲಕ್ಷ್ಮೀವುತ್ರರಿಗೂ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ವೈಭವದೊಂದಿಗೆ ಮೆರೆಯುವ ರಾಜನಿಗೂ ದೊರೆಯದ ಸುಖಸಮಾಧಾನವು, ಬಡತನದ ಮುರುಕ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯುವ ಬಡವರಿಗೆ ಸಿಗುವದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಕಡೆನೋಡಬಹುದು.

ಅದುದರಿಂದಲೇ ವಾಸುದೇವರಾಯ ತಾರಾಬಾಯಿಯವರು ತಮ್ಮ ಬಡತನದ ಜೀವಿತದಿಂದ, ಮುರುಕ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಘುನಾಥನ ಅಟಪಾಟ ವಿನೋದಗಳಿಲ್ಲೂ, ಮುದ್ದು ಮಾತುಗಳಿಂದಲೂ ಬಡತನ ಕುಟುಂಬದ ಆಮನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೋಭೆಯು ಬಂದಿತ್ತು. ಆ ಗರ್ಭ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಅರಮನೆಯಿಂದ ದೊರೆಯದ ಆನಂದವು ಬಡತನದ ಬೀಡಾದ ಮುರುಕ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಹೊನ್ನಿನ ಮನೆಯಾದ ಹಿಂದೂದೇಶವು, ಬಹು ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ದೇಶವು. ಸಾವಿರಾರು ವರುಷ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ನಂದನವನದಲ್ಲಿ ವಿಹಾರಮಾಡಿದ ಈ ಮಹಾಮಂಗಲ ಭಾರತವರ್ಷವು ಉಪಭೋಗಿಸಿದ ವೈಭವವನ್ನು ಪೃಥ್ವಿಯಮೇಲೆ ಇನ್ನಾವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅನುಭವಿಸಿರಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಇದೇ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಭಗವಾನ್ ಸ್ವಾಮಿಯು ಒಂಬತ್ತುಸಾರೆ ಅವತಾರ ವೆತ್ತಿದನು. ಪರರಾಷ್ಟ್ರದವರನ್ನು ದಿಗ್ವಿಜಯಮಾಡಿ ಅವರಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿಸಿದ ವೇದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥಬರದ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಮತಸ್ಥಾಪನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಆಚಾರ್ಯತ್ರಯರಾದ “ ಶ್ರೀಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ, ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ, ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಜನ್ಮವು ”. ಇದೇ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವದು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಜಾಗೃತಿಯೊಂದಿಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜ್ಯಕೀಯ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಹರಡಿ, ತಮ್ಮ ಯಶೋಪ್ರಭೆಯೊಂದಿಗೆ ಮೆರೆದ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ, ನ್ಯಾಸರಾಜ ರಂಧ ಮಹಾತ್ಮರೂ ಶ್ರೀಬಸವೇಶ್ವರ ರಂಧಶಿವಶರಣರೂ ಇದೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿರುವರು.

ಇಂಥ ಪುರಾತನ ಪುನೀತ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯಾದ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳೂ, ಎಷ್ಟೋ ಅರಸರೂ, ಬಲಾಢ್ಯಶಾಲಿಗಳಾದ ಅತಿರಥಿ ಮಹಾರಥಿಗಳೂ, ಮಹಾನ್ ಮಹಾನ್ ಋಷಿಗಳೂ ಕವಿ ಕುಲ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಆಗಿಹೋದರು. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಭಗವಂತನಂತೂ ಒಂಬತ್ತುಸಾರೆ ಅವತಾರವೆತ್ತಿದನು; ಆದರೂ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಬಂದಕಡುತರ ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಯಾರಿಂದಲೂ ಕೊನೆಗಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಶಾಪವು ಸಾಧಾರಣ ತರಗತಿಯ ಶಾಪವಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ಹಿಂದೂ ರಹವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಕಡುತರ ದಕ್ಕಿತಗಲಿದೆ.

ಶಾಪದ ವಿವೇಚನೆಯು “ ಅಲ್ಪಾಯುಷಿಯಾಗರಿ ” ಎನ್ನುವದಾಗಿರುವದು.

ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಯಾವಕಲಿ ಪುರುಷನು ಶಾಪಕೊಟ್ಟನೋ ತಿಳಿಯದು ಈ ಶಾಪದಿಂದ ಹಿಂದೂ ರಹವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ ಈಗ ಆಗಹತ್ತಿದೆ. ಶಾಪವಿಮೋಚನೆ ಯಾಗದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಇದರಂತೆ ಮುಂದಾದರೂ ಹಾನಿಯ ಹಾವಳಿ ಯಾಗುವದೆಂಬಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ದೊಳಗಣ ೩೧ ಕೋಟಿಜನರು ಕೀಳುತರದ ಪಾರತಂತ್ರ್ಯದೊಳಗೆ ಕೊಳೆಯುವದಕ್ಕೂ, ಭರತವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ

ಈ ತರದ ದೈನ್ಯಾವಸ್ಥೆ ಬಂದಿರುವದಕ್ಕೂ, ಮುಖ್ಯಕಾರಣವೆಂದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ರಾಜ್ಯಕರ್ತರಿಗೂ, ಮತ್ತಿತರ ರಾಷ್ಟ್ರಪುರುಷರಿಗೂ, ತಗಲಿದ ಶಾಸನವೇ ದಿಂದ, ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಅವರ ನಿಧನದ ಹಾನಿಯೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ.

ಉತ್ತಮ ಪ್ರಕಾರದ ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಾಲೆಗಳಿಗೂ ರಾಜಕಾರಣ ಪಟುಗಳಿಗೂ, ಶೂರವೀರ ಮುತ್ಸದ್ಧಿಗಳಿಗೂ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯದ ಬೆಂಬಲವಿದ್ದಿತ್ತೆಂದರೆ ಅಭಾಗಿ ಭರತವರ್ಷದ ಇತಿಹಾಸವು ಬೇರೇರೀತಿಯಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಸಾರತಂತ್ರದಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವ ಬದಲು ಸ್ವತಂತ್ರರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಅರ್ವಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವೀರಾಜ ನೊದಲಾದವರು, ಆಳಿಕೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯದ ಶಾಸಕೈ ಆಹುತಿಯಾದರು.

ಅಕಬರಬಾದಶಹನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪಸಿಂಹರಥ ಪ್ರತಾಪಶಾಲಿಗಳೂ ಸಹ ಅಲ್ಪಾಯುಷಿ ಕಾಲನಿರೆಯಾಗಿ ತುತ್ತಾದರು.

ಅಮೋಘ ವಿಜಯನಗರದ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ನೊದಲಾದವರಾದರೂ ಅಸವಾದವಾಗಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಔರಂಗಜೇಬನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ರಜಪುತ ಸ್ಥಾನದ ಉದಯಪುರದ ಇಬ್ಬರುರಾಣಾರೂ, ಮರಾಠಾರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಶಿವಾಜಿಭತ್ರಪತಿಗಳೂ ಅವರ ಮಕ್ಕಳಾದ ಸಂಭಾಜಿ, ರಾಜಾರಾಮ ಮಹಾರಾಜರು ಆಳಿ ತಮ್ಮ ಇಹಲೋಕದ ಯಾತ್ರೆ ಮುನ್ನ ಮುಗಿಸಿದರು.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ, ಹಿಂದೂಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯದ ಶಾಸಕವೆಂದಾಗುವ ಅಗಣಿತ ಹಾನಿಯು ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುವಂತಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಾಪಶಾಲಿಗಳಿಗೆ ಅಕಬರ, ಔರಂಗಜೇಬ, ವಿದ್ಯಾಕೋರಿಯಾ ರಾಣಿಯರಂತೆ, ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯದ ಆಶೀರ್ವಾದಲಾಭವು ಲಭಿಸಿತ್ತೆಂದರೆ, ಆಸೇತು ಹಿಮಾಲಯದ ವರಿಗೆ ಈವರೆಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರತೆಯ ನಾಡಗುಡಿಯು ಸ್ವಚಂದ್ರದಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಧುನಿಕ ರಾಜ್ಯಕೀಯ ಚಲನ ವಲನದ ಉತ್ಪಾದಕರಾದ ಲೋಕ ಮಾನ್ಯರೂ ಸಹ, ಇರುವದಿವಸಗಳಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಪಾಯುಷಿ ಅಪಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ತುತ್ತಾದರು.

ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯದ ಶಾಸನವು ರಾಜರಿಗೂ, ರಾಜಕಾರಣ ಪಟುಗಳಿಗೂ, ಮತ್ತಿತರ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜನರನ್ನು ಅವಿಸಿವಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗಾದರೂ ತಗಲಿರುವದು.

ಜಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಹಿಂದೂ ರಹವಾಸಿಗಳ ಆಯುರ್ಮರ್ಯಾದಿಯೇ ಕಡಿ ಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಿಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ಯಾವದೇಶವೂ ಹಿಂದೂದೇಶವನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟಿ ಲಾರದು.

ಎರಡನೆಯದೇಶಗಳ ಆಯುರ್ಮರ್ಯಾದಿಯು ೪೫ ರಿಂದ ೫೫ರ ವರೆಗೆ ಇದ್ದರೆ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಆಯುರ್ಮರ್ಯಾದಿಯು ೨೨ ರಿಂದ ೨೫ರ ವರೆಗೆ ಇದೆ. ಹೀಗಿದ್ದು, ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸರಿಮಾಣದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯಹತ್ತಿದೆ.

ವಾಸುದೇವರಾಯ ತಾರಾಬಾಯಿಯರಾದರೂ, ಈ ಶಾಸದಿಂದಲೇ, ನಡು ಹರೆಯದ ಸಂಸಾರದ ಭರದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರು ೩, ೪ ತಿಂಗಳಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲನು ಪಸಿರಿಸಿದ್ದ ಬಲೆಯೊಳಗೆಬಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಅವಲಂಬಿಸಿ ರಘುನಾಥನಿಂದ ದೂರಾದದ್ದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಖೇದಕಾರಕ ಸಂಗತಿಯು.

ಓಡುವಿದ ಬೆರಳು ಎಡವುವದರ ನಿಜಾಂಶವು ಮೇಲ್ಕಂಡ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುವಂತಿದೆ.

ವಾಸುದೇವರಾಯರು ಮುರುಕ ವನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಟಾದ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಸುಖ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಸಾಗಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಮಾತ್ಸರ್ಯದ ಮೃತ್ಯುವು, ಸುತೀಲ ಸದಾಚಾರ ಕುಟುಂಬದಸೊಬ್ಬಗನ್ನು ನೋಡ

ದವನಾಗಿ ಗುಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ನೆರವೇರಿಕೊಂಡು ಸಂಸಾರದ ಸೊಬಗನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿದನು.

ಪಾಪ! ಸುಖದ ಉತ್ತುಂಗ ಶಿಖರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದ ರಘುನಾಥನು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ನೂಕಲ್ಪಟ್ಟು ತೆಗ್ಗಾದ ಕಂದರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು.

ಆಳವಾದ ನೀರೊಳಗೆ ಮನಬಂದಂತೆ ವಿಹಾರಮಾಡುವ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಜಾಲಗಾರನು ಬಲೆಹಾಕಿ ತೆಗೆದು, ಉಸುಗಿನಮೇಲೆ ಒದ್ದಾಡಲು ಎಸೆಯುವಂತೆ, ನಿಷ್ಕರವಿಧಿಯು, ಪ್ರೇಮದ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು, ಕೊಡೆಯಂತಿರುವ ಜಲಾಶಯದಿಂದ, ತೆಗೆದುತಂದು, ದುಃಖದ ವಿಶಾಲವಾದ ಉಸುಗಿನ ಬೈಲೊಳಗೆ ಒಗೆದನು.

ಬಡಪ್ರಾಣಿ ರಘುನಾಥನು ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯದ ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ದಾರುಣವಾದ ವಿರಹದಿಂದ, ದುಃಖಬಡುತ್ತ ಕಣ್ಣೀರಮಣೆಯ ಸರಮಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ಆಯುಷ್ಯಪ್ರಮಾಣದ ಘಳಿಗೆಯನ್ನೆಣಿಸುತ್ತ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

ರಘುನಾಥನಿಗೆ, ಪರದೇಶಿಯಾದ ರಘುನಾಥನಿಗೆ, ಭೂತಲದಮೇಲೆ ಸಮಾಪದ ಅಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯರಾರೂ ಇಲ್ಲಿನ್ನುವಂತಿದ್ದಿಲ್ಲ. “ ಮುಣುಗುವವರಿಗೆ ಕಡ್ಡಿಯ ಸಹಾಯ ” ವೆಂಬುವಂತೆ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ನೋವಿನ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದನು.

ಆತನೇ ಕೃಷ್ಣರಾಯ—

ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ರಾಯಿಚೂರಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ರಘುನಾಥನಂತೆ ವಾಸುದೇವರಾಯರೂ, ಕೃಷ್ಣರಾಯರೂ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು.

ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಸ್ವಭಾವವು ತುಸು ತೀಕ್ಷ್ಣ. ಹೆಂಡತಿಯಾದರೂ ಗರ್ವಿಷ್ಠ ಸ್ವಭಾವದವಳಿದ್ದರಿಂದ, ಸ್ವಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿನಯೀ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೂ ಹೆಂಡತಿಯ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೂ ಸರಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಿನ ಸಣ್ಣ ಜಗಳಗಳೂ ಆಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಋಂದೆ ತುಸು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕೃಷ್ಣರಾಯರಿಗೆ, ರಾಯಿಚೂರ ತಾಲೂಕದಾರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಹತ್ತಿತು. ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗೆ ರಾಯಿ

ಚೂರಲ್ಲಿರಹತ್ತಿದರು. ಯಾವಾಗಾದರೊಮ್ಮೆ ವರ್ಷಾರು ತಿಂಗಳಗಳಿಗೆಹೋಗಿ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಅಣ್ಣನಲ್ಲಿದ್ದು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಣ್ಣನಿಗಾದರೂ ಮುರುಕುಮನೆ ಎರಡು ಕೂರಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಹೊರ್ತು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಾವಬಗೆಯ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಯೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ರಾಯಚೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಎತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ಮೂರೇ ಮಂದಿ. ಗಂಡಹೆಂಡತಿ ಒಂದೇ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗಿ.

ವಾಸುದೇವರಾಯ ತಾರಾಬಾಯಿಯವರು ಸತ್ತಸುಮಾರಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ರಾಯಚೂರಿಗೆ ಬಂದು ಸುಮಾರು ಹತ್ತುಹನ್ನೊಂದು ವರುಷಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಮೊದಲೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಗಳಾದ ಕೃಷ್ಣವೇಣಿಯ ಲಗ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು.

ವಾಸುದೇವರಾಯ ತಾರಾಬಾಯಿಯವರ ಆಕಾಲ ನಿಧನವು ಕೃಷ್ಣರಾಯರನ್ನು ಗಾಸಿಮಾಡದೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಎನೂ ಸಹಾಯ ಸಿಗದಿದ್ದರೂ ಬೆಂಬಲದಂತಿದ್ದ ಬಂಧುಪ್ರೇಮಿ ಅಣ್ಣ, ಅತ್ತಿಗಿಯರ ನಿಧನದಿಂದ ರಾಯರಿಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಅಣ್ಣನು ಗತಿಸಿದ ವಾರ್ತೆಯು ಬರುತ್ತಲೇ, ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಕೂಡಲೆ ಹೋಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆಗನುಸರಿಸಿ ಕ್ರಿಯಾಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನಾಥ ಬಾಲಕನಾದ ರಘುನಾಥನನ್ನು ರಾಯಚೂರಿಗೆ ಸಂಗಡ ಕರೆತಂದರು.

ಮಗಳಾದ ಕೃಷ್ಣವೇಣಿಯು ಅತ್ತಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದದ್ದರಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ಇಲ್ಲದಂತಾದುದರಿಂದ, ಪತಿಸತ್ತಿಯರ ಪ್ರೇಮವು ನಿಜವಾಗಿ ರಘುನಾಥನಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೆ ಬೇರಳಯಿತು. ಯಾವಪ್ರಕಾರದ ಕಷ್ಟವು ಆಗದಂತೆ ಪುತ್ರವತ್ ಪಾಲನ ಮಾಡುವ ಭಾರವನ್ನು ಸತಿ ಪತಿಯರು ಕೈಕೊಂಡರು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಗರ್ವಿಷ್ಠ ಗುಣವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳಿದುಹೋಗಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣವೇಣಿಯ ಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳಾಗದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ರಘುನಾಥನ ಮೇಲೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅವಳ ಪ್ರೇಮವು ಕೂಡ

ತಿತು. ರಘುನಾಥನು ತನ್ನ ವಿನಯಶೀಲ ನಡತೆ ನಡಾವಳಿಗಳಿಂದಲೂ ಮೃದು ಮಾತುಗಳಿಂದಲೂ, ತುಸು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಕ್ಕಕಕ್ಕಿಯರ ಘನತರ ಪ್ರೇಮಾದರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದನು. ಅವನ ಪ್ರೇಮವು ಅವರ ಮೇಲೆ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದ್ದಿತು.

ರಾಯಿಚೂರಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ರಘುನಾಥನನ್ನು ಹೆ ಮದದರ್ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹ ಹತ್ತಿದರು. ರಘುನಾಥನ ಬುದ್ಧಿಯು ಬಹು ಚುರುಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಪ್ಪದೆ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದುತ್ತ ತನ್ನ ವಯಸ್ಸಿನ ೧೪ನೆಯ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಮಿಡಲ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ, ನೊದಲನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಹೊಂದಿದನು.

ಅವನ ಬುದ್ಧಿಬಲವನ್ನು ನೋಡಿ, ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಮುಂದೋದಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕಲಬುರ್ಗಿಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ನೂತನ ವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ, ಕಳುಹ ಹತ್ತಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಸಾಗುತ್ತ ಮುಂದೆರಡು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದನು.

ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ತಾಲೂಕುದಾರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ, ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದುದೇನು ನಿಜ; ಆದರೆ ಇತರರಂತೆ ಲಂಚಗೂಳಿಗಳಾಗದೆ ನಿಷ್ಪ್ರಹ ವೃತ್ತಿಯವರಿದ್ದುದರಿಂದ, ಇವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪಾದನೆಯು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊರತೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಇದಲ್ಲದೆ ಮಗಳ ಮದುವೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ಮಗಳೆಯಲ್ಲಿ ಇವರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯ (ಹಾಸ್ಟಲ್)ದಲ್ಲಿ ಮಗನನ್ನಿಟ್ಟು ಓದಿಸುವಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಯಿಚೂರಲ್ಲಿ ಪೆನ್‌ಶನ್‌ದಾರ್‌ರೋವರು ಇವನ ಊಟ ಉಡಿಗೆಯ ಖರ್ಚನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ರಘುನಾಥನು ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಣ್ಣವನಿದ್ದರೂ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಮುಂದಿನ ಅಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನದಲ್ಲಿ ತಂದು, ಕಕ್ಕನ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕೂಡಲೆ ಮುಂದಿನ ಅಭ್ಯಾಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಫುಣೆಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಕಕ್ಕನಾದರೂ ತನ್ನ ನೂರೆಂಟು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಮಗನಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಕಷ್ಟವಾಗದಂತೆ, ಆಗಾಗ್ಗೆ ತನ್ನಿಂದಾದಷ್ಟು ಪುಸ್ತಕ ಫೀ ಪೂರತೆಗಾಗಿ ಹಣಕಳುಹುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿಯಾದರೂ ತಪ್ಪದೆ ಪಾಸಾಗುತ್ತ, ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಎಮ್. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಾಸಾದನು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಹೆಂಡತಿಯು ಮೈಮೇಲಿನ ಒಂದೆರಡು ವಸ್ತುಗಳು ಹೋಗಿದ್ದವು. ಅವಳಾದರೂ ಮಗನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಕೊಡಲು ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಹಿಂದುಮುಂದೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲ.

ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾಗಿ ಬರುತ್ತಲೆ ಹಿಂದೆಹೇಳಿದಂತೆ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಿಫಾರಸು ಮಾಡಿಸಿ, ಸದ್ಯದ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣಬರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಟ್ಟರು. ತಮಗೆ ಪೆನ್‌ಶನ್ ದಿವಸಗಳು ತೀರ ಸನಿಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ, ಆ ಮೇಲೆ ತಾವು ಸ್ವಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರಿದ್ದುದರಿಂದ, ಮುಂದೆ ಮಗನಿಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ಇರಲು ಯಾವ ತರದ ತ್ರಾಸವಾಗಬಾರದೆಂದು, ತಾವು ಸಂಭ್ರಮ ದಿಂದ ಸಂಸಾರ ಮಾಡುವದನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು, ಸೊಸಿಯನ್ನು ಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಮನೆ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟರು.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸಹತ್ತಿ ಒಂದೆರಡು ವರುಷಗಳಷ್ಟೇ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಮುನ್ನುಡಿದಂತೆ ಅಸಹಕಾರದ ಚಲನವಲನವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ರಘುನಾಥನು ಚಾಕರಿಯನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದೊದ್ದು, ಹೆಂತಿಯನ್ನೂ ಕಕ್ಕಕಕ್ಕಿಯರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಅಸಹಕಾರದ ಮಾರ್ಗಹಿಡಿದು ಓಡಿದನು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ರಘುನಾಥನು ಒಳ್ಳೇ ಅನಂದದಿಂದ ಹೋಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮೀಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದನು. ಅವನಲ್ಲಿಯ ಬುದ್ಧಿಬಲವನ್ನೂ ವಕ್ರ್ಮತ್ವವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮೀಟಿಯವರು, ಪ್ರಚಾರಕನನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದರು. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕೊಡುವದು, ರಘುನಾಥನ ಐಚ್ಛಿಕವಿಷಯ. ಪ್ರಚಂಡ ಜನಸ

ಮುದಾಯದಲ್ಲಿ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಕ ಭಾಷಣಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಸುಕತೆಯು, ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅವನಲ್ಲಿತ್ತು. ಅವನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಇದ್ದಾಗ ಸಾಲೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದ, ವಾರ ಸಮ್ಮೇಲನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಎಲ್ಲರಮೇಲೆ ಇವನ ಭಾಷಣದ ಪರಿಣಾಮವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಇವನಿಗೆ ' ವಾಗ್ಮಿ ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಜನಸಮೂಹ ನೆರೆದಾಗ, ಶ್ರೋತ್ರ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಬಿಂಬಿಸುವಂತೆ ಭಾಷಣಮಾಡುವಾಗ, ಇವನಿಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಹುರುಪು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮೀಟಿಯವರು ತನ್ನನ್ನು ಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳದ ಮೇಲೆ ನೇಮಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇವನಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಾರದ ಹರುಷವಾಗಿತ್ತು.

ಪಟ್ಟಣದ ಮುಖ್ಯಮುಖ್ಯ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿಯೂ, ರಘುನಾಥನ ಸ್ಫುರ್ತಿದಾಯಕ ಭಾಷಣಗಳು ಆಗಹತ್ತಿದವು. ಅವನ ಹೊಸ ಹುರುಪಿನ ಉಜ್ವಲ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಭಾಷಣ ಕೇಳುವದಕ್ಕೆ, ಜನರು ತಂಡತಂಡವಾಗಿ ಬರಹತ್ತಿದರು. ಹಾ ಹಾ ಅನ್ನುವದರಲ್ಲಿ, ಅವನ ಹೆಸರು ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಹತ್ತಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದ ವೃತ್ತಪತ್ರಕಾರರಂತೂ ಅವನ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ಛಾಪಿಸಿ ' ಬಿಸಿನೆತ್ತರದ, ತರುಣ ದೇಶಭಕ್ತ 'ನೆಂದು ಬರೆಯಹತ್ತಿದರು.

ಅಸಹಕಾರದ ಚಲನವಲನದಲ್ಲಿ ಬಹುಜನರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾತರೆಂಬ ಬಹುಮಾನದ ಬಿರುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು.

ವ್ಯಾಖ್ಯಾತರು, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕೊಡುವಾಗ ಮನಬಂದಂತೆ ಒದರುವದೂ ಅತ್ತಿತ್ತ ಕೈಮಾಡಿ ನಾನಾಬಗೆಯಾಗಿ ಅಭಿನಯ ತೋರಿಸುವದೂ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾಷಣಕಾರರ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ತಿಳಿದು, ತಾವೂ ಮಾಡಲುಪಕ್ರಮಿಸಿ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಸರಸವಾಯಿತೆಂದು ಆನಂದಬಡುವರು.

ಒದರಿ, ಕೈಮಾಡಿ, ಮನಬಂದಂತೆ ಮಾತಾಡುವವರು ನಿಜವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತರೆಂದೆನಿಸುವದಿಲ್ಲ.

ಎಷ್ಟೋಜನರು ತಮ್ಮ ಗುಡಿಗಿನಂತಹ ಗರ್ಜನೆಯಿಂದ ಭಾಷಣ

ಮಾಡುವಾಗ, ಜನರಿಗೆ ಭಾಷಣದ ಮಹತ್ವತೆಳೆಯದೆ ಹುರುಳಿದ ಹೊರ
ಧ್ವನಿಯೊಂದೇ ಕೇಳಬರುವದು.

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕೊಡಲು ನಿಂತರೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಬ್ದವು
ಶ್ರೋತ್ರ ಸಮುದಾಯದ ಹೃತ್ಪಟಲದ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿ ಅವರನ್ನು ಆ ಭಾಷ
ಣದಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯಮಾಡುವಂತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೆನ್ನಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ.

ಅಸಹಕಾರದ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ-
ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮನಬಂದಂತೆ ಬೈಯುವದು; ಇದೊಂದು ಉಜ್ವಲ ರಂಷ್ಟ್ರ
ಭಕ್ತಿಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ವ್ಯಾಖ್ಯಾತರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ, ವೀರರಸವನ್ನು ತಂದರೆ, ಕೇಳುವ
ವರ ತೋಳುಗಳು ವೀರ ಶ್ರೀಯಿಂದ ಸ್ಫುರಣಹೊಂದಿ, ಅಂಗಾಂಗದಲ್ಲಿ
ಬಿಸಿನೆತ್ತರವು ಹರಿದಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಕರುಣಾರಸವನ್ನು ತಂದರೆ ಕೇಳು
ವವರ ಕಣ್ಣೊಳಗಿಂದ ನೀರು ಹರಿಯಬೇಕು. ಶೋಕ ರಸವನ್ನು ತಂದರೆ
ಕುತ್ತಿಗೆಯ ನರಗಳುಬಿಬಿರಬೇಕು. ಇಂಥ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಭಾಷ
ಣವೆನ್ನಬೇಕು.

ಯಾವ ವಾಗ್ಮಿಯ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಚಾತುರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವನ
ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಬ್ದವು ಶ್ರೋತ್ರ ಸಮುದಾಯದ ಹೃದಯವನ್ನು ಭೇದಿ
ಸುವದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತನು, ಎಷ್ಟು ಒದರಿ ಯಾವಕಡೆ ಕೈಮಾಡಿ
ದರೂ, ಯಾರ ಮೇಲೂ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೋತ್ರ ಸಮುದಾ
ಯದ ಮನದಮೇಲೆ ಮೂಡಿಸಿ ಅವರ ಅಂತಃಕರುಣವನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆಳೆ
ಯುವ ಕಲೆಯು ರಘುನಾಥನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧಿಸಿತ್ತು.

ಅವನು ಪ್ರಚಾರಕ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಂಡಮೇಲೆ ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಅವನ
ಈ ಕಲೆಯು ವಿಕಸಿತ ಹೊಂದುತ್ತ ನಡೆದಿತ್ತು ಭಾಷಣವು ಕೇಳುವವರ
ಮನಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ ಭಾಷಣ
ಕೇಳಲು ಮಿತಿಮೀರಿ ಜನರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಘುನಾಥನ ರಸಗರ್ಭಿತ ಭಾಷಣದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಬಹು ಜನರು ಇದ್ದ ಚಾಕರಿಗೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಕೊಟ್ಟು, ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಬಂದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಹುಡುಗರು ಅವನ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಕ ಭಾಷಣದ ಗುಟ್ಟನ್ನರಿತು, ತಡಮಾಡದೆ ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಶರಣು ಹೊಡೆದು ಹೊರಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ತಮ್ಮ ಭಾವೀ ಭವಿತವ್ಯವನ್ನರಿತ, ದಿನಹೋದ ಹಳೆಯ ಜನರ ಮೇಲೆ ಇವನು ಎಂಥ ಭಾಷಣಮಾಡಿದರೂ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವಂತೆ ಕಾಣ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸಾರಾಸಾರ ವಿಚಾರವನ್ನರಿಯದ ಭಾವನಾಸ್ಪದ ತರುಣರು ಮಾತ್ರ ಅವನ ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಪಟಪಟ ಆಹುತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ರಘುನಾಥನ ಪ್ರಸಂಶನಿಯ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಬಹುಜನರು ಬಹಳವಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಅಭಿನಂದನ ಪತ್ರ ತಂತಿಗಳು ಬರಹತ್ತಿದವು.

ಒಂದುದಿವಸ ರಘುನಾಥನು ಮತ್ತಿತರ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೊಂದಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಪಾರ್ಶ್ವ ಸರಾಯಿಯ ಅಂಗಡಿಯಮುಂದೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಸಿದಾಗ ಅವನು ಈ ಜನರ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಕಾಜಿನ ಪೇಲೆಯಿಂದ ಒಳಿತಾಗಿ ಇವನ ಮೇಲೆ ಎಸೆದನು. ಅದರ ಬಲವಾದ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ೩, ೪, ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲೂ ಬರಲಿಲ್ಲ.

೭, ೮, ದಿವಸಗಳಮೇಲೆ, ಇದರಂತೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪರದೇಶಿ ಬಟ್ಟೆಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಸಿದಾಗ, ದಾರಿ ತರು ಬಿದ ಆರೋಪದಿಂದ ಪೊಲೀಸರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾಯಿತು.

ಪೊಲೀಸರು ರಘುನಾಥನನ್ನು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ೫೦ ರೂಪಾಯಿಯ ದಂಡ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಂಗಳ ಸಾದಾ ಶಿಕ್ಷೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಶಾಸನ ವಿಧಿಸಿದರು.

ರಘುನಾಥನು ತಮ್ಮ ಸವಿನಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ತತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ

ದಂಡ ಕೊಡದೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸೆರೆಮನೆಯ ಶೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು.

ದೇಶ ಹಿತದ ಕಾರ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಬಡಿದಾಡಿ, ತುರಂಗವಾಸ ಪತ್ಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಜನರು ಬಹಳವಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದರು. ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಪೊಲೀಸರ ಸಂಗಡ ಹೊರಬರುವಾಗ ಮೋರೆ ಕಾಣಿಸದಂತೆ ಅವನ ಕೊರಳೊಳಗೆ ಹೂವಿನ ಸರಗಳು ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಅದರಂತೆ ಮರುದಿವಸ ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ ಭಾವಚಿತ್ರವು ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗಿ ಪರಿಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ಇದುವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಪೂರ್ವ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದಿಂದ, ಎಷ್ಟೋ ಕರ್ನಾಟಕ ಮರಾಠಾ ವೃತ್ತಪತ್ರಕಾರರು ಅವನ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಮಹತ್ವದ ಅಗ್ರ ಲೇಖಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ರಘು ನಾಥನಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ದೇಶಭಕ್ತನೆಂಬ ಬಹುಮಾನಾಸ್ಪದ ಬಿರುದು ದೊರೆಯಿತು.

ಆವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಬಿರುದನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಆಸ್ಪೇನು ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ದಿವಸ ಅಥವಾ ತಿಂಗಳದ ತುರಂಗವಾಸ ಪತ್ಕರಿಸುತ್ತಲೆ ಅದರ ಸಂಗಡ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಬಿರುದು. ಆ, ಅಸಹಕಾರ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಜನರೂ ಸಹ ತುರಂಗ ಹೊಕ್ಕು ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದರು.

ಹಾ ಹಾ ಅನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದು ಹೋಯಿತು. ರಘುನಾಥನು ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದನು. ಬಿಡುಗಡೆಯ ದಿವಸ ಹೂ ಸರವನ್ನು ಹಾಕುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ತುರಂಗದ ತಲೆಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆ ವೃತ್ತಪತ್ರಕಾರರು ಸಹ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದರು. ಜನರು ಉತ್ಕಂಠತೆಯಿಂದ ಆ ದಿವಸದ ಮಾರ್ಗಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜ್ಯದ್ರೋಹದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸೆರೆಮನೆಯ ಸಹವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯ ಅಪೂರ್ವ ಸ್ವಾಗತವು ಸ್ವಾರ್ಥೀ ಸರಕಾರವು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವದು.

೫ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಅವನ ಬಿಡುಗಡೆ ಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ೪ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತುಗಂಟಿಯ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವನ ಮೆರುವಣಿಗೆಯ ಸಮಾರಂಭವು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯಿತು.

ಮುಂದೊಂದು ತಿಂಗಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡುತರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಭಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ರಘುನಾಥನಿಗೆ ೨ ವರುಷದ ಸಶ್ರಮಶೀಕ್ಷೆಯು ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಎರಡು ವರುಷದ ಕಠಿಣ ಶೀಕ್ಷೆಯ ಸುನಾವಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ವೃತ್ತಪತ್ರಕಾರರು ಅವನ ಉಜ್ವಲ ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತಿಯನ್ನು, ಸ್ವಾರ್ಥ ತ್ಯಾಗವನ್ನು, ಅಪೂರ್ವವಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡಿ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳ ಕಂಬಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟರು.

ನಿಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ದೇಶಹಿತದ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ತುರಂಗವಾಸಕ್ಕೆಕೊಂಡ ರಘುನಾಥನನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ದಡಸಶಾಹಿಯ ಧೋರಣವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ಆಳರಸರನ್ನು ಅತಿಶಯವಾಗಿ ನಂದಿಸಿದರು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಭರತ ವರ್ಷದ ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತ ದೇವರ ಗುಡಿಯಿಲ್ಲದ ಗ್ರಾಮಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಜರಂಗಬಲಿಯಾದ ಹನುಮಂತನ ವಿಗ್ರಹಗಳಿರುವವು. ತ್ರೈತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟಶೀಕ್ಷಣ ಶಿಷ್ಠಪರಿಪಾಲನ ಮಾಡಿ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ, ದುಷ್ಟ ದುರಾಚಾರಿಯಾದ ರಾಕ್ಷಸ ರಾವಣನು ಕೊಂಡೊಯ್ದ ಜಗನ್ನಾತೆ ಸೀತೆಯನ್ನು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸಮುದ್ರದಾಟೆಹೋಗಿ, ಶೋಧಹೆಚ್ಚಿ ಮರುಳಿ ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಬಿರಿದ್ದರಿಂದ, ಅವನು ಮಾಡಿದ ಅತುಲ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಸೇವೆಗೂ ಮೆಚ್ಚಿ ದೇವಾದಿದೇವನಾದ ಶ್ರೀರಾಮನು, ಅಖಂಡ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನಿತ್ತು, ಅವನ ಹೆಸರು ಅಜರಾಮರವಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತೆಯೂ, “ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಜನರಿಂದ ಪೂಜೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು” ಎಂದು ಆಶೀರ್ವಾದ

ಮಾಡಿರುವನು. ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯನು ಕಾಯುವಂತೆ, ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನ ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯ, ದುಷ್ಪರನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡುನೆಂದು ತೋರಿಸುವಂತೆ, ತನ್ನ ನಿಡಿದಾದ ಬಲದೋಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ, ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖನಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ, ನೆಲೆಸಿರುವನು.

ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ದ್ವೇನೋನಿಜ, ಆದರೆ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಅವನಿಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತ. ಆತನ್ನಪ್ರಿಯಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಅವನ ಪ್ರಭಾವವು ಹೆಚ್ಚು.

ಇದರಂತೆ ಅವನಿಗೆ, ಪ್ರಿಯವಾದದ್ದೊಂದು ಸ್ಥಳವು ಕಲಬುರ್ಗಿಯ ಸ್ವೇಶನದಾಚೆಯಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಕುಳಿತಂತೆ ಮೌನವಾಗಿದ್ದನು. ಅವನ ಪ್ರಭಾವವು ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ನಿರ್ದರ್ಶನಕ್ಕೂ ಬರಹತ್ತಿತು; ಆದುದರಿಂದ ಅವನಿರುವ ಆ ಸ್ಥಳದ ಮೇಲೆ ಭಾವಿಕಜನರು ಚಂದವಾಗಿರುವ ಮಾಟಾದ ಗುಡಿಯೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಸಲುವಾಗಿಯೂ ಜನರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಶಾಬಾದಿಯ ಹಾಸುಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುವರು. ಈಗಲೂ ಪ್ರತಿ ಶನಿವಾರ ದರುಶನಕ್ಕೆ ಬಹುಜನರು ಗ್ರಾಮದ ದೂರ ದೂರದಭಾಗದಿಂದ ಬರುವರು.

ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಶು|| ೧೩ ಹನುಮನ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿವಸ. ಅದರಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ಕೇಳುವದೇನು? ಭಾವಿಕ ಭಕ್ತಜನರು, ಕಾಯಿ ಕಪ್ಪುರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಇಂದಲೂ ತೆರಪಿಲ್ಲದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆ ಹೊತ್ತಿನ ಜನಸಂದಣಿಯು ಮಿತಿಮೀರಿತ್ತು. ಗುಡಿಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ವಿಶಾಲವಾದ ಜೈಲು ಜನರಿಂದ ಕಿಕ್ಕಿರಿದಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮೆ ನಿಸಿನಿಂದ ಬರುವರೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ದೇವದರ್ಶನದ ಸಲುವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಕೆಲವರು ಜನಸಮೂಹವನ್ನು ನೋಡುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನಾಬಗೆಯ ಜನರು, ನಾನಾಶ್ರಕಾರದ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ವಿಷಯವನ್ನರಿತ ದಿನಹೋದ ಜನರು ನಿಸರ್ಗದೇವಿಯು ಹಾಸಿದ ಹಾಸುಗೆಯಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು,

ಅವನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತರುಣಿಯರು ತಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯಕರ ರೊಂದಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಾತು ಕತೆಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರೌಢ ತರುಣ ತರುಣಿಯರು, ಇತ್ತಿಂದತ್ತ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಜನಸಮೂಹದ ಸೊಬಗನ್ನು ನೋಡುತ್ತ, ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಗುಣವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತವಾಡಲೋಸುಗ ಮಣ್ಣಿನಮೇಲೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೇಡೆ, ಬರ್ಫಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ, ಮುಂತಾದ ತಿಂಡಿಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ಕಾಯಿ ಕಪ್ಪುರ ಮೊದಲಾದ ಪೂಜೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ಮಾರುವ ಜನರಾದರೂ, ಅಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಗುಡಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗುವ ಕೆಲರು, ಒಳಗಿಂದ ಬರುವ ಕೆಲರು. ಹೀಗಾಗಿ ಎತ್ತನೋಡಿದತ್ತ ಜನಸಮ್ಮೇಳನವು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಹಸ್ರ ರಶ್ಮಿಯಾದ ಭಗವಾನ್ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನು ಪಶ್ಚಿಮಾಂಗನೆಯ ಗೃಹಕ್ಕೆ ತೆರಳಹತ್ತಿದ್ದನು. ಪತಿಯ ಆಗಮನದಿಂದ ಆನಂದಿತಳಾದ ಪಶ್ಚಿಮೆಯ ಗಲ್ಲದ ಮೇಲೆ, ಆನಂದದ ಆ ರಕ್ತವರ್ಣವು ವಿಲಸಿತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದಿನಾಲು ಉತ್ಕಂಠನಾಗಿ ಧೃತಗತಿಯಿಂದ ಹೋಗುವ ಸವಿತ್ರನು, ಆ ಹೊತ್ತು ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ನಡೆದಿದ್ದನು. ಅವನ ಆ ಮಂದಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಜನರು ಅಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾಗಬಹುದು; ಆದರೆ ಅಶ್ಚರ್ಯ ಹೊಂದಲವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಆ ಹೊತ್ತಿನ ವಿಷಯವು ದಿನದಂತಿರದೆ ಬೇರೆತರದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಪೃಥ್ವಿಲದ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸುವ ಸುಂದರ ಮತ್ತು ಸುಮನೋಹರವಾದ ನೋಟವನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಮೋಹವು ಅವನನ್ನಾವರಿಸಿತ್ತು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆದಿದ್ದನು.

ಗುಡಿಯ ಒಳಹೊರಗಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನಸಂದಣಿಯ ಮನೋಹರವಾದ ನೋಟವನ್ನು ಮೃತ್ಯುಲೋಕದ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರಷರ ಆ ವಿಚಿತ್ರ ಗದ್ದಲವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ನೋಡದವನಂತೆ ತ್ವರೆಯಿಂದ ಹೋಗುವದು ಹೇಗಾಗಬೇಕು.

ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವವರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವು ಗೋಚರವಾಗದೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಆವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿಯ ಪರಸ್ಪರ ವೈಮನ ಸ್ಥಿನ ಏಕೀಕರಣವು. ಅದು ಸಹ ಒಡೆದು ಕಾಣಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಹನುಮನ ಜನ್ಮದಿನದ ಇಂಥ ಸುಮಂಗಲ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಯಾರು ತಾನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವರು ! ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಕೆಲಸ ಬೊಗಸೆಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು, ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ, ಎಲ್ಲ ಹಿಂದೂ ಜನರು ದರುಶನದ ಸಲುವಾಗಿ, ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಅದೆ ಮಂಗಲದಿವಸ ಅದೇವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಸುವಿಚಾರ ಸಂಪನ್ನ ರಾದ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ತರುಣ ತರುಣಿಯರು ಯಾರು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪೊಳ್ಳು ಮಚ್ಚಿಗೆ ಮನಸೋತಿರುವರೋ, ಯಾರು ಆರ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಂಗಾಲಿನಿಂದೊದ್ದು ಆಂಗ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಎದೆಗವಿಚಿಕೊಂಡು ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಸುವಿಚಾರ ಸಂಪನ್ನರೆಂದು ಮೆರೆದಾಡುವರೋ, ದೇವದರಶನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬರುವ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿ, ಅಂಥ ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಜನರೆಂದು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದರ್ಶನಾಪೇಕ್ಷೆ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿ ಹಾಸ್ಯಮಾಡುತ್ತ, ಬೂಟುಗಾಲಿನಿಂದ ನೆಲವಸ್ಪಳಿಸುತ್ತ ಗಾಳಿಯಸವಾರಿ ಗಾಗಿ ಅಡ್ಡಾಡುವ ಎಷ್ಟೋ ಮೂರ್ಖ ಗೊರವಂಕಗಳಿಗೆ, (ಗೊರವಂಕಗಳ ಧ್ವನಿಯಮೇರಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುವ ಮೂರ್ಖ ಗಿಳಿಗಳಿಗೆ) ಸಂಧ್ಯಾ ಕಾಲದಂಥ ಸುಸಮಯವನ್ನು, ಗಾಳಿ ತಿನ್ನುವದಕ್ಕುಪಯೋಗಿಸದೆ, ಕೆಲಸ ಬೊಗಸೆಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ದೇವ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವವರುಮೂರ್ಖರೆಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು.

ಜನರಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಯ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ, ಅವರು ಮರಮರನೆ ಮರಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆಯ ಮೂರ್ಖತನದಿಂದ ಈ ಸುಧಾರಿಕರ ಅಂತಃಕರುಣಕ್ಕೆ ದಕ್ಕೆ ತಗುಲುತ್ತಿತ್ತು.

ತಮ್ಮ ಪ್ರಚಂಡ ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗವು ಅಜ್ಞಾನದ ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗಿಂದ
ಪಾರಾಗಿ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಜನಾಂಗದ ತೇಜೋಮಯವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ
ಎಂದು ಬರುವದೆಂದು ಹಗಲಿರಳು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ವೃತ್ತ್ಯೋಕ್ತದ ಸೊಬಗನ್ನವಲೋಕಿಸುತ್ತ ಮೆಲ್ಲಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯತ
ಮೆಯಾದ ಪತ್ನಿಮಾಂಸನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಮುಂದಡೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಕರನು,
ಅವಳ ಅರಮನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದನ್ನಾಗಿ ಏರಿ ಕಡೆಗೆ ಅವಳ
ಬಾಹು ಪಾಶದಲ್ಲಿ ಶಿಲುಕಿ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತಾದನು.

ಸೂರ್ಯನು ಅಸ್ತಾಚಲಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ದರುಶನದ ಸಲುವಾಗಿ
ಬರುವ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಬಂದಿದ್ದ ಜನರು
ಒಬ್ಬರೂ ಉಳಿಯದಂತೆ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ, ಕೆಲವರು ನಡೆಯುತ್ತ, ಕೆಲ
ವರು ಟಾಂಗಾ ಮುಂತಾದ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಹೋಗಹತ್ತಿದರು.
ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾದಂತೆ, ಜನರ ಗದ್ದಲವೂ ಕೇಳ ಬರ
ದಂತಾಯಿತು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ೩೫, ೪೦ ವರುಷದ, ನಡುಹರೆಯದ ವಿಧವೆಯೋರ್ವಳು,
೧೭, ೧೮ ವರುಷದ ಹೊಸಹರೆಯದ ತರುಣಿಯೋರ್ವಳನ್ನೊಡಗೊಂಡು,
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿ ಕಪ್ಪುರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಲಗುಬಗೆಯಿಂದಲ್ಲಿಗೆ
ಬಂದಳು. ತಂದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ದೇವರಮುಂದಿಟ್ಟು ಇಬ್ಬರೂ
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಹತ್ತಿದರು.

ಇಷ್ಟಾಗುವದರೊಳಗೆ, ಪಡುವಣದಿಕ್ಕಿನ ಸಂಜೆಯ ನಸುಗೆಂಪು ಪೂ
ರ್ಣಹರಿದು, ಚಂದ್ರನ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಪ್ರಕಾಶವು ಎಲ್ಲಕಡೆಗೂ ಪಸರಿಸುತ್ತ
ನಡೆದಿತ್ತು. ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ, ದಿನಹೋದ ಅರ್ಚಕನು, ಅಸ್ಸುಟ ಸ್ವರ
ದಿಂದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಗುಣಗುಟ್ಟುತ್ತಿರುವದು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಬರುತ್ತಿತ್ತು.
ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸುತುಮುತ್ತು ಯಾರೂ ಕಾಣಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಕೆಲಸವು ಮುಗಿಯಿತು. ದೇವರೆದುರಿಗೆ ಬಂದಳು.
ಕಾಯಿ ಒಡಿಸಿ, ಸೇಡೆಯ ನೈವಿದ್ಯ ವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಮಂಗಳಾರುತಿ

ಬೆಳಗಿಸಿದರು. ಪೂಜ್ಯಾರಿಯು ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ ತರುಣಿಗೆ ಫಲಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯನ್ನೂ, ವಿಧವೆಗೆ ಪೇಡೆಯ ಪ್ರಸಾದವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟನು. ಪ್ರಸಾದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಬ್ಬರೂ, ಗುಡಿಯ ಹಿಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು.

ತರುಣಿ:— ಅಕ್ಕಾ ! ನಡೆಯಿರಿ. ಹೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಅರ್ಧ ಮುಕ್ಕಾಲುಗಂಟಿ ಮೊದಲೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಹ್ಮಪುರವು ಇಲ್ಲಿರುವದೇ? ಎರಡು ಮೈಲಿನಮೇಲಿರುವದು. ಸ್ವೇಶನ ದಾಟಿತೆಂದರೆ ನೂತನವಿದ್ಯಾಲಯದ ವರೆಗೆ, ಒಂದೂ ಮನೆಗಳಿಲ್ಲ ದಾರಿಯು ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಂತಿರುವದು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಂಜಿಕೆಯ ಸ್ಥಳಗಳಿರುವವೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಂದೂ ಇಲ್ಲಿಂದೂ ಮನೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಆವೂ ಯವನರ ವಿರುವವು. ಮುಚ್ಚುಂಜಿ ಯಾಗುತ್ತೇವರು ಒಳಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಇದು ಗಾಡಿಯು ಬರುಹೋಗುವ ಸಮಯವೂಅಲ್ಲ. ಜನರೋಡಾಟವೂ ಇರಲಾರದು. ಬಹ್ಮಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರು ನಾವಿಬ್ಬರೇ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು. ಇದು ಯವನರ ರಾಜ್ಯ. ಎಂದೂ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡದೆ ನಾನು, ಈ ಹೊತ್ತೇ ನಿಮ್ಮ ಆಗ್ರಹದ ಸಲುವಾಗಿ ಹೊರಟೆನು

ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಯ ವರೆಗೆ ಜನರಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗುವ ಮುಂದೆ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟಿರಿ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸ ಬೊಗಸೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಕಿರುವರು. ಸವೀಪದ ದಾರಿಯೇ? ನಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದಂತೂ, ಒಂದು ಹರದಾರಿಯ ಮೇಲಿರುವದು. ಇಂತಹ ದೂರದ ಗುಡಿಗಳಿಗೆ, ಹೊತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಬಂದು ಹೋಗಬೇಕು. ಬರೇ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹೋಗಿಬರುವ ಗುಡಿಯಾದಲ್ಲ.

ವಿಧವೆ:— ದೇವರಿಗೆ ಬಂದವರು, ದೇವದರುಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹೋಗಬಾರದು. ಎಂದೂ ಬಾರದ ನೀನು ಈ ಹೊತ್ತು ಬಂದಿರುವಿ, ಕುಳಿತುಕೋ ತುಸು. ಇಷ್ಟೇಕವಸರ. ಹೋಗೋಣವಂತೆ. ತಿನ್ನು ಈ ಪೇಡೆಯ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು.

ತರುಣಿ:—(ಪೇಡೆಯನ್ನು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು) ಅಕ್ಕಾ!

ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನೋಡಿರಿ. ಒಬ್ಬರೂ ಕಾಣಬರುವದಿಲ್ಲ. ನಾವಿಬ್ಬರೇ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ. ಹೊತ್ತಾಯಿತು, ತೀವ್ರನಡೆಯಿರಿ.

ವಿಧವೆ:— ದೇವ ದರುಶನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವಿ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಕೈಮುಗಿದು ಗಂಡನ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳು. ಇಂಥ ಸುಸಂಧಿಯು ಎಂದು ದೊರೆಯಬೇಕು?

ತರುಣಿ:— ಇಷ್ಟು ಕೈಮುಗಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆಯಿತೇನು? ನಾನು ಹಗಲಿರಳು ಮನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಬಿಡುಗಡೆಯಬಗ್ಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಯಾಚಿಸುತ್ತಿರುವೆನು. ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಮನೆಯಲ್ಲ. ನನಗಂತೂ ಅಂಜಿಕೆ ಬಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಧವೆ:— ಛೇ ! ಹುಚ್ಚೇ !! ದೇವರಗುಡಿ. ಇಲ್ಲಿ ಅಂಜಿಕೆ ಯಾತಕ್ಕೆ? ನಮ್ಮನ್ನೂ ಎನೂ ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ

ತರುಣಿ:— ಇಲ್ಲಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಬಂದೆನು. ನನ್ನಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳಹೊತ್ತು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವದಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಜನರಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೇ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು. ನಿಮ್ಮ ಈ ಕೃತಿ ನೋಡಿ ನನಗೆ ಕೌತುಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಧವೆ:— ಬಂದುದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪೇನಾಯಿತು? ದೇವರ ದರುಶನ ವಾಯಿತು

ತರುಣಿ:— ಹೀಗೇಕೆ ನುಡಿಯುವಿರಿ. ತಪ್ಪಾಯಿತೆಂದು ನಾನೆಲ್ಲಿ ಹೇಳುವೆನು. ದೇವರ ದರುಶನವಾಯಿತು. ಪ್ರಸಾದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆವು. ಬಂದಕೆಲಸವಾಯಿತು. ಅಕ್ಕಾ! ಏಕೋ ನಾಲಿಗೆಯು ಒಣಗಹತ್ತಿತು. ಮಾತಾಡಬೇಕೆನ್ನುತಲೆ ನಾಲಿಗೆಯು ಒಳ ಸೆಳೆದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನಿಂದ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವದಾಗುವದಿಲ್ಲ. ನಾನಂತೂ ಹೊರಟೆನು. ಇದೇನು? ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕತ್ತಲು ಕವಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು.

ವಿಧವೆ:— ಈಗಿನ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರ ಸ್ವಭಾವವೇ ಬೇರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಉತಾವಳಿತನ.

ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಾಗುವವರೊಳಗೆ ಸುಮಾರು ೭||, ೮ ಗಂಟೆ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ವೃದ್ಧ ಅರ್ಚಕನು ಭಕ್ತ ಜನರಿಂದರ್ಪಿಸಿದ, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಗರ್ಭಾಗಾರದ ಬಾಗಿಲ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದನು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಫೈಟನ್ ಗಾಡಿಯು, ಬಿಳಿಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನುಟ್ಟ, ಎರಡು ಮನುಷ್ಯಾಕೃತಿಗಳು ಮಸುಕು ಮಸಕಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು.

ವಿಧವೆಯು ಮೆಲಕ್ಕೆದ್ದಳು. ತರುಣಿಗೂ ಎಳಲು ಹೇಳಿದಳು. ಅವಳು ಮೇಲಕ್ಕೇಳುತ್ತಲೆ ಫಿಟ್ ಬಂದಂತಾಗಿ ಎಚ್ಚರದಷ್ಟಿ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವಳು, ಆದರೆ ಸಮಯವರಿತು ವಿಧವೆಯು ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿಸಿದಳು.

ವಿಧವೆಯು ಗಾಬರಿ ಗೊಂಡಿದ್ದೇನು ನಿಜ; ಆದರೆ ಅದು ತುಸು ಹೊತ್ತಿನ ಸಲುವಾಗಿ. ಮತ್ತಿತರ ಸ್ತ್ರೀಯರಂತವಳು ಧೈರ್ಯಹೀನಳಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಂಗಾವಧಾನವರಿತ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ ವಿಧವೆ ಇದ್ದಳು.

ತರುಣಿಯು ಬೇಶುದ್ಧ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಲೆ, ಅವಳು ಕೈಕಾಲು ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ಫೈಟನ್ ಗಾಡಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅವರಿವ ಗಂಡಸರನ್ನು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕರೆದಳು. ಅವರಾದರೂ ಒಳ್ಳೇ ಪರೋಪಕಾರಿಗಳಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣಬಂದಿತು. ವಿಧವೆಯ ಕೇಳಿಕೆಗೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೂಡಲೆ ಅವಳ ಹಿಂದೆ ಬಂದರು. ಗಾಡಿಯು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಯೇ ನಿಂತಿತ್ತು. ಮೂವರೂ ಕೂಡಿ ಅವಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿದರು. ತಾವೂ ಮೂವರು ಒಳಗೆ ಕುಳಿತರು. ಗಾಡಿಯು ಹೊರಟಿತು. ಯಾವಕಡೆಗೆ ? ದವಾಖಾನೆಯ ಕಡೆಯೋ ! ತರುಣಿಯ ಮನೆಯ ಕಡೆಯೋ ! ಮತ್ಯಾವಕಡೆಗೆ ?

ಗಾಡಿಯು ಹೋದದ್ದೇನೋ ನಿಜ; ಆದರೆ ಅದು ಯಾವಕಡೆಗೆ? ಆ ತರುಣಿಗೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಫಿಟ್ ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು? ಈ ಮೊದಲು ಎಂದಾದರೂ ಬರುತ್ತಿತ್ತೋ ಅಥವಾ ಇದೇ ಮೊದಲೋ? ಫಿಟ್ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತೆಂದರೆ ಕೌತುಕವೇಸರಿ.

ತರುಣಿಯು ಎಚ್ಚರತಪ್ಪಿ ಬೀಳುತಲಿ, ಗಾಡಿಯು ಅದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೆಂದರೆ ಆ ಬಡಪ್ರಾಣಿಯ ಸುದೈವವೆಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತರಲು, ತಂದವರ ಗುಟ್ಟೇನಿರಬಹುದು? ನಿಶ್ಚಿಷ್ಟಳಾದ ತರುಣಿಯನ್ನು ವಿಧವೆಯು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ, ಗಾಡಿಯ ಸಂಗಡಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಪುರುಷರು, ಅವಳೊಡನೆ ಹೋಗುವದು ಅವಶ್ಯವಿತ್ತೋ ಹೇಗೆ? ಒಳ್ಳೆದು. ಗಾಡಿಯು ಹೊದದ್ದಾರೂ ಯಾವಕಡೆಗೆ? ತರುಣಿಯ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೋ ದವಾಖಾನೆಯ ಕಡೆಗೋ? ವಿಧವೆಯ ಮನೆಯಕಡೆಗೋ ಅಥವಾ ಆ ಈರ್ವ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ಮನೆಯಕಡೆಗೋ? ಮೂರ್ಛಹೊಂದಿದ ತರುಣಿಯನ್ನು, ನಿಜವಾಗಿ ಮೋರೆಗೂ ತಲೆಗೂ ತಣ್ಣೀರು ತಟ್ಟಿ, ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ತರುವದು, ಹದವನ್ನರಿತ ಆ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ಮೊದಲನೆಯ ಕೆಲಸ; ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ, ಕೂಡಲೆ ಅವಳನ್ನು ಎತ್ತಿಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋದುದರ ಅರ್ಥವೇನು?

ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ಕಠಿಣ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದು ಉಪಸ್ಥಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಜರುಗಿದ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವು ನೈಸರ್ಗಿಕದಿಂದಾಗದೆ, ಕಸಟಕಾರಸ್ತಾನಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹೇತುವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಲೋಸುಗ ಈ ಎಲ್ಲಕೆಲಸ ಹೂಡಿರಬಹುದೆಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ.

ಸುಮ್ಮನೆ ತರ್ಕ ವಿತರ್ಕ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳದೆ, ಪ್ರಿಯವಾಚಕರೇ! ನಾವು ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ, ಅದು ಯಾವಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಅಲ್ಲೇನಾಗುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೋಡೋಣ. ಅಂದರೆ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲ.

ಅಕೋ! ನೋಡಿರಿ!! ಕುದುರೆಯು ಖುರದಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನೆಲವನ್ನಪ್ಪಳಿಸುತ್ತ, ವಾಯುವೇಗದಿಂದ ಗಾಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಹತ್ತಿದೆ. ಗಾಡಿಯು ಸ್ವೇಶನದಾಟಿತು ಇದೇನು? ನಡುವಿನ ದೊಡ್ಡದಾರಿಯಿಂದ ಹೋಗದೆ, ಹಿಂದಿನ ಸಣ್ಣದಾರಿಯನ್ನೇಕೆ ಹಿಡಿಯಿತು? ಅತ್ತ ನೋಡಿರಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುರದ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತಮಪುರದ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಜನರಡ್ಡಾಡದಿರುವ ರಿಯುವ ಪೋಲಿಸ ಛಾವಣಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವ, ಕೆರೆಯಾಚೆಯ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಿತು. ನೋಡಿರಿ! ಗಾಜಪುರದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಿತು. ಚಕ್ರಗಟ್ಟಿಯ ಪೋಲಿಸ ಠಾಣೆಯ ಹತ್ತರ ಬಂದಿತು. ಯಾವಾಗಲೂ ತೆರೆದಿರುವ ಗಾಡಿಯ ಪರದೆಗಳು ಈ ಹೊತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಚ್ಚಿರುವವು. ಇಕೋ! ಗಾಡಿಯು ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಒತ್ತಕಡೆಯ ಸಾಗಹತ್ತಿತು.

ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಗದ್ದಲವು? ಇನ್ನು ಗಾಡಿಯೊಳಗೆ ಇಣಕಿ ಹಾಕೋಣ. ನೋಡಿರಿ! ಮಲಗಿದ ತರುಣಿಯು ತುಸು ಕೈಕಾಲು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಹತ್ತಿದಳು. ಅವಳು, ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಎಚ್ಚರ ಹೊಂದಬಹುದು. ಅದುನೋಡಿರಿ! ಅವಳು ಕಣ್ಣು ಪಿಳುಕಿಸಹತ್ತಿರುವದು ಗಾಡಿಯ ದೀವಿಗೆಗಳ ಮಂದಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರಹತ್ತಿತು.

ಇಲ್ಲ! ಇದೆಲ್ಲ ಇರಲಿ. ಬ್ರಹ್ಮಪುರ ಬಿಟ್ಟು ಗಾಡಿಯು ಹಫ್ತಗುಂಬದಗಳ ಕಡೆಗೇಕೆ ಹೊರಟಿತು. ತರುಣಿಯ ಮನೆಯೊಂದಲ್ಲಿರುವದೇನು? ವಿಧವೆಯ ಮನೆ ಇರುವದೋ, ಅಥವಾ ಆ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ಮನೆಯು ಇರುವದೋ ಅಲ್ಲಿ? ಮುಸಳಾಟ ಮತ್ತಿತರ ಹಿಂದೂ ಪಂಗಡದವರಿಂದ ತುಂಬಿದ ಆ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಮನೆ ಇರುವದೇ? ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವದು ಅವರ ವಿಚಾರವಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಮತ್ತಮಪುರ ಬಿಟ್ಟು ಇತ್ತಕಡೆಗೇಕೆ ಬಂದರು? ಜನರರಿಯದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೊಂದೇನಾದರೂ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇರುವದೋ?

ತರುಣಿಯ ಕಣ್ಣೆರೆದಳು. ಬಾಯಿ ತೆರೆಯಹತ್ತಿದಳು. ಕೂಡಲೆ ಹತ್ತರ ಕುಳಿತಿದ್ದ ವಿಧವೆಯು ನೇಡೆಯ ತುಣಕನ್ನೊಂದು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ

ಹಾಕಿದಳು. ಎಲ ! ಇದೇನು ? ತರುಣಿಯು ತೆರೆದ ಕಣ್ಣನ್ನು ಪುನಃ ಮುಚ್ಚಿಹತ್ತಿದಳು. ತರುಣಿಯು ಯಾರಿರಬಹುದು ? ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ; ಆದರೆ ಬಡಪ್ರಾಣಿಯು ಹತಭಾಗಿ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

೯ ಗಂಟೆಯ ಸಮಯ. ಜನರ ಊಟದವೇಳೆಯು. ದಾರಿಯ ಮೇಲಿನ ಜನರೋಡಾಟವು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಗಾಡಿಯು ಒಳ್ಳೇ ವೇಗದಿಂದ ಹೋಗಹತ್ತಿದೆ. ಈಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೊಂದು ಕಪಟಕಾರಸ್ತಾನವಿರಬಹುದೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕಲ್ಪಿಸುವದೇತಕ್ಕೇ ? ಮನೆದಟ್ಟಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು.

ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯದ ಮೂಲಗುಟ್ಟು ಗುಪ್ತಕಾರಸ್ತಾನ. ಯಾವಪ್ರಕಾರದ ಕಾರಸ್ತಾನವೆನ್ನುವದನ್ನು, ಇನ್ನು ನಾವು ಶೋಧಿಸಲೇಬೇಕು.

೯|| ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿಯು ಹಫ್ತಗುಂಬದ ಗಲಾಚೆಯಲ್ಲಿರುವ ಓಣಿಗೆ ಬಂದು ತಲುಪಿತು. ಓಣಿಯ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವದೊಂದು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಮನೆಯ ಕಾಂಪೌಂಡದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬಂದುನಿಂತಿತು.

ತರುಣಿಯು ಇನ್ನೂ ಮೂರ್ಛಿತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಳು. ಗಾಡಿಯು ಬಂದುನಿಂತಿದ್ದ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ, ತುಸು ದೂರದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿೊಂದು ಇಲ್ಲಿೊಂದು ಮನೆಗಳಿದ್ದರೂ, ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಇತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಆವಾರದ ಗೋಡೆಯು, ಎತ್ತರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ಹೊರಗಿನ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಒಳಗೆ ಕಾಣ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಆವಾರವು ಉಪವನದಂತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಾನಾಬಗೆಯ, ನಾನಾಜಾತಿಯ ಹೂಗಿಡಗಳಿದ್ದವು. ನಡುವೆ ಕಾರಂಜಿಯೊಂದು ಇದ್ದಿತು.

ಗಾಡಿಯು ಹೊರಗಿನ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ, ಆಗಮನ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ, ಗಾಡಿಯವನು ಗಂಟೆಯನ್ನೊಳಿತಾಗಿ ಬಾರಿಸಿದನು. ಗಂಟೆ

ಯು ನಾದವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೆ, ಕಾರಂಜಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಹೂವಾಡಿ
ಗನು, ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಕದ ತೆರೆದನು. ಗಾಡಿಯು ಒಳಹೊಕ್ಕಿತು.
ಮುನ್ನಿನಂತೆ ಕದಗಳು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟವು.

ಪಾಪ ! ತರುಣಿಯು ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಳು.

ಓದುಗರು ಅಚ್ಚರಿಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆ ಹೊಡೆಯುವ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ
ಎಚ್ಚರದಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದ ತರುಣಿಯು, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಜೀತರಿಸಿಕೊಂಡು
ಏಳಬಾರದೆಂದರೆ, ಏನನ್ನಜೀಕು? ತರುಣಿಗೆ ಇಂಥ ಗಾಢ ಮೂರ್ಛೆ ಬರಲು
ಕಾರಣವೇನು? ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡುಸಾಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಿ ಪುನಃ ಮೊದ
ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದ ವಿಷಯವಾದರೂ ಓದುಗರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು.

ಗಾಡಿಯು ಮನೆಯ ಆವಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಹೊಸಪೂ
ದರಿಯ ಉಡುಪು ತೊಡಪನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಹೊಸಹರೆಯದ ತರುಣನೋ
ರ್ವನು, ಉಪವನದಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ಗಾಡಿಯ
ಪರದೆಯನ್ನು ಓರಮಾಡಿ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟವಾಗಿ ಬಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಕಡೆಗೆ ತನ್ನ
ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊರಳಿಸಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೋಡಿದನು.

ಗಾಡಿಯು ನಿಲ್ಲುತ್ತಲೆ ಒಳಗಿದ್ದೀರ್ವಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು, ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ
ಕೆಳಗಿಳಿದರು. ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕರೆದು, ಮೂವರೂ
ಕೂಡಿ ಒಳಗೆ ಎಚ್ಚರಿಲ್ಲದೆ ಮಲಗಿರುವ ತರುಣಿಯನ್ನು, ಹಗುರಾಗಿ
ಮೇಲಕ್ಕತ್ತಿ, ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಮೂಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೊಂದು ಹೆಸನಾದ
ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು, ಮಂಚದ ಮೇಲಿರುವ ಮೆತ್ತಗಿನ ಗಾಡಿಯಮೇಲೆ
ಮಲಗಿಸಿದರು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಉಡುಪು ತೊಡಪನ್ನು ಧರಿಸಿದ
ತರುಣನಾದರೂ ಅವರ ಹಿಂದೆಯೇ ಒಳಹೊಕ್ಕನು.

ಸುಮಾರು ೧೦|| ಗಂಟೆ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಎಲ್ಲಕೆಡೆಗೂ
ನಿಃಶಬ್ದತೆಯು. ಹೆಚ್ಚುಗುಂಬದ ಹಿಂದಿನ ಓಣಿಯಲ್ಲಿರುವದೊಂದು ಮನೆ
ಯಲ್ಲಿ, ಓರ್ವ ತರುಣಿಯು ಮೂರ್ಛಿತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಳು. ಇಬ್ಬರು
ಗಂಡಸರು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು ಎಚ್ಚರಿಸಲೋಸುಗ ಉಪಚಾರಮಾಡು

ತ್ತಿದ್ದರು. ಓದುಗರೇ ! ಮೂರ್ಛಿತ ತರುಣಿಯು ಬೇರೊಬ್ಬಳೆಂದೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ತರುಣಿಯೇ ಇರುವಳು. ಯೋಗ್ಯ ಉಪಚಾರವಾದ ಮೇಲೆ, ತನು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ, ತರುಣಿಯು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಎಚ್ಚರವಾಗಹತ್ತಿದಳು. ಮುಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರ್ಣ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಬಂದಿತು. ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಳು. ಮಂಚದಮೇಲಿದ್ದು ಕುಳಿತಳು. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಸಲು ಇದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು, ಹೊಸ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಯ ತರುಣನ ಹೊರ್ತು ಆ ತರುಣಿಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವಿಧವೆಯಂತೂ ಎಲ್ಲಿಯೋ ವಾಯವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು.

ತರುಣಿಯು ಪೂರ್ಣ ಎಚ್ಚರವಾಗಿ ಮಂಚದಮೇಲೆ ಕಣ್ಣೆರೆದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು. ಒಂದುಸಾರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದಳು. ಕೂಡಲೆ ಅವಳ ಹೃದಯವು ಅಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೋಲವಾಯಿತು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಎಲ್ಲ ಅಪರಿಚಿತ ಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ ಅವಳ ಎದೆಧಸೆಯೆಂದಿತು.

ಹಿಂದೆ ಜರುಗಿದ ಸಂಗತಿಯು ಅವಳ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತು. ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗುವ ಮುಂದೆ, ವಿಧವೆಯ ಸಂಗಡ ದೇವದರುಶನಕ್ಕೆ ಹೋದದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಕುಳಿತದ್ದು, ಪೇಡಿಯ ಪ್ರಸಾದ ತಿಂದಿದ್ದು, ವಿಧವೆ ತನ್ನ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಮಾತುಕತೆಗಳೂ, ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕತ್ತಲು ಕವಿದಂತಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತದ್ದು, ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವೂ ಅವಳ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು.

ಎಚ್ಚರದಷ್ಟೆ ಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಮುಂದೊದಗಿದ ಹಾಗೂ ಆ ಅಪರಿಚಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸಿಲುಕಿದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಹತ್ತಿದಳು.

ನಡುವೆ ಒಂದೆರಡುಸಾರೆ ಎಚ್ಚತ್ತಾಗ ತಾನು ಒಂದು ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು; ಆದರೆ ಅದು ತನು ವೇಳೆಗಾಗಿ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪುನಃ ಎಚ್ಚರದಷ್ಟೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ತರುಣಿಯು ಒಳ್ಳೇ ಚತುರಳು. ಅಪರಂತೆ ಧೂರ್ತಳೂ ಚಾಣಾಕ್ಷಳೂ ಇದ್ದಳು. ಅವಳು ಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಂಡು

ಹಿಡಿದಳು. ಆ ಅಪ್-ಟು-ಡೇಟ್ ಪೋಷಾಕಿನ ತರುಣನು, ಅವಳಿಗೆ ಮೋರೆ ತೋರಗೊಡಬಾರದೆಂದು ಎಷ್ಟು ಎಚ್ಚರದಿಂದಿದ್ದರೂ, ಅವಳು ಅವನನ್ನು ಗುರ್ತಿಸದೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ತರುಣನನ್ನು ಗುರ್ತಿಸುತ್ತಲೆ ತಾನು ಯಾವತರದ ಮತ್ತು ಎಂಥ ಸಂಕಟಮಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವೆನೆಂದು ಆ ತರುಣಿಯು ಕೂಡಲೆ ತಿಳಿದು ಹಿಡಿದಳು. ಒಳ್ಳೇದು! ಆ ತರುಣನು ಯಾವನಿರಬಹುದು?

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಅಸಹಕಾರದ ತತ್ತ್ವವು. ವಕೀಲಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಯಾವತರದಿಂದಲೂ ಸ್ವಂತದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು; ಅದುದರಿಂದಲೇ ರಘುನಾಥನಿಗೆ ೨ ವರುಷದ ಸಶ್ರಮ ಶೀಕ್ಷೆಯು ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ರಘುನಾಥನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪು, ಅಷ್ಟೇನು ಮಹತ್ತ್ವದ್ದಿಲ್ಲ. ನೂರಿನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯ ದಂಡ, ದಂಡ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ೩, ೪ ತಿಂಗಳ ಶೀಕ್ಷೆ; ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ಅವನು ಪಾರಾಗುವಂತಿದ್ದನು. ವಕೀಲಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರೀತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಖಟ್ಟಿ ನಡೆಸಿದ್ದರೆ, ಅವನು ಎಂದಿಗೂ ಇಂಥ ಕಠಿಣ ಶೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದರಂತೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಅವನಿಗೆ ಸಲಹೆ ಹೇಳಿದರು. ಒಬ್ಬ ಉದಾರ ಮತವಾದಿ ವಕೀಲರು, ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಲು ಸಹ, ಸಿದ್ಧರಿದ್ದರು; ಆದರೆ ರಘುನಾಥನಂಥ, ಉಜ್ವಲ ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತಿಯ ನವಜ್ಞಿತನು ತುಂಬಿದ ತರುಣನು. ಅಸಹಕಾರದ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಲಂಘಿಸಿ, ಇಂಥ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಸುಖಕ್ಕೆ ಮನಸೋಲುವನೇ? ಅವನು ಯಾರಮಾತನ್ನೂ ಕೇಳದೆ ಸ್ವಸಂತೋಷದಿಂದ ಸೆರೆಮನೆಯ ಸೋಪಾನವನ್ನೇರಿದನು.

ಅಸಹಕಾರದ ತತ್ತ್ವವನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ, ತಮ್ಮ ಮತವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಮೆರೆದಾಡುವ ಉದಾರ ಮತವಾದಿಗಳು ಮಾತ್ರ, ರಘುನಾಥನು ತುರಂಗವಾಸ ಪತ್ಕರಿಸುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ಮರುಗದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಖಟ್ಟಿಯ ವಿಚಾರಣೆಯು, ವಕೀಲರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ, ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದಾಗಿದ್ದರೆ,

ಮೇಲೆ ಬರದಂತೆ, ದಂಡ ಇಲ್ಲವೇ ಆಲ್ಪವಧಿಯ ಶೀಕ್ಷೆಯಿಂದಲೇ ಪಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಮತಕೊಟ್ಟರು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವನಮೇಲಿಟ್ಟ ಆರೋಪವೇ, ಅಪ್ರಕಾರ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ತರಗತಿಯದಾಗಿತ್ತು.

ರಘುನಾಥನಿಗೆ ಶೀಕ್ಷೆವಿಧಿಸಿದದಿವಸ್ ಉರಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹರತಾಳ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮೀಟಿಯವರು ಸಭೆ ನೆರೆಯಿಸಿದರು. ಅದ್ಯಕ್ಷರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತರ ಭಾಷಣಗಳಾದವು. ರಘುನಾಥನ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಅವನು ಮನಸ್ಸುಗೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನೂ, ಕೊಂಡಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು, ಅಳರಸರು ಕೈಕೊಂಡ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಧೋರಣವನ್ನು ಅತಿಶಯವಾಗಿ ನಿಂದಿಸಿದರು. ಕಲಬುರ್ಗಿಯ ವರೆಗೂ ಈ ಸುದ್ದಿಯು ಹೋಯಿತು.

ತುರಂಗವಾಸ ಪಡೆದಿದ್ದಮೇಲೆ ಎಡೆಬಿಡದೆ ೧೫, ೨೦ ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ, ಅವನ ವಿಷಯದ ಸ್ತುತಿ ಪರ ಲೇಖಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಮರಾಠಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು.

ದಿವಸದಮೇಲೆ ದಿವಸಗಳು ಹೋಗಹತ್ತಿದವು. ಅಖಿಲಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ದಿನಗಳು ತೀರ ಸನಿಯಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ದೇಶಬಂಧು ಚಿತ್ತ ರಂಜನ ದಾಸರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಗಯಾ ಸಭೆಯು ನೆರವೇರಿತು.

ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳಾದವು. ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಿಗಳು ಮಹಾತ್ಮರ ಮತವಾದಿಗಳು. ಒಬ್ಬರು ಶಾಸನ ವರಿಸ್ತು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವವರು. ಮತ್ತೊಂದು ಪಂಗಡದವರು ಮಾಡಬಾರದೆನ್ನುವವರು.

ಅಸಹಕಾರದ ಕಾರ್ಯವು ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಅವ್ಯಾಹತ ಸಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಜನರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ ಬರಬೇಕು. ಪರಿಪಕ್ವ ಪೂರ್ಣವಿಚಾರ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಇನ್ನೂ ದಿನಗಳು ಬೇಕೆಂದು, ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಮುಂದೆ ಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಹೃತ್ಪಟಲದಮೇಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಂಬುವಂತೆ, ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡಲೋಸುಗ, ಭಗವಂತನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ

ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯರು ಮರುಳೆ ತಮ್ಮ ಸಾಬರಮತಿ, ಮಹಾ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

ರಘುನಾಥನು, ಸೆರೆಮನೆಯ ಸಂಕಟವನ್ನು ಅನುಭೋಗಿಸಹತ್ತಿ, ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೮, ೯ ತಿಂಗಳುಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಅಸಹಕಾರದ ಚಲನವಲನವು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಹತ್ತಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರಮುಂದಾಳುಗಳು ಜನರಿಂದ ಮರೆಯಾಗಹತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆ ರಘುನಾಥನ ವಿಸ್ಮರಣೆಯಾದರೂ ಆಗಹತ್ತಿತು. ಮುಂದೆ ತುಸು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಇವನನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟರು.

ರಘುನಾಥನು ತುರಂಗಕ್ಕೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಅವನ ಸಚ್ಚೀಲಪತ್ನಿಯು ಹೇಗೆ ದಿನಗಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಳೆಂಬದನ್ನು ನೋಡುವ!

ರಘುನಾಥನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಇರಹತ್ತಿದಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಎರಡೂವರೆ ವರುಷಗಳವರೆಗಷ್ಟೇ ಚಾಕರಿ ಮಾಡಿದನು. ಮಾಸಿಕ ವೇತನವು ಚೆನ್ನಾಗಿರಿದ್ದು, ಮನುಷ್ಯನು ಮಿತವ್ಯಯಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ ತುಸು ಹಣವು ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಐದಾರುತಿಂಗಳ ದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕುಳಿತು ತಿಂದರೆ ಕರಗದಷ್ಟು ಹಣವು ಅವನು ಕಾರಾಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಕಾಲಕ್ಕೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿತ್ತು.

ರಘುನಾಥನ ಹೆಂಡತಿ ಜಾನಕಿಯು ಬಹು ಕುಲಿನಳು, ಸುಶೀಲಳು, ಪತಿಪರಾಯಣಳು. ಇಂಗ್ಲೀಷಿ ಕಲಿತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಆರ್ಯ ಲಲನಾ ಮನೆಯರಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ, ಎಲ್ಲ ಗುಣಗಳೂ ಆ ಗೃಹಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು ಇತ್ತೀಚಿನ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ತರುಣಿಯರಲ್ಲಿ ಕಂಡಬರುವ ಒನವು ಒಯ್ಯಾರ ಸುಧಾತಕ ತನದನಡತೆ ನಡಾವಳಿಗಳಿಂದವಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಹಿಂದೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಕಲಬುರ್ಗಿಗೆ, ಸೊಲ್ಲಾಪುರ, ಪುಣೆ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಬಹಳ ಸನಿಯ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಮರುಳಮುಚ್ಚಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಜನರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿರುವಂತೆ ಕಲಬುರ್ಗಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಇರುವರು. ಈ ಎಲ್ಲಜನರ ಸಂಪರ್ಕವ್ಯು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಬಾಹಾ

ಡಂಬರದ ಬೆಡಗಿಗಾಗಿ ಅವರಿವಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ವಾಗ್ವಿವಾದ ವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿಂದೂ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಹಿರಿಯಾಳಿಸಿ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಮನಸೋತು, ಮೆರೆದಾಡುವ ಫ್ಯಾಷನಪ್ರಿಯ ಜನರಿಂದ ಇವಳು ಯಾವಾಗಲೂ ದೂರಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಜಾನಕಿಯು ನಿಜವಾಗಿ ಓರ್ವ ಆದರ್ಶ ಗುಣವುಳ್ಳ ಆರ್ಯಮಹಿಳೆಯೇಸರಿ. ಕುಲಿನ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ವಿನಯ ಓದಾರ್ಯಶೀಲ ನಾಚಿಕೆ ಗೃಹದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗುಚಿತವಾದ ಆದರ್ಶ ಗುಣಗಳು ಅವಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದವು. ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸೀತೆ, ಸಾವಿತ್ರಿಯಂತೆ, ಜಾನಕಿಯು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೂರ್ತಿಮಂತ ದೇವತೆ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಸೌಂದರ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ. ಅದರಲ್ಲಿಯು ಕೂಡ ಅವಳು ಒಳ್ಳೆ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯು. ದೇವರು ಗುಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದನು.

ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ ಇದ್ದಂತೆ, ಮತ್ತೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆತಭಾಗ್ಯಳೂ ಇದ್ದಳು. ಯಾಕೆಂದರೆ ರೂಪಕ್ಕೂ ಗುಣಕ್ಕೂ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿನೆಲೆಸಿರುವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಿಸದೆ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ದೇವಿಯ ಒಕ್ಕಲಾದ ಬಡವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಳು.

ಸದ್ಯದಕಲ್ಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದ ಬಡವರಾಗಿರುವದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪೇ ಆಗಿರುವದು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅನ್ಯಾಯ, ಅಪಮಾನ, ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು, ಯಾವಾಗಲೂಬಡವರನ್ನೇ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿರುವವಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀಮಂತರ ಸನಿಯಕ್ಕೆ ಸಹ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಬಡವನಾಗಿರುವನೆಂಬ, ಒಂದೇ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪಿನಿಂದ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುತ್ರರಿಂದಾಗುವ ನಾ ನಾಬಗೆಯ ಸಂಕಟಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮಾನಹಾನಿಯನ್ನು ಬಡವನು ಹೇಗೆ ಸ್ಥಿರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು, ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಕಡೆ ನೋಡಬಹುದು. ಹಣದ ಹೊಮ್ಮಿನಿಂದ ಕಣ್ಣಿರೆಯದಿರುವ ಹಣವಂತರು, ಬಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಬೇಟೆಯಂತೆ ಬಡವ

ನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಬಳಲಿಸಿ, ಬಲ್ಲಂತೆ ನೋಯಿಸುವದನ್ನು ಬಹುಮಂದಿ ಬಹುತರವಾಗಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಬಡವನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಮೇಲೆಬಾಳಬಾರದೆನ್ನುವದೇ ಬಲ್ಲಿದರ ಬಹುಮತ.

ಪರಮೇಶ್ವರರೂಪಿ ಪತಿಯು ತುರಂಗದೊಳಗೆ ಹೋದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಪತಿಭಕ್ತಿ ಪರಾಯಣಳಾದ ಜಾನಕಿಗೆ ಬಹಳೇ ವ್ಯಸನವಾಯಿತು. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಹುಲ್ಲುಕ ಆರೋಪದಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಸಶ್ರಮ ಶೀಕ್ಷೆಯ ದುರ್ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಮೇಲಂತೂ ಅವಳಿಗೆ ಸಹಿಸಲಾರದ ಸಂಕಟ ವಾಯಿತು. ಅವಳು ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದದಿವಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಜೆಯ ವರೆಗೆ ಶೋಕಮಾಡಿದಳು.

ಕಳವು ಕೊಲೆಗಡಕತನ ಮಾಡಿ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿಯಂತೆ ಸೆರೆಮನೆಯ ನ್ನು ಸೇರದೆ, ತನ್ನಪತಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರದೇವಿಯ ಧ್ವನಿಗೆ ಧ್ವನಿಗೊಟ್ಟು ದೇಶ ಕಾರ್ಯದ ಉಚ್ಚಧ್ವೇಯವನ್ನು ಮುಂದೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸೆರೆಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಅಭಿಮಾನ ವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ದೇಶ ಹಿತದ ಸಲುವಾಗಿ, ಸಂಚಪ್ರಾಣದ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಯನ್ನು ಕೊ ಡುವ ರಘುನಾಥನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಇರುವೆನೆಂಬುದು ಅವಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊತ್ತಿ ತ್ತು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವಳು ಅಬಲೆಯು, ಕೋಮಲಸ್ವಭಾ ವದವಳು. ಯಾವಾಗಲೂ ಪತಿ ಪಾದಸೆವೆಯಲ್ಲಿ ತತ್ಪರಳಾದ ಅವಳಿಗೆ, ಪತಿಯಿಂದ ದೂರಿರುವದು, ಅವನು ನಾನಾಬಗೆಯಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭೋ ಗಿಸುತ್ತ, ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ತಾನು ಚಕ್ಕಂದದಿಂದಿರು ವದು ಅವಳಿಂದ ಹೇಗಾಗ ಬೇಕು?

ದಿವಸದಮೇಲೆ ದಿವಸಗಳು ಹೋಗಹತ್ತಿದವು; ಆದರೂ ಅವಳ ಕಣ್ಣೀರುಗಳು ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ಹರಿಯದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಹೃದಯ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಯವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ರಘುನಾಥನ ಸುಂ ದರವಾದ ಮೂರ್ತಿಯು, ಕೊಂಚಕಾಲವಾದರೂ ಅವಳ ಮನಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಡೂರಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಿರಹದ ವಡಭಾಗ್ಯಿಯಿಂದ ಅವಳ ಹೃದಯವು ತಡೆ ಯದೆ ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಜಾನಕಿಯು ತನ್ನ ಕೊಣೆ ಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇತ್ತ ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅತ್ತೆ ತಾಯಿತಂದೆಗಳನ್ನೂ ಕಳೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಧೈರ್ಯ ಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಒಬ್ಬರೂ ಉಳಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಪತಿಯ ಪ್ರೀತಿಯ ಕಕ್ಕಂದಿರೊಬ್ಬರು ಸಹಿತ, ತಮ್ಮ ಮಗನು ಶೀಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವರ ಕೋಮಲವಾದ ಹೃದಯದಮೇಲೆ ವಜ್ರಾಘಾತ ವಾದಂತಾಗಿ ಮುಂದೆ ತುಸು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು.

ಹೆಂಡತಿಯೋರ್ವಳು ನಿರಾಧಾರಿಯಾದಳು. ಇತ್ತ ಪತಿಯು ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ಅತ್ತೆ ಮಗನು ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಸೊಸೆಯೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಸಂಕಟ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು, ದುಃಖದ ಸರಮಾವಧಿಯಿಂದ, ತನ್ನ ದೂರದ ಬಂಧುಗಳಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದಳು. ಹೋಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಜಾನಕಿಯನ್ನು ಕರೆದಳು; ಆದರೆ ಜಾನಕಿಯು ಒಡಂಬಡಲಿಲ್ಲ.

ಅಪ್ಪೇಷ್ಟರೆನ್ನುವವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲದಾದಮೇಲೆ, ಜಾನಕಿಯು ಬಹಳೇ ಅಸಹಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಹತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರಹೊರ್ತು ಆ ಬಡಪ್ರಾಣಿಗೆ ಹಿತಚಿಂತಕ ರೆನ್ನುವವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ.

ಕಲಬುರ್ಗಿಯಂಥ ಇಬ್ಬಣದಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಒಬ್ಬಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ತರುಣಿಯು. ರೂಪವತಿಯು ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕಾದುಕೊಂಡು ಇರುವದೆಂದರೆ ಬಹು ಕಠಿನಪ್ರಸಂಗವೇಸರಿ.

ಅಸಹಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ರೂಪವತಿಯರಾದ ತರುಣಿಯರು ಅಕಸ್ಮಾತ್, ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ತಾರುಣ್ಯದ ಮದದಿಂದ ತಿರುಗಾಡುವ ತರುಣನ ಮೋಸದ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾದರೆಂದರೆ ಅವರ ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಎಂಥ ಅನರ್ಥವು ಸಂಭವಿಸುವ ದೆನ್ನುವದು ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಜಾನಕಿಯು ಮೊದಲಿನ ಆರೇಳು ತಿಂಗಳುಗಳನ್ನು ಸಾಧಾರಣ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದಳು. ರಘುನಾಥನು ಕೂಡಿಟ್ಟ ಅಲ್ಪದ್ರವ್ಯವು ಆರೇಳು ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ಪೂರೈಸಿದ ನಂತರ, ಮೈಮೇಲೆ ಇದ್ದ ಬಿದ್ದ ಒಂದೆರಡು ಅಭರಣಗಳ

ನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳು ಕಾಲಹಾಕಿದಳು ಅವೆ
ಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದನಂತರ ಮಾತ್ರ ಯಾವಬಗೆಯಿಂದ ಜೀವ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು
ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು.

ಜಾನಕಿಯ ಮನೆಯ ಎದುರಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥನು
ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನಹೆಸರು ಹನುಮಂತರಾಯ. ಹೆಂಡತಿ ಭಾರತೀ ದೇವಿ
ಎನ್ನುವವಳು. ಹಳ್ಳಿಯಊರ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು. ಸ್ವಭಾವವು ಉತ್ತಮ, ದೇ
ವಬ್ರಾಹ್ಮಣರಮೇಲೆ ಬಹುವಿಶ್ವಾಸ. ಭಾರತಿ ಜಾನಕಿ ಈರ್ವರೂ ಸಮೀಪ
ದಲ್ಲಿರಹತ್ತಿದಮೇಲೆ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಸಖ್ಯವು ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಇಬ್ಬರೂ ಸನಾತನ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆರ್ಯ ಮಹಿಳೆಯರು.
ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಪ್ರಚಲಿತ ಪದ್ಧತಿಯ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದೇಶದ ನವನಾಗರೀಕತೆಯು
ಎಳೆಪ್ಪಾದರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರ ಇರುವಿಕೆಯೂ ಸಾಧಾತ
ರದ್ದು. ಇಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಸಪಿತ್ರಪಾತಿವೃತ್ಯಧರ್ಮದ್ವಸಲುವಾಗಿ ಪರರಿಗೆ ಆ
ದರ್ಶ ಭೂತರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು

ರಘುನಾಥನು ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ, ಅಸಹಾಯಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರು
ವ ಜಾನಕಿಗೆ ಸಜ್ಜೀಲ ಭಾರತಿಯದೇಸಹಾಯ. ಭಾರತಿಯು, ನಿರಾಶ್ರಿತಸ್ಥಿ
ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜಾನಕಿಗೆ ಕೈಲಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಮನಮುಟ್ಟ ಸಹಾಯಮಾಡು
ತ್ತಿದ್ದಳು.

ಒಡಹುಟ್ಟಿದ ಅಕ್ಕನಂತಿರುವ ಇವಳಿಂದಲೇ ಜಾನಕಿಯು, ದೇವರ
ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಭಾರಹಾಕಿ, ಒಂದೊಂದು ದಿನವನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಯುಗದಂ
ತೆ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಜಾನಕಿಯು ತನ್ನಕೋಣೆಯನ್ನು ಜೀವದ ಗೆಳೆತಿಯಾ
ದ ಭಾರತಿಯ ಮನೆಯನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೊರ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.
ಜಾನಕಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಊಟ ಉಡಿಗೆಯ ಎಲ್ಲಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಪೇಟೆಯಿಂ
ದ ಭಾರತಿಯ ಗಂಡ ಹನುಮಂತರಾಯರೇ ತಂದುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

“ ಕುಳಿತುತಂದರೆ ಕುಡಿಕೆ ಹೊನ್ನು ಸಾಲದು ” ಎಂಬಂತೆ ಜಾನಕಿ
ಯ ಹೆತ್ತರ ಇದ್ದ ಹಣವೂ ಮುಗಿಯುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಹೊರಗಣ ಆದಾಯ

ನಿಲ್ಲದ ಹತ್ತರಇದ್ದ ಹಣದಿಂದ ಎಂದಿಲ್ಲವಾದ ರೊಂದುದಿನ ಕಟ್ಟಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದೆರಡುದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತರ ಒಂದೂ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲದಂತಾದಮೇಲೆ, ಏನುತಾನೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೊಂದು ಕಠಿಣಪ್ರಶ್ನೆಯು ಅವಳಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲಹತ್ತಿತು.

ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಜಾನಕಿಯು ದಿನಾಲು ಒಂದೇಸಾರಿ ಊಟಮಾಡಿ ಸಂಜೆಯ ಊಟವನ್ನು ನೀರಿನಮೇಲೆ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯ ಗೆಳತಿಯಮುಂದೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದರಂತೆ ಮುಂದೆ ತುಸು ದಿವಸಗಳು ಹೋದಮೇಲೆ ಒಂದುಸಾರಿಯ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಕೊರತೆ ಬರಹತ್ತಿತು. ರಘುನಾಥನು ಅಸಹಕಾರದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅವನಿಗನುಕೂಲಕಾಗಿ ರಾಟೆಯಮೇಲೆ ನೂಲುವಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಳು. ರಘುನಾಥನು ಹೊರಗಿರುವಾಗಲೇ ಎಷ್ಟೋನೂಲು ನೂತಿದ್ದಳು ಅನೂಲಿನಿಂದಲೇ ಇಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮವರ್ಷದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಅವನು ತುರಂಗಕ್ಕೆ ಹೋದಮೇಲೂ ದಿನಾಲು ತನ್ನಕೆಲಸ ಬೊಗಸೆಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ನೂಲುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಪ್ರಾರಂಭದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಏನುತಾನೇ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಲುವಷ್ಟು ಸಿಗುವದು?

ಮುಂಜಾವಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ನೂತರೆ ದಿನಾಲು ೨, ೩ ಅಣೆಯ ನೂಲು ಹೊರಡಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕು ಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂಥತುಟ್ಟೆಯ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ೨, ೩ ಅಣೆಯಿಂದ ಹೇಗೆತಾನೆ ಉದರವರ್ವಾಹ ಸಾಗುವದು ?

ಭಾರತಿಯ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಕುಟುಂಬದವರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡ, ಹೆಂಡತಿ, ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳು ಗೃಹಸ್ಥನ ವಿಧವೆ ತಂಗಿಯೋರ್ವಳು. ಹೀಗೆ ಅವನ ಪರಿವಾರ. ಗೃಹಸ್ಥನು ಕುಟುಂಬ ವತ್ಸಲನು. ತನ್ನ ಬಡತನದ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ವಿಧವೆಯ ಹೆಸರು ಗುಂಡವ್ವ. ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಡಿ ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನುಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಖರ್ಚನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಹತ್ತರ ಇದ್ದ ಎಲ್ಲಹಣವೂ ಹೋದಮೇಲೆ ಜಾನಕಿಯು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಾರ್ಣಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಪಾಪ! ಅಸಹಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಬಲೆಯು ಏನುತಾನೇ ಮಾಡುವಳು?

ಹೀಗೆ ೮, ೧೦ ದಿನಗಳು ಹೋದಮೇಲೆ, ಒಂದು ದಿನ ಸಹಜವಾಗಿ ಗುಂಡವ್ವನ ಬೆಟ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಕಲಬುರ್ಗಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಗಾಢಪರಚೆಯವಾಗಿತ್ತು. ಮನೆತನದ ಒಳಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಎಂದೂ ಹೊರನುಡಿಯದ ಜಾನಕಿಯು ಈ ಹೊತ್ತು ಅವಳಮುಂದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದಳು. ಪರಸ್ಪರರು ಸುಖದುಃಖದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಗುಂಡವ್ವನು ತನ್ನ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನಕಿಯನ್ನು ಪಾಲುಗಾರತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು.

ಅವಲಕ್ಕಿ ಕುಟ್ಟುವದು, ಹಿಟ್ಟು ಬೀಸುವದು, ಕುಬುಸ ಹೊಲೆಯುವದು, ಮುಂತಾದ ಮನೆಗೆಲಸಗಳನ್ನು ಗುಂಡವ್ವನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಜಾನಕಿಯು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಂದಕೂಲಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಜಾನಕಿಯು, ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯ ಹತ್ತಿದಮೇಲೆ ಕೆಲವಂಶದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹಂಬಲ ವೊಂದು ದೂರಾದಂತಾಯಿತು. ಮುಂಜಾವಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ತೆರಪಿಲ್ಲದೆ ದುಡಿದರೆ ೫, ೬ ಅಣೆಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಷ್ಟರಮೇಲೆ ಅವಳು ಎರಡುಹೊತ್ತಿನ ತನ್ನ ಊಟದಖರ್ಚನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು; ಅದರೆ ತಾನಿದ್ದ ಕೋಣೆಯ ಬಾಡಿಗೆಗೆವಾತ್ರೆ ಕೊರತೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹತ್ತರ ಹಣವಿದ್ದಾಗ ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮುಂದೆ, ಒಂದು ಊಟ ಒಂದು ಉಪವಾಸದಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯಹತ್ತಿದಮೇಲೆ ಅವಳಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡುವ ದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ೩, ೪ ತಿಂಗಳ ಬಾಡಿಗೆ ನಿಂತಿತು.

ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದದರಿದ್ರರನಿಜವು, ದೈವಳ್ಳ ದುಡ್ಡಿನವರಿಗೆ, ಹೇಗಾತಾನೆ ತಿಳಿಯುವದು. ಮನೆಯ ಎಜಮಾನನು ಬಾಡಿಗೆಯ ವಸೂಲಿಗಾಗಿ ಮನಬಂದಂತೆ ಮಾತಾಡ ಹತ್ತಿದನು. ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳ ತಡೆದದ್ದೇಹೆಚ್ಚು. ೩, ೪ ತಿಂಗಳು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವನೇ ? ಅವಳ ದುರ್ಧೈವ !

ದುಡ್ಡಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯನು ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಲೆ, ಪರಸ್ಥಿತಿಯದ್ವಿಧಾರೆಯ ಕತ್ತರಿಯ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗಿ, ಅಸಹಾಯಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಬರುತ್ತಲೆ “ ಬಲವಿಲ್ಲದಾಗ ನೆಲವೆದ್ದು ಬಡೆಯುತ್ತದೆ ” ಎನ್ನುವಂತೆ ನಾನಾಬಗೆಯ ಜನರಿಂದ ನಾನಾರೀತಿಯ ಸಂಕಟಗಳು ಬಂದೊದಗುತ್ತವೆ.

ಜಾನಕಿಯಂಥ ಪತಿವ್ರತೆಯ ಪಾದಸೋಂಕಲುಸಹ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದ ಮನೆಯೊಡೆಯನ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಅಳು, ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಬಾಡಿಗೆಯ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ, ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಮಾತಾಡಹತ್ತಿದನು.

ಅವನ ಕೆಟ್ಟಮಾತುಗಳು, ಅವಳ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಲಾಕಿಯಂತೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಎಲ್ಲಬಗೆಯ ಅವಮಾನವನ್ನು ಅವಳು ಸಹಿಸದೆ ಗತ್ಯಂತರವಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಜಾನಕಿಯು, ಜಗತ್ತಿನ ಸಂಕಟ ಪರಂಪರೆಯ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಬಿದ್ದ ಅಬಲೆಯು, ಸಪ್ತಳಿಲ್ಲದೆ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗಬಿದ್ದ ಸಭ್ಯ ಆಕಳು, ಬಲು ಮೆ ಮಾಡುವ ಬೇಡನ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುಬಿದ್ದ ಬಡ ಜಿಂಕೆಯು, ಯಾವ ಸಿಂಹದ ಗರ್ಜನೆಯಿಂದ, ಸಮಸ್ತ ಶ್ವಾಪದಗಳು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಓಡುವವೋ, ಅದೇಸಿಂಹವು, ತೆಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಾಗ ನರಿಯಂಥ ಕ್ಷುದ್ರಪ್ರಾಣಿಯಿಂದ ಸಹ ನಡುಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಾನಕಿಯು ತನ್ನ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಧರ್ಮದಿಂದ ಪರರಿಗೆ ಸಿಂಹಿಣಿಯಂತಿದ್ದರೂ, ಪ್ರಪಂಚದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಪರರಿಂದ ಪರಿಪರಿಯ ಮಾತು ಆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಕಡೆಗೊಂದುದಿನ ಮನೆಯೊಡೆಯನು ಜಾನಕಿಗೆ ಮನೆ ಬಿಡಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ನೋಟೀಸ ಕೊಡಿಸಿ, ಜಪ್ತಿಯ ಜವಾನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಒಗಿಸಿದನು.

ಏನುತಾನೆ ಮಾಡುವಳು! ಬಡಪ್ರಾಣಿ ಜಾನಕಿಯು ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಕಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಮುಳು ಮುಳು ಅಳ ಹತ್ತಿದಳು.

ಅಸಹಕಾರದ ಚಲನ ವಲನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ನೂರಾರುಜನರು ರಘುನಾಥನ ಬೆನ್ನುಬಿಡದೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರದವರಂತೂ ಅಭಿನಂದನ ಪರ ಸುರಿ ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದೆ ರಘುನಾಥನು, ತುರಂಗ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಒಂದುವರ್ಷವಾಗುತ್ತಬಂದಿತು. ಅವನ ಹಿಂದೆ ಅವನ ಕುಟುಂಬದ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿರುವದೆಂದು ಯಾರೂ ಕೇಳಬರಲಿಲ್ಲ.

ಅಲೌಕಿಕ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಉಜ್ವಲ ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ, ಅವನ ಗುಣ ಗೌರವಕ್ಕೆ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಗಳ ಕಂಬಕ್ಕೆ ಕಂಬವನ್ನು ತುಂಬಿ ಬಿಡುವ ವೃತ್ತಪತ್ರಕಾರರು ಅವನು ಹೋದಮೇಲೆ ಅವನ ಮನೆತನಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿರುವದೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲೂ ಒಬ್ಬನನ್ನಾದರೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಕಳುಹಲಿಲ್ಲ.

ಜಾನಕಿಯ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮನೆಯ ಎಜಮಾನನ ಮನುಷ್ಯನೂ ಜಪ್ತಿಯ ಸಿಪಾಯಿಯು ಹೊರತೆಗೆದು ಒಗೆಯ ಹತ್ತಿದರು. ನಡೆದ ಗದ್ದಲು ನೋಡಲು ಓಣಿಯೊಳಗಿನ ಹತ್ತುಹದಿನೈದು ಜನರು ಸುತ್ತಲೂ ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಜನರ ಒದರಾಟಕೇಳಿ ಹನುಮಂತ ರಾಯರೂ ಒಳಮನೆಯಿಂದ ಲಗುಬಗೆಯಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. ಸುಮ್ಮನೆ ಸಾಮಾನ ಕತ್ತೊಗಿಯುವದು ನೋಡಿ ಅವರಿಗೂ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತು.

ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ ನೂರಿನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿಸುವ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ತರುಣನು, ದೇಶಹಿತದ ಧೈಯವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾರಾಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಲಾಗಿ, ಅವನಹಿಂದೆ ಅವನಹೆಂಡತಿಯು, ಯಾರೂ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವಳಂತೆ, ಒಬ್ಬಳೇ ಒಬ್ಬಳು ಕರುಣಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು, ಯಾರಿಗೆತಾನೆ ಕೆಡಕೆನಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಹೊರಗಿನ ಕಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಒಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹರುಕು ಮಡಿಸಿರಿಯನ್ನುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಲ್ಲಿಗೆ ಅರಿವೆಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದುಃಖ ಸುತ್ತ ನಿಂತಿರುವ ಜಾನಕಿಯನ್ನುನೋಡಿ ಎಲ್ಲರಕಣ್ಣೊಳಗೂನೀರುಬಂದವು

ಕೂಡಿದ ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂವರು ನಾಲ್ವರು ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಜ್ಜನರೂ ಇದ್ದರು. ಅವರಿಗಂತೂ ಜಾನಕಿಯ ಈ ದುರ್ದೈವಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳೇ ಖೇದವೆನಿಸಿತು. ಆ ಮೂವರು ನಾಲ್ವರೂ ಹನುಮಂತರಾಯರೂ ಕೂಡಿ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಬಾಡಿಗೆಯ ಹಣವನ್ನು ಆಗಲೇತಂದು, ಜಪ್ತೀಸಿಪಾಯಿಯಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿ ಪಾವತೀ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಉಳಿದೊಂದು ತಿಂಗಳ ಬಾಡಿಗೆಗಾಗಿ ಹದಿನೈದು ದಿವಸದ ಅವಧಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಮುಂದಾದರೂ ಬಾಡಿಗೆಯ ಹಣವನ್ನು ತಾವೇ ಕೊಡುವೆ ವೆಂಬದಾಗಿಯೂ ಆ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳಿಗೆ ಯಾವಬಗೆಯ ತೊಂದರೆಕೊಡಬಾರದೆಂಬದಾಗಿಯೂ ಮನೆ ಎಜಮಾನನ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

ಹನುಮಂತರಾಯರು ಇನ್ನುಳಿದ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರೂ ಕೂಡಿ, ರಘುನಾಥನು ಕಾರಾಗ್ರಹದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಹೊಂದಿ ಬರುವವರೆಗೆ, ಮನೆಯ ಬಾಡಿಯ ಹಣವನ್ನು ತಾವೇಕೊಡಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡರು.

ಆ ಮನೆಗಳ ಸದ್ಯದ ಒಡೆಯನು ಒಬ್ಬ ಸುಧಾರಕ ತರುಣನು. ಅವನು ಅದೇ ಓಣಿಯಲ್ಲೊಂದು ತನ್ನ ಭವ್ಯಮನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಒಡತನದ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳೂ ಬೇರೆ ಓಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಮನೆಗಳ ಪೂರ್ವದ ಎಜಮಾನನು ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಮರಣಹೊಂದಿದ್ದು, ಅವನ ಒಡತನದ ಆಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಈ ಹೊಸಮಾದರೀಯ ತರುಣನು ಬಂದಿದ್ದನು. ತರುಣನ ಹೆಸರು ನ ಟೀ ಶ.

ನಟೀಶನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ತಂದೆಯ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬಮಗನು ಅನಾಯಾಸ ಹತ್ತರ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ. ಹೊಸತರದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸುಧಾರಣೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಮನಂಥ ಸ್ವಾಧೀನಸಲುಹೆಗಾರ. ಅಂದಮೇಲೆ ಕೇಳುವದೇನು? ಅವನ ವಿಲಾಸವು ಪರಮಾವಧಿಗೇರಿತ್ತು. ಬಹುಶಃ ಅವನು ಮರ್ಯಾದೆಯೇ ದಿನಗಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಮಾತಿಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ದಿನಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಒಂದುದಿನ ಗುಂಡವ್ವನು ನಿತ್ಯದಂತೆ ಕುಟ್ಟಿಬೀಸಲು ಕಾಳುತಂದುಕೊಟ್ಟು, ಮರುಳ ಮ

ನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ, ಏನೋ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡವಳಂತೆ ಮಾಡಿ “ತಂಗೀ! ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಮನೆಯ ಧನಿಯರು ಕರೆಕಳುಹಿದ್ದರು. ಹೇಳಲು ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆನು ನೋಡು. ‘ಮನೆಯ ಎಜಮಾನರು ಕರೆದರು’ ಗುಂಡವನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಜಾನಕಿಯ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಣ ಬಡಿದಂತಾಯಿತು. ಅವಳು “ ಅಕ್ಕಾ! ನನ್ನನ್ನೇಕೆ ಕರೆದರು ಈಗ ನಾಲ್ಕುದಿನಗಳಿಂದೆಯೇ ಬಾಡಿಗೆಯ ಶೇಣವು ಸಲ್ಲಿರುವದಿಲ್ಲವೇ? ” ಎಂದಳು.

ಗುಂಡವ— ಹಾಗಲ್ಲ; ಮನೆಯಧನಿಯರು ಜಾನಕೀ! ಒಳ್ಳೇ ಗೃಹಸ್ಥರಿರುವರು. ನಿನ್ನ ನಿಜಸಂಗತಿಯು ಅವರಿಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಿಸಿ ಮನೆಯೊಳಗಣ ಸಾಮಾನ ಹೊರಗೆ ಕಿತ್ತೊಗೆಯುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಮಾಷ್ಯ ಸೇವಕನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈಗ ನಿನ್ನ ನಿಜಸಂಗತಿಯು ತಿಳಿದದೆ, ಅವರಿಗೂ ಒಹಳ ಅಸಮಾಧಾನವಾಗಿದೆ. ನಿನಗೆ ಧೈರ್ಯ ಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕರೆಕಳುಹಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಜಾನಕಿ— ಹಾಗಾದರೆ ನಾಳೆಮುಂಜಾನೆ ಬರುವೆನೆಂದು ಹೇಳು ಈಗ ಹೋಗಲು ಹೊತ್ತಿಲ್ಲವದು.

ಗುಂಡವ— ಎಂತಹ ದಡ್ಡ ಹುಡುಗಿ ನೀನು! ನಿನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರ ಮುಂಜಾನೆ ಕಾದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇನು? ಅವರಿಗೆ ನೂರಾರು ಕೆಲಸ. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಯಾವಾಗಲೂ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ತಟ್ಟನೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟೆಯಾಗಿಬಾ. ಅಂದರಾಯಿತು.

ಜಾನಕಿ— ಅಕ್ಕ! ಒಬ್ಬಳೇ ಹೆಣ್ಣುಗಳು, ಪಂಪುರುಷರ ಸಂಗಡ ಮಾತಾಡಲು ನನಗೆ ಭಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನೀವು ಬರಿ, ಇಬ್ಬರೂಕೂಡಿ ಹೋಗಿ ಬರೋಣ.

ಗುಂಡವ— ನಾನು ಮಾತಕ್ಕೆ? ನಾನೇಕೆಬರಲಿ ನೀ ನೊಬ್ಬಳೇ ಹೊದರೇನಾಗುತ್ತದೆ?

ಜಾನಕಿ— ಇರುವಲ್ಲದೇಕೆ ನಡೆಯಿರಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ಇಬ್ಬರೂಕೂಡಿ ಹೋಗಿಬರೋಣ.

ಗುಂಡವ್ವ— ಎಂತಹ ಹುಡುಗಿ ಇವಳು! ನಡೆ, ಬರುವೆನು.

ಮುಂದೆ ತುಸು ಹೊತ್ತಿನಮೇಲೆ ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ, ನಟೀಶನ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ನಟೀಶನು ಅಟ್ಟದಮೇಲಿರುವನೆಂದು ಮನುಷ್ಯನು ಹೇಳಿದನು ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಇಬ್ಬರೂ ಅವನಿರುವ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದರು.

ನಟೀಶನು ಮುಖಮಲಯ ಗವಸಣಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ ಒಂದು ಆರಾ ಮು ಕುರ್ಚಿಯಮೇಲೆ ಸಿಗರೇಟ ಸೇಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಆವೆಳೆ ಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ.

ನಟೀಶನೇದರಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೆ ಜಾನಕಿಯು, ವೈತುಂಬ ಸೆರಗುಹೊ ತ್ತುಕೊಂಡು, ತಲೆಬಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾ ನಟೀಶನು “ಗುಂಡಕ್ಕಾ! ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮನುಷ್ಯನು ಬಾಡಿಗೆ ಯಸಲುವಾಗಿ ಜಸ್ತಿತಂದಿದ್ದು ಇದೇ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಏನು?

ಗುಂಡವ್ವ— ಹೌದು, ಇದೇ ಹುಡುಗಿಯ ಸಲುವಾಗಿ, ಆ ನಿಮ್ಮ ಮೂರ್ಖ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ಮನುಷ್ಯತ್ವವಿಲ್ಲ.

ನಟೀಶ— ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ನನಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಗಂಡನು ತುರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಚಿಂತೆಯಿಂದ, ಪಾಪ! ಸೊರಗಿ ಕೊರಗಿ ಕೃಶಳಾಗಿರುವಳು. ತಂಗೇ, ಕೊಂಚವಾದರೂ ವಿಷಾದ ತಿಳಿಯ ಕೂಡದು. ನಿನ್ನ ಸಂಗತಿಯು ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಿತ್ತೆಂದರೆ, ನಿನ್ನ *ಡೆಗೆ ಮ ನುಷ್ಯನನ್ನೇ ಕಳುಹುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು ಬಾಡಿಗೆಯು. ಸಾವು ಕಾಶ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ತನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಜಾನಕಿಯು ಏನಾದರೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು, ಅವಳ ಸುಂದರ ಮೊಗವು ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳಬಹುದೆಂದು ನಟೀಶನು ಉ ಹಿಸಿದ್ದನು. ಆದರೆ ತೆಗ್ಗಿಸಿದ ಮೋರೆಯನ್ನು ಅವಳು ಮೇಲೆತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಪುನಃ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಹೊಗೆಯನ್ನು ದುಂದಾಗಿಬಿಡುತ್ತ, “ನಿಮ್ಮ *ಡೆಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಯು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಉಳಿದಿರುವದು.” ಈಸಾರ ಉತ್ತರಕೊಡಲು ಅವಳು ಮೋರೆಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಅವಳು ಮೋರೆ ಎತ್ತುತಲೆ ಬಿ ಡುಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಅವಳ ಮೋರೆಯನ್ನು ನೋಡಹತ್ತಿದನು.

ಜಾನಕಿ— ಇನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನಷ್ಟೇ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟು ಕೂಡಲೆ ಎತ್ತಿದ ಮೋರೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿದಳು.

“ ಗಾಬರಿಗೊಳ್ಳಬೇಡ ” ಇಷ್ಟೊಂದುಶಬ್ದ ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಟೀಶನಿಗೆ ಸಾಕು ಬೇಕಾಯಿತು.

ಜಾನಕಿಯು ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದಳು. ಗುಂಡವ್ವನಾದರೂ ಅವಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೊರಗೆಬಂದಳು. ಗುಂಡವ್ವನಿಗೆ ನಟೀಶನ ಮನೆ ತನದ ಪರಿಚಯ ಚನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಕುಟ್ಟುವದು, ಬೀಸುವದು, ಮೊದಲಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಬಹುತರ ನಟೀಶನ ಮನಿಯವೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ದಿನಾಲು ಎರಡು ಮೂರುಸಲ ಅವಳಿಗೆ ಅವರಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಭಾಗ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಮುಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕೋಲು ಮಿಂಚು ಮಿಂಚಿ ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಗುವಂತೆ, ಜಾನಕಿಯಾದರೂ ತನ್ನ ಸುಂದರ ಮುಖಕಮಲವನ್ನು ನಟೀಶನಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಕೂಡಲೆ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿದ್ದಳು. ಒಂದೇನಿಮಿಷ, ಆ ಒಂದುನಿಮಿಷವೇ ಘಾತವಾಡಿತು.

ಜಾನಕಿಯ ಸುಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಟೀಶನು ಒಂದುನಿಮಿಷಾರ್ಧದಷ್ಟೇ ನೋಡಿದ್ದನು.

ಅಷ್ಟೇ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಮನಸೋತನು. ಅವನ ಹೃದಯ ವೃತ್ತಿಯು ಅವಳಲಾವಣ್ಯದಿಂದ, ಅವನವಶಮೀರಿತು. ಅವನಿಗೆ ಅವಳ ಹುಚ್ಚೀ ಹಿಡಿದಂತಾಯಿತು. ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ಅವಳವಿಷಯದ ಅಭಿಲಾಷೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾಹೋಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ವಿಷಯವೇ ತಿಳಿಯದಂತಾಯಿತು. ಜಾನಕಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತಲೆ ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಜಗತ್ತೇ ಶೂನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಹತ್ತಿತು. ಹಗಲಿರಳು ಅವಳ ಸುಂದರ ಮುಖವು ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತು.

ಜಾನಕಿಯ ದಿವ್ಯಳಾವಣ್ಯದ ಉಪಭೋಗವು ಒಂದುಸಾರಿಯಾದ

ರೂ ಲೀಕೆಂಬ ದುರಿಚ್ಛೆಯು ದುಷ್ಟ ನಟೀಶನಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿ ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗ ಹತ್ತಿತು

ನೀಚ ಮನುಷ್ಯರು ಪರಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ತಾಯಿ ತಂಗಿಯರೆಂದು ಭಾವಿಸದೆ, ಭೋಗ್ಯದ ವಸ್ತುವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ತಮ್ಮದುಷ್ಟ ಪಶುಪಾಸನೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಗೊಳಿಸಲೋಸುಗ ಮನೆತನದ ರೂಪವತಿಯರಾದ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿ ಅವರ ಮರ್ಯಾದೆ ಗೇಡುಮಾಡುವ ಅಸುರೀ ವೃತ್ತಿಗೆ ಲಾಂಛನವೇಸರಿ

ನಟೀಶನು ಜಾನಕಿಯ ಸೌಂದರ್ಯದ ಸೊಬಗನ್ನು ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ಸವಿಯಲೇ ಬೇಕೆಂದು, ಕುಟಲಕಾಗಸ್ತಿನ ರಚಿಸಿ ತನ್ನಹಸ್ತಕನಾದ ಶಾಮನನ್ನು ಅದರಮೇಲೆ ನೇಮಿಸಿದನು.

ಒಬ್ಬನೇ ಶಾಮನಿಂದ ಕೆಲಸವು ಕೊನೆಗಾಣದೆಂದು ನೆನಿಸಿ ಅತಿ ಪರಿಚಯದವಳಾದ ಗುಂಡವ್ವನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೈಬಿಚ್ಚಿಗೆವಾಡಿ, ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಾರಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಕಲೆಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಶಾಮನಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದನು.

ಗುಂಡವ್ವನಿಗೂ ಜಾನಕೆಗೂ ನಿಕಟಪರಿಚಯ ಇರುವದೆಂದುತಿಳಿದ ಆ ಧೂರ್ತನಟೀಶನು, ಅವಳನ್ನೊಂದುರಾತ್ರಿ ತನ್ನಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಕೈತುಂಬ ಹಣಕೊಟ್ಟು ಮನ ಓಲಿಸಿಕೊಂಡು ಮದಲೇನೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಮುಂಜಾವಿನ ೭ ಗಂಟೆಯು. ಜಾನಕಿಯು ಕೈಯಲ್ಲೊಂದು ಪತ್ರಹಿಡಿದು ಓದುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಅಷ್ಟೊಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯದಿದ್ದರೂ ಗಂಡನ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಓದಲು ಬರೆಯಲು ಚೆನ್ನಾಗಿಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಪತ್ರ ಓದುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳಮೋರೆಯಮೇಲೆ ನಾನಾಬಗೆಯ ಚಿನ್ತೆವು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಮೋರೆಯು ಕೆಂಪೇರುತ್ತಿತ್ತು. ಹುಬ್ಬುಗಳು ಗಂಟು ಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದವು ಹಲ್ಲುಗಳು ಕೆಳದುಟೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಣೆಯಮೇಲೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಿ ರೇಷೆಯ ಗಡುತರವಾದ ಗೀರು ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಮೋರ

ಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ, ಯಾವುದೋ ಘನತರ ವಿಚಾರದಿಂದ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ ವಾದಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಓದಿದಮೇಲೆ ಅವಳಕಣ್ಣೊಳಗಿಂದ, ತಟ ತಟ ನೀರು ಹನಿಗಳು ಉದುರಿದವು. ಕೂಡಲೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಗಂಭೀರ ಮುಖಮುದ್ರೆಯಾಯಿತು. ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಪತ್ರವನ್ನು ನೂರೆಂಟು ತುಂಡಾಗುವಹಾಗೆ ಚರಚರಹರಿದು ನೆಲದಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿ, ತಡಿಯದೆ ಎದ್ದುನಿಂತು ಕಾಲಿನಿಂದ ತುಳಿದಳು.

ಆಮೇಲೆ ಅವಳು ಗೂಟಕ್ಕೆ ತಗುಲಿಸಿದ ಪತಿಯ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗದುಕೊಂಡು, ಅದರಮೇಲೆ ಅಶ್ರುಮಣಿಯ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಹತ್ತಿದಳು. ನೋಡುತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಪತಿಯ ಪ್ರತಿರೂಪದೊಳಗೆ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಹೋದಳು.

ಪ್ರಿಯ, ವಾಚಕರೇ! ಆ ಪತ್ರವು ಯಾರದಿರಬಹುದು? ಜಾನಕಿಯ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಬಲವಾಗಿ ಅಘಾತವಾಡಿ ಅವಳನ್ನು ಅಳಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದ ಯಾವ ಸಂಗತಿಯು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರಬಹುದು? ಒಳ್ಳೇದು! ಓದುಗರ ಉತ್ಕಂಠತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸದೆ ತೀವ್ರ ಅವರ ಮುಂದಿಡುವದೇ ಒಳ್ಳೇದು.

“ ಈಶಸ್ವಸ್ಥಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾಬಗೆಯ ಸುಂದರ, ಮನಮೋಹಕ ವಸ್ತುಗಳಿರುವವು. ಅವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಣ್ಣುಗೂಡಿಸದೆ ಮನಸೋಕ್ತ ಉಪಭೋಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವನು. ‘ಗುಲಾಬಿಯ ಹುವು ಎಲ್ಲ ಹುವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿಜವಾಗಿ, ಸುಂದರವಾಗಿಯೂ ಮೋಹಕವಾಗಿಯೂ ಇರುವದು ಆದರೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಆ ಹುವಿನ ಉಪಭೋಗವನ್ನು ಯಾರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ದೇಟಿನಮೇಲೆ ಹಾಗೆಯೇ ಒಣಗಲು ಬಿಟ್ಟರೆ, ದೇವರಿಗಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಂದು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.’ ಯಾವುದೋ ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನದಲ್ಲಿತಂದು, ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ದಿವ್ಯಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು, ಉಪಯೋಗ ಪಾಗದಂತೆ ಕೆಡಿಸುವದು, ನಿಜವಾಗಿದೇವರೆದುರಿಸಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ದೇಹದಂಡನೆಯನ್ನು ಭೋಗಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯವಿರದೆ ಪಾಪವೇ ಇರುವದು. ಆದಿನ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆಬಿದ್ದ ಅರ್ಧ ಅರಳಿದ ಹೂವು ನಿಜವಾಗಿ ಮೋಹಕ ವಿರುವದೆಂಬಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆ ಹೂವಿಗಾಗಿ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳ ದೊಂದು ಅತ್ಯುತ್ಕಮ ಸರವದೆ. ನಡುವೆ ಆ ಹೂವಿರದೆ ಸರವು ಶೋಭಿಸಲಾರದು. ಸರದೆ ಹೊರ್ತು ಆ ಹೂವಿಗೂ ಇರಲು ಅನ್ಯಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ.

ರೂ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂಬ ದುರಿಚ್ಛೆಯು ದುಷ್ಟ ನಟೀಶನಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿ ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗ ಹತ್ತಿತು

ನೀಚ ಮನುಷ್ಯರು ಪರಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ತಾಯಿ ತಂಗಿಯರೆಂದು ಭಾವಿಸದೆ, ಭೋಗ್ಯದ ವಸ್ತುವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ತಮ್ಮದುಷ್ಟ ಪಶುಪಾಸನೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಗೊಳಿಸಲೋಸುಗ ಮನೆತನದ ರೂಪವತಿಯರಾದ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿ ಅವರ ಮಯ್ಯಾದೆ ಗೆಡುಮಾಡುವ ಅಸುರೀ ವೃತ್ತಿಗೆ ಲಾಂಛನವೇಸರಿ

ನಟೀಶನು ಜಾನಕಿಯ ಸೌಂದರ್ಯದ ಸೊಬಗನ್ನು ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ಸವಿಯಲೇ ಬೇಕೆಂದು, ಕುಟಲಕಾಗಸ್ತಿನ ರಚಿಸಿ ತನ್ನಹಸ್ತಕನಾದ ಶಾಮನನ್ನು ಅದರಮೇಲೆ ನೇಮಿಸಿದನು.

ಒಬ್ಬನೇ ಶಾಮನಿಂದ ಕೆಲಸವು ಕೊನೆಗಾಣದೆಂದು ನೆನಿಸಿ ಅತಿ ಪರಿಚಯದವಳಾದ ಗುಂಡವ್ವನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೈಬಿಚ್ಚಿಗೆವಾಡಿ, ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಾರಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಕಲೆಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಶಾಮನಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದನು

ಗುಂಡವ್ವನಿಗೂ ಜಾನಕೆಗೂ ನಿಕಟಪರಿಚಯ ಇರುವದೆಂದುತಿಳಿದು ಆ ಧೂರ್ತನಟೀಶನು, ಅವಳನ್ನೊಂದುರಾತ್ರಿ ತನ್ನಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಕೈತುಂಬ ಹಣಕೊಟ್ಟು ಮನ ಓಲಿಸಿಕೊಂಡು ಮದಲನೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಮುಂಜಾವಿನ ೭ ಗಂಟೆಯು. ಜಾನಕಿಯು ಕೈಯಲ್ಲೊಂದು ಪತ್ರಹಿಡಿದು ಓದುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಅಷ್ಟೊಂದು ಇಂಗ್ಲೀಜಿಯನ್ನು ಕಲಿಯದಿದ್ದರೂ ಗಂಡನ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಓದಲು ಬರೆಯಲು ಚೆನ್ನಾಗಿಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಪತ್ರ ಓದುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳಮೋರೆಯಮೇಲೆ ನಾನಾಬಗೆಯ ಚಿನ್ತೆವು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಮೋರೆಯು ಕೆಂಪೇರುತ್ತಿತ್ತು. ಹುಬ್ಬುಗಳು ಗಂಟೆ ಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದವು ಹಲ್ಲುಗಳು ಕೆಳದುಟೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಣೆಯಮೇಲೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಿ ರೇಷೆಯ ಗಡುತರವಾದ ಗೀರು ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು, ಮೋರೆ

ಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ, ಯಾವುದೋ ಘನತರ ವಿಚಾರದಿಂದ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ ವಾದಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಓದಿದಮೇಲೆ ಅವಳಕಣ್ಣೊಳಗಿಂದ, ತಟ ತಟ ನೀರು ಹನಿಗಳು ಉದುರಿದವು. ಕೂಡಲೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಗಂಭೀರ ಮುಖಮುದ್ರೆಯಾಯಿತು. ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಪತ್ರವನ್ನು ನೂರೆಂಟು ತುಂಡಾಗುವಹಾಗೆ ಚರಚರಹರಿದು ನೆಲದಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿ, ತಡಿಯದೆ ಎದ್ದುನಿಂತು ಕಾಲಿನಿಂದ ತುಳಿದಳು.

ಆಮೇಲೆ ಅವಳು ಗೂಟಕ್ಕೆ ತಗುಲಿಸಿದ ಪತಿಯ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗದುಕೊಂಡು, ಅದರಮೇಲೆ ಅಶ್ರುಮಣಿಯ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಹತ್ತಿದಳು. ನೋಡುತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಪತಿಯ ಪ್ರತಿರೂಪದೊಳಗೆ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಹೋದಳು.

ಪ್ರಿಯ, ವಾಚಕರೇ! ಆ ಪತ್ರವು ಯಾರದಿರಬಹುದು? ಜಾನಕಿಯ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಬಲವಾಗಿ ಆಘಾತವಾಡಿ ಅವಳನ್ನು ಅಳಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದ ಯಾವ ಸಂಗತಿಯು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರಬಹುದು? ಒಳ್ಳೇದು! ಓದುಗರ ಉತ್ಕಂಠತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸದೆ ತೀವ್ರ ಅವರ ಮುಂದಿಡುವದೇ ಒಳ್ಳೇದು.

“ ಈಶಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾಬಗೆಯ ಸುಂದರ, ಮನಮೋಹಕ ವಸ್ತುಗಳಿರುವವು. ಅವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಣ್ಣುಗೂಡಿಸದೆ ಮನಸೋಕ್ತ ಉಪಭೋಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವನು. ‘ಗುಲಾಬಿಯ ಹುವು ಎಲ್ಲ ಹುವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿಜವಾಗಿ, ಸುಂದರವಾಗಿಯೂ ಮೋಹಕವಾಗಿಯೂ ಇರುವದು ಆದರೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಆ ಹುವಿನ ಉಪಭೋಗವನ್ನು ಯಾರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ದೇಟಿನಮೇಲೆ ಹಾಗೆಯೇ ಒಣಗಲು ಬಿಟ್ಟರೆ, ದೇವರಿಗಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಂದು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.’ ಯಾವುದೋ ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನದಲ್ಲಿತಂದು, ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ದಿವ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು, ಉಪಯೋಗವಾಗದಂತೆ ಕೆಡಿಸುವದು, ನಿಜವಾಗಿದೇವರೆದುರಿನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ದೇಹದಂಡನೆಯನ್ನು ಭೋಗಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯವಿರದೆ ಪಾಪವೇ ಇರುವದು. ಆದಿನ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆಬಿದ್ದ ಅರ್ಧ ಅರಳಿದ ಹೂವು ನಿಜವಾಗಿ ಮೋಹಕ ವಿರುವದೆಂಬಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆ ಹೂವಿಗಾಗಿ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳ ದೊಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸರವದೆ. ನಡುವೆ ಆ ಹೂವಿರದೆ ಸರವು ಶೋಭಿಸಲಾರದು. ಸರದ ಹೊರ್ತು ಆ ಹೂವಿಗೂ ಇರಲು ಅನ್ಯಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ.

ಗುಂಡವ್ವನು ಬೀಸಲು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಕಾಳುಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಈ ಪತ್ರವೊಂದು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಜಾನಕಿಯು ಓದುಬರೆ ಬಲ್ಲ ತರುಣಿಯು. ಕಾವ್ಯದೊಳಗಣ ಭಾವಗರ್ಭಿತ ಪದ್ಯಗಳ ಅರ್ಥವು ತಿಳಿಯುತ್ತಿರ ದಿದ್ದರೂಕೂಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಸಂಗತಿಯು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವದೆಂಬದನ್ನೂ ಮನಗಂಡಳು.

ತನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಟೀಶನಿಗೆ ಪಾಪವಾಸನೆ ಹುಟ್ಟಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳೇ ಖೇದವಾಯಿತು. ಪತ್ರಬಂದ ದಿನದಿಂದ ಅವಳೂ ಒಳ್ಳೆ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದಿರಹತ್ತಿದಳು. ವಿಷಯವು ಒಳ್ಳೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮ. ಜೀವದಗಳತಿಯಾದ ಗೋದಾವರಿಯ ಸಲಹೆ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳುವದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮನದಲ್ಲಿ ತರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಎಲ್ಲಭರವಸೆಯು ದೇವರ ಮೇಲಿತ್ತು.

ಉಳಿದೊಂದು ತಿಂಗಳಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳಿಕೊಂಡಮೇರೆಗೆ ಹನುಮಂತರಾಯರು, ಮನುಷ್ಯನಕ್ಕೆಲಿ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಹೋದರು. ಅವನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯೊಡೆಯನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಹೋದರು. ಅವನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ತಿರುಗಿ ಅವನು ಶಿಷ್ಯಸಾಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಸಾಮೋಪಚಾರದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ತನ್ನ ಸಭ್ಯತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಲೋಸುಗ “ರಾಯರೇ! ಆಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಗಂಡನು ರಾಷ್ಟ್ರದಸಲುವಾಗಿ ತುರಂಗ ವಾಸಪಕ್ಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಈತರದ ಸಂಕಟಬಂದಿದೆ. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಬಾಡಿಗೆಯ ವಿಷಯವೇನು? ನಾನೇನು ಅಂಥ ದಮದಿದಾಮೋದರನಲ್ಲ. ರಘುನಾಥನು ಬಿಡುಗಡೆಹೊಂದಿ ಬರುವವರೆಗೆ ಆಮನೆಯ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೆನಿ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ವರ್ಗಣೆಕೂಡಿಸಿ ಬಾಡಿಗೆಯಹಣ ತಂದಿರುವದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ! ನಾನು ಸರ್ವಥಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಜಪ್ತಿಯವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಸಹ ತಿರುಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲೇಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ತಂದು ಅವರಮುಂದಿಟ್ಟನು. ನಟೀಶನ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರಿಗೆ ಕೌತಕವಾಯಿತು ಆದರೆ ಜಾನಕಿಯ ತಲೆಯಮೇಲೆ

ಬೇಳುತ್ತಿರುವ ಆಕಾಶಕೊಡ್ಡಿಯು ತಸ್ವಿತೆಂದು ಅನಂದವೂ ಆಯಿತು.

ದಿವಸದಮೇಲೆ ದಿವಸಗಳು ಹೋಗಹತ್ತಿದವು; ನಟೀಶನಿಗಂತೂ ಜಾನಕಿಯ ವಿಚಾರದಹೊರ್ತು ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರಗಳೇ ಬರದಂತಾದವು.

ಶಾಮ, ಗುಂಡವ್ವ, ಇಬ್ಬರೂ ಯೋಗ್ಯಸಂಧಿ ಸಾಧಿಸಲೋಸುಗ ಹೊಂಚುಹಾಕಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಉಪಾಯ ದಿಂದ ಜಾನಕಿಯನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು, ನಾನಾಪ್ರಕಾರದಯುಕ್ತಿ ಕುಯುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರು.

ಬಂಗಾರದ ನಿಜಸ್ವರೂಪವು ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಜನರು ಅದನ್ನು ಮೇ ಲಿಂದಮೇಲೆ ಕಾಸಿ ಅದ್ವಣಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ದೇವರು ಜನರ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಾನಾಬ ಗೆಯ ಕಷ್ಟಕೊಡುವನು.

ಆ ನೀಚರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಮೇರೆಗೆ ಸಂಧಿಯೂ ಸಾಧಿಸಿಬಂತು.

ಒಂದುದಿನ ಗುಂಡವ್ವನು ಜಡ್ಡಾಗಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡಳು ಮುಂದೆರಡು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಏಳಲಿಲ್ಲ. ನಟೀಶರಾಯನ ಮನೆಕೆಲಸಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತವು. ಗುಂಡವ್ವನು ಬಾರದಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ನಟೀಶ ನು ರಾತ್ರಿ ೮ ಗಂಟೆಯಸುಮಾರಕ್ಕೆ ತನ್ನಮನೆಗೆ ಅವಳನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಿದ ನು. ಗುಂಡವ್ವನು ಸಮಯವರಿತು ಜಾನಕಿಯನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು “ತಂಗೀ! ನನಗೆ ಮೈಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿಗೆಇಲ್ಲ ನಟೀಶರಾಯರ ಮನೆಕೆಲಸಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿರುವವು. ಮನೆಯವರೆಗೆ ಅಡಿಗೆಮಾಡುವವಳನ್ನು ಕಳುಹಿದ್ದಾರೆ, ಅವಳಸಂಗಡಹೋಗಿ ಕುಟ್ಟಿ ಬೀಸುವಕಾಳುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಾ” ಎಂದಳು.

ಜಾನಕಿಯು ಏನೋಅನ್ನಬೇಕೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಅದರೆ ಅದನ್ನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇತಡೆದು ಬಂದವೇಳೆಗೆ ತಲೆಗೊಟ್ಟು ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚೇ ಸಿ, ಹೋಗುವನೆಂದು ತಲೆಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ, ಅಡಿಗೆಮಾಡುವವಳೊಡನೆ ಹೊರ ಟಳು.

ಅಡಿಗೆಮಾಡುವವಳು ಜಾನಕಿಯನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ, ನಟೀಶನು ಕುಳಿತು ಕೊಂಡ ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದಳು. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಮನೆ ಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದೊಬ್ಬ ಹೆಂಡತಿಯು ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಮ ಗುವಿನೊಡನೆ ತವರುಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಹಣವೆಂದರೆ ಯಾರುತಾನೇ ಬಾಯಿತರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಜನರನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹಣದಾಶೆ ತೋರಿಸಿ ತನ್ನಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪುರುಷ ರೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು. ಪುರುಷರೇಕೂತು ಇಂಥನೀಚಕೃತ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಮೇಲೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಕಡೆಗೆ ಅವದೋಷ.

ಅಡಿಗೆಯವಳು ಅವಳನ್ನು ಅವನುಕುಳಿತ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಬಿಟ್ಟು ಬೀ ಸುವಕಾಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವೆನೆಂದು ನೆವಹೇಳಿ ಎರಡನೇಬಾಗಿ ಲಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಕೋಣೆಯು, ಅಟ್ಟದಮೇಲೆ ಒಂದು ಮೂಲಿ ಗಿದ್ದು ಯಾರು ಎಷ್ಟುಗದ್ದಲ ಮಾಡಿದರೂ ಎರಡನೇಯವರಿಗೆ ಕೇಳುಬರು ವಂತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಡಿಗೆಯವಳು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಲೆ, ನಟೀಶನು ಕುಳಿತ ಸ್ಥಳದಿಂದೆದ್ದು ಜಾನಕಿಯು ಒಳಗೆಬಂದ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಅಡ್ಡಾಗಿ ಕಿಸಿ ಕಿಸಿ ಹ ಲ್ಲು ತೆಗೆಯುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡನು.

ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದ್ದುನೋಡಿ ಜಾನಕಿಯು ಗಾಬರಿಗೊಂಡಳು.

ನಟೀಶ— ಜಾನಕಿ! ಇಲ್ಲೇಕೆ ಬಂದಿರುವಿ? ಏನುಕೆಲಸವಿರುವದು ?

ಜಾನಕಿಯು ಚಿತ್ರದ ಬೊಂಬೆಯಂತೆ ಕೆಳಮೋರೆಯನ್ನುಮಾಡಿ ನಿಂ ತುಕೊಂಡಳು. ಅವಳಸರ್ವಾಂಗವು ಕಂಪಿಸಹತ್ತಿತು. ಕಾತರಸ್ವರದಿಂದ ಜಾನಕಿಯು “ ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗೆಯವಳು ಎಲ್ಲಿಗೆಹೋದಳು? ಅವಳೇ ನನ್ನನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕರೆತಂದು ಕೂಡ್ರಿಸಿ, ಈಗಬರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಗೆ ಹೋದಳು ”

ನಟೀಶ— ಈಗಲೇಬರಬಹುದು, ಒಳ್ಳೆದು. ಜಾನಕಿ ನಿಮ್ಮಕಡೆಗೆ ಷ್ಚು ಬಾಡಿಗೆಯು ಉಳಿದಿರುವದು.

ಜಾನಕಿ— ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹನುಮಣ್ಣನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು, ಅವರನ್ನೇ ಕೇಳಿರಿ.

ನಟೇಶ— ಳ, ಳ ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಜಾನಕಿ— ಎಷ್ಟೇಇರಲಿ, ಪ್ರಸ್ತುತ ನಮ್ಮಮೇಲಿನ ಪ್ರಸಂಗ—

ನಟೇಶ— ಹಾಗಲ್ಲ ! ಈಗಲೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನೆಲ್ಲಿ ಹಟಹಿಡಿ ದಿರುವೆನು? ಆದರೆ ನನ್ನದೊಂದು ಕೆಲಸ.

ಜಾನಕಿ— ನನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವಕೆಲಸ ನಿಮ್ಮದು ! ಇದಲ್ಲದೆ ಏಕವಚ ನದ ಶಬ್ದಯೋಜನೆ ನಡೆಸಿರುವಿರಿ! ಪರಸ್ಪ್ರಿಯರಸಂಗಡ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡುವದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಚೀಷ್ಟೆ ಮಾಡ ಬೇಡಿರಿ. ಅಡಿಗೆಯವಳು ಎಲ್ಲಿರುವಳು ? ಎಲ್ಲರೂ ಈ ನಿಮ್ಮ ಕುಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲೆತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಿರಿ. ನಾನು ಹೋಗುವೆನು.

ನಟೇಶ— ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವಿ?

ಜಾನಕಿ — ಅಂದರೆ

ನಟೇಶ — ನಾನನ್ನವನ್ನು ಮೊದಲು ಕೇಳು

ಜಾನಕಿ— ಈವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಯಾವಮಾತನ್ನೂ ಕೇಳೆನು. ನಿ ಮ್ಕಂಠ ದೊಡ್ಡವರಕೂಡ.

ನಟೇಶ—ನಾನು ದೊಡ್ಡವನಿದ್ದರೂ ಈವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಮುಂದೆ-

ಜಾನಕಿ— ಇಂಥ ನೀಚತನವು ನಿಮಗೆ ಶೋಭಿಸಲಾರದು. ಬಾಗಿಲ ಬಿಟ್ಟು ನಿಲ್ಲಿರಿ. ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

ನಟೇಶ— ಹೋಗುವದಾದರೆ— ಅದರೆ,

ಜಾನಕಿ—ನನ್ನ ಕೂಡ ಮನಬಂದಂತೆ ಗಳುಹಬೇಡಿರಿ. ಕಡೆಗೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ನಾನು ಬಡಿವೆಯಾದರೂ—

ನಟೇಶ— ಬಡಿವೆಯಾತಕ್ಕೆ ? ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣಕೊಡಲು ನಾನು ಸಿದ್ಧನಿರುವೆನು.

ಜಾನಕಿ— ಚಾಂಡಾಲಾ! ನರಾಧಮಾ!! ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕುಟಿಲಕಾರಸ್ತಾನವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವಿ ಏನು? ನೋಡು! ನಾಲ್ಕು ಜನರೊಳಗೆ ನಿನಗೆ ಮೋರೆ ತೋರಿಸದಂತೆ ಮಾಡುವೆನು. ಇಷ್ಟರಮೇಲೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಯುಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿ.

ವಿಷಯ ವಾಸನೆಯು ಮಸ್ತಕಕ್ಕೆರಿದ ಮಂಕು ಮನುಷ್ಯನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯುವನೇ? ‘ ಜಾನಕಿ ನನ್ನಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ತಡೆಯದಾಗದು ’ ಎಂದು ಮುಂದೆಬಂದು ಅವಳ ಮುಂಗೈ ಹಿಡಿದನು. ಜಾನಕಿಯು ಕೈಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನಾಬಗೆಯಾಗಿ ಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೋಣನಂತಿರುವ ಟೊಣಪನಮುಂದೆ, ‘ಪಾಪ! ಕೋಮಲ ತರುಣಿಯ ಕೊನೆಸಾಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಜನ ಸಹಾಯಬರಲೋಸುಗ ಒದರಾಡಿದಳು ಚೀರಾಡಿದಳು. ಭವ್ಯಮನೆ ಮೇಲಿನ ಮೂಲೆಯ ಕೊಣೆಯೊಳಗಿನ ಸಪ್ಪಳವು ಹೊರಗೆ ಹೇಗಿತಾನೇ ಕೇಳುವುದು. ಅವಳು ಕೈಯನ್ನು ಕೊಸರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ತೀರ ಬಾಗಿಲೆದುರಿಗೆ ಬಂದಳು. ಎನುಮಾಡಿದರೂ ಅವನು ಕೈಬಿಡದಾದನು. ಪಾತಿವ್ಯತ್ಯ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲೋಸುಗ ಅವಳು ಧೈರ್ಯದಿಂದ, ಹಿಡಿದ ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಸುವಿನಿಂದ ಕಡಿದಳು. ರಕ್ತದ ಧಾರೆಯು ಸುರಿಯಹತ್ತಿತು. ಕೂಡಲೆ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದನು.

ಜಾನಕಿಯು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸಾವರಿಕೊಂಡು ಬಂದಬಾಗಿಲಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಳು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆರಾಕ್ಷಸನು ಮುಂದೆಬಂದು ಅವಳಕಾಲು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು “ಜಾನಕೀ! ನೀನು ನನಗೆ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯಂತಿರುವಿ. ನಾನು ನಿಜವಾಗಿ ಪಾಪಿ ನರಾಧಮನು. ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಲೇಬೇಕು. ವಿಷಯದ ಮಚ್ಚಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಈಹೊತ್ತು ತೆರೆದವು. ನನ್ನ ಅಕ್ಷವ್ಯ ತಪ್ಪನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವವರೆಗೂ, ಇದುವರೆಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಜರುಗಿದ ಅನುಚಿತ ಕೃತ್ಯವನ್ನು, ಜನರಮುಂದೆ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲವಾಗಿ ವಚನ ಕೊಡುವವರೆಗೆ ನಿನ್ನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ.

ಅವನ ದೀನ ವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವಳ ಮನಕರಿಗಿತು. ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅವಳು “ ಬಿಡು ಮೂರ್ಖಮನುಷ್ಯನೆ, ಕ್ಷಮಿಸಿರುವೆನು. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾರಮುಂದೆಯೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ದಾಗಿ ವಚನಕೊಡುವೆನು. ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಇಂಥ ಹೇಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಬೇಡ ಹಿಗಿಯೇ ಮಾಡಿದರೆ ಎಂದಿಲ್ಲೊಂದುದಿನ ಪಾಪದ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವು ನಿಜವಾಗಿ ಬಾರದೆಇರದು.” ಎಂದುನುಡಿದು ಅವನ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದವಳು ನೆಟ್ಟಗೆ ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದುಸೇರಿದಳು.

ಜಾನಕಿಯು ಕಸುವಿನಿಂದ ಕಡಿಯುತ್ತಲೆ, ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಲು ಜೋಲಿಹೋಗಿ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದನು. ಶಾಬಾದಿ ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಹಾಸಿದ ಹಾಸುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದರಿಂದ, ತಲೆಯೊಡೆದು ರಕ್ತಬರಹತ್ತಿತು. ಪೆಟ್ಟಿನ ಬಲವಾದ ಬೇನೆಯಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಎದ್ದುನಿಲ್ಲಲು ಸಹ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಅವನು ಅವಳ ಕೈಬಿಟ್ಟನು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಎಂದಿಗೂ ಹಿಂಜರೆಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ರಘುನಾಥನು ಕಾರಾಗ್ರಹ ವಾಸಮಾಡಿ ಸುಮಾರು ದೀಡ ವರ್ಷ ವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತ್ತು. ಅವನ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ, ಸೆರೆಮನೆಯ ವಾಸದಿಂದ, ಕೊಂಚವಾದರೂ ಕೆಡಕೆನಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೇವಿಯು ಜನ್ಮತಾಳಿ, ಈ ಮಹಾಮಂಗಳ ಭರತವರ್ಷಕ್ಕೆ ಗತವೈಭವವು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅವನಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಕಾರಾಗ್ರಹ ವಾಸಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಬಹುದು.

ತುರಂಗದಲ್ಲಿಮಾಡಬೇಕಾದ ನಾನಾಬಗೆಯ ಕಷ್ಟದಕೆಲಸದಿಂದಲೂ, ಅವನಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಸಲುವಾಗಿ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ವ್ಯಾಕುಲ ಹೊಂದುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊದಲನೆಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ‘ ಅನಾಥನಾದ ತನ್ನನ್ನು ಸಣ್ಣವನಿಂದ

ದೊಡ್ಡವನಾಗುವವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಬಗೆಯ ಸಂಕಟಸಹಿಸಿ, ಓದುಬರೆ ಗಲಿಸಿ, ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ, ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಎದೆಯೊಡೆದ ಕಕ್ಕನ ಆಕಸ್ಮಿಕ ನಿಧನವು. ಎರಡನೆಯದೆಂದರೆ ತಾನು ಕಾರಾಗೃಹಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ ಮೇಲೆ ಸಹಾಯರಹಿತಳಾದ ಪತ್ನಿಯ ವಿಷಯವು. ' ಇವೆರಡರಿಂದ ಅವನ ಕೋಮಲ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಬಲವಾದ ಆಘಾತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

‘ ಅವಳು ಹೇಗೆ ದಿನಗಳೆಯುತ್ತಿರಬಹುದು. ಏನುತಿನ್ನುತ್ತಿರಬಹುದು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಅವಳ ಅವಸ್ಥೆ ಏನಾಗಿರಬಹುದು. ಹತ್ತರ ಕಡೆ ಪೂರೈಸುವಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲ. ಸಮೀಪದ ಆಪ್ತೇಷ್ವರನ್ನು ವವರೂ ಇಲ್ಲ. ’ ಈ ಎಲ್ಲವಿಷಯಗಳು ಮನದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಲೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಉದ್ವಿಗ್ನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಜಾನಕಿಯು ಒಬ್ಬಳೇ ಒಬ್ಬಳು. ತಾರುಣ್ಯವತಿಯು. ಅಪ್ರತಿಮ ಸುಂದರಿಯು. ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಉಪವಾಸ ಬೀಳಹತ್ತಿ ಎಲ್ಲತರದ ದುರ್ದೈವಿಗಳಿಗಾಗಿ, ಯಾರಸಹಾಯವೂ ಸಿಗದಂತಾಗುತ್ತಲೆ, ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ, ಕುಕರ್ಮಿಯ ಮೋಸದ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಭಯಂಕರ ಕುಕಲ್ಪನೆಗಳು ಬರಹತ್ತುತ್ತಲೆ, ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಅಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ರಘುನಾಥನಿಗೆ, ಪತ್ನಿಯ ಪಾತಿವ್ರ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ, ದೇಹವು ಸೊರಗಿ ಕೊರಗಿ ಅಸ್ತಿಪಂಜರವಾದರೂ, ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ತನ್ನ ಶೀಲದಿಂದ ರವಷ್ಣಾದರೂ ಚ್ಯುತಳಾಗಲಾರಳೆನ್ನುವದು ಅವನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಒಂದೊಂದುಸಾರೆ ಕುಕಲ್ಪನೆಗಳು ಅವನನ್ನು ಬಾಧಿಸದೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ನಿಜವಾಗಿ ಜಾನಕಿಯೋರ್ವ ಅದರ್ಶ ಆರ್ಯ ಮಹಿಳೆಯು. ಪುರಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪವಿತ್ರ ದೇವತೆಯು. **Love is Blind. Love Knows Neither Race Nor Religion.** ಎಂಬ ಪಶುವೃತ್ತಿಯ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದ್ಯೋತಕ ಮತದ ವಿಚಾರವು ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನೆಂದೂ

ಸ್ಪರ್ಶಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪವಿತ್ರತೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಪರಮ ಪ್ರಿಯ ಪ್ರಾಣದ ಬಲಿಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಅಜರಾಮರವಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಆರ್ಯಲಲಾಂಗನೆಯರಲ್ಲಿವಳೋರ್ವಳೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಿರ್ಭಿಡೆಯಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು.

卐   卐   卐   卐   卐   卐

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ರಘುನಾಥನ ಕಾರಾಗೃಹ ವಾಸದ ಅವಧಿಯು ಇನ್ನೂ ಇರುತ್ತಿರಲು ಅವದೋಕಾರಣದಿಂದ ಇಷ್ಟರಮೇಲೆಯೇ ಅವನನ್ನು ಬಂಧಮುಕ್ತಮಾಡಿದರು. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರದ ಯದ್ಧವು ನಿಲ್ಲುತ್ತ ಬಂದಿತ್ತು. ಜನರ ಅಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇಸರಗೊಂಡು, ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ತೀರ ತು ಸುದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ವತಃ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಕಾರಾಗೃಹ ವಾಸವು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ಸೇನಾನಿ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತಲೆ, ಪೂರ್ವದ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸೈನ್ಯವು ಬೆನ್ನುತೋರಿಸಿತು.

ರಘುನಾಥನು ತುರಂಗದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ದಿವಸ, ವೃತ್ತ ಸತ್ತದವರು ವರ್ತಮಾನಸಾರದ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾಲ್ಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅವನ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕಡೆಗೂ ಅವನ ವಿಸ್ಮರಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ರಘುನಾಥನು ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ಮರುದಿವಸವೇ ಹೊರಟು ಕಲಬುರ್ಗಿಗೆ ಬಂದನು. ಜಾನಕಿಗೂ ಅವನಿಗೂ ದೃಷ್ಟಾದೃಷ್ಟಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಅವರೀರ್ವರಿಗೆ ಯಾವತರದ ಅನಂದವಾಗಿರಬಹುದೆನ್ನುವದನ್ನು ಓದುಗರೇ ಉಹಿಸಬೇಕು.

❖   ❖   ❖   ❖   ❖   ❖   ❖   ❖

ನಟೀಶನು ಜಾನಕಿಯ ಮೇಲೆ ಅತಿಪ್ರಸಂಗ ಮಾಡಿದನು. ಅದ್ಯ ಸಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾನಕಾಯ್ದು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೋಸುಗ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿದನು. ಆದರೂ ಅವನಲ್ಲಿದ್ದ ಅಸುರಿಲಾಲಸೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ತುಟಿಯ ವರೆಗೆ ಬಂದ ಅಮೃತದ ಸಾತ್ರೆಯು, ಕೈತಪ್ಪಿ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ನೆಲದ

ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಚಲ್ಲಿಹೋದಂತಾದ್ದರಿಂದ, ಅವನ ವಿಷಯವಿಷಯವೆಂದು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ನಡೆದಿತ್ತು.

ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಜಾನಕಿಯು ಮೊದಲಿನಂತೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಸಹಾಯರಹಿತಳಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಪರಮಪ್ರಿಯ ಪತಿಯು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನು. ಅವಳಮೇಲೆ ಮೋಸದ ಜಾಲಹರಡಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೊದಲಿನಂತೆ ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಾತಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಟೀಶಗೆ ಈ ವಿಷಯವು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವನು ತನ್ನ ಕಪಟ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡದಂತೆ ನಡೆಸಿದ್ದನು. ಕಡೆಗೊಂದುದಿನ ಆಚಾಂಡಾಲನು ಸಮಯಸಾಧಿಸಿ ದೇವರ ದರುಶನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವೇಶನದಾಚೆಗೆ ಹೋದ ತರುಣಿಯನ್ನು ವಿಧವೆಯೋರ್ವಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಎಚ್ಚರತಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಅವಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಸ್ತಗುಂಬದಾಚೆಯ ಓಣಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಟ್ಟನು.

೬ ನೇ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ತರುಣಿಯು ವಿಧವೆಯೊಬ್ಬಳಸಂಗಡ ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗುವ ಮುಂದೆ ದೇವದರುಶನಕ್ಕೆ ಹೋದ ಉಲ್ಲೇಖವಿರುವುದು. ಆ ತರುಣಿಯೇ ಜಾನಕಿಯು.

ಇಬ್ಬರೂ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಾನಕಿಯು ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಬಿದ್ದಳಲ್ಲ. ವಿಧವೆಯು ಮೂದಕಸದಾರ್ಥ ಹಾಕಿದ ಪೇಡೆಯ ತೂಣಕನ್ನೊಂದು ತಿನ್ನುತ್ತಲೇ, ಮುಂದೆ ತುಸು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಗಂಟಲೊಣಿಗೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಬಿದ್ದಳು. ವಿಧವೆಯ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರಾದರೂ ನಟೀಶನ ಹಸ್ತಕರೇ. ಆ ಫೈಟನ್ ಗಾಡಿಯಾದರೂ ನಟೀಶನದೇ ಇತ್ತು. ಈ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಹವನ್ನು ನಟೀಶನೇ ರಚಿಸಿದ್ದನು. ಆವಿಧವೆ ಗುಂಡವ್ವ ಹಣದಾಶೆಯಿಂದ ಆ ಕರ್ಮಚಾಂಡಾಲನ ಕಾರಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿದ್ದಳು.

ಇತ್ತ ಹೊತ್ತು ಬಹಳಾಗುತ್ತಲೆ ರಘುನಾಥನು ಹೆಂಡತಿ ಬಾರದಿರುವ
ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಗುಂಡವನ ಅಣ್ಣನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದನು ಅವನೂ ತನ್ನ
ತಂಗಿಯು ಬಂದಿಲ್ಲೆಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಿದನು

ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟರು. ಎತ್ತಹೋದರೂ ಸುಳು
ವು ಹತ್ತದಂತಾಯಿತು. ಸ್ವೇಶನದಾಚೆಗೆ ಸಹ ಹೋಗಿಬಂದರು ಇಷ್ಟು
ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರುತಾನೇ ಇರುವರು? ಕಡೆಗೆ ನಿರಾಶರಾಗಿ
ಗ್ರಾಮರಕ್ಷಕ (ಪೋಲಿಸ) ರಿಗೆ ವರದಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಹಳ ರಾತ್ರಿಗೆ ಮರುಳ
ಮನೆಗೆ ಬಂದರು.

ಮರುದಿವಸ, ಹಾಹಾ ಅನ್ನುವದರೊಳಗಾಗಿ ಜಾನಕಿ ಗುಂಡವ
ಇಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲದಂತಾದ ದುರ್ವಾರ್ತೆಯು ಓಣಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹಬ್ಬಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ
ಬಹಳ ಕೆಡಕೆನಿಸಿತು.

ಛ ಛ ಛ ಛ ಛ ಛ ಛ ಛ

ಹಿಂದೆ ೬ ನೇ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಹೊಸಮಾದರಿಯ ತರುಣನು
ಅನ್ಯನಿರದೆ, ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮನಸೋಲುವ ನಟೀಶ
ನೇ ಆಗಿದ್ದನು. ಆದಿನ ನಟೀಶನು ಜಾನಕಿಯ ಕೂಡ ಚಕಾರಶಬ್ದವೂ
ಸಹ ತೆಗೆಯದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಜಾನಕಿಯೋರ್ವಳೆ ಉ
ಳಿದ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದಳು. ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಅವಳಿಗೆ
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಸಹ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ.

ಎರಡನೇದಿನವನ್ನಾದರೂ ಎತ್ತಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕಳೆದಳು. ಹೊತ್ತಿನ
ಸರಿಯಾಗಿ ಎರಡು ವೇಳೆ ಊಟದ ಎಲಿಯು ಬಡಿಸಿಬಂದಿತು; ಆದರೆ ಅವ
ಳು ಅದನ್ನು ಮೋರೆ ಎತ್ತಿಸಹ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಬೇಕೆಂದು
ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆ ಹಾಕಿದಳು. ಆದರೆ ಯಾವ ಯುಕ್ತಿಯೂ
ತೋರದಂತಾಯಿತು.

ರಾತ್ರಿ ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಪೋಷಾಕು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನಟೀಶನು ಜಾನಕಿಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಕಠಿಣ ಪುಷ್ಕಂಕ ಬಂದಿಬರುವದೆಂದು ಅವಳು ಈ ಮೊದಲೇ ಉಹಿಸಿದ್ದಳು. ಅವನು ಒಳಗೆ ಒರುತಲೆ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಗೆ ಮಾಡಿ ಕೆರಳಿದ ಸಿಂಹಿನಿಯಂತೆ, “ಮೂರ್ಖ ನಟೀಶ! ಆ ಹೊತ್ತು ಕ್ಷಮಿಸಿದುದರ ಪ್ರತಿ ಫಲವೇ ಇದು.

ನಟೀಶ— ಈ ಹೊತ್ತು ನನ್ನೀಮನೀಷೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು.

ಜಾನಕಿ— ಏನನ್ನುವಿ! ಏನೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವಿ!! ಪರನಾರಿಯಂದರೆ ವಿಷದ ಕೊಡವಲ್ಲವೇ? ಈ ಹೊತ್ತು ನಿನ್ನ ಪಾಪದ ಕೊಡವು ತುಂಬಿ ದಂತಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಈ ತರದ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಪವಿತ್ರ ಆಯತರುಣಿಯರನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವದೆಂದರೆ ನಾಗರ ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಂತೆ

ನಟೀಶ— ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದೇ ನಿನ್ನೀ ಸುಕುಮಾರ ದೇ ಹದ ಸಮಾಗಮ ಇಚ್ಛಿಸುವೆನು.

ಜಾನಕಿ— ನಟೀಶ, ಭ್ರಮಿಷ್ಠನಂತೆ ಮಾತಾಡಬೇಡ ಸುಮ್ಮನೆ ನನ್ನನ್ನು ಹೋಗಗೊಡು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ—

ನಟೀಶ— ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನುಮಾಡುವಿ! ಎಂದು ವಿಷಯ ಮದದಿಂದ ಮೈಮರೆತವನಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಹೋದನು.

ಜಾನಕಿಯು ಮುಂದೆಡೆ ಇಡದೆ ನಿಂತಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಿರಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಿಂತು “ಆಲಿಂಗನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬರುವಿಯೋ? ಬಾ ಮುಂದೆ ಕೈ. ಒಂದೆಡೆ ಮುಂದಿಟ್ಟರೆ, ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರವಂತೋ ಇಲ್ಲ. ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಸುಕಿ ಕೊಳ್ಳುವೆನು ನೋಡು. ನನಗೆ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದ ಮುಂದೆ, ಜೀವವೇನು, ಅಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ಕಣ್ಣು ಡಿಯದೆ ಅವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ತನ್ನ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೈನೀಡಿದಳು.

ಅವಳು ತೆರದಕಣ್ಣನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವನಿಂದ ಮುಂದೆಡೆ ಇಡುವದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಪಾತಿವೃತ್ತದ ಮೂರ್ತಿಮಂತ ದೇವತೆಯು, ಕಣ್ಣೊಳಗಿನ ಆವೇಳೆಯ ತೇಜವನ್ನು ನೋಡಿ, ಧೈರ್ಯಸಾಲದೆ ಅಂಜಿದವನಾಗಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಹತ್ತಿದನು. ಅವಳು ಕಣ್ಣಿಡೆಯದೆ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಹತ್ತಿದಂತೆ ಅವನು ಹಿಂದೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಹತ್ತಿದನು ಅವಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವದಂತೂ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಉಳಿದು, ನಟೀಶನಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡುವದು ಅಗಲಿಲ್ಲ. ಆವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಜಾನಕಿಯು ಓರ್ವದೇವತೆಯಂತೆ, ತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಇತ್ತ ಪೊಲಿಸರು ಎಷ್ಟು ಹುಡುಕಿದರೂ ಶೋಧಹತ್ತದಂತಾಯಿತು. ಕಡೆಗೆ ಸಿ. ಆರ್. ಡಿ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರಿಗೆ ಸುದ್ದಿಯು ಹೋಯಿತು. ಅವರು ಗುಪ್ತ ಶೋಧದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದವರು. ಮರುದಿವಸವೇ ಸಾಹಸಬಟ್ಟು ಶೋಧಹಚ್ಚಿದರು. ಪೊಲಿಸ ಅಮೀನರು, ಹತ್ತಿಂಟುಮಂದಿ ಪೊಲಿಸ ಸಿಪಾಯಿಯರನ್ನೂ, ರಘುನಾಥ ನನ್ನೂಸಹ ಕರೆದುಕೊಂಡು, ರಾತ್ರಿ ೯ ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ ಜಾನಕಿಯನ್ನಿಟ್ಟಿರುವ ಆ ಮನೆಗೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದರು.

ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಲು ಓರ್ವ ತೇಜಸ್ವಿ ತರುಣಿಯು, ಒಂದು ಮೂಲೆಗೆ ಕಣ್ಣೆರೆದು ನಿಂತಿದ್ದು, ನಟೀಶನು ಅಧೈರ್ಯದಿಂದ, ಅಂಜಿದವನಾಗಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯ ಹತ್ತಿದ್ದನು.

ಜಾನಕಿಯ ಆ ದಿವ್ಯ ತೇಜವನ್ನುನೋಡಿ ರಘುನಾಥನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರೂ, ಅಮೀನಸಾಹೇಬರು ಸಹ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಹೊಂದಿದರು. ಅವಳು ದೇಹಭಾನವಿಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆಯೇ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಮೊದಲಾದವರು ಚಿತ್ರದಂತೆ ತಟಸ್ಥರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು.

ಅಮೀನರು ಪೋಲಿಸರಿಗೆ ನಟೀಶನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಪೋಲಿಸರು ಕೂಡಲೆ ಅವನನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಕೈಗಳಿಗೆ ಸಂಕೋಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು.

ರಘುನಾಥನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ “ಜಾನಕಿ” ಎಂದು ಒದರಿದನು. ಜಾನಕಿಯ ಸವಾಧಿಯು ಇಳಿಯಿತು. ಬಹಿರ್ಮುಖಳಾಗಿ ಬೇಶುದ್ಧತೆಯಿಂದ ಪತಿಯ ಬಾಹುನಾಶದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಳು.

ಮುಂದೆ ತುಸು ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಎಚ್ಚತ್ತು ನೋಡುತ್ತಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪತಿಯೋರ್ವನೇ ಇದ್ದನು ಹೊರಗಿನ ಬಾಗಿಲ ಹತ್ತರ ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿಯೊಂದು ನಿಂತಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರೂಕೂಡ ಆ ಗಾಡಿಯ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು.

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಜಾನಕಿಯು ನುಸೆಯಿಂದ ಹೊರಟು, ಇದುವರೆಗೆ ಜರುಗಿದ ಎಲ್ಲ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. ತನ್ನ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಭಾವೀಬಾಳುವಿಕೆಯ ಕಡೆಗೂ ಸ್ವತೀಗತಿಯ ಕಡೆಗೂ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಮಾಡದೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ಈ ಎಲ್ಲ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಸರಂಕರೆಯು. ಅಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ವಥಾ ದೋಷಕೊಡಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸಾರಾಸಾರಾ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದಿರುವದೇ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪೆಂದು ರಘುನಾಥನು ನುಡಿದನು.

ನಟೀಶನ ಹಸ್ತನಾದ ಶಾಮನು ಹೊಳಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತೆ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಬಿಡಿಕೊಂಡನು. ಗುಂಡವ್ವನು ಜಾನಕಿಗೆ ಕ್ಷಮೆ ಬಿಡಿಕೊಂಡಳು.

ನಟೀಶನ ಖಟ್ಟಿಯು ಅನರರಿ ಮಾ ಜಿಪ್ಪೀಟಿರಾದ ದೇಶಮುಖರ ಮುಂದೆ ಹೋಯಿತು. ಪರಸ್ಪರಿಯರನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಆರೋಪದಮೇಲೆ, ಅವನಿಗೆ ೩ ವರ್ಷದ ಕಠಿಣಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದರು.

ಮುಂದೆ ತುಸುದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲೋಸುಗ ರಘುನಾಥನು ಜಾನಕಿಯೊಡನೆ ಕಲಬುರ್ಗಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಹುಟ್ಟಿದುರಾದ ಸಾಲಾರಜಂಗರ ರಾಜಧಾನಿ ಕೋವಣನಗರಿಗೆ ಬಂದನು.

ಮುಗಿದದು.

